

Taitaja2012 Jyväskylä

LOPPURAPORTTI

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä

Esko Juntila

2.10.2012

LOPPURAPORTTI

Taitaja2012 Jyväskylä 23.–26.4.2012

Taitaja2012
ammattitaidon nuorten Suomen mestaruuskilpailut

TaitajaPLUS
ammattitaitokilpailu erityistä tukea tarvitseville

Taitaja9
kädentaitokilpailu peruskoulun 9-luokkalaisille

Oheisohjelmat
opintopolut, seminaarit, koulutus- ja uratori sekä paljon muuta

Taitaja2012 Jyväskylä Loppuraportti

Julkaisija
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä

Toimitus
Esko Junttila

Kirjoittajat
Elisa Airasvirta, Jukka Alapiha, Matti Haapanen, Ari Halme, Tiina Hiekkaranta, Esko Junttila, Susanna Kanninen, Kirsti Keihäsvuori, Pekka Kolehmainen, Kirsti Kosonen, Jarmo Kuosmanen, Aino Malin, Niina Luttinen, Mira Ruth-Viitanen ja avustajat.

Kuvat
Mika Juhani Luomansivu ja Jyväskylän aikuisopiston valokuvauksen opiskelijat Pasi Hakala, Markku Heikkilä, Marjo Kokkonen, Minna Koponen, Jaakko Manninen, Lina Markkunen, Tuomas Mikkonen, Tiina Salminen ja Harri Toikkanen sekä Esko Junttila, Pekka Kolehmainen, Jarmo Kuosmanen ja Jarno Virtanen.

Painopaikka
Jyväskylän ammattiopiston paino
Jyväskylä 2012

Kannen kuvassa on Kukkasideontalajin Tuukka Maijala Oulun seudun ammattiopistosta. Takakannen kuvassa näkyvät muuratut pihagrillit myytiin kilpailun jälkeen.

Sisältö

Esipuhe	6
1. Taitaja2012 Jyväskylä.....	7
2. Taitaja2012-kilpailujen tavoitteet.....	9
2.1 Taitaja2012-viestintästrategia	9
3. Järjestelyjen vastuutahot	12
4. Kilpailuorganisaatio	13
4.1 Taitaja2012-johto.....	13
4.2 Taitaja2012-toimisto	13
4.3 Lajien organisaatio	16
4.4 Tukitiimit	18
5. Hankkeet.....	19
6. Tapahtuman suojelija	19
7. Neuvottelukunta	20
8. Teemat ja niihin liittyvät palkitsemiset.....	21
8.1 Aluekehittäminen	21
8.2 Kansainvälisyys	22
8.3 Yrittäjyys.....	23
8.4 Työkyky	24
8.5 Kestävä kehitys	26
9. Tulokset ja vaikutukset.....	28
9.1 Laadulliset tulokset.....	28
9.2 Määrälliset tulokset.....	30
9.3 Koulutukset.....	31
10. Näkyvyys, viestintä ja markkinointi	33
10.1 Suunnittelu	33
10.2 Sisäinen viestintä	34
10.3 Ulkoinen viestintä	34
10.4 Mainosmateriaalit	35
10.5 Julkaisut	35
10.6 Vaatetus	37
10.7 Messutapahtumat.....	38
10.8 Viestimien palvelu	38
10.9 Mediaseuranta.....	39
10.10 Sosiaalinen media	42
11. Lajialueiden rakentaminen ja purkaminen	48
11.1 Suunnittelu	48
11.2 Tilat ja laitteet	50
11.3 Rakentaminen	51

11.4 Lajien sijoittelu messuhalleihin	53
11.5 Ulkoalueet	54
11.6 Purkaminen	56
12. IT-palvelut	57
13. Yhteistyö eri tahojen kanssa	58
13.1 Taitaja2012-tapahtuman yhteistyökumppanit.....	58
13.2 Yhteistyökumppaneiden logonäkyvyys	61
13.3 Muut yhteistyökumppanit.....	62
14. Taitaja2012-kilpailujen toteutus	62
14.1 Kilpailulajit	62
14.2 Semifinaalit.....	63
14.3 Finaali.....	64
14.4 Jury, ylituomari sekä kilpailujen johto	69
14.5 Tulospalvelu	69
14.6 Kilpailutoimisto	70
14.7 Ammattiosaamisen näytöt tapahtumassa	74
15. Taitaja9	74
16. TaitajaPLUS	79
17. Opintopolut.....	85
18. Oheistapahtumat.....	86
18.1 Avajaiset.....	86
18.2 Kaupungin vastaanotto.....	87
18.3 Paras valinta -konsertti.....	87
18.4 Forest Camp –musikaali.....	88
18.5 Keski-Suomen ilta	89
18.6 Seminaarit	89
18.7 Kansainvälinen seminaari	90
18.8 Koulutus- ja uratori	91
18.9 Tapahtumalava Koulutus- ja uratorilla.....	93
18.10 Kato ja kokeile –pisteet	94
18.11 Päätjäiset.....	95
19. Logistiikka ja turvallisuus	97
19.1 Kuljetukset.....	98
19.2 Paikoitus	100
19.3 Turvallisuus ja järjestyksen valvonta	100
19.4 Ensiapu	102
19.5 Vakuutukset.....	103
20. Asiakaspalvelu	104
20.1 Kävijärekisteröinti ja -laskenta	104

20.2 Kuulutukset.....	105
20.3 Cateringpalvelut	105
20.4 Majoitusjärjestelyt.....	106
20.5 VIP-vieraat.....	108
20.6 Puhtaanapito ja jätehuolto	108
20.7 Somistus.....	109
20.8 Hiljainen huone.....	109
21. Kansainvälinen yhteistyö	109
22. Kaksikielisyys Taitaja2012-tapahtumassa	111
23. Projektin aikataulu.....	113
24. Talous	113
25. Kävijätutkimus.....	115
26. Kehittämiskohteet	115
27. Loppusanat	119
Taitaja2012 julkaisut	121
Liitteet	122

Esipuhe

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä toteutti Taitaja2012-tapahtuman alueellisen ja valtakunnallisen yhteistyöverkoston kanssa kumppanuusperiaatteella. Tapahtumakokonaisuuden valmistelu kesti yli kaksi vuotta, ja eri tavoin järjestelyissä oli mukana miltei kaksi tuhatta toimijaa.

Tässä loppuraportissa kerrotaan järjestelyjen eri vaiheista hyvin yksityiskohtaisesti tai vain viitataan muihin julkaisuihin. Vastuuhenkilöt ovat kirjoittaneet raporttiin tapahtuman tunnelmia ja faktoja pyrkien näin auttamaan tulevia tapahtuman järjestäjiä toteuttamaan Taitaja-tapahtuma laadukkaasti sekä Skills Finland ry:n arvojen mukaisesti: avoimesti, reilusti, viisaasti, osaamisesta iloiten ja taitavasti.

Taitaja-tapahtumassa toteutui laajasti monipuolinen oppiminen. Taitaja oli oiva oppimisympäristö, loistava projektioppimisen paikka, hyvä esiintymiskoulutuksen antaja ja tehokas verkostoitumisareena. Taitajassa annettiin näyttöjä, tehtiin opintoja ja oltiin avoimesti tekemässä työtä tuhansien arvioivien silmäparien kiintopisteessä. Suurtapahtuman toteuttaminen opetustyön lomassa vaati joustavuutta sekä henkilöstöltä että opiskelijoilta. Toisaalta tapahtuma oli piristävä ja mieliin jäävä kokemus arkirutiinien vastapainona.

Taitaja2012 ja TaitajaPLUS nuorten ammattitaidon SM-kilpailut, Taitaja9 kädentaitokilpailu, kansainvälinen seminaari, koulutus- ja uratori sekä laaja oheistapahtumien kirjo oli tapahtumana huikea koulutuksen ja työelämän esiinmarssi Jyväskylän Paviljongissa. Kilpailijoita ja asiantuntijoita saapui myös useasta Euroopan maasta, ja kaukaisimmat vieraat tulivat Kiinasta saakka.

Taitaja2012 oli suurin Jyväskylän Paviljongissa koskaan järjestetty yleisötapahtuma. Jyväskylän Messut Oy:n toimitusjohtaja Leo Potkonen luonnehti mittasuhteita näin: ”Teknisen ympäristön rakentamisen osalta kyseessä oli Jyväskylän Paviljongin historian mittavin urakka. Koskaan aikaisemmin emme ole rakentaneet halleihin tällaista määrää erilaisia teknisiä ratkaisuja.”

Taitaja2012 näkyi ja kuului laajasti mediassa: Radio NRJ lähetti suoraa lähetystä päivittäin, lehtiartikkeleita julkaistiin runsaasti, verkkosivut seurasivat ajantasaisesti tapahtumia, tv-kamerat taltioivat uutisia. Tunnelmakuvia julkaistiin YouTubessa ja kuvablogeissa. Jyväskylän ammattiopiston Mediapaja koosti DVD:lle Taitaja-TV:n parhaat palat.

Tällainen tapahtuma ei synny ponnisteluitta, eikä taloudellisesti olisi ollut mahdollista tehdä sitä ilman opetus- ja kulttuuriministeriön, opetushallituksen, yritysten ja viranomaisten vahvaa tukea. Oppilaitosten henkilökunta, opiskelijat sekä erilaisissa tehtävissä ja tukitiimeissä olleet toimitsijat toteuttivat Taitaja2012-tapahtuman laadukkaasti teemalla ”tee elämäsi paras valinta”.

Lausun lämpimät kiitokset teille kaikille järjestelyissä tavalla tai toisella mukana olleille sadoille taitajille! Taitajamainen kädenpuristus myös 10-vuotiaalle Taitaja9-kilpailulle!

Yhdessä me teimme Taitaja2012-tapahtumasta jälleen kerran kaikkien aikojen parhaan.

Muuramessa Valion päivänä 2012

Esko Junttila
Taitaja2012 kilpailunjohtaja

Taitaja2012-tapahtumassa kävi yli 42 000 katsojaa. Kuva Pekka Kolehmainen.

1. Taitaja2012 Jyväskylä

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä haki Taitaja2012-kilpailujen järjestämisoikeutta keväällä 2009. Skills Finland ry:n hallitus teki myönteisen päätöksen elokuussa 2009. Valmisteluja oli tehty jo joulukuusta 2008 lähtien Jyväskylän koulutuskuntayhtymän johtajan pyytäessä Jyväskylän ammattiopiston rehtoria ja Taitaja2003 kilpailunjohtajaa valmistelemaan hakemusta. Jo silloin varattiin tilat, laadittiin alustava kustannusarvio, mietittiin rahoitusta, valittiin tapahtuman teemat ja alustavat järjestäjän esittämät lajit sekä muisteltiin edellisiä Jyväskylässä järjestettyjä Taitaja-kilpailuja. Taitaja2012 järjestäjäsopimus allekirjoitettiin Oulussa Taitaja-kilpailun yhteydessä 28.4.2010.

Suomen suurin ammatillisen koulutuksen vuosittainen tapahtuma, nuorten ammattitaidon SM-kilpailu Taitaja, järjestettiin Jyväskylän Paviljongissa 23. - 26.4.2012. Kilpailussa vieraili 42 027 kävijää, mikä ylitti reilusti asetetun 30 000 kävijän tavoitteen.

Taitaja-kilpailu on kansallinen, kaikille ammatillisessa koulutuksessa oleville kilpailuvuonna 20 vuotta täyttävälle tai sitä nuoremmille tarkoitettu nuorten ammattitaitokilpailu. TaitajaPLUS-kilpailu on kaikille erityistä tukea tarvitseville, ammatillisessa koulutuksessa oleville tarkoitettu ammattitaitokilpailu. Taitaja9-kilpailu on peruskoulun 9-luokkalaisille tarkoitettu kädentaitokilpailu.

Tapahtuman järjestelyistä päävastuun kantoi Jyväskylän ammattiopisto yhdessä Jämsän ammattiopiston sekä Jyväskylän aikuisopiston kanssa. TaitajaPLUS järjestelyt hoiti yhteistyökumppanina Bovallius-ammattiopisto. Lajijärjestäjinä toimivat Kivityöt-lajissa Nivalan ammattiopiston Pyhäjärven toimipiste, Hevostenhoitolajissa Koulutuskeskus Salpaus, Koneenasennus ja kunnossapito -lajissa Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus, CAD-suunnittelulajissa Future CAD Oy sekä Eläintenhoitajanäytöslajissa Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto. Taitaja2012-tapahtumassa yritysten ja muiden yhteistyökumppaneiden rooli oli

aivan keskeinen. Ilman heitä tapahtumaa ei pystyttäisi näin laajana järjestämään. He tarjosivat koneita, laitteita ja materiaaleja kilpailujen järjestämiseen, ja heidän henkilöstönsä toimi muun muassa eri lajien tuomareina ja teknisinä asiantuntijoina.

Yleisö pääsi tutustumaan ammattiin opiskelevien nuorten SM-kilpailun ohessa laajasti eri ura- ja koulutusvaihtoehtoihin. Taitaja2012-tapahtumassa yritykset kohtasivat nuorten kykyjen joukossa omia tulevaisuuden tekijöitensä ja nuoret saivat tukea ammatinvalintaan. Taitaja 2012-tapahtuman slogan oli ”tee elämäsi paras valinta”, jolla haluttiin kannustaa nuoria oman tulevaisuuden pohdintaan, ja se näkyi myös kaikessa tapahtuman markkinoinnissa.

Tapahtuman kuvituksessa ydinelementtinä oli liitutaulu, johon kuvattava piirsi ja kirjoitti oman unelmansa tai valintansa. Mainoskuvissa oli Jyväskylän koulutuskuntayhtymän ammattiopistoissa ja lukioissa opiskelevia nuoria, jotka piirsivät ja kirjoittivat liitutauluun omia uratoiveitaan, arvojaan, tulevaisuuden haaveitaan ja harrastuksiaan.

Taitaja2012 näkyi ja kuului netissä, sosiaalisessa mediassa ja radioaalloilla. Nettisivut ja sen uutis- ja tulospalvelu olivat tapahtuman ehdoton tietopankki. Facebook ja Twitter tarjosivat mahdollisuuden keskusteluun ja kommentointiin. Uutta oli Viestiseinä, jonka kautta kävijät saivat kommenttinsa näkyviin tapahtumassa. Liikkuvaa kuvaa tapahtumasta syntyi Mediapajan opiskelijoiden voimin. Heidän pyörittämänsä Taitaja-TV seurasi ja kuvasi tapahtumaa herkeämättä. Materiaali oli näkyvissä YouTuben kautta. Ensimmäistä kertaa tapahtumaa saattoi seurata myös radion kautta eri puolilla Suomea, kun Radio NRJ teki Paviljongista suoraa ohjelmaa kaikkina kolmena kilpailupäivänä.

Taitaja2012 järjestäjäsopimuksen allekirjoitustilaisuudessa Oulussa 2010 silloinen Opetushallituksen pääjohtaja Timo Lankinen, Skills Finland ry:n toiminnanjohtaja Eija Alhojärvi ja Jyväskylän ammattiopiston rehtori Kirsti Kosonen. Kuva Esko Junttila.

2. Taitaja2012-kilpailujen tavoitteet

Ammattitaitokilpailujen tarkoituksena on edistää ammatillista huippuosaamista, parantaa ammattiosaamisen ja koulutuksen laatua ja arvostusta sekä kohottaa ammattikoulutuksen vetovoimaa. Ammattitaitokilpailut ovat arvokas työelämän ja ammattikoulutuksen yhteistyömuoto, josta hyötyvät kaikki siihen osallistuvat. Elinkeinoelämä, koulutuksen järjestäjät, opetushallinto ja keskeiset työmarkkinajärjestöt ovat mukana kehittämässä ammattitaitokilpailutoimintaa. Mahdollisuus osallistua Taitaja-kilpailuun motivoi nuoria parempiin oppimistuloksiin ja -suorituksiin. Ammattitaitokilpailuihin osallistuminen ja niissä menestyminen antaa hyvän kuvan nuoren ammattiosaamisesta.

Kilpailut ja niiden aikana suoritettavat tehtävät tunnustetaan mahdollisimman laajasti osaksi opintoja ja näyttöjä. Vastaavasti kilpailujen järjestämiseen osallistuminen otetaan huomioon opintosuorituksina.

Taitaja-kilpailun tavoitteena mm. on

- edistää ammatillista huippuosaamista ja sen arvostusta
- parantaa ammattikoulutuksen laatua
- edistää oppimistuloksia ja niiden vertailua
- kannustaa nuoria oman ammattiosaamisensa jatkuvaan kehittämiseen ja yrittäjyyteen
- toimia ammattikoulutuksen näyteikkunana ja tukea nuorten ammatin- ja uravalintoja
- edistää ammattikoulutuksen ja työelämän välistä yhteistyötä ja luoda uudenlaisia verkostoja ammattiosaamisen kehittämiseksi.

Entinen Jyväskylän koulutuskuntayhtymän johtaja Hannu Salminen tarinoi Taitaja2012- kilpailun haun lähtökohdista. Kuvassa OPH:n pääjohtaja Aulis Pitkälä, Jyväskylän koulutuskuntayhtymän johtaja Vesa Saarikoski, kilpailunjohtaja Esko Junttila, Jyväskylän Messut Oy:n toimitusjohtaja Leo Potkonen ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymän hallituksen puheenjohtaja Pauli Partanen. Kuva Jarmo Kuosmanen.

2.1 Taitaja2012-viestintästrategia

Taitaja on ammatillisen koulutuksen vuosittainen päätapahtuma Suomessa. Sen pääsisältö on ammattiin opiskelevien nuorten Suomen mestaruuskilpailu, jota on järjestetty nykyisessä muodossaan vuodesta 2001. Taitaja on kiertävä tapahtuma, joka järjestetään joka vuosi eri

paikkakunnalla. Taitaja on lähtökohtaisesti innostava opiskelijatapahtuma, jonka kilpailuhenkisyttä ei korosteta.

Taitaja antaa läpileikkauksen yhteiskunnan ammateista ja ammatillisesta koulutuksesta yli neljänkymmenen kilpailulajin kautta. Tapahtuma tuo esiin eri ammattien vaatimukset, sillä kilpailuolosuhteet pyritään rakentamaan todellista työelämää vastaaviksi.

Tavoitteet

Taitaja2012–tapahtumalla tavoiteltiin pitkäaikaista vaikuttavuutta. Tapahtuma tuki nuorten uravalintaa ja lisäsi ammattialojen tunnettuutta. Se kannusti nuoria ammattiosaamisensa kehittämiseen ja yrittäjyyteen.

Tapahtuman tarkoituksena oli kehittää ammatillista koulutusta ja entisestään tiivistää yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa. Kilpailulajien järjestämiseen kuuluvan yritys yhteistyön kautta lisättiin opetushenkilöstön ja työssäoppimisen ohjaajien henkilökohtaisia työelämäyhteyksiä. Tapahtumassa verkostoiduttiin ja vertailtiin parhaita käytäntöjä eri oppilaitoksissa.

Tapahtuma toimi koulutustoimijoiden ja yritysten edustajien kohtaamispaikkana ja samalla hyvänä näyteikkunana ammatillisen koulutuksen nykytasoon.

Kohderyhmät

Taitaja2012-tapahtuman markkinointiviestinnän pääkohderyhmä olivat Keski-Suomen nuoret: yläkoululaiset sekä ammattiopistojen ja lukioiden opiskelijat. Kohderyhmänä oli myös yläkoulujen ja toisen asteen oppilaitosten henkilöstö, erityisesti opinto-ohjaajat, koska he ohjaavat nuorten valintoja omilla tiedoillaan ja asenteillaan. Nuorista kaikkein keskeisin kohderyhmä olivat 8-luokkalaiset, joilla on Taitaja2012-tapahtuman aikaan yhteisvalinta edessään. Markkinointiviestintää suunnattiin myös syrjäytymisvaarassa oleville nuorille Jyväskylän koulutuskuntayhtymän strategian mukaisesti.

Toisena pääkohderyhmänä oli työ- ja elinkeinoelämä, sillä tapahtuman tavoitteena oli luoda verkostoja ammatillisen koulutuksen kehittämiseksi.

Suuri yleisö ei ollut pääkohderyhmää, mutta tapahtumaa markkinoitiin siten, että peruskoululaisten vanhemmat, ammatillisesta koulutuksesta kiinnostuneet ja uutta uraa etsivät aikuiset saivat tiedon tapahtumasta.

Ydinviesti

Tapahtuman teema ja slogan pohjautuivat Jyväskylän koulutuskuntayhtymän strategiaan. Teemaksi valittiin ammatinvalinta, josta johdettiin slogan: tee elämäsi paras valinta.

Tapahtuman teemoja olivat myös yrittäjyys, kansainvälisyys, aluekehittäminen, työkyky ja kestävä kehitys. Nämä teemat olivat tapahtumanjärjestämiseen sisäänrakennettuja teemoja, joita ei korostettu markkinoinnissa. Teemoja hyödynnettiin viestimille suunnatussa tiedottamisessa.

Ydinteeman avaus

Ammatinvalinta on edessä jokaisella nuorella. Taitaja-tapahtumassa oli esillä laajasti eri ammatteja ja koulutusvaihtoehtoja. Tapahtuma antoi ideoita ammatinvalintaan ja rohkaisi nuoria omien vahvuuksien ja kiinnostusten pohdintaan. Taitaja-kilpailijoiden esimerkki kannusti oman alan etsimiseen ja itsensä kehittämiseen. Taitaja-tapahtumasta sai eväitä omaan ammatinvalintaan, joka on yksi elämän parhaista valinnoista.

Slogan herätteli nuoria punnitsemaan omia kiinnostuksiaan ja näkemään ammatinvalinnan hyvänä mahdollisuutena luoda itselleen mielekäs tulevaisuus.

Slogan ”tee elämäsi paras valinta” toimi markkinointiviestinnässä monilla eri tasoilla. Eri alojen taitajia, ammattilaisia ja opiskelijoita, voitiin esimerkiksi haastatella kysymällä, mikä omassa alassa on parasta. Taitaja-tapahtumassa voitiin haastatella kävijöitä siitä, mikä on heidän elämänsä paras valinta. Yrittäjän näkökulmasta avainhenkilön rekrytointi voi olla yksi esimerkki parhaasta valinnasta.

”Tee elämäsi paras valinta” -teeman käsittelyä ei tarvinnut rajata kiinteästi ammatinvalintaan, sillä elämän tärkeät valinnat yleisellä tasolla johdattelevat ajatukset tulevaisuuden suunnitelmiin, unelmiin ja arvoihin, jotka usein vaikuttavat merkittävästi myös ammatinvalintaan.

Visuaalinen ilme

Taitajan yhteisökuva on Skills Finland ry:n määrittelemä, ja Taitaja2012-tapahtuman visuaalinen ilme perustui Skillsin graafiseen ohjeistukseen. Taitaja2012-ilme oli tunnistettavissa sekä Taitaja-että ao-yhteisöihin kuuluvaksi. Tapahtuman väriksi oli valittu kuntayhtymän tunnusväri ao:n turkoosi.

Taitaja2012-tapahtuman visuaalisen ilmeen pohjana oli Taitaja2012-kuvasarja, jossa esiintyi Jyväskylän koulutus kuntayhtymän ammattiopistoissa ja lukioissa opiskelevia nuoria. Kuvasarjaa varten opiskelijat piirsivät ja kirjoittivat liitutauluun omia valintojaan ja unelmiaan - uratoiveita, arvoja, tulevaisuuden haaveita ja harrastuksia - tärkeitä aineksia omaan ammatinvalintaan.

Taitajan julkisuus

Taitajan julkisuuskuva on positiivinen, ja saavutettu julkisuus on ollut laadultaan hyvää. Monet Taitajasta kirjoitetut lehtijutut esittelevät yksittäisiä osaajia ja toimivat menestystarinoina.

Medianäkyvyyden kannalta haasteena on erilaisten kilpailujen yleistymisen ja sitä kautta niiden kiinnostavuuden vähentyminen tiedotusvälineiden näkökulmasta. Myös ammatillisessa koulutuksessa on Taitajan lisäksi vuosittain monia muita SM-tasoisia kilpailuja (esim. elintarvike- ja ravintola-aloilla), jotka kilpailevat uutiskynnyksen ylittämistä.

Taitaja2012-tapahtuman mediaviestinnän lähtökohtana oli tiedotusvälineiden edustajien laadukas palvelu: hyvä taustoittaminen, uutiskynnyksen ylittävään sisältöön keskittyminen, ytimekkäät tiedotteet ja tiedotustilaisuudet. Pyrkimyksenä oli selvittää kilpailijoiden kotipaikkakunnat etukäteen, jotta valtakunnallisella tiedottamisella tavoitettaisiin oikeat paikallismediat.

Tiedotusvälineille suunnatusta viestinnästä laadittiin tiedotussuunnitelma.

3. Järjestelyjen vastuutahot

Taitaja2012-tapahtuman järjestelyjen päävastuu oli Jyväskylän koulutuskuntayhtymällä ja toteutuksen päävastuu Jyväskylän ammattiopistolla, Jämsän ammattiopistolla ja Jyväskylän aikuisopistolla. Taitaja2012-tapahtuman toteuttamiseksi koulutuskuntayhtymä teki kumppanuusperiaatteella yhteistyösopimuksia oppilaitosten, yritysten ja yhdistysten kanssa.

Taitaja-tapahtuman päävastuu Jyväskylän koulutuskuntayhtymä
Viitaniementie 1 A, PL 472, 40101 Jyväskylä
Puh. 040 341 5111, etunimi.sukunimi(at)jao.fi
www.jao.fi

TaitajaPLUS-kilpailun järjestäjä:
Bovallius-ammattiopisto Jyväskylä
Keskussairaalantie 21, PL 5, 40101 Jyväskylä
Kyllönmäen toimipiste
Puh. 02 274 1100, etunimi.sukunimi(at)bovallius.fi
www.bovallius.fi

CAD-suunnittelulajin järjestäjä:
Future CAD Oy
Sahaajankatu 26 A, 00880 Helsinki
Puh. 09 4785 400, etunimi.sukunimi(at)futurecad.fi
www.futurecad.fi

Kivityöt-lajin järjestäjä:
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä JEDU, Pyhäjärvi
Maliskyläntie 2, PL 72, 85501 Nivala
Puh. 08 44921, etunimi.sukunimi(at)jedu.fi
www.jedu.fi

Koneenasennus ja kunnossapito- lajin järjestäjä:
Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus
Piilolantie 17, PL 41, 44100 Äänekoski
Puh 014 5192 11, etunimi.sukunimi(at)poke.fi
www.poke.fi

Hevostenhoitolajin järjestäjä:
Päijät-Hämeen koulutus konserni –kuntayhtymä, Koulutuskeskus Salpaus, Asikkala
Teinintie 4, PL207, 15141 Lahti
Puh. 03 828 11, etunimi.sukunimi(at)salpaus.fi
www.salpaus.fi

Eläintenhoitajanäytöslajin järjestäjä:
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä / Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto, Kannus
Närvilänkatu 8, 67100 Kokkola
Puh. 06 825 0000, etunimi.sukunimi(at)kpedu.fi
www.kpedu.fi

4. Kilpailuorganisaatio

Taitaja2012-tapahtuman järjestämisestä vastasi Jyväskylän koulutuskuntayhtymä, ja TaitajaMästare-projektin ohjausryhmänä toimi johtoryhmän työvaliokunta. Projektin hallinto ja talous oli delegoitu Jyväskylän ammattiopistolle.

Lajivastaavat ja varavastaavat nimettiin rehtorin päätöksellä. Heidän esimiehinään toimivat ko. koulutusalan koulutuspäälliköt. Jyväskylän koulutuskuntayhtymän henkilöstöä oli mukana järjestelyissä vaihtelevin työmäärin tai opetuksen toteutuksen muodossa satoja.

Tapahtumaa rakennettiin ajatuksella: tehdään yhdessä ja yhteistyökumppanien kanssa. Taitaja2012 on koko kuntayhtymän projekti, johon kaikki osallistuvat tavalla tai toisella. Taitaja-toimisto luo puitteet, lajivastaava toteuttaa yhden kilpailulajin 50:stä kokonaisuudessaan, Skills Finland ry:n Taitaja-päällikkö ohjaa ja valvoo prosessia.

4.1 Taitaja2012-johto

Taitaja2012-projektin hallinnolliset ja talouteen liittyvät viranhaltijapäätökset teki Jyväskylän ammattiopiston rehtori Kirsti Kosonen, laskutuksesta ja talouden seurannasta vastasi talouspäällikkö Eeva Teppo, Taitaja2012-tapahtuman käytännön järjestelyjä johti ja tapahtumasta kokonaisuutena vastasi kilpailunjohtaja Esko Junttila.

4.2 Taitaja2012-toimisto

Projektin edetessä ja työmäärän kasvaessa henkilökuntaa toimistossa lisättiin, ja lopullinen henkilöstömäärä oli yhdeksän.

Tapahtuman yleisjärjestelyistä ja koko tapahtuman koordinoinnista vastasi Taitaja-toimisto, jota johti kilpailunjohtaja. Taitaja-toimiston henkilöstön esimiehenä toimi rehtori. Kahden henkilön toimisto aloitti Sepänkatu 3:ssa asuntolan 3. kerroksen toimisto-osassa, siirtyi neljän henkilön toimistoksi välillä Priimuksen toimipisteeseen ja toimi lopuksi yhdeksän henkilön voimin Sepänkatu 3:ssa asuntolan 1. kerroksen toimistotiloissa. Käytössä oli seitsemän huonetta ja pieni neuvottelutila keittiöineen. Toimistossa oli myös työssäoppimisjaksoilla useita opiskelijoita.

Esko Junttila, kilpailunjohtaja, 1.1.2010 (20 %), 1.3.2010 - 30.9.2012
 Niina Luttinen, tiedottaja, markkinointi- ja viestintävastaava 1.3.2010 (30 %), 8.11.2010 - 31.7.2012
 Juha Luomala, tiedottaja, nettisivut, 1.11.2010 - 15.5.2012 (oto 10 - 70 %)
 Pekka Kolehmainen, yhteyspäällikkö, 3.1.2011 (20 - 60 %), 1.8.2011 - 31.7.2012 (60 %)
 Ari Halme, tekniikkapäällikkö, 10.1.2011 (75 %), 1.8.2011 - 31.7.2012
 Mira Ruth-Viitanen, koulukoordinaattori 17.1.2011 (20 %), 1.8.2011 - 31.7.2012
 Susanna Kanninen, projektiassistentti ja kaksikielisyyskoordinaattori 7.2.2011 - 31.8.2012
 Jarmo Kuosmanen, tapahtuma- ja palveluvastaava 1.6.2011 - 31.5.2012
 Elisa Airasvirta, markkinointisuunnittelija 1.8.2012 - 31.7.2012
 Kirsti Keihäsvuori (ent.) Korpela), tapahtumatuottaja 9.1.2012 - 31.7.2012

Kilpailunjohtaja

Kilpailunjohtajan tehtäviin kuului mm. koko Taitaja-tapahtumasta vastaaminen, organisointi ja johtaminen, Taitaja-toimiston lähiesimiehenä toimiminen, talousarvion laatiminen ja seuranta, menotositteiden tiliöinti, raportointi rehtorille, yhteistyösopimusten allekirjoittaminen yhdessä rehtorin kanssa ja koulutuksesta huolehtiminen. Lisäksi tehtäviin kuuluivat yhteydenpito sidosryhmiin sekä tiedon siirto Taitaja-järjestäjien välillä. Julkiset esiintymiset, laaja kirjallisen

materiaali tuottaminen ja eri tahojen patistelu kuuluivat myös vetäjän tehtäviin. Hän huolehti kehittämistehtävistä, kuten lajikuvausten uusimisesta ja Taitaja-tapahtuman laadukkaasta toteuttamisesta.

Projektiassistentti ja kaksikielisyyskoordinaattori

Projektiassistentin tehtäviin kuului mm. yhteydenpito lajivastaaviin ja kaikenlaisiin tiedusteluihin vastaaminen, kirjeiden ja asiakirjojen valmistelu, sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden palvelu- ja opastustehtävät, osallistuminen erilaisten tapahtumien toteutukseen ja järjestelyihin. Hän toimi kilpailujohtajan apuna Taitaja-tapahtuman järjestämisessä ja vastasi kilpailujen aikana kilpailutoimistosta.

Projektiassistentti toimi myös kaksikielisyyskoordinaattorina pääasiallisena tehtävänänsä varmistaa, että kilpailu ja tapahtuma toteutuivat kaksikielisenä ja että ruotsinkielistä ajantasaista materiaalia oli saatavilla. Hän käänsi ruotsin kielelle tekstejä yhteistyössä Mästare på svenska -projektin kanssa ja ylläpiti ruotsinkielisiä www-sivuja.

Tekniikkapäällikkö

Tekniikkapäällikön päätehtävänä oli tapahtuman ja lajien tekninen toteuttaminen, lajialueiden sijoittelu halleihin, yhteydenpito lajivastaaviin, tapahtuman rakentaminen ja purku. Tehtäviin kuului myös yhteistyökumppanien mainospintojen toteuttaminen, lajipylväiden uusiminen, pysäköintijärjestelyt, kuljetusten organisointi, varastointi ja jätahuolto.

Tekniikkapäällikön erinomaisen tukena toimi Jyväskylän Paviljongin henkilökunta ja etenkin näyttelytekniikan suunnittelijana projektineuvottelija Ari Barck. Hän oli vastaavissa tehtävissä jo Taitaja2003-tapahtumassa. Hän piirsi ja sijoitti halleihin lajialueiden pohjapiirrookset, suunnitteli messurakenteet, veden syötön ja viemäroinnin, paineilman käyttöpaikat sekä yleisön kulkuväylät.

Tiedottajat ja markkinointisuunnittelija

Tiedottajan tehtäviin kuului markkinointi- ja tiedotussuunnitelman tekeminen, Taitaja-ilmeen luominen ja markkinointimateriaalien hankinnan koordinointi. Hänelle kuului yhteyksien hoitaminen tiedotusvälineiden, graafisten suunnittelijoiden, painotalojen ja muiden alihankkijoiden kanssa, tapahtuman esittely messutapahtumissa, sisäinen ja ulkoinen viestintä: sisällöntuotanto eri välineisiin (internet, intranet, sosiaalinen media, tiedotusvälineet jne.), markkinointiin ja viestintään liittyvien hankintojen kilpailutus ja päätöksenteon valmistelu

Kuntayhtymän tiedottaja Juha Luomala hoiti sähköiseen viestintään liittyviä tehtäviä oman toimensa ohessa. Tehtäviin liittyi mm. Taitaja2012-verkkosivun ylläpito, sosiaalisen median ylläpito (Facebook, Twitter, YouTube) ja viestiseinän toteuttaminen.

Markkinointiin liittyvät työt siirtyivät markkinointisuunnittelijalle 1.8.2011, ja sen lisäksi hänelle tuli äidinkielenopettajana kielenhuoltoon liittyviä töitä mm. lajikuvausten huolto ja yhteydenpito englanninkielisen materiaalin kääntäjään. Taitaja-asujen ja kilpailupassien hankinta kuului myös hänelle.

Tapahtuma- ja palveluvastaava sekä tapahtumatuottaja

Tapahtuma- ja palveluvastaava vastasi tapahtumien ja palvelujen suunnittelusta, toimivuudesta ja toteutuksesta, majoitus- ja ravintolapalvelujen koordinoinnista. Hän suunnitteli ja toteutti Taitaja-kilpailujen avajais- ja päätösseremoniat yhdessä tapahtumatuottajan kanssa sekä muut oheistapahtumat, tukitiimien organisoinnin, koulutuksen ja toiminnan. Hän edusti myös joukkueenjohtajien tapaamisissa Taitaja2012-organisaatiota.

Hän oli ollut samoissa tehtävissä Kuopion Taitaja2011-projektissa, joten hänen tehtäviinsä kuului siirtää Taitaja2012:n käyttöön edellisen järjestäjän kokemuksia.

Tanssin ja musiikin perusopetuksen sekä musiikkialan ammatillisen perustutkinnon oppilas- ja opiskelijaesityksiä päätettiin suunnata Taitaja-tapahtuman yhteyteen. Koska ohjelmasisältöjen tuottaminen edellytti aktiivista verkostoitumista tanssin ja musiikin opettajien kanssa sekä esitysnumeroiden räätälöintiä Taitaja-tilaisuuksien tarpeisiin, palkattiin tähän tehtävään erillinen tapahtumatuottaja tammikuusta 2012 alkaen.

Tapahtumatuottajan tehtävänä olivat Wilhelm-salin aktiviteetit (pois lukien Taitaja9-kilpailun osuus), Tapahtumalavan toimintojen järjestelyt, Kato ja kokeile -pisteiden koordinointi sekä muutamat erilliset pr-luonteiset tilaisuudet, kuten Taitajien Taitaja -palkintoauton ennakkojulkistustilaisuus ja Jyväskylän Sokoksen kauppakäytävälle viikolla 15 järjestettävän Taitaja-lavan toteutus. Tapahtumatuottajalle kuului myös Taitaja-viikon aikana stage managerin työt NRJ-Areenalla ja Tapahtumalavalla. Tapahtumalavalla oli lisäksi oma juontaja / stage manager Krista Viinikainen, joka suoritti tehtävän osana muusikon ammatillista perustutkintoaan.

Tapahtuma- ja palveluvastaava Jarmo Kuosmanen seuranaan PROpartyssa rehtori Petteri Järvinen ja opiskelijatoimitsijoita. Kuva Mika J. Luomansivu.

Yhteyspäällikkö

Yhteyspäällikön tehtäviin kuului yhteistyökumppanien hankinta, sopimusten neuvottelu ja valmistelu yhdessä kilpailunjohtajan ja lajivastaavien kanssa sekä laskutuksesta huolehtiminen. Tehtäviin kuului myös yhteistyökumppanien logonäkyvyydestä huolehtiminen tapahtuman aikana sekä näkyvyyden dokumentointi.

Mediakortin laatiminen talvella 2011 yhdessä kilpailunjohtajan, tekniikkapäällikön ja tiedottajan kanssa oli yhteyspäällikön työssä merkittävä työvaihe, koska silloin päätettiin jo useista lopullisista tapahtuman teknisistä toteutusperiaatteista.

Koulukoordinaattori

Koulukoordinaattorin työtehtäviin kuului mm. toimia yhteyshenkilönä alueen peruskouluihin, koululaisvierailujen markkinointi ja organisoiminen, Keski-Suomen yläkoulujen opettajien ja kahdeksasluokkalaisten tapaaminen maakunnan kouluissa ja muiden oppilaitosvierailujen järjestäminen. Lisäksi hänelle kuului Opintopolkujen (yläkoulu, lukio ja VIP) suunnittelu ja järjestäminen, opintopolkutehtävien kehittäminen, niistä tiedottaminen ja niiden toteuttaminen. Koulukoordinaattori avusti Taitaja9 Jyväskylän paikalliskilpailujen järjestämisessä, suunnitteli ja järjesti Taitaja9 Keski-Suomen aluekilpailun ja Taitaja9-loppukilpailun.

4.3 Lajien organisaatio

Lajeille nimettiin rehtorin viranhaltijapäätöksellä lajivastaava ja varavastaava. Rekrytointi tehtiin helmikuussa 2010 sisäisellä haulla intranetissä olleella ilmoituksella ja koulutuspäälliköiden avustuksella. Lajivastaavat ehdottivat itselleen varalajivastaavaa. Vaihdoksia tuli ajan myötä useita työpaikan tai työtehtävien vaihtumisen vuoksi. Viimeiset muutokset tehtiin 1.8.2012 uuden lukuvuoden alkaessa. Lähes kaikissa lajeissa oli myös alan opettajia ja opiskelijoita mukana sekä suunnittelussa että toteutuksessa.

Lajivastaava vastasi semifinaalien organisoinnista ja semifinaalitehtävistä yhdessä lajiohjausryhmän valitseman semifinaalikoordinaattorin kanssa. Lajivastaava vastasi finaalissa lajin teknisestä toteutuksesta, lajin käytännön järjestelyistä ja kilpailutehtävien tuottamisesta sekä perehdytti tuomarit tehtäväänsä yhdessä lajin päätuomarin kanssa. Lajivastaava vastasi myös kilpailun aikaisesta toiminnasta lajissaan yhdessä päätuomarin kanssa. Mikäli lajivastaava oli estynyt toimimasta tehtävässään, vastuu lajijärjestelyistä siirtyi varavastaavalle.

Kullekin lajille annettiin tähän työhön sama 600 projektitunnin resurssi eli 8 tunnin työpäivinä laskettuna noin kolme kuukautta, jonka käytön lajivastaava suunnitteli ja esitti koulutuspäällikölleen hyväksyttäväksi. Näin laji päätti itse resurssin käytöstä. Koulutuspäällikön vastuulle jäi resurssin merkitseminen ja valvonta opettajien vuosityösuunnitelmien kautta niin, että kaikille jäi aikaa Taitaja-tapahtuman suunnitteluun ja toteuttamiseen. HAMK:n järjestämän lajivastaavien koulutuksen kustannuksista vastasi koulutusyksikkö samalla tavoin kuin muustakin henkilöstön koulutuksesta.

Taitaja2012 lajivastaavat ja varavastaavat

Laji	Lajivastaava	Varalajivastaava
Auto- ja kuljetustekniikka (100)		
101 Autonasennus	Matti Pannula ntl	Jaakko Jalkanen ntl
102 Autokorinkorjaus	Aulis Rekonen ntl	Matti Heinänen ntl
103 Automaalaus	Ari Haverinen ntl	
104 Kuljetuslogistiikka	Harri Korhonen jtl	Juhani Jauhiainen ntl
105 Metsäkoneen käyttö	Markus Seppänen jtl	
IT ja viestintäteknologia (200)		
201 CAD-suunnittelu	Jukka Koskinen Future CAD	Petri Keronen PKKY
202 Painotekniikka	Hannu Mäkinen ntl	Veijo Viinikka ntl
203 Painotuotteen suunnittelu	Eija Väliaho ja Petri Hämynen ntl	Sisko Kulmala nhk
204 Tietojenkäsittely	Jussi Torppa nkp	Raija Koskela nkp
205 Tietokoneet ja verkot	Vesa Hirvenlahti jtl	Jorma Varis nkp
206 Verkkosivujen tuottaminen	Sari Paunonen nkp	Alice Ojala ahl
207 Tv- ja videotuotanto	Ilkka Niekka nhk	Toni Essel nhk
Palvelut (300)		

301 Asiakaspalvelu ja myynti	Antti Ritvonen nkp	Heli Juntunen nkp
302 Hiusmuotoilu	Anne Naarala nhk	Lili Heikkinen nhk
303 Kauneudenhoito	Sinikka Luukkainen nhk	Kirsi Lahti nhk
304 Kukkasideonta	Outi Honkanen jtl	Saija Inkinen jtl
305 Lähihoitaja	Kari Nieminen nhk	Mirja Kuosa nhk
306 Puhdistuspalvelu	Eija Ahtikallio ahl	Eija Kinnunen ahl
307 Pukuompelu	Heli Mäkinen nhk	Maarit Oreil nhk
308 Somistus	Pia Kotro nkp	Eliina Hartojoki nkp
309 Hevostenhoito	Meija Lahtinen	Jaana Mäntylä
310 Yrittäjyys	Koulutuskeskus Salpaus	K-P:n maaseutuopisto
	Tea Ruppä nkp	Minna Paavilainen nkp
Rakentaminen (400)		
401 Huonekalupuuseppä	Aimo Väisänen ntl	Jouni Mikael Aho ntl
402 Ilmastointiasennus	Timo Toivanen ntl	Ilpo Oksa ntl
403 Kivityöt	Juha Salomaa Nao Pyhäjärvi	Markku Nurmesniemi Nao
404 Maalaus ja tapetointi	Matti Ruuskanen ntl	Hannu Weckman ntl
405 Putkiasennus	Jari Latukka ntl	Juha Jukkala ntl
406 Sähköasennus	Jari Peura ntl	Jukka Vasalampi ntl
407 Talonrakennus, kirvestyöt	Tapani Jokinen jtl	
408 Talonrakennus, muuraus ja laatoitus	Hannu Korhonen ntl	Ismo Postareff ntl
410 Viherrakentaminen	Heli Aho jph	Taina Roponen jph
Ravitsemispalvelut (500)		
501 Kondiittori	Marja-Leena Pitkäjärvi nkp	Eila Aspinen nkp
502 Ravintolakokki	Martti Lehtinen nkp	Riitta Palho nkp
503 Cateringkokki	Sirpa Vihavainen nkp	Aila Tyrväinen nkp
504 Tarjoilija	Tuija Auramo nkp	Anne Hiekkataipale nkp
Teollisuus (600)		
601 Automaatioasennus	Jari Ikonen ntl	Janne Räisänen ntl
602 Elektroniikka	Keijo Salonen ntl	Jukka Jokinen ntl
603 Koneistus	Pekka Rautio ntl	Pekka Niemiharju jtl
604 Laborantti	Tuija Nurminen ntl	Katja Sääjärvi ntl
605 Levy ja hitsaus	Jyrki Kuisma ntl	Marko Urpilainen ntl
606 Mekatroniikka	Markku Lasarov ntl	Juha Toivanen ntl
607 Koneenasennus ja kunnossapito	Pasi Sormunen POKE	Hannu Koivunen POKE
Näytöslajit		
Matkailu	Mira Ahtila nkp	Henna Räikkönen nkp
Muoviala, Komposiittirakenteet	Tapani Koukkari jtl	
Taloushallinto	Maarit Hakala-Ranta nkp	Timo Virenius nkp
Eläintenhoitaja	Sari Kokko K-P:n maaseutuopisto	Aino-Maija Aarnikoivu Salpaus
Ammattinäytökset		
Musiikki	Kirsti Korpela nhk	
TaitajaPLUS	Miiko Taka Bovallius	Anne Hautala Bovallius
Puhdistuspalvelu	Miiko Taka	Anne Hautala
Kiinteistöhoito	Miiko Taka	Petri Hämäläinen Luovi
Artesaani	Miiko Taka	Anne Hautala
TaitajaPLUS näytöslaji		
Metsuri-metsäpalveluiden tuottaja	Miiko Taka	Anne Hautala
TaitajaPLUS ammattinäytös		
Ammatillisen erityisopetuksen kavalkadi	Miiko Taka	Anne Hautala

Taitaja9

Paikalliskilpailut

Aluekilpailu

Finaali Jyväskylässä

Mira Ruth-Viitanen nkp

Sari Lähteenmäki nop

Lajien järjestäminen jakaantui seuraavasti ammattiopistojen eri yksiköille ja oppilaitoksille: Jyväskylän ammattiopisto 32 lajia (ntl 17, nhk 8, nkp 8), Jämsän ammattiopisto 5 (jtl 4, jph 1), Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus 1, Koulutuskeskus Salpaus 1, Nivalan ammattiopisto / Pyhäjärven toimipiste 1, Future Cad Oy 1

Näytöslajit: Jyväskylän ao 2, Jämsän ao 1, K-P:n maaseutuopisto Kannus 1
TaitajaPLUS: Bovallius ammattiopisto / Laukaan toimipaikka 3 lajia, 1 näytöslaji ja 1 ammattinäytöksen kavalkadi.

Lajiohjausryhmät

Sääntöjen mukaisesti lajiohjausryhmä huolehti oman lajinsa kehittämisestä ja työelämävastaavuudesta. Lajiohjausryhmä teki esitykset lajikuvauksista ja kilpailutehtävistä sekä hyväksyi lajivastaavan esitykset lajijärjestelyistä.

Lajivastaavat kutsuivat koolle lajiohjausryhmän jäsenet ja valmistelivat puheenjohtajina kokouksissa päätettävät asiat. Ryhmässä olivat edeltävän ja seuraavan kilpailun lajivastaavat, päätuomari, OPH:n edustaja, työntekijä- ja työnantajaedustajat, kansainvälisen kilpailun lajipäällikkö ja eksperti. Ryhmissä oli yhteensä yli 300 jäsentä. Ryhmät kokoontuivat kilpailua edeltävänä syksynä 31.8. ja 30.11.

Kilpailunjohtaja ja projektiassistentti laativat kokouksille mallit asialistasta ja kokouspöytäkirjasta. Lajivastaavan piti valmistella ennakkoon mallipöytäkirjan mukaisesti lajiohjausryhmän kokouksissa päätettävät asiat. Ryhmän päätöksistä lähetettiin kokouspöytäkirjat Taitaja-toimistoon, ja tehdyt päätökset hyväksyi vielä lopullisesti kilpailunjohtaja. Ohjausryhmien kokoukset onnistuivat parhaiten niissä lajeissa, joissa suunnitelmat oli tehty valmiiksi ajoissa ennen kokousta. Ihan kaikki lajit eivät pysyneet aikataulussa tai pöytäkirjat olivat puutteellisia. Esim. lajikuvauksia täydennettiin Taitaja-toimistossa, koska kuvaukset eivät olleet ohjeiden mukaisia.

Taitaja2012 käynnisti Skills-keskustelufoorumit pilottikäyttöä varten. Pilottiryhmät olivat: 205 Tietokoneet ja -verkot, 206 Verkkosivujen tuottaminen, 302 Hiusmuotoilu, 304 Kukkasideonta, 602 Elektroniikka ja 606 Mekatroniikka. Skills-foorumilla lajin edustajat keskustelivat lajin kehittämisestä, kilpailutehtävistä, arvioinnista, järjestämisestä jne. Pilottivaiheen jälkeen Skills Finland ry ottanee foorumin käyttöön kaikissa lajeissa.

4.4 Tukitiimit

Taitaja2012-tapahtuman osa-alueiden toteuttamiseen osallistui lukuisia tukitiimejä. Niiden työn organisoinnista vastasi ammattiopiston henkilöstö, ja tekijöinä olivat opiskelijat. Useimmiten tukitiimien työskentely liittyi saumattomasti opetukseen. Vuosityösuunnittelussa ja lukujärjestyksissä pyrittiin huomioimaan Taitaja-tapahtuma oppimisympäristönä. Taitaja-toimisto, lajivastaavat ja muut opettajat rekrytoivat tukitiimit.

Esimerkkejä tukitiimeistä: akkreditointi, avajais- ja päättäjäisesiintyjät, CIS-tulospalvelu, ensiapu, it-tuki, kilpailutoimisto, kuuluttamo, kuvapalvelu, kävijärekisteröinti, lajiopas, logistiikka, logotuotanto ja kiinnitys, meikkaus ja kampaus, opintopolku, opintopolkuopas, opintopolkutehtävien suunnittelu, puhdistuspalvelujen aputiimi, ravintolapalvelu, Taitaja-TV, Taitaja9 ajanotto, Taitaja9 rakentaminen, Taitaja9-tulospalvelu, Taitaja9-tuomari, Taitaja9-tutori, VIP, välipalat. Lisäksi jokaisessa lajissa oli lajin rakentamisessa ja asennustöissä alan opiskelijatiimejä.

Taitaja-TV:n toteutus vastasi ammattilaistasoa ja toimi hyvin työssäoppimispaikkana. Kuvat Pekka Kolehmainen.

5. Hankkeet

Taitaja2012-projektiin ei liittynyt hankerahoitusta. Sen sijaan monet Jyväskylän koulutuskuntayhtymän hallinnoimat hankkeet olivat toteuttamassa mm. seminaareja ja lukioyhteistyötä.

6. Tapahtuman suojelija

Taitaja2012-tapahtuman suojelijana toimi työministeri Lauri Ihalainen. Työkiireiden vuoksi hän ei voinut saapua tapahtumaan, mutta Taitaja-verkkosivuilla julkaistussa tervehdyksessä hän kirjoitti mm.

On kunniatehtävä suojella Taitaja2012-kilpailua, koska tapahtuma on nähdäkseni tulevaisuuden työelämän vaatimuksien ytimessä. Haluaisin erityisesti nostaa esiin kaksi asiaa, joita pidän Taitaja2012-kilpailun suojelijana merkittävinä.

Ensimmäinen asia on kasvu, jota yhteiskunnassa perinteisesti tavoitellaan. Suomi on ollut huikea kasvumaa viimeiset 50 vuotta, ja kasvu on taannut työpaikkojen syntymisen ja hyvinvoinnin rahoittamisen. Kasvun lähteenä on ollut ennen kaikkea tuottavuuden kasvu. Tarvitsemme edelleen tuottavuuden kasvua, mutta se, mistä tuottavuus syntyy, onkin eri juttu.

Perinteisesti olemme tottuneet ajattelemaan, että tuottavuus syntyy koneista ja teknisestä kehityksestä. Lisäksi tuottavuutemme on kasvanut, koska työvoiman määrä on kasvanut. Tulevaisuudessa väkimäärä ei enää kasva, vaan päinvastoin, ja niinpä yhä enemmän korostuu osaaminen. Tuottavuus ja sitä myöten kasvu on kiinni siitä, onko meillä taitavaa, oikeita asioita

osaavaa porukkaa tekemään 2010-luvun töitä. Kyvykkäät työntekijät ovat avainasemassa ja Taitaja2012 -kilpailu kannustaa osaamiseen.

Taitaja2012 on lähellä sydäntäni myös, koska se korostaa kädentaitoja. Niiden arvostus on yhteiskunnassa nousussa, ja siksi on hyvä nostaa esiin ammatillisen koulutuksen kautta syntyvää osaamista. Vaalimalla korkeaa ammatillisen koulutuksen tasoa vaalimme tulevaisuuden kädentaitoja. Ministeriöstämme voisi mainita lukuisia hankkeita, joiden puitteissa kädentaidot tulevaisuuden työmarkkinoiden osalta korostuvat. Olkoon esimerkki vaikkapa puurakentamiseen liittyvä panostus - siellä tullaan tarvitsemaan osaajia.

Toivon kilpailun osallistujille onnea ja läpi elämän jatkuvaa taitojen päivittämistä. Onnistumisen iloa, me ollaan sankareita kaikki!

7. Neuvottelukunta

Taitaja2012 neuvottelukunta koostui Keski-Suomen maakunnan ja valtakunnan tason toimijoista. Neuvottelukunnan nimesi Jyväskylän koulutuskuntayhtymän johtaja Vesa Saarikoski. Neuvottelukunta piti kokoukset Ravintola Priimuksessa 27.3. ja Taitaja-tapahtuman yhteydessä 25.4. Jyväskylän Paviljongissa. Lisäksi neuvottelukunta oli kutsuttu Keski-Suomen iltaan, avajaisiin ja päättäjäisiin sekä seuraamaan itse kilpailuja. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii Jyväskylän kaupunginjohtaja Markku Andersson ja varapuheenjohtaja Jyväskylän koulutuskuntayhtymän hallituksen puheenjohtaja Pauli Partanen. Neuvottelukunnan sihteerinä toimii kilpailunjohtaja Esko Junttila.

Taitaja2012-tapahtuman neuvottelukunta:

Alhojärvi Eija, toiminnanjohtaja, Skills Finland ry
 Andersson Markku, kaupunginjohtaja, Jyväskylän kaupunki
 Blom Jari, valtuuston puheenjohtaja, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä
 Halttunen Jussi, toimitusjohtaja ja rehtori, Jyväskylän ammattikorkeakoulu
 Junttila Esko, Taitaja2012-kilpailunjohtaja
 Järvi Juha, kehittämisspäälikkö, Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy
 Kosonen Kirsti, rehtori, Jyväskylän ammattiopisto
 Kurkela Jouni, kuntayhtymän johtaja ja rehtori, Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus
 Mikkonen Anita, maakuntajohtaja, Keski-Suomen liitto
 Määttä Antti, toimitusjohtaja, Keskimaa Osk
 Niemelä Juha, ylijohdaja, Keski-Suomen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Nokkala Jorma, puheenjohtaja, Muuramen Yrittäjät
 Pallari Martti, johtaja, Suomen Yrittäjät
 Partanen Pauli, hallituksen puheenjohtaja, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä
 Pasanen Inkeri, varapäätoimittaja, Keskisuomalainen
 Pekkarinen Mauri, maakuntavaltuuston puheenjohtaja, kansanedustaja, Keski-Suomen liitto
 Pirttiaho Tuuli Kirsikka, toimitusjohtaja, Keski-Suomen Yrittäjät
 Pitkälä Aulis, pääjohtaja, Opetushallitus
 Potkonen Leo, toimitusjohtaja, Jyväskylän Kongressikeskus Oy ja Jyväskylän Messut Oy
 Ruoppila Ahti, aluejohtaja, SAK
 Saarikoski Vesa, kuntayhtymän johtaja, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä
 Skyttä Matti, asiantuntija, Teknologiateollisuus ry
 Tammilehto Mika, johtaja, Opetus- ja kulttuuriministeriö
 Valkeinen Uljas, toimitusjohtaja, Keski-Suomen kauppakamari
 Wallinheimo Sinuhe, kansanedustaja
 Virtala Matti, rehtori, Bovallius-ammattiopisto

Tarjoilija-lajin asiakkaana lounaspöydässä oli mm. neuvottelukunnan puheenjohtaja, kaupunginjohtaja Markku Andersson. Kuva Pasi Hakala.

8. Teemat ja niihin liittyvät palkitsemiset

Taitaja2012-tapahtumalle valittiin pysyvien teemojen lisäksi kaksi teemaa, joihin tapahtuma kiinnitti erityistä huomiota. Teemat olivat aluekehittäminen, kansainvälisyys, yrittäjyys sekä työkyky ja kestävä kehitys.

8.1 Aluekehittäminen

Ammatillisella koulutuksella on merkittävä rooli aluekehittämisessä. Ammatillisen tutkinnon suorittaneista noin 80 prosenttia sijoittuu sille alueelle (maakuntaan), jossa he ovat tutkinnon suorittaneet. Oppilaitosten toiminnan tulee integroitua kiinteäksi osaksi toimintaympäristöään. Asiakaslähtöisesti toimittaessa kumppanuus muiden alueella toimivien koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden sekä aluekehitysviranomaisten kanssa on ensiarvoisen tärkeää.

Keski-Suomessa on tehty pitkäjänteistä aluekehittämistä ammatillisen koulutuksen toimijoiden kesken Taitava Keski-Suomi -strategian ja -toimintakonseptin mukaisesti. Sen lisäksi maakunnassa on rakentumassa eri koulutustasojen ja kehittämisorganisaatioiden välinen yhteistoimintatapa.

Tapahtuman yhteydessä järjestettiin aluekehittämiseen kohdistuvan hanketoiminnan esittelyä sekä seminaareja. Aluekehittämistä lähestyttiin keskustelutilaisuudessa, jossa aiheena oli ”Millainen rooli koulutuksen järjestäjällä on aluekehittämisessä ja mitä se tarkoittaa arkipäivän työssä esim. ennakoinnin, päätöksenteon, verkostotyön ja hanketoiminnan näkökulmasta sekä miten aluekehitystyötä on organisoitu eri alueilla?”

Taitaja2012-kilpailun yhteydessä oli aluekehittämisteemaan kuuluvia tapahtumia esim. koulutus- ja uratori yhteistyössä yritysten, Keski-Suomen Yrittäjien ja Keski-Suomen Kauppakamarin kanssa. Rekrytori sisälsi keskisuomalaisen elinkeinoelämän esittelyä, ja sen yhteydessä työvoimahallinnon osastolla oli eri oppilaitostasojen opiskelijoille suunnattu rekrytointipiste. Ura- ja koulutustorilla eri oppilaitokset esittelivät koulutusvaihtoehtojaan.

Rakennuspalveluyrittäjä Jussi Vasalampi, Taitaja2003-kilpailun hopeamitalisti, on tutustumassa kilpailuun. Kuva Markku Heikkilä.

8.2 Kansainvälisyys

Elinkeinoelämä tarvitsee yhä enemmän eri alojen ammattilaisia, jotka pystyvät työskentelemään kansainvälisissä oppimis- ja toimintaympäristöissä sekä kotimaassa että ulkomailla. Monikulttuurinen ja kansainvälinen oppilaitosten arki ja henkilöstön kansainvälisen osaamisen kehittäminen lisäävät opiskelijoiden mahdollisuuksia avarakatseiseen opiskeluun ja työhön myös maamme ulkopuolella. Taitaja2012-tapahtuman yhteydessä järjestettiin ammatillisen koulutuksen ja elinkeinoelämän yhteistyötä käsittelevä asiantuntijoiden seminaarisarja.

Taitaja2012 -seminaarissa esiteltiin mm. Jyväskylän ammattiopiston koordinoimaa, Euroopan sosiaalirahaston tukemaa kehittämishanketta (2008 - 2012), jossa on kehitetty maakunnallista, koko toisen asteen opiskelijoita koskevaa kansainvälisyyskoulukonseptia. Kolmiportainen toimintamalli sisältää kotikansainvälistymisen mahdollisuuksia, ulkomailla toteutettavaa opiskelua tai työssäoppimisjaksoja sekä kansainvälisesti painottuneen opinpolun tai perustutkinnon.

Yhtenä seminaari aiheena oli ”ECVET eurooppalainen opintosuoritusten siirtojärjestelmä käyttöön Suomessa”. ECVET:n avulla eri maissa suoritettuja opintoja tai muutoin hankittua osaamista voidaan hyödyntää osana tutkintoja yhdenmukaisella tavalla Euroopan alueella. Lähtökohtana on oppimistuloksiin perustuva järjestelmä, jossa oppimistulokset määritellään tietoina, taitoina ja pätevyytinä. Opintosuoritusten siirtojärjestelmän tarkoituksena on liikkuvuuden lisääminen, ulkomailla opitun hyödyntäminen osana tutkintoa ja tutkintojen läpinäkyvyyden lisääminen.

8.3 Yrittäjyys

Keski-Suomessa on kehitetty yrittäjyyttä ja yrittäjyyskasvatusta maakunnallisen Y4-ideologian mukaisesti: Yrittäjyys Ylös Yhteiskunnassa Yhteistyöllä.

Keski-Suomi kasvuun yhdessä yrittäen! - Keski-Suomen maakunnallinen yrittäjyyskasvatuksen kehittämisohjelma linjaa yrittäjyyskasvatuksen yhteiset tavoitteet ja suuntaviivat vuosille 2011 - 2015. Ammatillinen koulutus on osallistunut yrittäjyyden edistämistalkoisiin aktiivisesti. Olemme luoneet Yrittäjyyskoulu-toimintakonseptin. Jokaisen opiskelijan opiskeluun sisältyy yrittäjyysopintoja, ja vuosittain 500 nuorta kokeilee yritystoimintaa esimerkiksi Nuori yrittäjä – toimintana.

Taitaja2012-tapahtuma loi opiskelijoille mainion mahdollisuuden yritteliääseen toimintaan ja tekemällä oppimiseen moninaisissa järjestely-, opastus- ja projektitehtävissä sekä luonnollisesti kilpailuihin valmistautumisessa.

Seminaarissa yrittäjyyttä lähestyttiin otsikolla ”Keski-Suomi kasvuun yhdessä yrittäen” ja kuultiin tietoisuudella 20 minuutin puheenvuoroja mm. aiheista Keski-Suomen yrittäjyyskasvatuksen ehjä polku, Keski-suomalaisia yrittäjyyskasvatuksen malleja ja menetelmiä esiopetuksesta korkeasteelle, KMK, komposiitti- ja muovituotekorjaus NY (Nuori Yrittäjyys), Opettajankoulutuksen ja Humak:n yhteisen opintojakson esimerkkejä, Yrittäjäksi yliopistosta, Keski-Suomen YES-keskus esittäytyy, Nuorten omia kokemuksia projektitoiminnasta Toukotiimi, Yrittäjyyttä käytännössä: Yrittäjyyskoulukäätöpiste Taitola, Keski-suomalainen korkeasteysteistyö.

Yrittäjyys näkyi Taitajan kilpailutehtävissä monin tavoin. Pukuompelulajissa kilpailijat valmistivat tuotesarjan ja myivät sen kilpailualueen yleisölle. Kuljetuslogistiikkalajissa taloudellinen ajo ja laitteiden taloudellinen käyttö olivat keskiössä. Tv- ja videotuotantolajissa tehtiin tuotantosuunnitelma, aikataulutettiin tehtävät itse ja huolehdittiin aikataulun noudattamisesta. Paras toteutus myytiin Jyväsparkki Oy:lle. Somistuslaji sekä Asiakaspalvelu- ja myyntilaji kävivät tekemässä yhden tehtävän S-ryhmän myymälässä. Kilpailutyöt myytiin asiakkaille mm. Kirvestyötlajissa sekä Muuraus ja laatoitus -lajissa.

Kaikissa lajeissa yrittäjyys oli osa arviointia. Kilpailutehtävissä mm. laskettiin auton vaurioiden kustannuksia, korjauksen kannattavuutta, mitattiin työn joutuisuutta tai suunnitelman kekseliäisyyttä, hinnoiteltiin tuotteita, tehtiin työelämälähtöisiä asennuksia, tehtiin kauppa kannattavuus huomioiden, palveltiin asiakkaita, huomioitiin raaka-aineiden kulutus jne.

Kaikki lajit tekivät töitä asiakkaille. Parhaiten se näkyi yleisölle niissä lajeissa, joissa asiakkaat olivat paikalla lajialueella kuten Hiusmuotoilu-, Kaudenhoito-, Tarjoilija- ja Lähihoitajalajeissa.

Yrittäjyysopetusmenetelmäkilpailu

Teemaa korosti myös jaettu Yrittäjyysopetusmenetelmäkilpailun palkinto. Kilpailun järjestivät Suomen Yrittäjät, Taitaja2012-tapahtuma sekä Keski-Suomen Yrittäjät.

Suomen parhaana ammatillisen koulutuksen yrittäjyysopetusmenetelmänä palkittiin Jyväskylän koulutuskuntayhtymän Yrittäjyyskoulu Käätöpiste.

"Kilpailuun otti osaa kahdeksan yrittäjyysopetuksen järjestäjää eri puolilta Suomea. Tänä vuonna taso oli todella korkea, joten pääpalkinnon lisäksi tuomaristo päätti palkita kaikki muut osanottajat kunniakirjalla", totesi Suomen Yrittäjien koulutusasioiden päällikkö Veli-Matti Lamppu.

Palkinnon perusteluissa todetaan, että Yrittäjyyskoulu Käätöpiste antaa kaikille opiskelijoille mahdollisuuden tutustua yrittäjyyteen eri näkökulmista. Erityisesti otettiin huomioon se, että

Jyväskylän koulutus kuntayhtymän opiskelijoille tarjotaan valmistumisen jälkeenkin tukea yrittäjyyteen. Kääntöpisteen muita vahvuuksia ovat toiminnan pitkäjänteisyys, yhteistyö yritysten kanssa sekä toiminnan nivoutuminen Keski-Suomen maakunnalliseen yrittäjyysstrategiaan.

8.4. Työkyky

Omasta työkyvystä ja terveydestä huolehtiminen on tärkeä osa ammattitaitoa työuran alusta alkaen. Terveyden ja työkyvyn edistämisen osaamista mitattiin osana ammattitaitoa kaikissa Taitaja2012-kilpailun lajeissa.

Työkykyseminaari

25.4. Ammattiosaajan työkykyseminaarin järjestivät Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto, SAKU ry. Seminaarin ja paneelikeskustelun puheenjohtajana toimi SAKU ry:n hallituksen pj., kuntayhtymäjohtaja / rehtori Antti Lahti. Seminaarin avasi valtiosihteeri Tapio Kosunen, OKM. "Suomalaisen työikäisen väestön toimintakyky nyt ja tulevaisuudessa" -aiheesta kertoi johtaja Eino Havas, Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö LIKES. Seminaarin paneelikeskustelussa pureuduttiin aiheeseen: Kuka ottaa kopin nuorten työkyvystä ja millä keinoilla?

Teeman näkyminen lajeissa

Työterveyslaitos ja SAKU ry:n olivat yhteistyössä mukana tapahtumassa toteuttamassa ja arvioimassa kuudessa lajissa työkykyteeman näkyvyyttä erityisesti ergonomian ja ravitsemuksen näkökulmasta. Katsaus perustuu kilpailijoiden, lajivastaavien, toimitsijoiden ja keittiöhenkilökunnan haastatteluihin sekä yleisölle tehtyyn kyselyyn ja asiantuntijoiden omiin havaintoihin tapahtuman aikana.

Tämän vuoden Taitaja2012-tapahtumassa työkyky oli otettu huomioon sekä kilpailutehtävissä että niiden suorittamisen arvioinnissa. Lisäksi työkyky näkyi useiden lajien osaamisvaatimuksissa tai arviointikriteereissä, joissa korostettiin työturvallisuutta ylläpitävää tai ergonomista työskentelytapaa työn suunnittelusta ja organisoinnista lähtien. Myös oman työkyvyn ylläpitoa edellytettiin.

Painotuotteen suunnittelussa tehtävänä oli suunnitella juliste, jossa kuvataan työkykyä. "Työkyky on työntekijän pääomaa..." Lähihoitaja-lajin osaamisvaatimuksissa mainittiin erikseen ravitsemustietous, mikä toisaalta kuuluu vahvasti heidän ammattiinsa. Hevostenhoidon osaamisvaatimuksissa kuvataan työkyvyn merkitystä huolellisesti: "Hän suunnittelee työnsä ja toimii työturvallisuutta noudattaen. Hän ymmärtää oman terveyden ja työkykynsä merkityksen tallirytyksen toiminnalle." Yrittäjyyslajissa suunniteltiin uusi, terveellinen Valio-tuote ja sen markkinointi. Lisäksi tehtävänä oli laatia yritykselleen työkyvyn edistämissuunnitelma tavoitteineen ja toimenpiteineen. Useissa kilpailulajeissa korostettiin siis ergonomiosaamista, työturvallisuusosaamista sekä oman terveyden ja työkyvyn ylläpitoa.

Taitaja 2012- kilpailulajien arviointi

Yhtenä lähtökohtana oli arvioida lajivastaavien järjestämää ergonomiaa sekä kilpailijoiden soveltamaa ergonomiosaamista. Arvioitavia asioita etukäteen olivat esim. miten hyvin kilpailijat suoriutuvat kilpailusta kilpailualueella annetuilla välineillä, minkälaisissa työasunnoissa he mahdollisesti työskentelivät sekä näkyikö kilpailusuorituksissa ehkä suunnitelmallisuus ja työn tauotus. Etukäteen sovittiin arvioitavaksi kuusi kilpailulajia (Autonasennus, Tietojenkäsittely, Hiusmuotoilu, Sähköasennus, Ravintolakokki ja Koneistus).

Kysely yleisölle

Työterveyslaitoksen ja SAKU ry:n osastolla yleisöltä kysyttiin lyhyellä kyselylomakkeella, mistä työkykyisen taitajan tunnistaa. Kyselyyn vastasi yhteensä 759 henkilöä. Vastaaajista opiskelijoita (ja koululaisia) oli 584, opettajia 78 ja muita vastaajia 97 henkilöä. Vastauksista nähtiin, että työkyvyn tunnusmerkit painottuvat yksilön henkilökohtaisiin voimavaroihin. Terveys ja toimintakyky, ammatillinen osaaminen ja iloinen asenne työhön viestivät vastaajien mielestä hyvästä työkyvystä. Opiskelijoiden ja opettajien vastauksissa eroa tuli siinä, että opiskelijoiden vastauksissa ammatillinen osaaminen oli korostuneemmassa asemassa kuin opettajien vastauksissa. Opettajat puolestaan näkivät terveyden ja toimintakyvyn ja positiivisen asenteen opiskelijoita merkittävästi suurempana.

Suositukset jatkotoimenpiteiksi

Esitämme kahta asiaa mietittäväksi Taitaja-kilpailussa työkyvyn esille tuomiseksi. Ensimmäinen ehdotus liittyy siihen, että nuoret näkevät työkyvyn olevan suureksi osaksi ammatillista osaamista, ja olisi tärkeää tuoda esille myös muita työkykyyn / työssä jaksamiseen liittyviä asioita. Toinen asia liittyy siihen, että Taitaja-kilpailu on hyvä paikka järjestää koulutuksen järjestäjille ja ammattiaineenopettajille suunnattua koulutusta työkykykoulutusta.

1. Kilpailulajien arviointi painottuu voimakkaasti tekniseen osaamiseen ja on yksilökeskeinen, mutta tapahtuma on luonteva paikka tuoda esille myös muuta työelämän osaamista, kuten positiivista asennetta, yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutusta työyhteisössä. Näiden ominaisuuksien mittaamiseksi osana kilpailutehtävän taitavaa suoritusta suositellaan kilpailijoille yhteistä työtehtävää tai jopa eri kilpailulajien yhdistämistä. Esimerkiksi Talonrakennus, Sähköasennus, Putkiasennus, Maalaus ja tapetointi voisivat työskennellä yhteisellä työmaalla.

Erillinen palkinto positiivisuudesta ja yhteisöllisestä toiminnasta on yksi keino nostaa asiaa esille, mikäli työkykyä halutaan tuoda esille osana ammatillista osaamista.

2. Taitajakilpailussa työkyvyn arviointia varten tulee määritellä tarkemmin, mitä se on ja sen arviointiin valitaan alueen asiantuntija. Ensi vuoden Taitajakilpailun teemana on ”osaamisen iloa”, mikä vastaa hyvin tarpeeseen tuoda positiivista asennetta esille. Seuraavina vuosina työkykyyn liittyvinä teemoina voivat olla esimerkiksi ”vireyttä työstä”, jolla tuodaan esille työaikaisen ruokailun merkitystä, suunnitelmallinen työ tai tauotus ja elpyminen. Teemojen toteutumisen arviointia varten laaditaan lajeille yhteiset kriteerit, ja niiden tulee olla konkreettisia ja selkeästi havaittavissa.

Lajiohjausryhmien koulutuksella ja asiantuntijoiden käytöllä varmistetaan työkykyosa-alueen arvioinnin oikeellisuus.

Sampsa Stenström, projektipäällikkö ammattiosaajan työkyky –hanke, SAKU ry
 Susanna Kemppainen, asiantuntija Työkyvyn ja terveyden edistäminen Nuori kuski osaa! –hanke, Työterveyslaitos
 Mika Nyberg, Koulutussuunnittelija, Työterveyslaitos Työterveyshuollon tutkimus ja kehittäminen

Työhyvinvointi-seminaarissa keskiviikkona esiintyi myös Peti Lippo Koulutuskeskus Salpauksesta. Kuva Markku Heikkilä.

8.5 Kestävä kehitys

Kestävä kehitys on yksi Skills Finlandin asettamista pysyivistä tavoitteista Taitaja-kilpailussa. Lajivastaavien koulutuksen yhteydessä perehdyttiin kestävään kehitykseen Suomen ympäristöopiston (SYKLI) projektipäällikkö Kati Lundgren opastamana. Etätehtävän avulla tehtiin lajin kestävä kehityksen käsikirja / suunnitelma.

Kestävää kehitystä tarkasteltiin seuraavista näkökulmista käyttäen apuna kestävä kehityksen tarkistuslistaa:

Kuvaa lajissasi ja sen edustamalla ammattialalla keskeinen ympäristöosaaminen sekä sosiaaliseen ja kulttuuriseen kestävyteen liittyvä osaaminen.

Mitä kestävä kehityksen osaamista lajisi kilpailutehtävissä arvioidaan ja miten?

Esim. työsuunnitelman sekä työ- ja toimintatapojen arviointi, materiaali- ja työvälinevalinnat, määrällinen mittaaminen (esim. jäte), valintojen perustelut (esim. asiakaspalvelutilanne).

Mitkä ovat lajisi keskeiset kestävä kehityksen näkökohdat ja miten ne on otettu huomioon lajisi toteuttamisessa: suunnitteluvaiheessa, tapahtuman aikana ja purkamisen aikana?

Luettele lajissa käytettävät vaaralliset aineet. Mainitse, mitä aineita käytetään ja arvio määristä. Kuvaa lyhyesti, missä ja miten nämä aineet varastoidaan. Mainitse erikseen, mikäli lajissa käytetään kaasuja tms. räjähdys- ja palovaarallisia aineita. Kuvaa myös lyhyesti lajin muut mahdolliset turvallisuusriskit ja toimenpiteet niiden vähentämiseksi.

Arvioi lajissasi syntyviä jättejakeita ja -määriä rakentamisen, tapahtuman ja purkamisen aikana. Voit halutessasi arvioida määrää esim. lajialueella tarvittavina keräysastioina (tilavuus, määrä, tyhjennysväli). Jätejake: biojäte, energijäte, toimistopaperi, kotikeräyspaperi, pahvi, nestepakkaus- ja muu keräyskartonki, lasi, metalli, puu ja muu rakennusjäte, sähkö- ja elektroniikkaromu, sekajäte, ongelmajäte.

Käsikirjat liitteet: Lajialueen pohjakartta, johon oli merkitty mm. kilpailupaikat, lajialueen mahdollisten vaarallisten aineiden säilytys ja sammutuskalusto ja muut keskeiset seikat. Halutessasi voit liittää käsikirjaan myös kuvia lajialueelta, kilpailutehtävien ja arvioinnin kuvauksia tms.

Kestävän kehityksen näkökohtia lajin suunnittelussa ja valmistelussa:

- lajin toteutuksen suunnittelu
  - kilpailutehtävän asettamat keke-vaatimukset lajin toteutukselle (puitteet, laitteet, raaka-aineet)
  - Kävijäystävällisyys ja mahdollisten erityisryhmien huomioon ottaminen
- lajitiimien koulutus
  - lajitiimien kouluttaminen ympäristö- ja turvallisuusasioissa
  - tehtävien- ja vastuunjako
- logistiikan suunnittelu
  - kuljetusten optimointi / minimointi, samalla myös kustannusten säästöä
  - välivarastointitarve, pakkausten uudelleen käyttö
- hankinnat
  - keke-kriteerit hankinnoissa
- väliaikaiset rakenteet.

Kestävän kehityksen näkökohtia lajin rakennusvaiheessa, kilpailun aikana ja purkuvaiheessa:

- energian ja veden kulutus
- jätteiden synnyn ennaltaehkäisy ja jätehuolto
- ongelmajätteet ja vaaralliset aineet
- lajialueen siivous ja puhtaanapito
- muut kilpailulajin ympäristövaikutukset (esim. melu, pöly tms. haitat)
- tilapäisten rakenteiden uudelleenkäyttö tai kierrätys
- kilpailusta jääneet ylimääräiset raaka-aineet ja materiaalit
- kilpailutehtävissä valmistetut tuotteet
- koneiden, laitteiden, materiaalien ym. pakkaaminen poiskuljetusta varten
- käyttökelpoisten uudelleenkäyttöön menevien materiaalien / rakenteiden hyötykäyttöön huolehtiminen
- purkamisen aikainen jätehuolto
- työturvallisuus purkuvaiheessa.

Kestävän kehityksen Taitaja-palkinto

Ensimmäistä kertaa jaettiin Kestävän kehityksen Taitaja-palkinto. Voittajan valitsi kilpailun jury yhdessä asiantuntijajäsenen, Jyväskylän koulutuskuntayhtymän kestävän kehityksen koordinaattorin Ari Porkin kanssa. Palkinnon luovutti juhlallisesti Skills Finland ry:n hallituksen puheenjohtaja, opetusneuvos Seija Rasku Opetus- ja kulttuuriministeriöstä tapahtuman päättäjaisissä. Idea Kestävän kehityksen Taitaja-palkintoon on peräisin ammattitaidon maailmanmestaruuskilpailuista WorldSkills:stä. Palkinnon tavoitteena on edistää kestävän kehityksen periaatteita Taitaja-tapahtuman ja lajien toteutuksessa sekä lajien arvioinnissa.

Ennen varsinaista Taitaja2012-kilpailutapahtumaa lajivastaavat saivat tehtäväkseen oman lajin kestävän kehityksen itsearvioinnin kriteerien pohjalta. Kriteerit on valmisteltu yhteistyössä OKKA-säätiön ja Suomen ympäristöopiston SYKLI:n kanssa. Kaikkiaan 15 lajia palautti itsearvioinnin määräaikaan mennessä, ja näistä valittiin 5 lajia kilpailujen aikana tapahtuvaan katselmointiin sekä

tarkempiin haastatteluihin. Katselmointiin valitut lajit olivat Matkailu, Painotekniikka, TaitajaPlus, Viherrakentaminen ja Yrittäjyys.

Kilpailun jury valitsi kestävän kehityksen Taitaja-palkinnon saajaksi Yrittäjyyslajin. Perusteluna jury katsoi, että Yrittäjyys on erinomainen esimerkki lajista, jossa ei varsinaisesti tehdä fyysistä tuotetta, mutta silti kestävä kehitys on huomioitu aina lajisuunnittelusta ja tehtävänannosta varsinaiseen kilpailutoteutukseen saakka. Kestävän kehityksen arvot näkyivät lajissa erityisen monipuolisesti sekä ekologis-taloudellisesta että sosiaalisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta. Yrittäjyyslajin liiketoimintakuvauksissa painottuivat vahvasti eri ikäryhmien huomioiminen sekä työkyky ja työssä jaksaminen.

Jury perusteluissa mainitaan lisäksi, että vastuullisuus on huomioitu jo tehtävänannossa. Kilpailun alustavissa liiketoimintakuvauksissa on huomioitu alusta lähtien yhdessä yrityselämän ja yhteistyökumppanien kanssa kestävän kehityksen arvot, ja liiketoimintakuvauksissa painottuu erinomaisesti sosiaalinen ja kulttuurinen kestävä kehitys, eri ikäryhmät, työkyky ja työssäjaksaminen. Kestävä kehitys on osana lajin arviointikriteerejä, jotka jäävät hyödynnettäviksi lajin tehtäväpankkiin.

9. Tulokset ja vaikutukset

Taitaja2012-tapahtuma pyrittiin järjestämään laadullisesti tarkoituksenmukaisella tavalla. Taitaja-tapahtuma järjestelyt onnistuivat erinomaisen hyvin. Saimme runsaasti kiitoksia niin yhteistyökumppaneilta kuin osallistujilta, yleisöltä ja viranomaistahoilta. Valtakunnallisesti tapahtuma kiinnosti mediaa. Taitaja2012 näkyi ja kuului televisiossa ja radiossa sekä siitä kirjoitettiin paljon lehdissä positiivisessa hengessä. Tapahtumassa oli rauhallinen tunnelma suuresta katsojajoukosta huolimatta, ja kaikki olivat hyväntuulisia. Yhteistyökumppaneiden näkyvyys oli hyvin hoidettu kilpailussa uuden Taitaja-ilmeen myötä.

Tapahtuman slogan, tee elämäsi paras valinta, kehotti ryhtymään toimeen, muistutti omasta tahdosta, korosti laadun merkitystä, antoi valinnan mahdollisuuden. Iskulause sai avautua kullekin lukijalle omalla tavallaan. Tee elämäsi, tee valinta, elämäsi paras, paras valinta, elämäsi valinta. Paras valinta voi myös muuttua.

9.1 Laadulliset tulokset

Lajien järjestäminen

Lajien järjestelyt tehtiin ammattimaisella otteella ja teknisesti laadukkaasti.

Omasta työkyvystä ja terveydestä huolehtiminen on tärkeä osa ammattitaitoa työuran alusta alkaen. Siksi terveyden ja työkyvyn edistämisen osaamista mitattiin osana ammattitaitoa kaikissa Taitaja2012-kilpailun lajeissa.

Kilpailulajit kilpailivat keskenään siitä, missä lajissa ja kilpailutehtävässä kestävä kehitys toteutui parhaiten. Skills Finland palkitsi parhaan kestävän kehityksen toteutuksen ensimmäistä kertaa. Ammattitaidon SM-kilpailun lajeissa oli mukana ulkomaisia kilpailijoita, jotka tulivat Suomeen mittamaan omaa osaamistaan. Monet olivat valmistautumassa ammattitaidon EM- ja MM-kilpailuihin. Vieraskilpailijat tekivät samat tehtävät kuin varsinaiset kilpailijatkin, ja heitä arvioitiin samoilla kriteereillä.

Viherrakentaminen oli laajina laadukkaasti toteutettu. Kuva Esko Junttila.

Lajikuvausten uusiminen

Lajikuvaus on pohja sille miten lajissa kilpaillaan. Sen perusteella harkitaan osallistumista kilpailuun, ja sitä hyödynnetään valmistauduttaessa koitokseen. Lajikuvaukset olivat vuosien saatossa tyypistyneet, jopa miltei kadonneet. Taitaja2012 teki pitkää päivää luomalla uudet sääntöjen mukaiset lajikuvaukset kaikkiin lajeihin.

Semifinaalisivut

Semifinaalien tiedottamisessa ensimmäistä kertaa oli käytössä oma verkkosivukokonaisuus. Se mahdollisti lajikohtaisen tarkan informaation jakamisen ja semifinaalitulosten julkaisemisen. Semifinaalit ovat monella paikkakunnalla ainoa Taitaja-kilpailu, ja siksi tulokset kiinnostavat mm. paikallislehtiä. Kilpailu ilman tuloksia ei ylitä uutiskynnystä.

Rakentaminen

Taitaja2012-tapahtumaan uusittiin lajipylväät ja mainospylväät. Lajialueiden uusi ilme halleissa oli asiallinen ja rauhallinen. Teknisesti lajien rakentaminen ja aidontuntuisten työpisteiden toteutus oli haastavaa. Palaute toteutuksesta oli erittäin myönteistä.

Kuvapankki

Kaikki SM-kilpailijat valokuvattiin kilpailutehtäviensä äärellä. Painokelpoiset kuvat olivat viestimien käytössä keskiviikkoon mennessä Taitaja2012-verkkosivujen kuvapankin kautta.

Opintopolut

Tärkeä osa tapahtumaa olivat opintopolut, jotka tarjosivat koululaisille mahdollisuuden tutustua ohjatusti itseään kiinnostaviin aloihin. Uutta Taitaja2012-tapahtumassa olivat lukiolaispolku ja opettajille suunniteltu oma ohjattu VIP-polku, jonka aiheena olivat ammatillisen opettajan taitovaatimukset.

Sähköiset Opintopolkutehtävät

Opintopolku-konseptia ovat viime vuosina rakentaneet edeltävät järjestäjät ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Taitaja2012:ssa kehittämistä jatkettiin aimo harppaus laatimalla yläkoululaisille ajan hengen mukaisesti sähköiseen muotoon ennakkotehtävät, tapahtumanaikaiset tehtävät sekä jälkitehtävät.

Kävijärekisteröinti ja -laskenta

Toteutimme ensimmäistä kertaa Taitaja-kävijälaskennan messutapahtumista tutulla rekisteröintijärjestelmällä. Ennakkorekisteröintien päivittäiset kävimäärätiedot auttoivat paremmin suunnittelemaan esimerkiksi ovimiehitystarvetta ja ruokapalvelujen määrämitoitusta. Rekisteröinnit ja tunnustekortit paransivat tapahtuman turvajärjestelyjä. Näin saatiin myös todellinen päivittäinen kävijämäärä selville.

Lukioyhteistyö

Jyväskylässä lukiot ovat osa koulutuskuntayhtymää. Oli luontevaa liittää lukiot mukaan Taitaja2012-tapahtuman toteuttamiseen. Lukiosuunnittelija Mika Marttinen oli yhteyshenkilönä ideoimassa lukiolaisten osuutta. Lukion opiskelijat pääsivät esiintymään avajaisissa ja tapahtumalavalla. Lukiolaiset olivat tuottamassa ohjelmaa, mm. Forest Camp -musikaalia ja tapahtumalavan esityksiä.

Lukiolaisille toteutettiin oma muutamia ammatteja kiertänyt opintopolku. Polulle rekrytoitiin omat opintopolkuoppaat.

Lukiolaisille räätälöitiin Verkkosivun tuottaminen -lajiin oma kilpailu. Myös tilat ja koneet asennettiin valmiiksi. Vielä tällä kertaa lukio-opiskelijoilla rohkeus riitti osallistumiseen vain kalkkiviivoille asti.

Seminaariohjelma

Taitaja2012-tapahtumassa oli Taitaja-historian laajin ja monipuolisin seminaariohjelma. Seminaarit sisälsivät kansainvälisen, hanketoiminnan, aluekehittämisen, yrittäjyyden ja työkyvyn ylläpitämisen ulottuvuuden. Kansainvälinen seminaari keräsi peräti 200 osallistujaa, ja paljon enemmänkin olisi tullut, jos majoituskapasiteettia olisi ollut jakaa vielä viime hetkillä kaupungin keskustasta.

Seminaarit pyrittiin rytmittämään koko päivän kestävästä seminaarista tietoiskumaisiin hankesittelyihin ja keskustelutilaisuuksiin. Ajatuksena oli, että seminaarituokioissa voi piipahtaa kisatunnelmien välissä kuuntelemassa ja näkemässä oman mielenkiintonsa mukaisesti.

9.2 Määrälliset tulokset

Nuorten ammattitaidon SM-finaalikelpailuun osallistui 1803 semifinalistia (81 ruotsinkielistä). Finaaliin pääsi 370 kilpailijaa ja näytöslajeihin kutsuttiin 48 kilpailijaa. Vieraskilpailijoita oli lisäksi 30. SM-kilpailulajeja oli 42, näytöslajeja 4, ammattinäytöksiä 1 (musiikki).

TaitajaPLUS-lajeihin osallistui kolmessa lajissa 33 semifinalistia, ja finaaliin pääsi 18 kilpailijaa ja näytöslajissa esiintyneet 7 opiskelijaa. TaitajaPLUS-lajeja oli 3, näytöslajeja 1 ja ammattinäytöksiä 1 (ammattillisen erityisopetuksen kavalkadi).

Taitaja9-paikalliskilpailuihin osallistui 3867 peruskoululaista, ja niiden järjestämiseen osallistui 58 ammattiopistoa ja niiden 747 henkilökunnan edustajaa ja 2155 opiskelijaa. Taitaja9-loppukilpailuun osallistui 36 kolmijäsenistä joukkuetta eli 108 kilpailijaa.

Yhteensä kilpailijoita oli 581 (Taitaja2012, TaitajaPLUS, Taitaja9).

Laji- ja varalajivastaavaa oli n. 100. Tuomarin tehtävissä oli noin 40 työelämän edustajaa ja opettajaa. Jyväskylän koulutuskuntayhtymän henkilöstöstä ja opiskelijoista saatiin 1000 toimitsijaa, 40 Taitaja9 tutoria ja 150 lajiopasta. Opintopolkuoppaita oli joka lajissa, ja kaikkiaan heitä työskenteli 300, joista 40 oli lukiolaisia.

Yhteistyökumppaneita oli 350, joista 250 yritystä. Yhteistyösopimuksia tehtiin 545, ja tapahtumassa oli 12 pääyhteistyökumppania.

Kolmen päivän aikana Taitaja2012-tapahtumassa Jyväskylässä vieraili 42 027 kävijää.

Opintopolkuvarauksia tehtiin yhteensä noin 6000. Ryhmän koko oli maksimissaan 20 henkilöä. Keskimääräisen ryhmäkoon perusteella opaskierroksia tehtiin yhteensä noin 400 ryhmälle. Vuosittain opintopolkujen kävijämäärä on luonnollisesti riippuvainen maakunnan peruskoululaisten määrästä.

Taitaja2012 oli kansainvälinen tapahtuma. 28 ulkomaista kilpailijaa osallistui 18 eri lajiin. Lisäksi tapahtumassa oli suuri määrä ulkomaisia kävijöitä, josta lähes 200 osallistui kansainväliseen seminaariin.

9.3 Koulutukset

Taitaja2012-tapahtumaan osallistuneelle henkilöstölle järjestettiin laaja 9 opintopisteen Taitaja2012-lajivastaavakoulutus 7.4.2010 - 31.8.2012. Se sisälsi seitsemän lähipäivää sekä työskentelyn Taitaja2012-lajivastaavan tai varalajivastaavan tehtävissä taikka muussa kilpailujohdon asiantuntijatehtävissä, lajiraportoinnin, kestävän kehityksen käsikirjan kehitystyön ja ohjatun perehtymisen Taitaja2010- ja Taitaja2011- tapahtumiin. Koulutus sisälsi:

Taitaja2012-kilpailutehtävät ja niiden arviointi

- kilpailulajin lajikuvaus ja kilpailutehtävät
- tehtävien arvioinnin perusteet
- nuorten ammattiosaamisen näyttöjen ja kilpailuarvioinnin yhteiskehittäminen
- tuomarityöskentely ja CIS NG -järjestelmän käyttö

Taitaja2012-kilpailulajin suunnittelu, rakentaminen ja totutus

- lajin kilpailualueen layout
- tapahtuman esteettömyys ja TaitajaPLUS
- kansainvälisyys Taitaja-tapahtumassa
- asiakkaat, koneet, laitteet, materiaalit ja lajin logistiikka
- turvallisuus ja kestävä kehitys

Yritysyhteistyön ja Taitaja-kilpailujen kehittäminen

- ohjausryhmätyöskentely
- Taitaja-semifinaalit ja Taitaja2011-kilpailu
- lajibudjetti

- kumppanuudet ja yritysysteistyö
- alan markkinointi ja tiedotus
- kilpailutoiminnan hyödyntäminen ammatillisen koulutuksen kehittämisessä

Koulutuksen järjesti Hämeen ammattikorkeakoulun Ammatillinen opettajakorkeakoulu / HAMK Skills Trainers' Academy yhteistyössä Skills Finlandin ja Jyväskylän ammattiopiston kanssa sekä Taitaja2012-toimiston kanssa.

Koulutuksen tavoitteena oli kouluttaa lajijärjestäjiä toteuttamaan oman lajinsa mahdollisimman hyvin. Lisäksi koulutuksella tavoiteltiin eri alojen henkilöiden yhteistyön sujumista niin hyvin, että opettajat harjaantuisivat hyödyntämään toistensa osaamista omassa työssään. Koulutukseen osallistui 100 henkilöä, osallistumisprosentti oli 84. Lisäksi satunnaisesti lähipäiviin osallistui koulutuspäälliköitä ja yksikönjohtajia.

Koulutuspäivien osallistujien palkkauksen tai sijaisuuksien kulut hoiti kukin lähettävä yksikkö, kuten normaalistikin työnantajan määräämässä koulutuksessa. Koulutuksella katsottiin olevan suuri merkitys myös osallistujien jokapäiväiseen työhön. Eri opetuspisteissä työskenteleville opettajille koulutus antoi luontevan tavan vaihtaa ajatuksia opetuksen kehittämisestä.

Lajivastaavat ja varavastaavat osallistuivat myös Taitaja2011 Kuopio, Taitaja2012 Jyväskylä ja Taitaja2013 Joensuu -ohjausryhmien työskentelyyn. Ohjausryhmät pitivät vähintään kuusi kokousta kolmen vuoden aikana, ja väliaikoina yhteydenpito oli tiivistä. Myös tutustuminen Taitaja2010 Oulun kilpailutapahtumaan, semifinaaleihin kolmena vuonna ja työskentely Taitaja2011 Kuopio -tapahtumassa yhteensä ohjausryhmätyöskentelyn kanssa mahdollistivat monipuolisen verkostoitumisen ja benchmarkkauksen (vertailukehittämisen). Opetuksen laadun näkökulmasta tämä toiminta oli erittäin merkittävää.

Koulutuspäivien palautteet olivat hyvin myönteisiä. Koulutus oli monipuolista. Se sisälsi käytännön harjoittelua ja järjestämiseen liittyviä etätehtäviä. Kriittisimmät ajatukset lähtivät siitä, että monille alan konkareille jokin koulutuksen sisällöstä oli jo ennestään tuttu tai koulutusta ei mielletty laajempaan kontekstiin kuuluvaksi. Joidenkin koulutusosoioiden osalta kaivattiin syvällisempää pureutumista asiaan lajin näkökulmasta.

Kilpailunjohtaja vieraili kaikissa koulutusyksiköissä kertomassa henkilöstölle Taitaja-tapahtumasta, ja informaatiota koulutusmielessä jaettiin verkkosivuilla ja intrassa sekä Taitaja-duunikirjeiden ja sähköpostin välityksellä runsaasti. Tiedonhaluisimmat ottivat rohkeasti käteen kännykän ja kysyivät asiaa suoraan Taitaja-toimistosta.

Lisäksi järjestettiin yksittäisiä koulutustilaisuuksia, joissa eri toimijoita koulutettiin seuraaviin tehtäviin:

- valokuvaajien, valokuvan käsittelijöiden koulutukset
- juontajien koulutukset
- eri tiimien koulutukset
- lajikohtaiset tuomarikoulutukset
- Taitaja9- tuomareiden viisi koulutustilaisuutta
- Taitaja9-tutorien koulutuksia kaksi ja kenraaliharjoitus
- Taitaja9 ajanotto ja rakennustiimi, yksi koulutus
- opintopolkuopettajien koulutuksia järjestettiin kaksi
- opintopolkuopaskoulutukset

Toimitsijainfo järjestettiin lajeittain ja tiimeittäin lajivastaavan tai tiiminvetäjän ohjeiden mukaan. Toimitsijainfossa käytiin läpi mm. turvallisuusohjeet.

Opintopolkuopaskoulutus oli jaettu viiteen osaan:

- 1) perehdyttäminen Taitaja2012-tapahtumaan, lyhytkestoinen suurryhmäkoulutus

- 2) opintopolut ja opastointi (suuryhmäkoulutus)
- 3) draamakoulutukset (pienryhmäkoulutus)
- 4) koulutus opintopoluittain (kierrokset, passit, paidat)
- 5) kenraaliharjoitus Paviljongissa (kierrosten harjoittelu).

Opintopolkuoppaita oli n. 190. Koulutuksia järjestettiin suur- ja pienryhmissä. Koulutuskertoja oli useita, koska opiskelijat olivat työssäoppimisjaksoilla ja osa ei tullut paikalle.

Lajivastaavakoulutuksen päätösseminaarissa 31.8. ruodittiin Taitaja2012-tapahtuman järjestelyjen onnistumiset ja kehittämiskohteet ja jaettiin todistukset suoritetusta koulutuksesta.

Optima-oppimisalustalle rakennettiin lajeille sivustot <https://optima.discendum.com/jao> Sieltä löytyivät koulutusten sisällöt, ohjeita ja raportteja. Kaikki pääsivät lukemaan tiedostoja ja vastuuhenkilöt kirjoittamaan. Optimassa ollutta keskustelumahdollisuutta ei hyödynnetty.

10. Näkyvyys, viestintä ja markkinointi

10.1 Suunnittelu

Viestinnän ja markkinoinnin suunnittelu aloitettiin syyskuussa 2010 koulutuskuntayhtymän johdon, Taitaja2012-kilpailunjohtajan ja viestinnän yhteisellä strategiakeskustelulla. Johto linjasi tapahtumalle ja sen viestinnälle tavoitteet. Todettiin, että ammatillisen koulutuksen vetovoima alueella on ennestään hyvä, joten Taitaja-tapahtuman avulla haluttiin erityisesti tukea opintojen ohjausta ja nuorten ammatinvalintaa. Tavoitteena on ollut auttaa nuoria löytämään itselleen sopiva opiskelupaikka. Selkiyttämällä ammatinvalintaa ja vahvistamalla opintojen ohjausta on haluttu vähentää keskeyttämistä ja syrjäytymistä.

Strategialinjausten jälkeen työstiin teemaa ja muotoiltiin tapahtumalle ydinviestin: ”Tee elämäsi paras valinta.” Sen tarkoituksena oli rohkaista ja innostaa nuoria etsimään omia vahvuuksiaan ja löytämään oma suuntansa. Ydinviestin pohjalta luotiin myös kuvakonsepti, jossa kilpailuideologian korostamisen ja perinteisten ammattikuvien sijaan pääosaan nostettiin nuoret, heidän liitutaaluihin piirtämänsä unelmat ja tärkeät valinnat. Kuvissa käytettiin omia opiskelijoita ammattiopistoista ja lukioista. Kuvien pohjalta luotiin tapahtuman visuaalinen ilme Skills Finland ry:n graafista ohjeistusta noudattaen. Taitaja2012:n ilme oli tunnistettavissa sekä Taitaja- että ao-yhteisöihin kuuluvaksi. Tapahtuman väriksi valittiin Jyväskylän koulutuskuntayhtymän tunnusväri ao:n turkoosi.

Markkinointi- ja viestintävastaava laati viestintästrategian ja viestinnän toimenpidesuunnitelman, jonka pohjalta luotiin resursointi, työnjako, selkeät vastualueet viestinnän toimijoille sekä toimenpiteiden aikataulukus.

Yhteistyökumppaneiden hankinnan tueksi tehtiin Oulun ja Kuopion Taitaja-tapahtumien pohjalta mediakortti. Erityistä huomiota kiinnitettiin siihen, että yritysten mediakortissa ilmoitettu logomainosten koko vastasi logon todellista kokoa.

Uutena toteutuksena tehtiin yrityksille suunnattu materiaalipankki, jossa oli sähköisessä muodossa saatavilla logot, yhteistyökumppanuutta markkinoivat nettibannerit sekä muut markkinointimateriaalit. Materiaalipankki julkaistiin verkkosivuilla.

Sovimme markkinointiyhteistyöstä kaupungin viestintäjohtajan sekä Jyväskylän ammattikorkeakoulun, Keski-Suomen Yrittäjien, Keski-Suomen kauppakamarin ja Keski-Suomen liiton kanssa. Saimme käyttöömmme sivun kaupungin tiedotuslehdessä, juttuja Keski-Suomen yrittäjien lehtiin sekä näkyvyyttä kumppanien nettisivuilla ja uutiskirjeissä.

Taitaja2012-tapahtumaa varten pyrittiin tekemään mahdollisimman selkeät ja helppolukuiset lajikuvaukset. Rakenne luonnollisestikin saatiin Taitaja-kilpailun sääntöjen kohdasta 4.5. Lajikuvaus. Ensivaiheessa kaikista lajeista koottiin lajikuvauksen kohdat 1 – 3 (yleiskuvaus kilpailulajista, kilpailun luonne, osaamisvaatimukset). Taitaja-sääntöjen mukaisesti toisessa vaiheessa ilmoitettiin lajikuvauksen kohdat 4 – 9 (kilpailutehtävät, arvioinnin rakenne, kilpailussa käytettävät materiaalit, laitteet, työvaiheet ja lajialue, kilpailujen aikataulu, mitä kilpailijan on itse tuotava kilpailupaikalle sekä yhteistyökumppanit). Lajikuvaksille tehtiin myös tekstinhuoltoa, jotta lajikuvaukset olisivat kielellisestikin hyvälaatuiset.

Markkinointi yläkouluille

Taitaja-tapahtumaa markkinoitiin Keski-Suomen ja lähimaakuntien yläkouluille. Pääkohderyhmänä olivat Keski-Suomen alueen 42 yläkoulua. Markkinointi tapahtui kirjeitse, sähköpostilla, puhelimitse ja henkilökohtaisella markkinoinnilla.

Keski-Suomen maakunnan koulujen opinto-ohjaajille lähetettiin ensimmäinen tiedote Taitaja2012-tapahtumasta ja siihen liittyvistä koululaisvierailuista toukokuussa 2011. Elokuussa 2011 koulujen rehtoreille ja opinto-ohjaajille lähetettiin sähköposti, jossa tarjottiin mahdollisuutta kuulla tapahtumasta lisää. Koululaisvierailut sovittiin elo-syyskuun aikana. Suurin osa kouluista halusi koulukoordinaattorin vierailevan koululla ja esittelevän Taitaja2012-tapahtumaa ja siihen liittyviä opintopolkutehtäviä opinto-ohjaajalle ja kahdeksaluokkalaisille. Maakunnan koulujen vierailut toteutettiin loka-marraskuussa ja Jyväskylän alueen jouluhelmikuussa.

Lähimaakuntiin lähetettiin markkinointikirje 11.11.2011. Talven ja kevään aikana kouluihin pidettiin yhteyttä sähköpostitse. Sähköpostitse tiedotettiin mm. opintopolkutehtäviin, opintopolkuvierailuihin ja VIP-polkuun liittyvistä asioista.

Tapahtuman jälkeen opinto-ohjaajille lähetettiin kiitosviesti ja linkki palautekyselyyn. Palautetta antavien kesken arvottiin älypuhelin.

10.2 Sisäinen viestintä

Elokuussa 2011 kilpailunjohtaja ja Taitaja-toimisto vierailivat yksiköiden lukuvuoden aloitustilaisuuksissa kertomassa tapahtumasta. Koulutuskuntayhtymään kuuluvien oppilaitosten yhteinen Taitaja2012-lukuvuoden avaus järjestettiin 31.8.2011. Samaan aikaan avattiin Taitaja2012-uutispalsta henkilökunnan intranetissä sekä Taitaja2012-bannerimainokset koulutuskuntayhtymän verkkosivuilla ja opiskelijoiden intranetissä. Toimipisteissä lisättiin tapahtuman näkyvyyttä Taitaja2012-roll-upeilla ja infonäytöissä pyörivillä esittelydioilla.

Pari kertaa kuukaudessa lähetetty Taitaja-duunit oli sisäisen viestinnän keino. Kirjeen aineisto kerättiin Taitaja-toimiston väeltä, kunkin ajankohtaisista asioista. Uutiskirjeen tarkoitus oli kertoa meneillään olevia asioita ja listata lajivastaavien tehtäviä määräpäivineen. Kirje lähetettiin lajivastaaville, varalajivastaaville, yksikönjohtajille, koulutuspäälliköille, rehtoreille sekä muutamille ulkopuolisille esim. tulevien Taitaja-kilpailujen vastuuhenkilöille. Kirje julkaistiin lisäksi Jyväskylän koulutuskuntayhtymän Intrassa.

10.3 Ulkoinen viestintä

Tapahtumaa markkinoitiin näyttävillä teippauksilla koulutuskuntayhtymän ajoneuvoissa (1 bussi, 1 rekka, 2 pakettiautoa), valtakunnallisella radiomainoskampanjalla ja nettikampanjalla Radio NRJ:n kanavilla, alueellisella tv-mainoskampanjalla MTV3:lla, ulkomainonnalla, lehti-ilmoituksilla sekä

sanomalehti Keskisuomalaisen liitteenä jaetulla 24-sivuisella Taitaja2012-julkaisulla. Mainonnasta tehtiin tarkempi suunnitelma.

”Tee elämäsi paras valinta” oli tapahtuman slogan mutta myös samalla ydinviesti, jota käytettiin kärkenä kaikessa markkinointiviestinnässä.

Ulkomainontaa varten kartoitettiin pääpiirteissään Jyväskylän katukuvasta erilaiset mainontamahdollisuudet ja arvioitiin niiden hyödyllisyys tapahtumalle. Aivan keskustassa kävelykadun Kompassiaukiolla on 21 neliömetrin sähköinen valomainostaulu Jumboscreen, jolle ostimme mainosaikaa kahdelle tapahtumaa edeltävälle viikolle 11.– 25.4.2012. Mainoksena pyöri MTV3:n tv-kampanjaa varten tehty 10 sekunnin teaseri. Näkyvyys oli maanantaista perjantaihin klo 7.30 – 18.00, lauantaisin klo 8.30 – 18.00 ja sunnuntaisin klo 9.30 – 18.00. Mainoksen toistoväli oli korkeintaan 5 minuuttia, joten mainos näkyi vähintään 1680 kertaa.

Valomainoksia hyödynsimme kymmenessä linja-autossa ja yhdessä Citymainostaulussa kävelykadun päässä ns. Kolmikulman aukiolla. Tekstimuotoiset mainokset pyörivät neljän viikon ajan 28.3.- 26.4.2012

Kaikille toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestäjille lähetettiin kutsukirje syyskuussa 2011. Taitaja9-kilpailun kutsu- ja markkinointikirje lähetettiin kaikkiin Keski-Suomen yläkouluihin niin ikään syyskuussa. Lisäksi lähetettiin koko tapahtuman markkinointikirje kaikkiin Keski-Suomen yläkouluihin sekä sellaisiin maakunnan ympärillä oleviin yläkouluihin, joista on mahdollista tehdä päiväretki Jyväskylään.

Koska Taitaja2012-tapahtuman järjestäjä Jyväskylän koulutuskuntayhtymä on Jyväskylässä myös lukiokoulutuksen järjestäjä, oli luonnollista, että lukiolaiset ja lukioiden opetushenkilöstö olivat tiiviisti tapahtumassa mukana. Koko Keski-Suomen maakunnan lukioihin kohdennettu tiedotus ja markkinointi toteutettiin yhteistyössä Keski-Suomen lukiohankkeen henkilöstön ja lukiokoulutuksen suunnittelijan kanssa. Keski-Suomen lukiohankkeen projektipäällikkö lähetti tammikuussa 2012 ennakkomarkkinointikirjeen sähköpostilla ja kuukautta myöhemmin varsinaisen markkinointikirjeen kaikkien keskisuomalaisen lukioiden rehtoreille ja opinto-ohjaajille sekä kuntien sivistysjohtajille. Pari viikkoa myöhemmin lähti vielä markkinointikirje kaikille lukioiden opettajille ja heidän kauttaan myös opiskelijoille. Keski-Suomen lukiohankkeen henkilöstö kiersi oman hankkeensa asioissa lukioita ja markkinoi käynneillään myös Taitaja-tapahtumaa.

10.4 Mainosmateriaalit

Pääosa markkinointimateriaaleista tuotettiin kevättalvella 2011, koska Taitaja2012-tapahtuma lanseerattiin Taitaja2011 Kuopio -tapahtumassa toukokuussa.

Tapahtumaan tuotettiin mm. seuraavat materiaalit: esitteet, tunnusbiisi, mediakortti, messuseinäke, roll-up -sarja, julisteet, rintanapit, kynät, PowerPoint-pohja, kirjelomakkeet, kirjekuoret, tarrat, muistilehtiöt, saatelehtiöt, salkoliput, pöytästandaarit, kangaskassi, sateenvarjat ja videotraileri.

Taitaja2012-tunnusbiisistä järjestettiin kilpailu marraskuussa 2011. Taitaja2012 -tapahtuman viralliseksi tunnusbiisiksi valittiin Kari Luodon säveltämä, sanoittama ja esittämä kappale Suuntaan tulevaan. Kappaleen on sovittanut Henri Leppä.

10.5 Julkaisut

Maakunnallisen lehden Keskisuomalaisen liitteenä ilmestynyt näyttävä 24-sivuinen tabloidikokoinen Taitaja2012-lehti esitteli tapahtuman, nosti esiin ammatillisen koulutuksen keskeisiä teemoja ja vahvasti mielikuvaa suur tapahtumasta. Lehti jaettiin viikkoa ennen tapahtumaa

Keskisuomalaisen välissä 77000 kotitalouteen. Lisäksi julkaisusta oli jaossa laadukkaammalle paperille painettu erillispainos tapahtumassa. Taitaja2012-lehti keräsi runsaasti positiivista palautetta eri sidosryhmiltä. Mielenkiintoinen sisältö ja raikas ulkoasu saivat lehden erottumaan.

Yleisöä varten päätettiin tehdä hyvin tiivis 105 x 210 mm kokoinen ja 36-sivuinen povitaskuun mahtuva pikaopas, joka avasi nopeasti ja selkeästi tapahtuman keskeisimmät asiat. Pikaoppaaseen valittiin vain yleisölle tarkoitettua asiaa, ja erikseen tehtiin sähköisesti jaettu toimitsijaopas.

Pikaoppaan tärkeintä sisältöä olivat aluekartta sekä tapahtumaohjelma, josta selvisivät erilaiset seminaarit ja tietoisut. Lisäksi Pikaoppaassa oli lyhyesti tietoa tärkeistä puhelinnumeroista, ensiavusta, ruokailusta, pysäköinnistä yms. Erikseen halusimme nostaa esiin uuden idean viestiseinän, josta oli lyhyt tietopaketti. Pikaoppaasta tehtiin kaksikielinen siten, että toisinpäin luettaessa opas oli suomeksi ja toisinpäin käännettäessä ruotsiksi. Pyysimme tätä varten myös muutaman ilmoituksen sekä suomeksi että ruotsiksi. Näin opas oli täsmälleen samannäköinen molemmin puolin.

Toimitsijaopas saatiin valmiiksi Paviljongista saatujen tietojen jälkeen juuri ennen rakennusviikkoa, ja se jaettiin lajeille sähköpostitse ja paperiversiona tapahtuman aikana. Opas pitäisi saada jakeluun vähän aikaisemmin, jolloin toimitsijat ehtisivät paremmin perehtyä siihen ennen tapahtumaa. Nyt kilpailutoimistoon tuli paljon sellaisia kysymyksiä, joihin olisi saanut vastauksen helposti toimitsijaoppaasta.

Tapahtumaviikkoa varten valmistettiin tarvittavat kutsukortit ja käsiohjelmat. Taitaja-toimisto hoiti 400 kpl kutsukortteja suureen kansainväliseen seminaariin Quality and Attractiveness of Vocational Education. Kilpailuviikolla pidettyyn Keski-Suomen iltaan valmistettiin 700 kpl illalliskortteja ja juomalipukkeita. Avajaisiin ja päättäjäisiin tehtiin käsiohjelmat, joita molempia painettiin 1100 kpl. Tilaisuuksien juontajille painettiin juontokortit. Kaikki nämä materiaalit tehtiin graafisella Taitaja2012-ilmeellä.

Taitaja2012-tapahtuman kuvia julkaistiin kuvapankissa. Kuvat olivat painokelpoisia ja vapaasti viestimien käytettävissä.

Jälkimarkkinointia varten tapahtumasta tehtiin 24-sivuinen Taitaja2012 Jyväskylä kuvina in Pictures -kuvajulkaisu, jossa tapahtuman kohokohdat ja tunnelmat tuotiin esiin vahvojen kuvien avulla. Tekstin määrä pyrittiin minimoimaan mutta kaikkien kilpailulajien tulokset julkaistiin. Julkaisun tekstit olivat suomeksi ja englanniksi. Julkaisu sai runsaasti kiitoksia mukavana muistona tapahtumasta. Julkaisu on hyödynnettävissä mm. kansainvälisten vieraiden liikelahjana.

NRJ Finland Oy:n yhteistyö

NRJ Finland Oy on ollut mukana Taitaja-yhteistyössä jo vuodesta 2008 alkaen. NRJ:llä yhteyshenkilönä oli myynti- ja kehityspäällikkö Markus Mujunen.

Sopimusneuvotteluja käytiin kesän ja syksyn 2011 aikana. Sopimus oli edellisvuosien kaltainen sisältäen n. 300 radiomainosspotin kampanjan sekä NRJ:n Aamupoikien näkyvän roolin tapahtuman markkinoinnissa ja Taitaja9-kilpailussa sekä konsertin juontajina.

Oleellisin lisäys oli valtakunnallisten live-radiolähetysten järjestäminen Jyväskylästä. NRJ:lle oli studiotila Paviljongin ala-aulassa, josta NRJ teki suoraa radiolähetystä 24.4. klo 14 - 18, 25.4. klo 10 - 18 ja 26.4. klo 10 - 14.

Aamupoikien - kahden juontajan Anssin ja Rennen tuotenimi - oman ohjelman lisäksi mukana oli myös vuoden 2011 radiotulokkaaksi valittu Tuija Pehkonen oman NRJ iltapäiväohjelman kanssa.

Sadat nuoret ja vähän aikuisemmatkin tapahtumakävijät seurasivat kiinnostuneita radiolähetysten tekemistä.

NRJ:n Aamupoikien Rennen ja Anssin haastattelussa Saara Piilonen Jyväskylän Ammattiopistosta. Kuva Tuomas Mikkonen.

10.6 Vaatetus

Taitaja2010 Oulu -tapahtumaan hankittiin lajivastaaville ja varavastaaville limenväriset liivit, mustat poolopaidat ja valkoiset kauluspaidat, joissa kaikissa oli Taitaja2012 Jyväskylä -painatukset. Turkoosia ei voitu käyttää, koska se oli isäntäjoukkueen tunnusväri. Taitaja2011 Kuopio -tapahtumaan hankittiin turkoosit solmiot ja huiivit ja liivien väri vaihdettiin mustaksi.

Tapahtumassa työskenteleville toimitsijoille tilattiin asuksi pitkähihainen musta t-paita ja sen päälle lyhyt hiainen turkoosi t-paita, johon tuli painatus Toimitsija sekä tarvittavat logot. Opintopolkuoppaille tilattiin musta pitkähihainen t-paita, jossa oli sekä edessä että takana leveä lajiperheen mukainen väriraita, tarvittavat logot sekä painatus Opintopolkuopas. Samanlaiset paidat tilattiin myös lajioppaille, mutta heidän paidoissaan oli painatus Lajioipas. Taitaja9-kilpailijat ja heidän tutorinsa saivat niin ikään mustat paidat Taitaja9- ja joukkue numeropainatuksin. Tapahtuman järjestäjän Jyväskylän koulutuskuntayhtymän kilpailijajoukkueelle tilattiin turkoosit aopainatuksin varustetut lyhyt hiaiset t-paidat ja turkoosit hupparit Taitaja-painatuksin. Asujen määrät muutamine vara-asuineen olivat seuraavat:

- toimitsijat 968
- opintopolkuoppaat 301
- lajioppaat 151
- Taitaja9-kilpailijat 152
- Taitaja9-tutorit 40

Taitaja2012-tapahtuman toimitsija-asujen tilaamisesta vastasi markkinointisuunnittelija. Lajivastaavia pyydettiin toimittamaan listat lajin toimitsijoista, joiden perusteella asut tilattiin. Tapahtuman tuomareille ja laji ohjausryhmien jäsenille asuja ei tilattu. Toimitsija-asut lajiteltiin ennakkoon säkkeihin lajeittain. Tämä helpotti asujen jakamista rakennusviikon aikana Paviljongissa. Lajivastaavat saivat noutaa lajin tarvitsemat asut keskiviikkona 19.4. klo 9 - 14. Käytännössä asujen jakamisesta vastasivat kilpailutoimiston tukitiimi ja kilpailutoimiston henkilökunta.

Asujen hankintaprosessi on melko pitkä. Kilpailutus vie oman aikansa, ja toimitusaika saattaa olla kovinkin pitkä, riippuen siitä, missä asujen valmistuspaikka on.

Kaikille Taitaja-, Taitaja9-, TaitajaPLUS-kilpailijoille hankittiin Taitaja-laukut. Ne tilattiin jo lokakuun lopussa 2011, jotta toimitus olisi varmasti perillä huhtikuun alkupuolella 2012. Pitkä toimitusaika johtui siitä, että laukkujen alkuperämaa oli Kiina.

10.7 Messutapahtumat

Taitaja2012 oli esillä Jyväskylän koulutuskuntayhtymän oppilaitosten avoimissa ovissa ja mm seuraavissa messutapahtumissa: Taitaja2011 Kuopio, Skills-laivaseminaari 2011, Ammatillisen koulutuksen viestintä- ja markkinointiseminaari Vimma 2011, FinnGraf-messut 2011, Educa-messut Helsingissä 2012, Next Step -messut Helsingissä 2012, Valtakunnalliset Opopäivät Hämeenlinnassa 2012, Jyväskylän koulutuskuntayhtymän johtajan sidosryhmätilaisuus, Jyväskylän kaupunginkirjasto, Keski-Suomen Yrittäjäjuhla, Elämymessut Paviljongissa 2012 sekä Asiakasomistajapäivät Sokoksella 2012.

Messutapahtumissa yleisön mielenkiinnon herättämiseksi tarvitaan jokin aktiviteetti. Educa-messuilla Taitaja2012 oli yhteisosastolla Skills Finlandin kanssa, ja järjestimme osastolla kilpailun ”Kerro, mikä on sinun elämäsi paras valinta” tapahtuman iskulauseen mukaisesti. Kilpailu sai valtavan suosion, sillä siihen osallistui kahden päivän aikana 993 messuvierasta.

10.8 Viestimien palvelu

Tapahtumasta tiedotettiin tiedotusvälineille ennakkoon valtakunnallisilla ja alueellisilla tiedotteilla. Kilpailijoiden tavoittaminen tehtiin viestimille entistä helpommaksi. Kun finalistit olivat selvillä, viestimille lähetettiin kilpailijoiden yhteystietoluettelo, jossa oli kilpailuhuoltajan yhteystiedot. Uutta oli myös se, että kilpailijoiden kotipaikkakunnat mainittiin oppilaitosten paikkakuntien lisäksi.

Noin kuukausi ennen tapahtumaa lähetettiin ammattilehdille suunnatut alakohtaiset tiedotteet. Tiedotteiden pohjalta tehtiin lajiesittelyiden kooste, joka sisälsi viestimien näkökulmasta kiinnostavat henkilöt ja uutuuudet. Uutiset ja tiedotteet julkaistiin tapahtuman verkkosivuilla. Aikavälillä 13.12.2010 - 10.5.2012 julkaistiin yhteensä 93 uutista ja tiedotetta.

Uutuutena viestimien käyttöön tuotettiin kattava taustamateriaalipaketti Taitaja2012-tapahtumasta ja kilpailutoiminnan merkityksestä. Sen avulla tapahtumaa oli helppo markkinoida toimitusvierailuilla, jotka markkinointi- ja viestintävastaava ja kilpailunjohtaja tekivät alueen merkittävimpiin tiedotusvälineisiin huhtikuun alussa. Taustamateriaali laitettiin saataville nettisivuille, ja siitä kerrottiin tiedotteissa. Valtakunnan päämedioita lähestyttiin suorilla kontakteilla ennen tapahtumaa.

Viestimille järjestettiin Mediakeskus-työtila Felix-kabinettiin (40 m²), jossa pidettiin myös aamukahvitukset ja lehdistötilaisuudet. Oma ao-viestinnän työtila oli Minna-kabinetissa (23 m²).

Tiedotustilaisuudet tapahtuman aikana:

Tiistaina oli klo 9.15 - 9.45 Taitaja abc: tapahtuman perusfaktat ja päiväkohtaiset vinkit lyhyesti ja klo 10.00 varsinainen tiedotustilaisuus teemalla ammatillisen koulutuksen kehittäminen. Puhujina olivat vuoden 2003 ammattitaidon SM-kilpailussa menestynyt rakennusalan yrittäjä Jussi Vasalampi, teollisuusneuvos Jorma Nokkala ja Skills Finland ry:n hallituksen puheenjohtaja, opetusneuvos Seija Rasku opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Keskiviikkona oli klo 9.15 - 9.45 Taitaja abc: tapahtuman perusfaktat ja päiväkohtaiset vinkit lyhyesti ja klo 10.00 varsinainen tiedotustilaisuus, jossa teemana oli kaikista huolehtiminen

siirryttäessä opinnoissa perusasteelta toiselle asteelle. Puhumassa olivat kehittämisjohtaja Terttu Kiviranta Jyväskylän koulutuskuntayhtymästä ja Jyväskylän ammattiopiston rehtori Kirsti Kosonen. Klo 12.00 olivat esillä Bovallius-ammattiopisto ja TaitajaPLUS-kilpailu.

Lehdistötilaisuuksiin osallistui vain muutamia toimittajia, vaikka aiheet olivat painoarvoltaan merkittäviä. Kuitenkin viestimet tekivät aiheista juttuja tiedotteiden ja puhelimitse tehtyjen haastattelujen pohjalta.

Henkilökohtainen palvelu paikan päällä ja etukäteen tapahtuva taustoittaminen palvelivat viestimiä kaikkein parhaiten. Uutuutena viestimien käyttöön koottiin päiväkohtaiset vinkit kilpailutehtävistä ja lajialueiden tapahtumista. Monipuolinen ja konkreettinen vinkkilista osoittautui menestykseksi. Sen avulla toimittajien oli helppo hahmottaa kilpailua ja löytää yksilöllisiä juttuaiheita. Abc-infojen pitäminen tarpeen mukaan oli myös toimiva ratkaisu.

Medianäkyvyyden kasvattamista haettiin uudella kuvapalvelulla. Kaikki SM-kilpailijat valokuvattiin kilpailutehtäviensä äärellä. Painokelpoiset kuvat olivat viestimien käytössä keskiviikkoon mennessä Taitaja2012-verkkosivujen kuvapankin kautta.

10.9 Mediaseuranta

Mediaseuranta toteutettiin Skills Finlandin kanssa joulukuussa 2012 uudistettujen periaatteiden mukaisesti. Mukaan laskettiin vain Taitajaan liittyvät osumat, ei muuta aineistoa (hakutuloksissa ei saa olla mukana oppilaitoksen nimellä saatuja osumia). Aiemmista vuosista poiketen toimituksellinen verkkomedia otettiin mukaan mediaseurantaan, koska tapahtuman pääkohderyhmä eli nuoret viettävät paljon aikaansa verkossa.

Seurannan toteutti M-Brain Media Oy (aik. Cision). Seurantajakso oli 1.1.–30.6.2012. Mediaseurannan toteutuksesta tehtiin tarkempi suunnitelma.

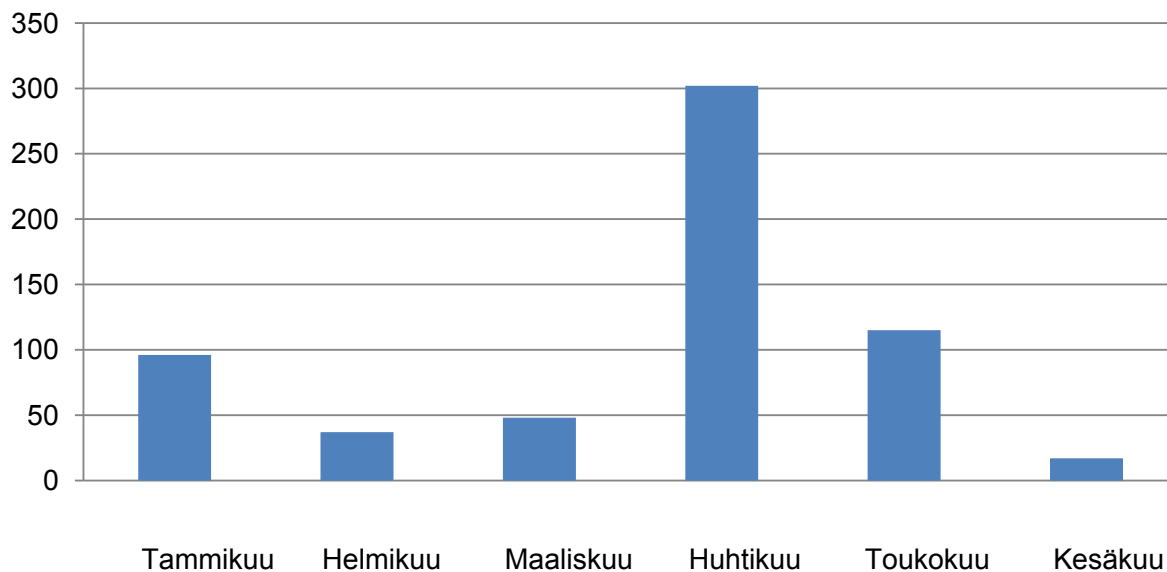
Kuukausi	Media-osumat	Printti	Netti	Tv ja radio	Taitaja 2012	Taitaja-semit /kilpailijajutut	Taitaja9	Taitaja PLUS	Maininnat	Euro/ World Skills
Tammikuu	96	72	24	-	3	54	22	-	7	10
Helmikuu	37	31	5	1	9	16	8	1	2	1
Maaliskuu	48	40	8	-	15	24	-	-	9	-
Huhtikuu	302*	178	114	10	224	35	21	2	14	6
Toukokuu	115**	94	21	-	101	-	4	1	7	2
Kesäkuu	17***	17	-	-	6	-			9	2
Yhteensä	615	432	172	11	358	129	55	4	48	21

* Näistä 102 ennen 24.4. eli ennen Taitaja 2012-tapahtuman alkua

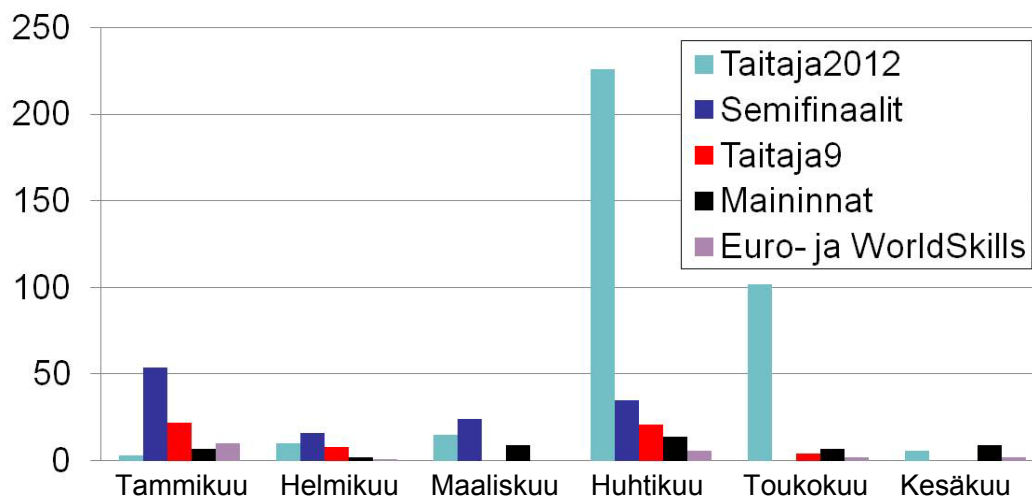
** Näistä 23 aikakauslehtien juttuja

*** Näistä 7 aikakauslehtien juttuja

Taulukko: Taitaja2012-mediaosumat tammikuu-kesäkuu 2012

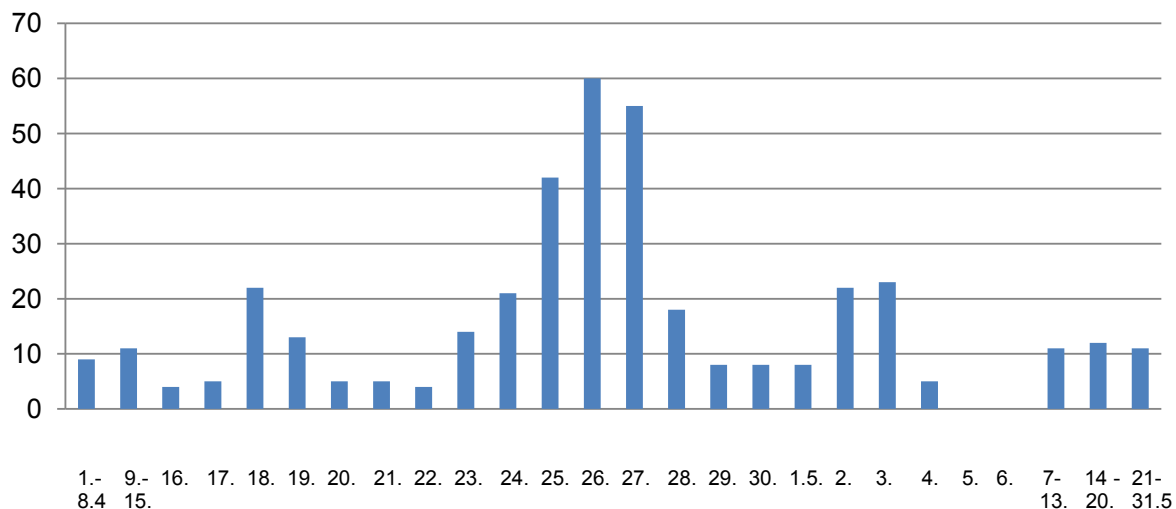

Piirros: Taitaja2012-mediaosumat tammikuu-kesäkuu 2012

Piirros: Taitaja2012-mediaosumat aihealueittain

Piirros 3: Taitaja2012-mediaosumat sanomalehdissä ja netissä huhti-toukokuussa 2012

Päätelmiä tulostiedottamisesta:

- Eniten juttuja tehtiin Taitaja-tapahtuman tuloksista ja siitä, miten oman alueen tai alan opiskelijat ovat menestyneet. Jutut halutaan tehdä ja tulokset julkaista heti, kun tulokset ovat selvillä, joten tulostiedottamiseen kannattaa kiinnittää paljon huomiota. Tulosten on oltava mahdollisimman nopeasti verkossa niiden selvittyä.
- Taitaja2012-tapahtuman aikana ja etenkin tulosten tultua julki tapahtumaa uutisoitiin aktiivisesti verkossa muun muassa tiedotusvälineiden sivuilla.
- Viimeisenä kilpailupäivänä uutisointi keskittyi tuloksiin. Sille päivälle ei kannata suunnitella ylimääräisiä uutisaiheita.

Päätelmiä tiedotteista:

- Taitaja2012-tapahtuman tiedotteita hyödynnettiin säännöllisesti sekä ennen tapahtumaa että sen aikana osana tiedotusvälineiden omia juttuja.
- Tiedotteissa kannattaa olla mukana tapahtuman lyhyt esittely, koska sitä tiedotusvälineet hyödyntävät välillä näkyvästikin tietolaatikkoina esimerkiksi oman alueen kilpailijoista kertovien juttujen yhteydessä.
- Tärkeitä ennakkotiedotteita olivat Taitaja-finaaliin ja Taitaja9-loppukilpailuun selvinneet sekä tapahtuman alla lähetetty tiedote, jossa kerrottiin Taitaja-tapahtuman sisältö.
- Ammattilehdille lähetettävät alakohtaiset tiedotteet tuottivat tulosta, koska ammattilehdissä oli paljon juttuja tapahtumasta, ja toimittajakin runsaasti paikalla tapahtumassa.
- Tiedotusvälineet huomioivat hyvin myös odotettavissa olevan kävijämäärän sekä päivittäiset kävijämäärät.

Päätelmiä henkilöjutuista:

- Taitaja2012-tapahtumassa tehtiin eri alueiden opiskelijoista 10 henkilöjuttua, jotka lähetettiin paikallisella jakelulle näille alueille.
- Lähes kaikkia juttuja käytettiin ainakin yhdessä tiedotusvälineessä.
- Jutut toimivat myös henkilöjuttuina Taitaja2012-www-sivujen Ajankohtaista-palstalla.

Päätelmiä valokuvista:

- Taitaja2012-tapahtumassa kuvattiin kaikki kilpailijat työn ääressä sekä lisäksi yleiskuvia ja kuvia tapahtumista. Painokelpoiset kuvat olivat vapaasti ladattavissa Taitaja2012-kuvapankista.

- Panostus tuotti tulosta, sillä arviolta vähintään 50 jutussa käytettiin näitä kuvia. Tarkan määrän laskemista vaikeuttaa se, että kaikissa julkaisuissa ei käytetä kuvaajien nimiä.
- Kuvia käyttivät eniten aikakauslehdet sekä alue- ja paikallislehdet.

Päätelmiä tiedotustilaisuuksista:

- Tiedotustilaisuudet ja niiden pohjalta tehdyt tiedotteet eivät näkyneet mediassa erityisen hyvin Keski-Suomen ulkopuolella: uutisointi ja jutut keskittyvät ennen kaikkea kilpailuun.
- Tiedotustilaisuuksien sijaan kannattaa panostaa median taustoittamiseen etukäteen ja toimittajien palveluun tapahtumapaikalla. Päiväkohtaiset juttuvinkit eri lajeista toimivat hyvin.

10.10 Sosiaalinen media

Taitaja2012-verkkosivut

Taitaja-tapahtuman tärkein sähköisen viestinnän kanava olivat www-sivut (www.taitaja2012.fi). Aikaisempiin vuosiin verrattuna tänä vuonna oli tavoitteena selkeyttää sivustoa niin, että eri kohderyhmät löytävät paremmin etsimäänsä.

Sivuston koordinoijana ja pääylläpitäjänä oli tiedottaja Juha Luomala. Jonkun verran päivityksiä tekivät myös Susanna Kanninen (ruotsinkieliset asiat), Ismo Myllylä, Tarja Tikkanen ja Elisa Airasvirta. Tikkanen ja Myllylä päivittivät sivustoa tapahtuman aikana. Esko Juntila toimitti suuren määrän sisältöä varsinkin lajien sivuille.

Sivuston pohjana on IT-systems Finland yrityksen tekemä sivustopohja, jota on käytetty ainakin Oulun Taitajasta lähtien. Joitain Taitaja2011 varten tehtyjä räätälöityjä ominaisuuksia, kuten opintopolkujen varausjärjestelmää ja yhteistyökumppanien ehdottamisjärjestelmää hyödynnettiin lähes suoraan.

Palvelin otettiin Nebulalta. Alun perin katsottiin, että järein webhotellipaketti ”Webhotel Exclusive” olisi ollut riittävä, mutta keväällä 2012 sivut kävivät kerran alhaalla. Tästä johtuen päädyttiin Nebulan räätälöityyn virtuaalipalvelinpakettiin, jossa palvelimen tehot nostettiin tasolle 4 CPU, 8 Gt muistia ja 40 Gt. Tapahtumaviikolle tehoa nostettiin vielä tasolle 8 CPU ja muistia varauduttiin lisäämään 8 Gt:sta 16 Gt:uun, jos on tarvetta. Tapahtumaviikolla oli Nebulan yhteistyösopimuksen pohjalta sovittu ympärivuorokautinen tehopalvelinvalvonta ja lupa tehdä muutoksia, jos palvelin rasittuu liikaa.

Työläin vaihe sivuston kokoamisessa olivat pikkuhiljaa täydentyvät lajisivut. Esimerkiksi kun tehdään viisi minuuttia kestävä pieni päivitystyö jokaiselle 42 lajisivulle, yhteenlaskettu aika on 3,5 tuntia.

Ruotsinkielisillä sivuilla julkaistiin sama yleisinformaatio kuin suomenkielisilläkin sivuilla ja lajikohtaista tietoa tarkemmin, esim. kilpailutehtävästä, ainakin niissä lajeissa, joissa oli ruotsinkielinen kilpailija. Tekstejä käänsi kaksikielisyyskoordinaattori tai Mästare på svenska – projekti Vaasassa. Sivujen ylläpidon hoiti enimmäkseen Susanna Kanninen. Englanninkielisistä sivuista tehtiin suppea versio, jossa ei esim. ennen tapahtumaa ollut uutisointia, mutta tapahtuman ajaksi uutisointi otettiin käyttöön. Nettisivulle englanninkieliset tekstit käänsi AngloGate Oy.

Prosessin eteneminen: Sivujen ensimmäinen versio avattiin 1.12.2010 osoitteessa www.taitaja2012.fi. Mukana olivat uutisointi, perustiedot, yhteystiedot. Maaliskuussa 2011 avattiin lajisivut. Marras-joulukuussa vietiin semifinaalitehtävät lajien semifinaalisivustoille. Elokuusta 2011 huhtikuuhun 2012 vietiin yhteistyökumppanien logoja sivuille. Tammikuussa 2012 päivitettiin semifinaaleihin liittyvät asiat. Tammi-maaliskuussa lisättiin tapahtumainfo, seminaariohjelma,

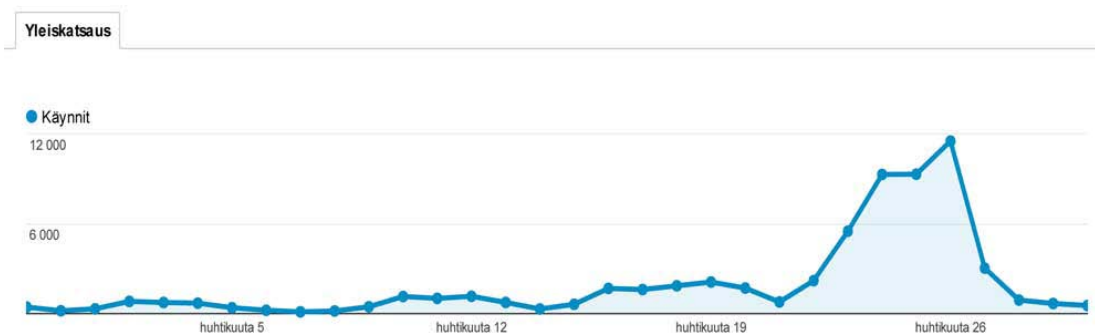
majoitus, reittiohjeet ja kartat, ruokailu, tapahtumaohjelma. Helmi-huhtikuussa lisättiin finalistien kuvia, uutisia, tiedotteita ja tuloksia sivuille. Huhtikuussa palvelintehoa nostettiin reilusti.

www.taitaja2012.fi ajalla 30.4.2011 - 30.4.2012

- sivuilla käyntejä oli 136 828
- yksilöityjä kävijöitä 73 253
- sivun katseluja oli yhteensä 683 084
- etusivun jälkeen kilpailut-sivu oli suosituin, 49 604 käyntiä
- keskimääräinen sivuilla käytetty aika oli 00:01:05

www.taitaja2012.fi ajalla 30.3.2012 - 30.4.2012

- sivuilla käyntejä oli 62 243
- yksilöityjä kävijöitä 36 324
- vilkkain päivä oli 26.4., käyntejä 11 518
- sivun katseluja oli yhteensä 345 393
- eniten katsottu oli tulokset-sivu, viiden päivän aikana noin 30 000 kertaa, torstai 26.4. oli vilkkain, 11 830 kertaa.
- englanninkielisten käyttäjien käyntejä (selaimen oletuskielenä englanti) 6926
- ruotsinkielisten käyttäjien käyntejä (selaimen oletuskielenä ruotsi) 723

Piirros 4: Päivittäiset www-sivulla kävijät 30.3.- 30.4.2012.

Taitaja-sivujen vuotuisesta kävijävirrasta noin puolet sijoittuu kilpailukuukaudelle ja suuri osa kilpailun ajalle. Tulokset kiinnostavat eniten, ja tulosjulkistusten aikana kävijäpaine on suuri. Tästä johtuen kävijäpaineeseen kannattaa varautua tekemällä Tulokset-sivut mahdollisimman kevyiksi ja helposti löydettäviksi. Taitaja2012-sivuilla oli toimiva ratkaisu: kaikki lajikohtaiset tulokset olivat omilla kevyillä alasuillaan, eivätkä esim. lajikohtaisina PDF-tiedostoina. PDF-liitetiedostojen käyttö kaikissa tuloksissa voi olla mahdollinen syy, miksi sivut ovat aikaisempina vuosina kuormittuneet liikaa.

Pääsivut olivat: Etusivu, Tulokset, Tapahtumainfo, Kilpailut, Semifinaalit, Koululaisille, Yrityksille, Tiedotus, Yhteystiedot.

Tapahtumainfo-sivulla olivat alisivut:

- Bussikuljetukset Jyväskylässä (nonstop- ja Rantasipi Laajavuoren-bussikuljetusten aikataulut)
- Jyväskylän seudun matkailu (linkki seudun matkailun sivuille)
- Kansainvälinen seminaari (infoa englanninkielisestä kv-seminaarista ti 24.4.2012)
- Kartat ja reittiohjeet (muutama opaskartta Jyväskylässä liikkumiseen)
- Majoitus (infoa majoitusvarausten tekemiseen)
- Ruokailu (infoa Paviljongin ravintolan ja Jyväskylän ammattiopiston kampusruokailuista)
- Rekisteröidy kävijäksi (ohje nettirekisteröinnin tekemiseen)

Seminaariohjelma (tapahtuman seminaareista tehty lukujärjestys)
 Taitajien Keski-Suomen ilta (infoa ja ohjeet illalliskorttien varaamiseen)
 Tapahtumainfo selkokielellä
 Tapahtuman neuvottelukunta
 Tapahtumaohjelma (päiväkohtainen aikataulu)
 Tapahtuman suojelija
 Tapahtuman teemat
 World Class Skills from Central Finland

Tiedotus-sivulla olivat alisivut:

Uutiset ja tiedotteet
 Kuvat
 Logot
 Videot
 Mediakeskus
 Tiedotustilaisuudet viestimille
 Taustamateriaalia viestimille
 Finalistien kotipaikkakunnat ja opettajien yhteystiedot
 Taitaja2012-lehti
 Viestiseinä
 MM-kilpailijoiden haastatteluja
 Tunnusbiisi Suuntaan tulevaan
 Taitaja2012-kuvasarja
 Elämäsi paras valinta –kuvablogi
 Uutiskirjeet

Facebook

Facebook on ollut Taitaja-tapahtumissa käytössä aikaisempinakin vuosina, mutta Facebookin suosio ja käyttötavat ovat kahdessakin vuodessa muuttuneet paljon.

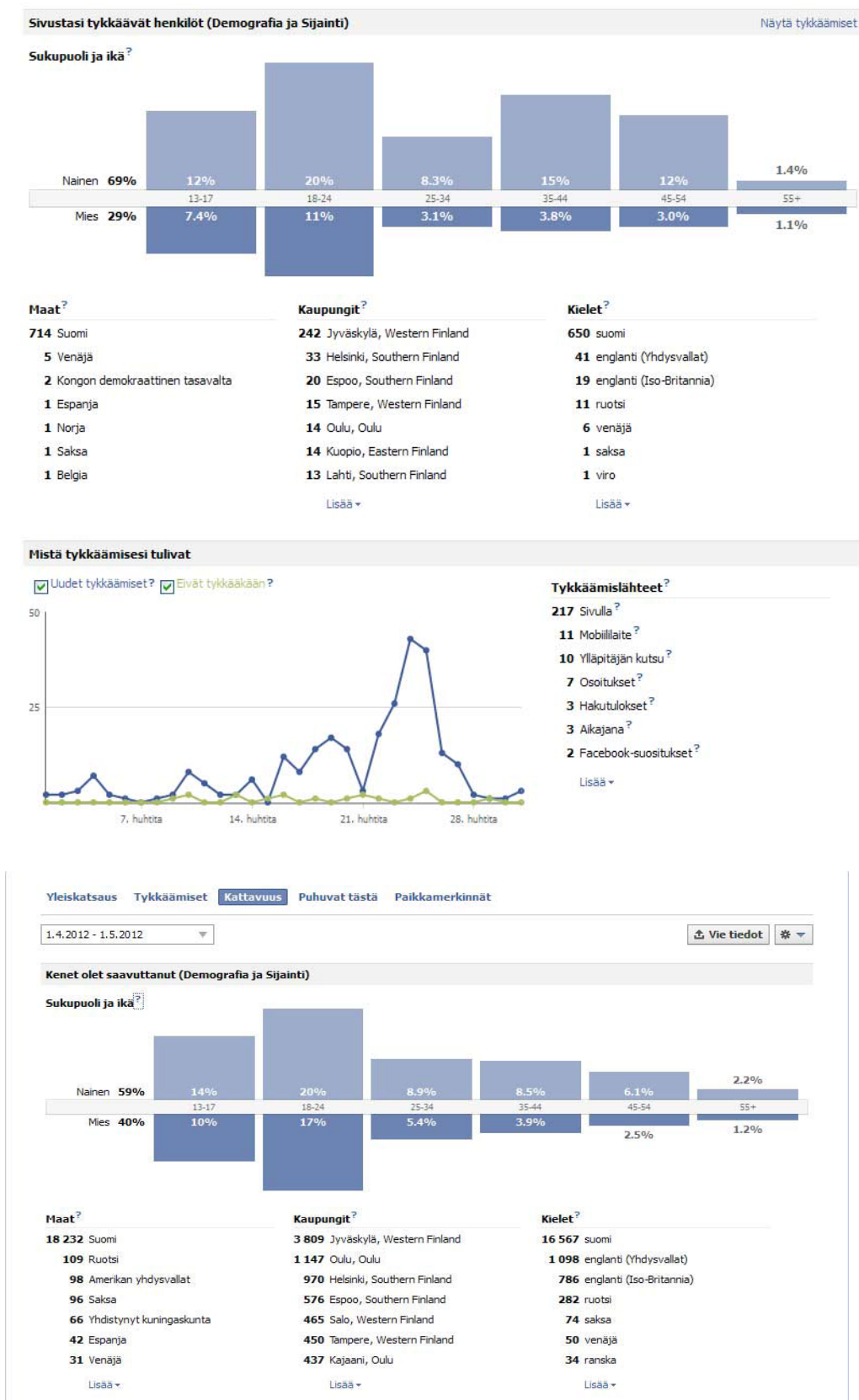
Tavoitteena oli tarjota Facebookin (facebook.com/taitaja2012) kautta vuorovaikutuksellinen ja rento kanava, jonka kautta yleisö, kilpailijat, talkoolaiset ja toimisto voisivat olla yhteydessä. Ideana myös oli, että Facebook-sivuja seuraamalla pääsisi kilpailutunnelmaan paremmin mukaan kuin esimerkiksi www-sivuja seuraamalla. Facebook.com/taitaja2012-sivu avattiin 11.10.2010. Facebook-sivuille lisättiin kuvia, linkitettiin videoita ja uutisia sekä tehtiin pari gallupia. Lisäksi järjestettiin pari arvontaa.

Facebookin päätoimittajana toimi Juha Luomala, lisäksi Esko Juntila, Tarja Tikkanen ja Elisa Airasvirta laittoivat materiaalia sivuille. Grafiikoiden tuottamisessa käytettiin graafikko Martti Hännisen apua.

Sivuille tehtiin myös Tee elämäsi paras –sovellus, mutta se ei kerännyt suurta suosiota. Ehkä syynä oli motivaation puuttuminen, kun sovelluksen käyttämisestä ei palkittu mitenkään. Sovelluksen toteutti freelancerina palkattu sovelluskehittäjä Martti Hyvönen.

Taitaja2012 Facebook lukuina:

- aikajanan näyttökertoja oli 1.4 - 1.5.2012 noin 4000
- tykkääjiä 4.5.2012 oli 752, tykkääjien kaverien määrä oli 133 830
- kattavuus eli sivun sisältöä nähneiden määrä 1.4. - 1.5.2012 oli noin 20 000 henkilöä.

Piiros 5: Taitaja2012 Facebook lukuina.

Tykkääjien määrä jäi aiemmista Taitaja-vuosista jonkin verran. Osittaisena syynä saattaa olla Facebook-sivujen tykkäämiseen tullut viimeaikainen kriittisyys. Nyt Facebook-käyttäjät harkitsevat aiempaa tarkemmin, mistä sivuista tykkäävät. Tykkääjien aktiivisuus oli kuitenkin hyvää, sillä kattavuuslukema on noin 20 000. Kattavuudella tarkoitetaan Facebook-sivujemme sisältöä nähneiden määrää. Tätä lukua kasvattaa käyttäjien aktiivisuus, jos he jakavat eteenpäin meidän sivuille laittamaamme mielenkiintoista materiaalia omille kavereilleen, esim. videoita ja kuvia.

Viestiseinä

Tapahtumassa oli esillä viestiseinä, johon pystyi lähettämään oman viestin. Seinä toimi myös tiedotuskanavana tapahtuman aikana. Viestit moderoitiin kuitenkin ennen julkaisemista. Viestiseinän ideana oli toimia virtuaalisena kohtauspaikkana ja reaaliaikaisena, vuorovaikutteisena viestintävälineenä koko yleisölle. Viestiseinälle saattoi lähettää oman tekstimuotoisen viestinsä tai itse ottamansa kuvan tekstiviestillä annettuun numeroon (normaali teksti/kuvaviestin hinta), Twitter-viestillä, jossa on hashtag #taitaja2012 tai Viestiseinä-sivulta, silloin kun se oli auki www.viestiseina.fi/taitaja2012. Viestiseinä toimi parhaiten Firefox- tai Google Chrome -selaimilla

Viestiseinä oli avoinna 24.-26.4. klo 8 - 18. Muina aikoina viestit eivät päätyneet seinälle. Paviljongissa Viestiseinää oli mahdollista katsella B-hallissa C-hallin sisäänkäynnin vieressä ja käytävällä olevalta isolta LED-näytöltä, näytöiltä Messukadun sisäänkäyntiaulassa, 3. kerroksessa ravintolan viereisellä tasanteella älytaululta.

Viestiseinällä näkyi tekstiviestin lisäksi ajankohtaisia kuvaviestejä.

Paviljongissa Viestiseinää saattoi katsella B-hallissa C-hallin sisäänkäynnin vieressä ja käytävällä kahteen suuntaan olevalta isolta 4,2 metriä leveältä LED-näytöltä, näytöiltä Messukadun sisäänkäyntiaulassa ja 3. kerroksessa ravintolan viereisellä ylätasanteella älytaululta. Viestiseinää oli mahdollista katsoa myös tietokoneen kautta.

Viestiseinän ohjelmiston toteutti jyväskyläläinen Prospectum Oy. Näkymä räätälöitiin meitä varten. Viestiseinän ylläpitäjinä oli muutamia Jyväskylän koulutuskuntayhtymän työntekijöitä, jotka ovat kiinnostuneet sosiaalisesta mediasta ja uusista tekniikoista. Lisäksi Prospectumin kautta tuli kolme yliopisto-opiskelijaa suorittamaan käytännön harjoitteluaan. Periaatteena oli, että viestiseinän aukioloaikoina joku oli aina moderaattorina. Viestiseinää moderoi seitsemän henkilöä ammattiopistoista ja lukioista.

Hyväksytyjä viestejä oli yhteensä 1117 kpl (tiistai 385 kpl, keskiviikko 391 kpl, torstai 341 kpl), hylättyjä viestejä noin 600 kpl ja multimedia / kuvaviestejä 50 kpl.

Viestejä tuli odotettua enemmän, jopa siinä määrin, että palveluntarjoaja joutui siivoamaan vanhempia viestejä pois, jotta järjestelmä kykenisi ottamaan vastaan uusia. Kiireimpinä aikoina tiistaina ja keskiviikkona klo 12 – 16 moderaattoreille tuli lähes tauotta uusia viestejä hyväksyttäväksi / hylättäväksi. Haasteena oli saada viestit näkymään melko karkearesoluutioisessa led-tylussa. Korjausliikkeenä led-tylua varten tehtiin oma mustavalkoinen näkymä, jossa fonttikokoa kasvatettiin ja kuvien näkyminen jätettiin led-tylulla pois.

Kuvapankki – kuvat.fi, media.taitaja2012.fi

Pyrkimyksenä oli tuottaa mediaa ja yleisöä varten runsaasti painokelpoisia kuvia kilpailijoista. Jyväskylän aikuisopiston valokuvauksen opiskelijat ja ammattikuvaaja Mika Juhani Luomansivu kuvasivat jokaisen lajin kaikki kilpailijat ja veivät kuvapankkiin.

Erilaisten vaihtoehtojen tutkiskelun jälkeen kuvat.fi -palvelun Kuvapankki-tuote tuntui sopivimmalta ohjelmistolta tähän tarkoitukseen. Kuvaajat käsittelivät, nimesivät ja lisäsivät kuvat itse tietokoneluokasta. Painokelpoisten kuvien hakemisen lisäksi kuvapankkia oli kevyt selata ja linkittää.

Kuvapalvelua koordinoi Juha Luomala. Kuvaajien koordinaattoreina olivat Jyväskylän aikuisopiston kouluttaja Sirpa Lonka ja ammattikuvaaja Mikko Auerniitty.

Kuvapankissa oli 1266 kuvaa ja käyntejä etusivulla 7488. Vilkkain päivä oli 26.4., jolloin käyntejä oli 1850. Suosituinta yksittäistä kuvaa katsottiin yli 600 kertaa.

YouTube-kanava

Kaikki Taitaja-videot julkaistiin YouTube-kanavalla (www.youtube.com/taitaja2012videot), josta voitiin sitten kätevästi upottaa samoja videoita www-sivuille ja linkittää Facebook-sivuille. YouTuben käytöllä oli monia etuja: videoiden laatu pysyi erittäin hyvänä pakattunakin, palveluun voi ladata ilmeisesti käytännössä rajattoman määrän videoita, YouTube-käyttäjät pystyivät helposti seuraamaan, milloin uusi video julkaistiin, lähes kaikki selaajat osaavat käyttää YouTube-playeria ja osa osaa linkittää / jakaa niitä myös eteenpäin.

Videoiden näyttökertoja oli yhteensä n. 23 500 kertaa, yhteensä 79 eri videota.

Taitaja-TV

Taitaja-TV toteutettiin Jyväskylän ammattiopiston ja Tampereen ammattiopiston yhteistyönä. Toimitustyöhön osallistui opiskelijoita myös Jyväskylän ammattikorkeakoulusta. Ohjelman toteutuksen lähtökohtana oli Taitaja2012-kilpailun nuorten osaamisen, tekemisen riemun ja ammattitaidon näkyminen netissä ja messukeskuksessa.

Ohjelma koostui ennen tapahtumaa ja tapahtuman aikana tehdyistä inserteistä, lajivalmentaja, kilpailija - ja yleisöhaastatteluista sekä oheistapahtumista. Avajaiset, päättäjäiset ja sekä oheistapahtumat (konsertit, Taitaja9) screenattiin yleisölle. Avajaisista, päättäjäisistä ja Taitaja9 -kilpailusta tehtiin myös taltiointit sekä koosteet. Koko tapahtuma koostettiin myös DVD:lle.

Näkyvyyden ja yleisön mielenkiinnon lisäämiseksi Paviljongin B1-halliin rakennettiin kisastudio. Kisastudiosta lähetettiin kaksi kertaa päivässä tunnin mittaisia lähetyksiä. Lähetyksen kaksi juontajaa haastattelivat keskimäärin neljä studiovierasta päivässä. Lisäksi lähetyksessä näytettiin kilpailun aikana tehtyjä inserttejä ja annettiin tapahtumaan liittyvää informaatiota. Haastatteluja oli mahdollista nähdä myös YouTubessa Taitaja2012-kanavalla. Muuna aikana studiossa ja

ohjaamossa oli av-opiskelijoita kertomassa opiskelusta av-alalla ja yleisöllä on mahdollisuus kokeilla taitojaan uutisankkurina.

Tv-tuotantoa oli toteuttamassa Jyväskylältä kolme opettajaa sekä 30 opiskelijaa sekä Tampereelta kaksi opettajaa ja 19 opiskelijaa. Lisäksi Jyväskylän ammattikorkeakoulusta oli mukana 8 toimittajaa. Osa heistä oli mukana myös tapahtumatuotantoryhmässä, joka screenasi mm. avajaiset ja päättäjäiset sekä toteutti slideshown näihin tilaisuuksiin.

Insertti (ENG-) ryhmät

Yhteensä 13 inserttiryhmää tuotti inserttejä kisatapahtumista sekä ennakkotunnelmista jo ennen kilpailujen alkua. ENG-ryhmään kuului kuvaajan ja editoijan lisäksi toimittaja, joka toimi useamman ryhmän kanssa. Kilpailujen aikana tehtiin kaikkiaan 78 inserttiä.

Kuvaukset ja editoinnit tehtiin HD-formaatissa. Inserttimateriaali linkitettiin YouTubeen Taitaja2012-kanavalle; osa linkitettiin suoraan Taitaja2012- sivuille.

11. Lajialueiden rakentaminen ja purkaminen

Taitaja2012-kilpailujen järjestämiselle luontevin paikka oli Jyväskylän Messut Oy:n Jyväskylän Paviljonki: sen henkilöstölle on kertynyt erilaisten messutapahtumien järjestelyistä monipuolinen kokemus, tilat ovat sijainniltaan keskeisellä paikalla ja tekninen valmius on hyvä.

Taitaja-järjestäjähakemuksen laatimisen yhteydessä tammikuussa 2009 varattiin kaikki sisä- ja ulkotilat Paviljongista Taitaja2012-tapahtuman käyttöön. Silloin saimme myös jo alustavan tarjouksen tilojen vuokrista ja palvelujen hinnoista. Hallitilat (20000 m²), kongressi- ja auditoriotilat, 750 asiakaspaikan pääravintola ja ulkoalueet (5400 m²) olivat riittävät kaikkien lajien ja palveluiden sijoittamiselle niin, että myös yleisölle oli riittävästi käytävä- ja kulkutilaa.

11.1 Suunnittelu

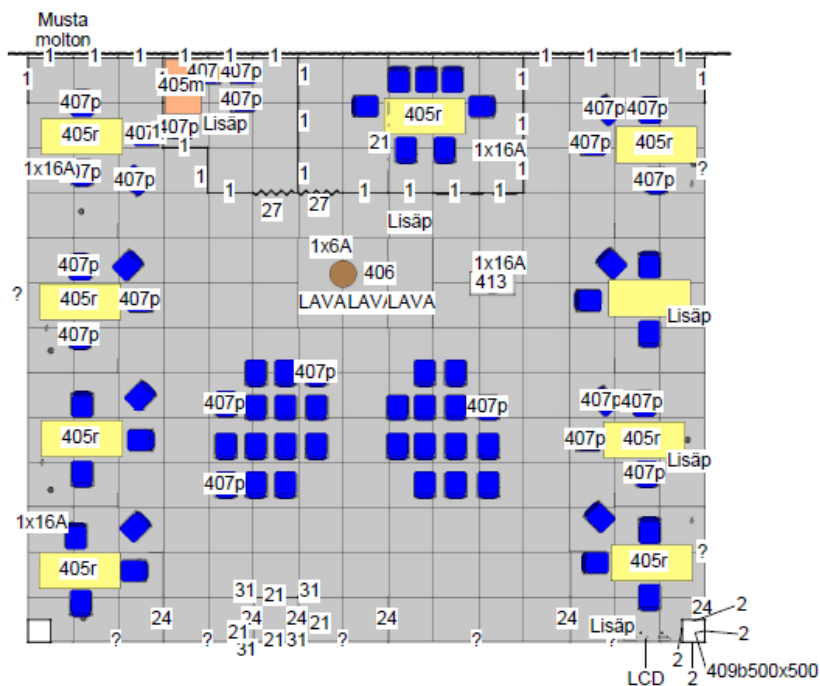
Tapahtuma suunniteltiin yhdessä Paviljongin henkilöstön kanssa. Yhteyshenkilönä toimi tuottaja Matti Kuosmanen ja tilasuunnittelun osalta projektineuvottelija Ari Barck. Hän oli ollut mukana jo Taitaja2003-tapahtuman tilasuunnittelussa, joten hänellä oli erinomaiset valmiudet tehtävään. He kävivät tutustumassa myös Taitaja2010 Oulun sekä Taitaja2011 Kuopion tapahtumiin.

Lajien tilantarvetta ja teknisiä yksityiskohtia kysyttiin lajivastaavilta maaliskuussa 2011. Lisäksi lajivastaavakoulutuksen etätehtävänä tutkittiin Taitaja2010- ja Taitaja2011-tapahtumissa tilojen käyttöä. Alustava lajialueiden sijoittelusuunnitelma Paviljongin halleihin tehtiin kesäkuussa, ja syysmarraskuun aikana olivat lajikohtaiset suunnittelupalaverit. Suunnittelussa huomioitiin turvallisuus, yleisöystävällisyys, tekninen toimivuus, viihtyisyys, rakentaminen ja purku.

Lajialueen suunnittelu lähti liikkeelle lajille varatun alueen koosta ja lajin kilpailutehtävien tarpeesta. Jokaisesta lajialueesta tehtiin 3D-kuvat, jotka toimivat samalla messutarvikkeiden tilauksena. Lajivastaavilta kysyttiin neliömäärää, veden ja sähkön määrää, paineilman sekä lisävalaistuksen tarvetta. Kyselyyn vastattiin varsin vaihtelevasti, mistä aiheutui ongelmia suunnittelun jatkamisessa. Lisäselvitysten pohjalta sijoitettiin lajit tapahtuma-alueelle. Jo alkuvaiheessa päätimme tehdä kulkukäytävistä mahdollisimman toimivat sekä turvalliset. Samaan lajiperheeseen kuuluvat lajit pyrittiin sijoittamaan lähekkäin opintopolkujen näkökulmasta. Joidenkin lajien (Ravintola- ja cateringkokki, Tarjoilija-, Kondiittori-, Hiusmuotoilu-, Kauneudenhoito-, Lähihoitaja- ja Viherrakentaminen-lajit) sijoittelua rajoitti halleissa oleva perustekniikka esim. vesijohto- ja viemäröintiverkosto.

Jokainen lajivastaava teki lajialueensa tilasuunnitelman annetun tilan ja lajin tarpeiden mukaan. Lajivastaavien kanssa käytiin ohjauskeskustelua, ja osalle piirrettiin valmiiksi kuva, jota sitten työstettiin yhdessä. Osa lajivastaavista toimitti jopa CAD-kuvan ja osa teki luonnoksen ruutupaperille. Kuvassa tuli ilmetä, miten koneet ja kilpailulaitteet sijoitetaan, tarvitaanko 3-vaihevirtaa ja montako pistorasiaa varataan. Samoin piti miettiä pöytien ja tuolien määrät, tarvitaanko lisävalaistusta, kohdeilmanpoistoa jne. Suunnitteluprosessi oli hyvin opettavainen, sillä näin lajivastaavat joutuivat pohtimaan, miten aikovat lajin käytännössä toteuttaa.

Kuvasta selviää sähkönsyöttöpisteet. Kuvassa on myös kalusteiden sijoittelumalli, jota lajivastaavat muokkasivat tarvittaessa.

Tästä kuvasta tehtiin tekninen luettelo, josta selvisi tilauksen sisältö. Kuvassa näkyvät myös lajipylväs, mainospylväs ja LCD-näyttö.

Suunnitelmien ja palaverien pohjalta tehtiin jokaisesta lajista 3D-mallikuvat, joita lajivastaavat sitten kommentoivat. Muutosten jälkeen Ari Barck piirsi jokaisesta lajista lopulliset 3D-kuvat, joiden pohjalta tehtiin rakentamistilaus. 3D-kuvista ilmenivät myös lajin rakentamisesta aiheutuvat kustannukset helpottaen huomattavasti kustannuseurantaa.

MESSUKALUSTEET		
1-2 Seinäelementti_valkoinen	1 1000x2500	32
1-2 Seinäelementti_valkoinen	2 500x2500	8
21 Otsikkopalkki_valkoinen	L 970	4
24 Suojakaide-elementti_valkoinen	1000x1050	17
27 Paljeovielementti_valkoinen	1000x2500	2
30 Tukipalkki	2970	1
30 Vaakaprofiili_lukotettu	1970	1
31 Nelikulmainen profiili säätöjalalla	2000	4
31 Nelikulmainen profiili säätöjalalla	2500	4
31A Tukijalka Consta	31A Tukijalka Consta	8
36 Rullamatto	Harmaa	195
51 Sähköliittymä 2012	1 x 6A	1
51 Sähköliittymä 2012	1 x 16A	6
51 Sähköliittymä 2012	Lisäpistorasia	7
101 Kaide-elementti Siniharmaa 2905	500x1050	4
101 Kaide-elementti Siniharmaa 2905	1000x1050	2
101 Kaide-elementti Siniharmaa 2905	2000x1050	6
101 Kaide-elementti Siniharmaa 2905	3000 x 1050	6
101 Kaide-elementti Siniharmaa 2905	4000 x 1050	1
405m Pöytä	1200x800x700	1
405R Martela Pöytä	1800x800x700	9
406 Baaripöytä	600 mm h=1150 mm	1
407p Puustelli-tuoli	Sininen	70
409a 500x500x900 kuutio	409a 500x500	2
413 Infotiski1150	500x1000x1150	1
501 Televisio - LCD	42"	1
540 SCREEN	3 x 2	1
570 Lavaelementti	Punainen	3
571 MOLTON 1 m	MOLTON 6,5	16
602 Tietoliikenneliittymä	Ensimmäinen työasema	1
602 Tietoliikenneliittymä	Seuraavat työasemat	7
Videotykki	Videotykki 4500 ansi LUMEN	1

Messukalusteluettelo toimi messutekniikan, kalusteiden ja rakenteiden tilauksena.

Lajialueista tehtiin yhteinen koontilomake, jossa olivat lajialueen koko, sähkön, veden, viemäröinnin, paineilman ja lisävalaistuksen tarve sekä kalusteet. Lomake helpotti seurantaa ja suunnittelua. Hyvän suunnittelun tuloksena lajeihin tulleet muutokset ja lisätilaukset olivat varsin vähäisiä. Rakentamisen aikana lisätilaukset tehtiin ainoastaan tekniikkapäällikön kautta. Ratkaisu oli hyvä, sillä muuten tilausten tekeminen olisi ollut hallitsematonta ja kustannuksiltaan ennakkoimatonta.

11.2 Tilat ja laitteet

Taitaja2012 ja TaitajaPLUS -kilpailujen lajialueet, Rekrytori sekä Kato ja kokeile -pisteet olivat messuhalleissa ja ulkolajit hallien välittömässä läheisyydessä. Taitaja9-finaalikiilpailu sijoitettiin auditoriosaliin. Messuhallien pinta-alat ovat: A-halli 1400 m², B1 ja B2 -hallit yhteensä 7820 m², C1-halli 4300 m², C2-halli 2600 m², D-halli 2600 m², muut tilat 1710 m².

Kilpailujen avajaiset, päättäjäiset ja palkintojen jako sijoitettiin auditorioon, jossa oli 1200 istumapaikkaa. Tila ovat jaettavissa yhteen 600 ja kahteen 300 henkilön tilaan. Lisäksi oli käytössä kolme luentosalia ja neljä kokoustilaa sekä läheisen Jyväskylän ammattikorkeakoulun luokkahuoneita, VIP-tilat sekä ala- ja ylälämpiö.

Sähkö-, paineilma- ja IT- verkon sekä valaistuksen tekninen perusvalmius oli Paviljongissa hyvä ja useimmiten riittävä. Jonkin verran jouduttiin lisäämään lämminvesiverkostoa sekä parantamaan viemäriverkostoa. Paineilman ulosottojen määrää jouduttiin lisäämään. Tekniikan vaatima kaapelointi ja putkitus pyrittiin tuomaan lattiakaivojen kautta selkeyttäen näin yleisilmettä ja helpottaen muuta rakentamista.

Taitajasta toiseen kiertävä Taitaja-kalusto kuljetettiin Kuopiosta heti purkamisen jälkeen Jämsän ammattiopiston entiseen navettarakennuksen halliin ja konehalliin. Ratkaisu osoittautui huonoksi, ja syksyllä vuokrattiin Keskimaalta Vähälän entisestä Seppälän rekkaterminalista puolilämmintä varastotilaa 380 m².

Kilpailuissa käytettävät laitteet tulivat oppilaitoksilta ja yhteistyökumppaneilta. Raskaiden laitteiden, kuten Koneistus-, Levy ja hitsaus- sekä Huonekalupuuseppälajin tarvitsemien laitteiden sijoitteluissa selvitettiin laitteiden painot ja mahdollinen rakenteellinen kuormitus hallin lattiaan. Maahantuojat asensivat osittain nämä laitteet.

Automaalauslajin kilpailutehtävissä tarvittava maalausammio olisi ollut kohtuuttoman vaikea sijoittaa tapahtuma-alueelle ja siksi käytettiin Jyväskylän ammattiopiston pintakäsittelyalan maalausammiota Viitaniemessä. Vaikka Paviljongin ja Viitaniemen välillä kulki nonstop-bussi, ei yleisö löytänyt etäämmälle vietyjä kilpailuosioita. Toki lajin muut tehtävät suoritettiin Paviljongissa.

Lajien käyttöön hankittiin infonäytöiksi vuokralaitteina LCD-näytöt sekä kuulutusjärjestelmä, johon kuuluivat kaiutin ja mikrofoni. LCD-näyttö oli kiinnitetty telineeseen, joka helpotti näytön suuntaamista yleisölle. Kuulutusjärjestelmä oli lajioppaiden käytössä ja tarvittaessa myös lajin sisäisessä tiedottamisessa.

11.3 Rakentaminen

Kaikilla rakentajilla tuli olla turvallisuussyistä sisäänpääsyyn oikeuttava kulkulupa / passi. Rakentamisen aikana olivat käytössä rakentaja- / purkajakortti, toimitsija- sekä lajivastaava- ja varalajivastaavapassi. Vartiointin ovilla toteutti ulkopuolinen talkooväki, jolla on kokemusta messutapahtumista. Rakentamisviikolla ma 16.4. – pe 20.4. oli käytössä Uno Savolan kadun sisäänkäynti. Lauantaina 21.4. sisään pääsi Lutakonaukion sisäänkäynnistä.

Jyväskylän Paviljongin henkilöstö sekä osa Taitaja2012-toimiston henkilökunnasta päivystivät koko rakentamisen ajan mm. Uno Savolan kadun infopisteessä.

Rakentamisessa oli noudatettava Jyväskylän Paviljongin ja tekniikkapäällikön antamia ohjeita. Rakentamisen aikaan Paviljongissa toimijoina olivat mm. hallimestari Samuli Natri, näyttelytekniikka / työnjohto Kimmo Kempainen ja esitystekniikan käyttöpäällikkö Ahti Impola.

Jos lajialuesuunnitelmassa oli messumatto tai muovimatto, rakentaminen lähti liikkeelle lajialueen lattiapinnoitteista. Valaistukset ja sähkönsyötöt vedettiin yläkautta niissä lajeissa, joissa asentaminen ei onnistunut tekniikkakaivojen kautta. Tämä lisäksi tehtiin vesi- ja viemäriverdot lajialueelle kytkentöjä varten. Kaikki rakentaminen tapahtui suunnitelmallisesti ja aikataulussa.

C1-hallia päästiin rakentamaan 16.4 klo 12.00. Tällöin raskaat koneet toimitettiin halleihin. Paviljongin omat messurakentajat olivat kuitenkin jo maanantaina 10.4 päässeet rakentamaan B1- ja B2-hallien messurakenteita, mikä nopeutti aikataulua mm. kokkilajien keittiörakenteiden ja sähköistyksen osalta. Varsinainen lajialueiden sisäpuolinen rakentaminen aloitettiin tiistaina 17.4, jolloin C1, C2 ja D-hallin rakentaminen pääsi vauhtiin. Lajien rakentaminen tapahtui 17.4. - 21.4. Rakentaminen oli mahdollista päivittäin klo 8 – 20, paitsi lauantaina klo 8 - 16. Aikaa oli riittävästi, ja varsinkin iltaisin lajialueita rakennettiin varsin vähän.

Tavarankuljetuksessa mukana olivat Jyväskylän ammattiopiston kuljetuslogistiikan opiskelijat kouluttajien valvonnassa. Tarvike- ja laitekuormien purun suorittivat Jyväskylän ammattiopiston kuljetuslogistiikan opiskelijat ja Suomen messulogiikka, jonka kanssa oli sopimus päivystyksestä sekä kaikkien ulkopuolisten kuormien purkamisesta. Tämä siksi, että yrityksellä oli vastuuvakuutus mahdollisista materiaalivahingoista.

Koulutus- ja uratori rakennettiin A-halliin. Näytteilleasettajille tarjottiin kalustettua tai kalustamatonta kooltaan 9 m² tai 16 m² valmisosastoa. Kaikki näyttelyosastot varattiin. Jos näytteilleasettajat halusivat rakentaa oman osaston, olivat he yhteydessä suoraan Paviljongin messumyyntiin. A-halliin sijoitettiin myös tapahtumalava. Se oli toimiva ratkaisu ja loi mukavan tunnelman halliin.

Jyväskylän Paviljongissa palvelujen tuottajina toimivat: Pysäköinninohjaus Autoliitto Tikkakoski, ovivalvonta Diskos, kiinteistöhuoltopäivystys Lassila & Tikanoja Oy, vartiointi G4S Security Services Oy / Falck Security Oy, järjestyksenvalvonta Mikia Security Finland Oy, sähköpalvelu Lemminkäinen Talotekniikka Oy, messu- / työasemaliittymät InMics Oy, messuaikainen siivous SOL Palvelut Oy, jätehuolto (puristimet) Lassila & Tikanoja Oy, vaihtomatot / pyyherullat Lindström Oy, trukkivalvonta ja varastointi Suomen Messulogiikka.

Jyväskylän Paviljongin aukiolo rakentamisen aikana:

16.4.	klo 12 - 16	C-hallin rakentaminen, suuret koneet halliin
17.–20.4.	klo 8 - 20	hallit B1, B2, C1, C2, ja D
21.4.	klo 9 - 16	kongressisiipi ja hallit A, B1, B2, C1, C2, ja D
22.4.	tarvittaessa	sovittava erikseen tekniikkapäällikön kanssa
23.4.	klo 8 - 20	kongressisiipi ja hallit A, B1, B2, C1, C2 ja D

Lajialueiden rakentamisen piti olla valmiina maanantaihin 23.4. kello 11.00 mennessä.

Turvataarkastus suoritettiin klo 12.00. A-hallin näytteilleasettajat saivat rakentaa 23.4. kello 20.00 saakka. 23.4. oli ajo halliin sallittu ainoastaan A-hallissa.

Aukioloaika kilpailupäivinä:

23.4. klo 8 - 20, avajaiset NRJ-Areenalla 17.00 - 18.30

24.–25.4. klo 8 - 20

26.4. klo 7 - 15, päättäjäiset klo 17 - 19

Kilpailupäivinä oli info ja hallimestari paikalla 24. - 25.4 klo 6.00 ja 26.4. klo 7.00. Kulku tapahtui Lutakonaukion sisäänkäynnin tai B.4-huolto-oven kautta.

Aukioloaika purkamisen aikana:

26.4. klo 16 - 24, kongressisiipi ja hallit A, B1, B2, C1, C2 ja D

27.4. klo 8 - 20, hallit A, B1, B2, C1, C2 ja D

28.4. klo 8 - 20, hallit B1, B2, C1, C2 ja D

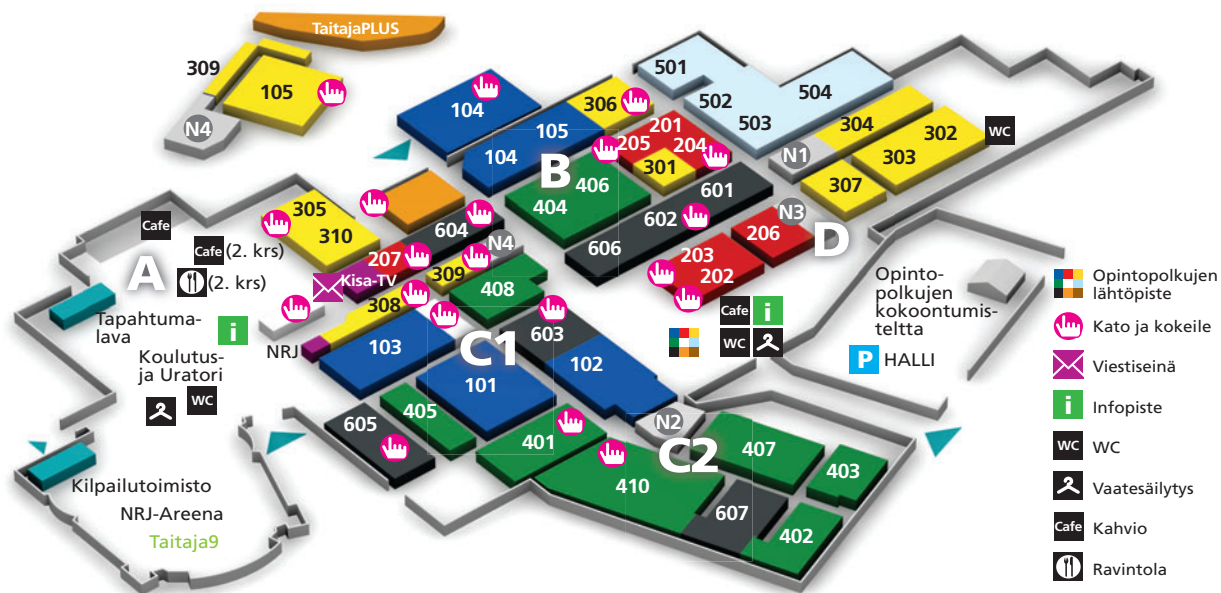
29.4. ei purettu

30.4. klo 8 - 14, hallit B1, B2, ja C1

Viimeisiä tavaroita ja kalusteita haettiin B-hallista 2.5. ja 3.5.

Paviljongin kanssa tehtiin tapahtuman ajaksi päivystyksen henkilöstösuunnitelma. Se sisälsi ovivalvonnan, hallimestarin päivystyksen ja teknisen päivystyksen (messurakentaminen / Paviljonki, sähköasennus / Lemminkäinen, puhtaanapito / SOL, L&T). Suunnitelma osoittautui toimivaksi ja tehokkaaksi.

11.4 Lajien sijoittelu messuhalleihin

Auto- ja kuljetustekniikka

- 101 Autonasennus
- 102 Autokorinkorjaus
- 103 Automaalaus
- 104 Kuljetuslogistiikka
- 105 Metsäkoneen käyttö

IT- ja viestintäteknologia

- 201 CAD-suunnittelu
- 202 Painotekniikka
- 203 Painotuotteen suunnittelu
- 204 Tietojenkäsittely
- 205 Tietokoneet ja verkot
- 206 Verkkosivujen tuottaminen
- 207 TV- ja videotuotanto

Palvelut

- 301 Asiakaspalvelu ja myynti
- 302 Hiusmuotoilu
- 303 Kauneudenhoito
- 304 Kukkasideonta
- 305 Lähihoitaja
- 306 Puhdistuspalvelu
- 307 Pukuompelu
- 308 Somistus
- 309 Hevostenhoito
- 310 Yrittäjyyks

Rakentaminen

- 401 Huonekalupuseppä
- 402 Ilmastointiasennus
- 403 Kivityöt
- 404 Maalaus ja tapetointi
- 405 Putkiasennus
- 406 Sähköasennus
- 407 Talonrakennus, kirvestyöt
- 408 Talonrakennus, muuraus ja laatoitus
- 410 Viherrakentaminen

Ravitsemispalvelut

- 501 Kondiittori
- 502 Ravintolakokki
- 503 Cateringkokki
- 504 Tarjoilija

Teollisuus

- 601 Automaatioasennus
- 602 Elektroniikka
- 603 Koneistus
- 604 Laborantti
- 605 Levy ja hitsaus
- 606 Mekatroniikka
- 607 Koneenasennus ja kunnossapito

Näytöslajit

- N1 Matkailu
- N2 Muoviala, komposiittirakenteet
- N3 Taloushallinto
- N4 Eläintenhoitaja

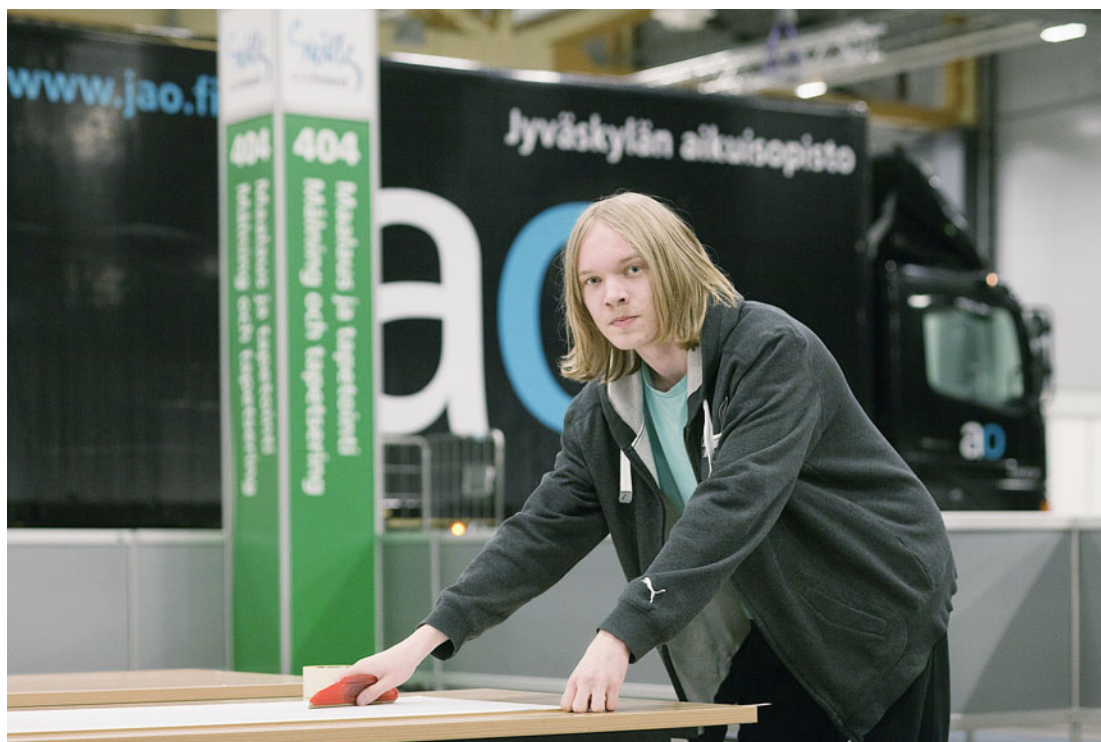
TaitajaPLUS

- puhdistuspalvelu
- kiinteistöhoito
- artesaani

Näytöslajina on metsuri-metsäpalvelujen tuottaja

Viestiseinä, Kisa-TV, Radio NRJ

Piirros: Lajialueet Jyväskylän Paviljongissa.

Jyväskylän ammattiopiston Oulun ryhmän painoviestinnän opiskelija Oskar Aihio on teippaamassa lajitolppia. Kuva Mika J. Luomansivu.

Lajialueiden toteutuksessa tehtiin uudistuksia, jotka paransivat lajien seurattavuutta ja yhdenmukaistivat visuaalista ilmettä. Lajipylväät uusittiin kokonaan. Ideat syntyivät Lontoon WSC2011 kilpailuista. Skills Finland on määrittänyt lajiperheiden värit, ja tämä toimi lähtökohtana uudistamisessa. Uudistus selkeytti ilmettä sekä toi lajiperheet aiempaa paremmin esille. Toisena kaikkia koskevana uudistuksena oli mainospintojen yhdenmukaistaminen. Tässä lähtökohtana oli yhteistyökumppaneilta saatu palaute. Kisälli-, oppipoika- sekä palkintokumppaneiden logot päätettiin kiinnittää mainospylvääseen, joka mitoitettiin samaan kokoon kuin lajipylväs. Tällä ratkaisulla 35 x 25 cm logot saatiin entistä paremmin näkyville. Asiallinen ja toimiva ratkaisu oli tehdä Taituri / Mestari -kyltit 250 x 150 cm lajiaitojen profiilimittoihin.

11.5 Ulkoalueet

Kilpailutehtävien takia muutama laji on järjestettävä ulkona. Ulkoalueet muodostuivat kahdesta alueesta: ympyrätori ja P3-pysäköintialue. Molempiin alueisiin oli omat sisäänkäynnit hallien kautta siten, että ulkoalueelle oli mahdollista mennä vasta pääsisäänkäyntien kautta tapahtuneen sisään kirjautumisen jälkeen. Tämä helpotti myös yleisömäärän laskennassa, sillä ulkoalueilla kävijöitä ei enää erikseen laskettu. Ympyrätorilla oli Metsäkoneen käyttö -lajilla varsin suuri 3984 m²:n alue. Paikka oli haasteellinen, koska siellä on paljon pylväitä, mutta myös erittäin katsojajystävällinen. Lajia pääsi seuraamaan varsin laajalta alueelta ja myös ylempää kävelyrampilta.

Ulkoalueiden rakentaminen alkoi keskiviikkona 18.4. jolloin alueet aidattiin mellakka-aidalla. Ulkoalueille sijoitettiin kuljetuslogistiikka, metsäkoneen käyttö, hevostenhoito, eläintenhoito sekä TaitajaPlus metsuri-metsäpalvelun tuottaja -lajit.

Tärkeää oli huomioida myös eläinten turvallisuus ja viihtyvyys. Ulkoalueelle vedettiin vesi eläimille sekä hankittiin kilpailijoille sekä tuomareille taukotupa. Eläintenhoitajilla oli matkailuauto yöpäivystystä varten. Ulkoalueelle hankittiin myös bajamaja. Ulkoalueilla oli jätehuolto, johon kuului myös lantalava. P3-ulkoalueelle sijoitimme kylmäkontin sekä varastorekan, johon varastoimme eri lajien kuormalavat sekä pakkaukset.

Ulkoalueelle rakennettiin tilapäisnavetta neljälle lehmälle. Eläintenhoitaja uutena näytöslajina ja urbaaniin ympäristöön tuodut elävät eläimet kiinnostivat nuoria kovasti. Kuva Esko Junttila.

P3-pysäköintialueelle oli sijoitettu Kuljetuslogistiikka-, Hevostenhoito-, Eläintenhoitaja- sekä TaitajaPlus Metsuri-metsäpalvelujen tuottaja -lajit. Ulkoalueille oleville lajeille hankittiin uutena ulkokäyttöön soveltuvat lajipylväät. Tämä helpotti lajien erottumista ja löytämistä. Ulkoalueiden tekninen toteuttaminen oli melko haasteellinen, koska lajien tarpeet olivat hyvin erilaiset. Eläintenhoitajat, Hevostenhoito- sekä TaitajaPlus -lajit tarvitsivat vettä, taukotilan, bajamajan sekä sähköä matkailuautoille. Myös lantalava piti sijoittaa P3-alueelle. P3-pysäköintialueelle oli myös sijoitettu kylmäkontti sekä varastorekka. Lajien käytössä olivat seuraavat neliömäärät P3-alueella: Kuljetuslogistiikka 515 m², Hevostenhoito 400 m², Eläintenhoitaja 171 m² ja TaitajaPlus Metsuri-metsäpalvelujen tuottaja 313 m².

Tekniikkapääällikkö Ari Halme esittelee lajialueiden rakenteita katselmuksessa. Kuva Esko Junttila.

11.6 Purkaminen

Perisuomalaiseen tapaan ennen kuin tapahtuma edes päättyy, ihmisten olisi mielestään oltava jo jossain muualla. Poislähtemisen kiirettä pyrittiin välttämään niin, että kaikkien lajien kilpailut päättyivät kello 13.00 mennessä. Tämän jälkeen tuomarit jatkoivat vielä kilpailutöiden arviointia ja yleisölle hallit olivat auki, jolloin mm. Koulutus- ja uratorilla toiminta jatkui, ja kilpailualueella valmiiden töiden katselemiseen varattiin aikaa kello 14.00 saakka. Useilla lajialueilla aloitettiin kuitenkin omat purkamisvalmistelut heti kilpailun päättymisen jälkeen. Kuten aina, joissakin lajeissa oltiin varsin nopeita ja osa aloitti myös turhan aikaisin. Tapahtuman päättymisen aikoihin yleisöä on vielä halleissa ja lajien palkintojenjako tapahtuu kilpailutöiden arvioinnin jälkeen. Kunnia- ja rahapalkintojen jaon oli sovittu tapahtuvan kello 15.15 - 16.00. Turvallisuussyistä ja kohteliaisuudesta yleisöä kohtaan varsinaisen purkamisen olisi saanut aloittaa kello 16.00. Monet kilpailijoiden lähipiiristä olisivat halunneet myös katsoa lajialueella tapahtuvaa palkintojenjakoa, ja toisaalta yleisö piti saada halleista pois ennen purkutöitä. Päätäjaisjuhla ja SM-mitalien jako oli kello 17 - 19. Purkamiseen oli varattu aikaa torstaina kello 24.00 saakka ja seuraavana päivänä kello 8 - 20. Lauantaiaamuna halleissa ei ollut kuin ovivahdit ja pakkaamista tai siirtämistä odottavia kalusteita ja koneita. Varsinkin D- ja C2-hallit haluttiin saada kokonaan tyhjäksi 29.4 mennessä. Maanantaina 29.4 purku-aika oli 8 - 14, jolloin sopimuksen mukaan hallien olisi pitänyt olla tyhjä.

Purkamiseen saatiin lisää aikaa sopimuksesta poiketen ja yhdessä Jyväskylän Paviljongin kanssa sopien. Syy tähän oli vappu ja se, että hallien tyhjentämiseen ei ollut pakottavaa tarvetta. Toki saimme hallit varsin hyvin tyhjiksi sovitussa ajassa, mutta vapun jälkeen haettiin vielä mm. Joensuuhun meneviä tarvikkeita. Huomioitavaa oli se, että varsinkin iltaisin purkamassa oli varsin vähän väkeä. Lajien suunnitelmallisuus purkamisessa oli erityisen hyvää ja tehokasta. Myös ratkaisu varastoida kuormalavat sekä niiden merkitseminen helpottivat sujuvaa purkamista. Selvästi työteliäin ja raskain oli Viherrakentaminen lajin purkaminen. Se oli selvästi raskas ponnistus lajivastaaville ja siinä olisi pitänyt olla apuna enemmän henkilöitä.

12. IT-palvelut

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän IT-suunnittelija Jukka Alapiha aloitti IT-palvelujen suunnittelun 2.1.2012. Hänellä oli käytettävissä asiantuntija-apua verkko-, työasema- ja hankinta-asioissa. IT-tuella oli palvelupiste Paviljongin auditorion aulassa kongressi-infossa. Jokaisessa hallissa oli myös oma IT-tukihenkilö.

Työasemien hankinta aloitettiin 23.1., johon mennessä lajivastaavien tuli tehdä tilauksensa. Työasemien asennukset päästiin aloittamaan 15.2, ja lajikohtaisten ohjelmistojen asennus 29.2. Työasemia päästiin testaamaan 5.3. Työasemien pakkaus kuljetusta varten aloitettiin 9.4. ja rakentaminen Paviljongissa aloitettiin 16.4. Kilpailun jälkeen purkamaan päästiin saman tien ja valmista tuli 27.4, jonka jälkeen vuorossa oli työasemien toimitus opetuskäyttöön 2.5. alkaen. Työasema- ja ohjelmistoasennuksissa sekä testauksessa oli keskimäärin kaksi henkilöä 2 - 3 päivänä viikossa. Rakennusviikolla Paviljongissa oli 9 ammattihenkilön lisäksi opiskelijoita. Kilpailujen aikaisessa IT-tuessa oli kahdeksan henkilöä ja purkamassa samat kahdeksan henkilöä ja heidän lisäksi opiskelijoita.

Työasemia oli yhteensä 310 kpl, joista noin 80 kpl oli kannettavia. Palvelimia oli kaksi: tulostus- ja CIS-palvelimet. Kytkimiä (8- ja 24-porttisia), VLAN: Internet (ei inet), CIS ja tulostus. Monitoimilaitteita oli viisi ja pöytätulostimia 12 kpl. Muita laitteita: 1 kpl UPS, 2 kpl langattomia WLAN-tukiasemia, 2 kpl web-kameroita, Info-näyttö jokaisella lajialueella. Erimittaisia verkkokaapeleita oli yli 300 kpl, sekä muutama näytönjakaja-adapteri.

Työasemat päätettiin hankkia uutena, koska niillä pystyttiin korvaamaan vanhoja käytössä olevia työasemia koulussa kilpailujen jälkeen. Työasemat toimitettiin tyhjinä ja niihin asennettiin Taitaja2012-kilpailuja varten tehty käyttöjärjestelmäpaketti. Työasema- sekä ohjelmistoasennukset tehtiin itse. Varakoneita hankittiin ja asennettiin valmiiksi muutamia. Osaan varakoneista laitettiin valmiiksi myös ne ohjelmistot, joiden asennus kestää pitkään.

Työasemille asennettiin oletuksena Windows 7 -käyttöjärjestelmä, Firefox- selain, 7-zip, PDF Reader / Writer sekä kaikki tulostimet. Kaikki automaattiset päivitykset otettiin pois käytöstä. Virransäästöasetukset otettiin pois päältä. Kaikilla koneilla oli sama käyttäjäsalaus. Lajikohtaisesti asennettiin ohjelmistoja sekä laitteita tarpeen mukaan.

Paviljongissa on valmiina kattava runkoverkko, jota palvelun tuottaja InMics Oy täydensi tarvittavilta osin. Samalla saatiin valmiit palomuurit, DHCP- sekä DNS-palvelut käyttöön. InMics loi tarvittavat VLAN:it, asensi kytkimet ja toi ne lajialueille. InMics toimitti myös verkkokaapelit. IT-tuki veti kaapelit kytkimiltä lajin sisäpuolelle.

Tulostimet olivat lainassa Canon Oy:ltä, ja Canon toimitti ne sekä värikasetit suoraan Paviljonkiin. Monitoimilaitteita oli tulostuspisteissä neljä ja yksi kilpailutoimistossa; pöytälaitteita oli 12 kpl. Kaikkiin tulostimiin oli yhteys kaikilta tietokoneilta. Tulostuspalvelupisteistä vastasi painoviestinnän aikuiskoulutuksen opettaja Jussi Oksala, ja painoviestinnän opiskelijat avustivat tarvittaessa kopiointiin ja tulostukseen liittyvissä ongelmissa.

Kilpailujen aikana ei ilmennyt ongelmia työasemien tai verkkojen kanssa. Ainoat häiriöt liittyivät lähinnä unohtuneisiin CIS-palvelun salasanoihin. Tietyistä yhtään laitetta ei hajonnut tai kadonnut.

LCD-näytöt vuokrattiin Paviljongista. Sopimukseen kuului ylläpito, asennus ja asentaminen. Lajien infonäyttöjen esitysmateriaalit tallennettiin muistitikulle. Laitteistolla oli mahdollista näyttää myös videoita (Windows Mediafile tai mpeg), still-kuvia (jpg). Kuvarotaatio toimii kansion mukaan. Esityksestä tehtiin myös varmuuskopio. LCD-näyttöjen koko oli 40", suurin tuettu JPEG- tarkkuus oli 15360 x 8640 kuvapistettä.

Testaus on erittäin tärkeää jo ennen kuin mennään tapahtumapaikalle. Kaikki ohjelmistot tulee testata hyvissä ajoin, jotta ne toimivat juuri niin kuin pitää. Työasemien asennukset ja testaus vievät paljon aikaa. Tietohallinnon kannattaa perehtyä siihen, mitä lajissa aiotaan tehdä, jotta säästyään turhilta virityksiltä. Osa lajivastaavista ei osaa kuvailla, mihin tietotekniikkaa tarvitaan ja osa taas haluaa liiankin monimutkaisia järjestelyitä turhan takia. Hyvät ohjeet vähentävät turhia tukipyyntöjä.

Yleisön käyttöön tarkoitettuja työasemia, joista voi tulostaa ja joista pääsee nettiin, voisi olla muutamia. Työasemien hankinta kannattaa aloittaa jo hyvissä ajoin. Hankinta alkaa jo budjetoinnista, jotta osataan varata riittävästi rahaa työasemien hankintaa varten. Lajivastaavien kannattaa testata työasemat ja ohjelmistot kunnolla. Tietohallinto kannattaa ottaa mukaan erilaisiin suunnittelupalaveriinhin, koulutuksiin ja postituslistoille. Kaikkien tietoteknisten laitteiden tuki kannattaa keskittää ”yhdelle tiskille”, kuten tulostus, Info-TV:t, verkko ja työasemat. Tulostusta kannattaa miettiä vielä kertaalleen. Osa lajeista tulostaa tuloksia ym. materiaalia, joka ei ole tarkoitettu kaikkien nähtäväksi. Näissä tapauksissa monitoimilaitteissa pitää käyttää turvatulostusta tai lajeilla pitää olla oma tulostin.

13. Yhteistyö eri tahojen kanssa

Taitaja-tapahtuman järjestämiseen tarvittiin monien tahojen yhteistyötä. Tarvittiin taloudelliset resurssit ja henkilöstöresurssit sekä runsaasti erikoisosaamista yhteistyökumppaneilta. Koneet, laitteet, tarvikkeet, rakenteet ja asennukset vaativat kukin oman alan asiantuntijuutta. Hyvä yhteistyö sekä viranomaisten että lukuisten yritysten ja oppilaitosten kanssa oli välttämätöntä.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän kumppaneina tapahtumaa olivat järjestämässä opetus- ja kulttuuriministeriö, Opetushallitus, Skills Finland ry, Jyväskylän Kongressikeskus Oy, Jyväskylän Messut Oy ja Paviljonki Ravintolat, Jyväskylän kaupunki, Bovallius-ammattiopisto, Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä, muut oppilaitokset sekä yritykset ja palvelujen tuottajat.

13.1 Taitaja2012-tapahtuman yhteistyökumppanit

Yhteisöyhteistyökumppaneiden (yritykset ja yhteisöt) hankkiminen aloitettiin elokuussa 2011. Tavoitteeksi asetettiin kilpailulajien erilaisten resurssien hankkiminen sopimuksilla. Euromääräistä tai lukumääräistä tavoitetta ei asetettu.

Päyhteistyökumppanisopimukset neuvoteltiin yhteistyössä Skills Finland ry:n kanssa. Taitaja-päällikkö Pekka Matikainen selvitti Taitaja2011 pääyhteistyökumppaneiden halukkuuden jatkaa pääyhteistyökumppanina Taitaja2012-kilpailussa sopimukseen sisältyvän option mukaisesti. Skills Finland käynnisti yhteistyöneuvottelut vanhojen pääyhteistyökumppaneiden (osan) kanssa. Järjestäjä hoiti neuvottelut uusien sekä sellaisten vanhojen kumppanien kanssa, joiden sopimukseen sisältyi merkittäviä lajikohtaisia toimituksia.

Järjestäjän sopimusneuvotteluista vastasi yhteyspäällikkö yhdessä lajivastaavien kanssa. Lajivastaavat hoitivat sopimusneuvottelut ja sopimuksen tekemisen oppipoika-, palkintokumppani- ja kisällisopimuksissa ja osittain myös Vankäri-sopimuksissa. Lajivastaavan tuli lähettää kaikilta osin täytetty sopimuslomake yhteyspäällikölle ennen kumppanille lähettämistä. Kaikki lajivastaavat eivät toimineet ohjeen mukaan, ja niinpä osa sopimuksista meni kumppanille puutteellisesti täytettynä.

Mestari- ja taiturisopimuksissa lajivastaavan vastuulla oli hakea yhteistyökumppanit sekä neuvotella yhdessä yhteyspäällikön kanssa sopimuksen toimitussisältö. Yhteyspäällikkö kirjoitti sopimuksen ja huolehti allekirjoituksista.

Yhteistyösopimukset mahdollistavat korkealuokkaiset koneet ja laitteet. Kuva Pekka Kolehmäinen.

Keväällä 2011 otettiin käyttöön verkkopohjainen kumppaneiden ilmoitusjärjestelmä. Siihen lajivastaavien piti tehdä ehdotuksia lajinsa yhteistyökumppaneista. Järjestelmän tarkoituksena oli saada lajivastaavat suunnittelemaan ennakkoon lajinsa kumppaneita sekä estää usean henkilön yhteydenotot samaan kumppaniin. Tämä järjestelmä osoittautui turhaksi kahdesta syystä: päällekkäiset kumppanuudet voitiin hoitaa kevyemmälläkin menettelyllä ja toiseksi ainoastaan noin kolmasosa lajivastaavista ilmoitti kumppaninsa järjestelmään, jolloin se jäi vaille merkitystä ja aiheutti ainoastaan turhaa lisätyötä.

Tavoitteena oli saada kaikki sopimukset allekirjoitetuksi maaliskuun loppuun mennessä. Tällä aikataululla olisi logotaulujen ja mainospylväiden suunnitteluun ja painatukseen jäänyt riittävästi aikaa. Kaikissa lajeissa ei tähän aikatauluun päästy, koska lajit olivat pahasti myöhässä tehtävien suunnittelussa.

Allekirjoitetut sopimukset skannattiin, lähetettiin lajivastaavalle, tallennettiin verkkoon Taitaja2012-hakemistoon ja lähetettiin Taitaja2013 järjestäjälle. Alkuperäiset arkistoitiin ja paperikopiota kansioitiin Taitaja-toimiston käyttöön. Sopimuksista vietiin Excel-näkyvyystaulukkoon kaikki myöhemmin tarvittavat tiedot: kumppanin nimi ja postiosoite sekä yhteyshenkilö, laskutussummat, laskutusosoite ja y-tunnus sekä kaikki sopimuksen mukaiset näkyvyystiedot kuten logotaulun koko, VIP-passit ym.

Mainostolppien logotaulut suunniteltiin oppilastyönä Jyväskylän ammattiopistossa, ja ne painettiin ammattiopiston painossa. Suuremmat logotaulut suunniteltiin mainostoimistossa, ja ne painatettiin alan yrityksissä.

Jyväskylän koulutus kuntayhtymän taloustoimisto teki laskituksen. Kuittauslaskujen mukana lähetettiin kirje, jossa kumppania ohjeistettiin, miten laskun kanssa tulee menetellä. Laskutus toimi

ilmeisen hyvin, koska rahalla maksettuja kuittauslaskuja tuli ainoastaan muutama kappaletta. Vastalaskut tulivat kumppaneilta enimmäkseen ajallaan. Noin seitsemälle kymmenelle kumppanille jouduttiin lähettämään muistutus sähköpostilla, ja muutama vastalasku venyi pitkälle syksyyn.

Onnistumiset:

- Kaikki lajien tarvitsemat kone-, laite-, materiaali- ja henkilöresurssit saatiin hankituksi yhteistyökumppanisopimuksilla rahapalkintoja lukuun ottamatta. Palkintojen kokonaissumma oli n. 74 175 €. Siitä 10550 € maksoi Jyväskylän koulutuskuntayhtymä itse.
- Kaikkien sopimusten sisällöt pystyttiin neuvottelemaan riittävän tarkoiksi niin, ettei kilpailussa tullut yllätyksiä, joita ei olisi pystytty ratkaisemaan
- Yhteistyökumppaneiden logonäkyvyys verkkosivuilla, painatussa materiaalissa, LCD-näytöillä ja logotauluissa kilpailualueella toteutui sopimusten mukaan
- Kilpailun rakentamisviikolle / kilpailua edeltävälle päivälle oma paino järjesti päivystys /painatusprosessin mahdollisia puuttuvia logoja varten.
- Näkyvyystaulukko osoittautui hyväksi tietolähteeksi kaikissa sopimusvaiheissa – sopimuksen allekirjoituksesta aina laskutukseen ja kiitoskirjeiden postitukseen

Kehittämiskohteita:

- Järjestäjän tulee olla mukana kaikissa pääyhteistyökumppanisopimusneuvotteluissa alusta alkaen. Neuvottelut tulisi sopia niin, että järjestäjä ottaa yhteyttä kaikkiin pääyhteistyökumppaneihin.
- Yhteistyökumppaneiden ehdottamisjärjestelmä ei tuo sen kustannuksia ja työpanosta vastaavia hyötyjä, joten sitä ei kannata ottaa käyttöön
- On huolehdittava siitä, että lajien kilpailutehtävien suunnittelu etenee annetussa aikataulussa, jolloin kumppanisopimukset saadaan valmiiksi riittävän ajoissa logojen valmistusprosessia ja laskutusta varten
- Näkyvyystaulukko tulisi kehittää tietokantapohjaiseksi, jolloin sen käyttö tulisi joustavammaksi ja varmemmaksi.
- Sopimusten allekirjoittaminen tulisi delegoida yhdelle henkilölle (esim. kilpailunjohtaja), mikä nopeuttaisi merkittävästi sopimusten käsittelyprosessia.

Yhteistyösopimuksia tehtiin seuraavasti (kpl):

Pääyhteistyökumppanisopimus 30 000 euroa + alv (max. 12 kpl)	12
Taiturisopimus 15 000 euroa + alv (max. 1 kpl / laji)	25
Mestarisopimus 10 000 euroa + alv (max. 4 kpl / laji)	23
Vänkärisopimus 5000 euroa + alv	78
Kisällisopimus 2500 euroa + alv	265
Oppipoikasopimus 1250 euroa + alv	62
Palkintokumppanisopimus 100 - 1350 euroa	74
Järjestämässä-sopimuksia	6
yhteensä	545

Eri yhteistyökumppaneita oli 357 kpl, josta yrityksiä 245 kpl, rekisteröityjä yhdistyksiä 56 kpl ja julkisia yhteisöjä, lähinnä oppilaitoksia 56 kpl.

Laskutettavia sopimuksia oli yhteensä 463 kappaletta. Niistä 80 oli palkintoja, 35 rahalla maksettavia ja loput 348 kuittauslaskuja. Monet sopimukset sisälsivät useaan lajiin kohdistuvaa yhteistyötä. Näin laskettuna lajeihin kohdistuvia yhteistyösisältöjä oli 545 kappaletta.

Näytteilleasettajien esittelyosastoja oli yhteensä 53.

Rahapalkintojen määrät olivat 1) 600 €, 2) 450 €, 3) 300 €, TaitajaPLUS 1) 300 €, 2) 200 €, 3) 100 € (yhden päivän kilpailu). Parilajissa 2 x 600 €.

Pääyhteistyökumppaneita olivat: Lemminkäinen Oyj, Teknologiateollisuus ry, Oy Electrolux Ab, Vähälä Logistics Oy, NRJ Finland Oy, Machinery Oy, Ponsse Oyj, ISS Palvelut Oy, Ejendals Suomi Oy / Jalas, Keskimaa Osk, Veljekset Laakkonen Oy, Würth Oy, Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy.

Taitaja-tapahtumaa olivat mukana järjestämässä Bovallius ammattiopisto, Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä, Jyväskylän Messut Oy / Jyväskylän Paviljonki.

Yhteistyökumppani-iltaa vietettiin 24.4. klo 18–19.15 Sokos Hotel Alexandrassa. Tilaisuudessa oli ajankohtaista tietoa Skills Finland ry:n toiminnasta ja mukavaa yhdessäoloa, viihdyttävää musiikkia ja pientä suuhunpantavaa. Tilaisuuden emäntänä toimi Skills Finland ry:n hallituksen puheenjohtaja Seija Rasku ja isäntänä hallituksen varapuheenjohtaja Markku Aunola. Illassa kuultiin kilpailunjohtajan ja ISS:n aluejohtaja Tapani Väänäsen puheenvuorot. Tilaisuuden musiikista vastasi Jyväskylän ammattiopiston lauluyhtye Loving Studio.

”Taitaja-tapahtuma on näkyvä koulumaailman ja elinkeinoelämän yhteinen ponnistus. Taitaja2012-tapahtumassakin yritysten ja muiden yhteistyökumppaneiden rooli oli aivan keskeinen: ilman niitä tapahtumaa ei pystyittäisi järjestämään. Ne tarjosivat koneita, laitteita ja materiaaleja kilpailujen järjestämiseen ja niiden henkilöstöä toimi muun muassa eri lajien tuomareina.” Vesa Saarikoski, Jyväskylän koulutuskuntayhtymän johtaja

13.2 Yhteistyökumppaneiden logonäkyvyys

Tärkeä osa Taitajan yhteistyökumppanuuksia on yhteistyökumppanien logonäkyvyys ja Taitaja-logon linkittäminen yrityksen verkkosivuille. Logomäärä on suuri, tänä vuonna noin 400. Haastetta logojen hankkimiseen aiheuttaa lähinnä pienten yritysten kyvyttömyys toimittaa painokelpoisia logoja. Toinen merkittävä haaste on sopimusten aikataulujen venyminen, eli viimeisiä sopimuksia tehtiin tänäkin vuonna paljon myöhemmin kuin alkuperäisessä aikataulussa oli pyydetty. Selkeyttä toimintaan toi Taitaja2011 Kuopion näkyvyydestaulukon pohjalta muokattu Excel-taulukko, josta nähtiin muun muassa tehdyt sopimukset, niissä sovittu logonäkyvyys ja logojen vaihe. Kuopiosta ostetusta logokansioista saatiin arviolta noin viidesosa kaikista logoista jo valmiiksi käsiteltynä. Papiricon graafikko Martti Hänninen piirsi arviolta noin 20 logoa uusiksi, koska ne eivät olleet painokelpoisia. Kustannukset maksoi Taitaja-projekti. Logoprosessi käynnistyi suuressa mitassa syksyllä 2011. Prosessin eteneminen:

- Projektiassistentti Susanna Kanninen skannasi valmiit sopimukset verkkolevylle ja teki tämän jälkeen merkinnän näkyvyydestaulukkoon. Taulukosta selvisi, tarvitaanko painokelpoinen logo vai ainoastaan verkkoversio.
- Tiedottaja Juha Luomala katsoi tämän jälkeen näkyvyydestaulukosta, mitkä yrityksen ovat tehneet sopimukset ja ryhtyi sen jälkeen hankkimaan logoa. Ensin katsottiin onko logo Kuopion logojen joukossa. Jos ei ollut, yhteyshenkilöä pyydettiin lähettämään se sähköpostilla. Myös sopimuksessa on maininta, että painokelpoinen logo tulisi lähettää tiettyyn päivämäärään mennessä joko .eps tai .ai-formaatissa.
- Tiedottaja tarkisti saapuneen logon painokelpoisuuden, ja jos se oli kunnossa, hän tallensi sen yhteisellä verkkolevyllä sijaitsevaan Logot-kansioon nimeten sen tähän tyyliin: Yritys_painokelpoinen.eps. Tämän jälkeen hän teki tarvittaessa logosta verkkoversion (eli pienempikokoisen jpg-kuvan) ja tallensi sen nimellä Yritys_verkkoon.jpg samaan Logot-kansioon kuin painokelpoisetkin.
- Tiedottaja vei verkkoversio-logon sopimuksessa sovittuun lajiin www-sivuille heti, kun se oli valmis.
- Yhteyspäällikkö koordinoi tapahtuma-alueen printtilogojen tuotantoa. Printtilogot valmisti Jyväskylän ammattiopiston paino.

13.3 Muut yhteistyökumppanit

Työkyky-teemassa yhteistyötä tehtiin Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto SAKU ry:n ja Työterveyslaitoksen kanssa. Kansainvälisyydessä yhteistyökumppanina oli Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO (Centre for International Mobility). Tiedotuksessa tehtiin yhteistyötä Jyväskylän kaupungin kanssa. Keski-Suomen Liitto oli mukana Keski-Suomi illassa.

14. Taitaja2012-kilpailujen toteutus

Kilpailut järjestettiin 24.3.2011 vahvistettujen Taitaja-kilpailusääntöjen mukaan. Säännöt laatii Skills Finland ry, ja niiden valmistelussa mm. Taitaja-kehittämisryhmä on ollut vahvasti mukana. Ryhmään kuuluvat eri vuosien Taitaja-kilpailunjohtajat ja Skills-asiantuntijat.

Lajivastaaville jaettiin Taitaja Management Plan eli Taitaja-ammattitaidon SM-kilpailujen lajin järjestämisen muistilista ja järjestämisaikataulu.

Lajin järjestäminen eteni muutamien tärkeiden päivämäärien tahdittamana: lajivastaavien koulutuspäivät, Taitaja2012-kilpailuviikko, Taitaja2011-semifinaalit, Taitaja2011-kilpailuviikko, ilmoittautumisen alkaminen semifinaaliin, Taitaja2012-semifinaali, lajiohjausryhmäpäivät, Taitaja2012-semifinaalit ja Taitaja2012-kilpailu ja päätösseminaari.

14.1 Kilpailulajit

Taitaja-tapahtumassa oli 42 virallista kilpailulajia, 4 näytöslajia ja yksi ammattinäytös.

Pysyviä lajeja oli 35 kpl:

101 Autonasennus, 102 Autokorinkorjaus, 103 Automaalaus, 104 Kuljetuslogistiikka, 105 Metsäkoneen käyttö
 201 CAD-suunnittelu, 202 Painotekniikka, 203 Painotuotteen suunnittelu, 204 Tietojenkäsittely, 205 Tietokoneet ja verkot, 206 Verkkosivujen tuottaminen
 302 Hiusmuotoilu, 303 Kauneudenhoito, 304 Kukkasideonta, 305 Lähihoitaja, 306 Puhdistuspalvelu, 307 Pukuompelu, 308 Somistus
 401 Huonekalupuuseppä, 402 Ilmastointiasennus, 404 Maalaus ja tapetointi, 405 Putkiasennus, 406 Sähköasennus, 407 Talonrakennus kirvestyöt, 408 Talonrakennus muuraus ja laatoitus, 410 Viherrakentaminen
 501 Kondiittori, 502 Ravintolakokki, 503 Cateringkokki, 504 Tarjoilija
 601 Automaatioasennus, 602 Elektroniikka, 603 Koneistus, 605 Levy ja hitsaus, 606 Mekatroniikka

Muita virallisia lajeja oli järjestäjän esityksestä 7 kpl:

207 Tv- ja videotuotanto, 301 Asiakaspalvelu ja myynti, 309 Hevostenhoito, 310 Yrittäjyys, 403 Kivityöt, 604 Laborantti, 607 Koneenasennus ja kunnossapito

Näytöslajeja oli 4 kpl ja ne järjestettiin kutsukilpailuna:

Matkailu, Muoviala komposiittirakenteet, Taloushallinto ja Eläintenhoitaja
 Näytöslajilla ei ollut SM-arvoa, eikä niissä jaettu SM-mitaleja.

Ammattinäytöksiä oli yksi, Musiikki, jossa ei kilpailtu.

TaitajaPLUS-kilpailussa virallisia lajeja oli kolme Kiinteistönhoito, Puhdistuspalvelu ja Artesaani. Näytöslajina oli Metsuri-metsäpalvelujen tuottaja ja ammattinäytöksen oli Ammatillisen erityisopetuksen kavalkadi.

14.2 Semifinaalit

Taitaja2012-lajivastaavien toimenkuvaan kuului Taitaja2011-semifinaalikoordinaattorin tehtävä. Siihen kuului vastata semifinaalien organisoinnista ja yhteydenpidosta semifinaalijärjestäjiin antamalla ohjeet semifinaalipaikkakuntien järjestäjille sekä auttamalla ja opastamalla heitä. Semifinaalikoordinaattorin valitsi lajiohjausryhmä lajivastaavan esityksestä. Järjestäjäsovimuksen mukaisesti (vähintään 50 % lajeista) järjestimme Taitaja2011 Kuopion semifinaaleja 27 kpl. Muualla Suomessa järjestettiin 56 semifinaalia tammikuussa 2011. Semifinaaleja järjestettiin 35 eri paikkakunnalla. Taitaja2012 lajivastaavista 33 toimi Taitaja2011 semifinaalikoordinaattoreina.

Taitaja2012 Jyväskylän semifinaalit olivat 10.1. - 9.2.2012 välisenä aikana. Taitaja2013 Joensuu järjesti 23 semifinaalia. Muualla Suomessa järjestettiin 64 semifinaalia, ja ainoastaan Tv- ja videotuotanto, Automaatioasennus ja Levy ja hitsaus -lajeissa järjestimme semifinaalit itse sekä Poke järjesti Koneenasennus ja kunnossapito -lajin Äänekoskella. Semifinaaleja järjestettiin 38 eri paikkakunnalla. Yhteensä semifinaaleja järjestettiin 91 kpl. Bovallius järjesti TaitajaPLUS Artesaani- ja Puhdistuspalvelu-lajien semifinaalit.

Semifinaaleihin ilmoitaututtiin 17.10. - 17.11.2011 Taitaja2012-verkkosivun kautta Skills Finlandin ilmoittautumisjärjestelmään. Jälki-ilmoittautumista ei ollut. Kilpailijan piti olla suorittamassa ammatillista tutkintoa semifinaalin aikana.

29 lajissa rajoitettiin oppilaitosten kilpailijoiden määrää esim. 1 - 3 kilpailijaan / oppilaitoksen toimipiste. Siitä huolimatta ilmoittautuneiden määrä oli ennätyksellinen. Taitaja2012 semifinaaleihin ilmoittautuneita oli 1722, näytöslajeihin 48, TaitajaPLUS- kilpailuun 33 - yhteensä 1803 opiskelijaa. Semifinaalikiilpailuja ei järjestetty Kivityöt-lajissa eikä näytöslajeissa. Semifinaalikiilpailuihin osallistui 1631 ja TaitajaPlus semifinaaleihin 32 yhteensä 1663 opiskelijaa.

Kansainvälisiä kilpailijoita ilmoittautui 28 ja muita vieraskilpailijoita 2.

Semifinaalitehtävän tuottamisesta vastasi ohjausryhmä yhdessä semifinaalikoordinaattorin ja lajivastaavan kanssa. Jos semifinaaliin oli ilmoittautunut ruotsinkielisiä opiskelijoita, semifinaaliaineistot käännettiin ruotsiksi pääasiassa Mästare på svenska – projektin avulla.

Taitaja2013 lajipäällikkö päivitti Semifinaalijärjestäjän tsekkauslistan, ja se jaettiin semifinaalikoordinaattoreille jämäköittämään järjestelyjä.

Semifinaalien järjestämistä kehitettiin mm. julkaisemalla Taitaja2012-verkkosivuilla semifinaalien omat alisivut lajeittain ensimmäistä kertaa. Sivustolla julkaistiin keskitetysti kaikki Taitaja2012-semifinaalien yleinen informaatio mm. päivämäärät, paikkakunnat, semifinaalikoordinaattorin yhteystiedot, kilpailijamäärä, semifinaalitehtävä tai tehtäväkuvaus, tehtävän arviointi jne. Lajin alisivun oikeaan laitaan oli mahdollista liittää vähintään Oppipoikasopimuksen tasoisen yhteistyökumppanin logo. Semifinaalisivun sisällöstä vastasivat ja julkaistun informaation oikeellisuutta seurasivat Taitaja2012 lajivastaavat ja semifinaalikoordinaattorit.

Myös semifinaalien järjestäjäpaikkakunnat olivat avoimessa haussa ensimmäistä kertaa syksyllä. Semifinaalin järjestäjäksi haettiin verkkolomakkeella. Skills Finland järjesti hakijoille koulutustilaisuuden semifinaalin järjestämisestä Joensuussa 24.11. Taitaja2012-kilpailujen lajiohjausryhmät tekivät esitykset semifinaalien järjestäjistä kokouksessaan 30.11, ja semifinaalikiilpailujen järjestämisestä päätti Taitaja-tapahtuman järjestäjä esitysten mukaisesti. Jatkossa järjestäjien hakuajankohtaa on syytä aikaistaa esim. helmikuulle. Silloin semifinaalien järjestäminen voidaan suunnitella opettajien työjärjestyksissä paremmin.

Semifinaaleissa karsitaan ilmoittautuneista yksilölajeissa pääsääntöisesti kahdeksan parasta ja parilajeissa kahdeksan parasta paria ja joukkuelajeissa kahdeksan parasta joukkuetta Taitaja-finaaliin.

Ensimmäistä kertaa finalistien määrä oli riippuvainen semifinaaliin ilmoittautuneiden määrästä. Jos semifinaaleihin ilmoittautuneita oli:

- 20< kilpailijaa / paria / joukkuetta, finaaliin pääsi 8 kilpailijaa/paria/joukkuetta
- 15-19 kilpailijaa, pääsi 7
- 10 - 14 kilpailijaa, pääsi 6
- 5 - 9 kilpailijaa, pääsi 5
- 0 - 4 kilpailijaa, laji toteutettiin näytöslajina.

Taitaja-lajeissa 8+1-mallin mukaisesti kilpailevien kilpailijoiden semifinaaleissa kunkin lajin parhaiten menestynyt +1-kilpailija olisi päässyt lajinsa finaaliin. Heitä oli kuitenkin yhteensä vain yksi kilpailija Puhdistuspalvelulajissa.

Kaikkien semifinaalien tulokset ja finalistien nimet julkaistiin Taitaja-kilpailujen verkkosivuilla kaksi kuukautta ennen finaalia. Finalisteille tiedotettiin järjestelyistä ilmoittautumisen yhteydessä nimetyn kilpailuhuoltajan kautta.

Semifinaalin tulosten selvittyä on tärkeää toimittaa välittömästi tulokset Skills Finlandille ja sieltä Taitaja-toimistoon. Tätä prosessia on mahdollista vielä kehittää.

14.3 Finaali

Ammattitaidon Suomen mestaruuskilpailut järjestettiin 24.- 26.4.2012. Finaalikirpailu sujui suunnitelmien mukaisesti.

Järjestäjänä Jyväskylän koulutuskuntayhtymä vastasi kumppanuusperiaatteella kilpailulajeissa

- tarvittavien koneiden ja laitteiden hankkimisesta sekä niihin liittyvistä kustannuksista
- Taitaja -kilpailun kilpailutehtävien suunnittelusta ja toteutuksesta niin, että lajivastaava tuotti tai lajitiimit tuottivat tehtävät yhdessä lajikohtaisten ohjausryhmien kanssa
- näytöslajeissa ja ammattinäytöksissä koko toteutuksen organisoinnista
- Taitaja -palkinnoista ja palkitsi kolme parasta kilpailun sääntöjen mukaisilla mitaleilla ja lisäksi rahapalkinnoilla
- mahdollisista kilpailijoille jaettavista muistoesineistä
- mahdollisuuden varaamisesta vieraskilpailijoiden osallistumiseen Skills Finlandin kanssa sovitun mukaisesti
- vieraskilpailijoiden palkinnoista.

Kilpailutehtävät perustuivat tutkinnon perusteiden kiitettävään tasoon. Tehtävien kehysten muodosti lajikuvaus, ja tehtävät olivat modulaarisia.

Kilpailutehtävät ja arviointirakenne julkaistiin kilpailujen verkkosivuilla kaksi kuukautta ennen Taitaja-finaalin alkua. Tehtävän tuli olla lajikuvaus mukainen, ja siitä tuli ilmetä käytettävät koneet, laitteet, materiaalit sekä työvaiheet. Tehtävää muutettiin viimeistään ennen kilpailua kilpailun lajituomariston toimesta noin 30 % verrattuna julkaistuun tehtävään. Viisaimmat tekivät muutoksen jo tammikuussa, ja arviointikriteerit käsiteltiin sekä laitteet ja materiaalit hankittiin lopullisen tehtävän mukaisesti. Finaalin kilpailutehtävä, sen arviointi ja tehtävän laajuus tarkistutettiin ennen finaalia Skills Finland ry:n nimeämällä lajin päätuomarilla.

Osallistujille annettiin osallistumistodistus suoritetusta ammattiosaamisen näytöstä tai osanäytöstä.

Finalistien kommentit kuvaavat osuvasti Taitaja-kilpailun luonnetta:

"Otamme kilpailun tosissamme, mutta ei vakavasti. Meillä on ollut hauskaa", kertoivat Cateringkokkilajissa kilpailleet Sanna Sepponen ja Ellinoora Peltola Koulutuskeskus Salpauksesta. Huonekalupuuseppälajissa kilpaillut Ben Talus Yrkesakademin i Österbottenista Vaasasta: *"Olen tähdännyt Taitaja-kisoihin ensimmäisestä opiskeluvuodesta lähtien."*

"Kilpailuun valmistautuminen on opettanut alasta uutta ja tuonut tekemiseen lisää rutiinia", kertoi Kivityölajissa kilpaillut Simo Pölönen Pohjois-Karjalan ammattiopistosta.

Taitaja2012-tapahtuman päivittäinen ohjelma:

Maanantai 23.4.

11.00 Viranomaistarkastus

11.00-15.00 Kilpailijoiden ja joukkueenjohtajien akkreditointi pääaula sekä lajialueisiin tutustuminen

11.00-17.00 Tuomareiden akkreditointi ja tuomarikoulutus lajialueilla

11.00-13.30 Lounasmahdollisuus kilpailijoille ja tuomareille kisapasseilla

14.30-15.30 Joukkueenjohtajien kokous

15.30-16.30 PREparty kilpailijoille, kilpailuhuoltajille ja joukkueenjohtajille pääravintolassa

17.00-18.30 Taitaja2012-tapahtuman avajaiset kutsuvieraille NRJ-Areenalla

Tiistai 24.4.

09.00-17.00 Taitaja2012 -ammattitaidon SM-kilpailut, 1.kilpailupäivä

09.00-16.00 Taitaja9-finaali NRJ-Areenalla

09.00-17.00 Koulutus- ja uratori avoinna A-hallissa

19.00-20.30 Forest Camp – musikaali NRJ-Areenalla

20.00-00.00 Taitajien Keski-Suomen ilta Ravintola Priimuksessa

Keskiviikko 25.4.

09.00-18.00 Taitaja2012 -ammattitaidon SM-kilpailut, 2. kilpailupäivä

09.00-18.00 Koulutus- ja uratori avoinna A-hallissa

19.00-22.00 Paras valinta -konsertti pääesiintyjänä Chisu NRJ-Areenalla

Torstai 26.4.

08.00-13.00 Taitaja2012 -ammattitaidon SM-kilpailut, 3. kilpailupäivä

08.00-14.00 Koulutus- ja uratori avoinna A-hallissa

15.15-16.00 Palkintojenjako lajialueella

15.45-16.30 PROparty kilpailijoille, kilpailuhuoltajille ja joukkueenjohtajille pääravintolassa

17.00-19.00 Taitaja2012-tapahtuman päättäjäiset kutsuvieraille NRJ-Areenalla

Taitajien Taitaja 2012

Lajituomareiden esitysten ja Juryn tekemän haastattelun perusteella Taitajien Taitajaksi valittiin Pukuompelulajin Vilma Hassi Tampereen ammattiopistosta.

Valinnan perustelut: "Taitajien Taitajaksi 2012 valittu Vilma Hassi on ylpeä omasta osaamisestaan. Hän on loistanut myönteisellä kilpailuasenteella sekä osoittanut kilpailutehtävän joka osa-alueella kiitettävää osaamista. Taitajien Taitajaksi valittu oli toista kertaa Taitaja-finaalissa ja tuloksena toinen kultamitali. Kilpailijalla on selkeä tavoite kehittyä omassa ammatissaan. Tällä otteella kilpailu eteni vauhdikkaasti ja toisia kilpailijoita kannustaen. Vilma Hassin asenne on avoin, kannustava, sisukas ja omalla ammattialallaan kunnianhimoinen. Hän on esimerkillinen Taitajien Taitaja 2012."

”Taitajien Taitaja -titteli on erittäin suuri kunnia. Hiljaiseksi tämä vetää.” Taitajien Taitaja2012 Vilma Hassi. Hän sai vuodeksi käyttöönsä Veljekset Laakkonen Oy:n lahjoittaman BMW 118i Sport Edition -henkilöauton.

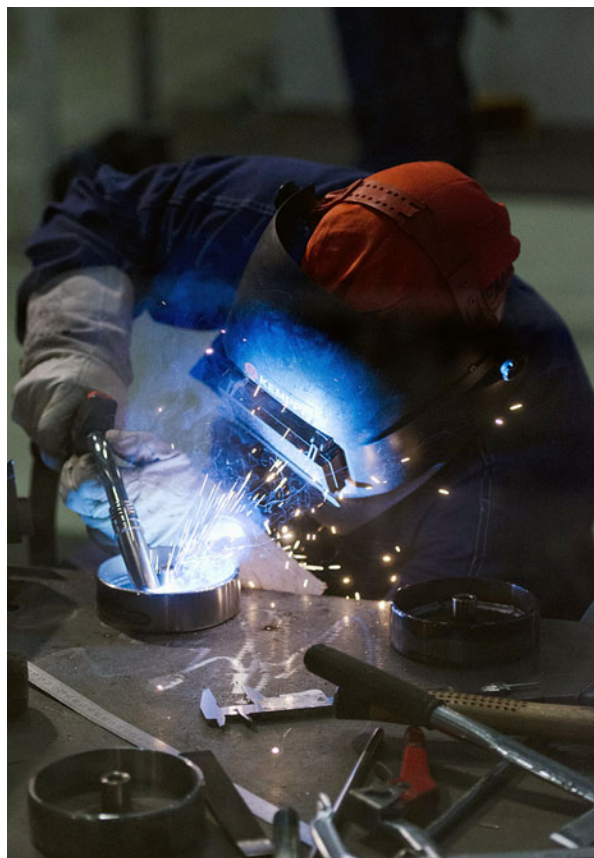
Lajiraportit

Tarkemmin lajien kilpailujärjestelyjä on kuvattu erikseen julkaistuissa lajiraporteissa. Niissä raportoitiin lajivastaavan ja tuomareiden yhteystiedot, lajin toteutus, toteutukseen käytetty työaika, kilpailun teemojen toteutuminen lajissa, ammattiosaamisen näytöt ja opintosuoritukset, yleisön huomioiminen, Kato ja kokeile -pisteet, lajiopas, yhteistyökumppanit, lajin kilpailijat, kaksikielisyysasiat, kansainväliset kilpailijat, kilpailutehtävät, kehittäminen, kuvaus siitä, mitä apua sai edelliseltä lajivastaavalta, oma oppiminen ja hyödyntäminen, palaute koko organisaatiolle, palaute koulutuksista, oma arvio onnistumisista ja epäonnistumisista (Mitä Taitaja antoi sinulle henkilökohtaisesti? Kehittikö se sinua? Kuinka aiot hyödyntää saatuja oppeja?). Raportit sisältävät lisäksi kuvia. Vain yksi laji, CAD-suunnittelu, ei tehnyt loppuraporttia.

Raportit julkaistiin Jyväskylän koulutuskuntayhtymän Optima oppimisympäristössä ja seuraavien vuosien järjestäjillä on ollut raportit käytettävissään. Tietoa Taitaja-kilpailujen järjestämisestä siirtyy myös vuosittain luontevasti lajiohjausryhmien tapaamisten ja Skills-foorumien välityksellä. Tärkeä osa tiedonsiirtoa on myös eri vuosien kilpailunjohtajien kaksi kertaa vuodessa pidettävien kehittämisspäivien pohdinoilla ja ahkeralla viestinnällä pitkin vuotta.

Pukuompelulajissa tehtiin näin näyttäviä asuja. Osa tuotteista myös myytiin paikan päällä yleisölle. Rahat lahjoitettiin hyväntekeväisyteen. Kuva Esko Junttila.

Levy ja hitsaus -lajin Arto Pudas Ammattiopisto Lappia, Cateringkokki Ellinoora Peltola ja Sanna Sepponen Koulutuskeskus Sedu, Ilmastointiasennus-lajin Miro Nygren Pohjois-Karjalan ammattiopisto. Kuvat Mika J. Luomansivu

Kolmen päivän aikana tehtiin upeita kilpailutöitä mm. Automaalaus-, Kondiittori- ja Talonrakennus kirvestyöt-lajeissa. Kuvat Esko Junttila.

14.4 Jury, ylituomari sekä kilpailujen johto

Kilpailun juryn muodostivat puheenjohtaja ja kilpailun ylituomari Immo Pylvänen Skills Finland ry, varapuheenjohtaja Matti Kauppinen Skills Finland ry, Taitaja2012 kilpailunjohtaja Esko Junttila, Ilkka T. Kempainen Taitaja2011, Anne Karppinen Taitaja2013 ja sihteeri Tuomas Eerola Skills Trainers` Academy sekä asiantuntijoina auditoija Iiro Suksi Vaasan ammattiopisto, Taitaja-päällikkö Pekka Matikainen Skills Finland ry, Kestävä kehitys –teeman auditoija Ari Porki Jyväskylän ammattiopisto. Juryn jäsenistä muodostettiin TaitajaPLUS-jury seuraavasti: puheenjohtajana Immo Pylvänen, jäsenenä Matti Kauppinen ja Esko Junttila.

Juryn työtilat sijaitsivat rauhallisessa paikassa Kaarle-kabinetissa. Kilpailun jury piti neljä kokousta, joissa käsiteltiin mm. seuraavat asiat: Taitaja2012-katselmus, havainnot kilpailujen kulusta, Taitajien Taitajan haastattelut ja valinta, Kestävän kehityksen palkinnon voittajan valinta. Juryn käsittelyyn ei tullut yhtään vastalauseita.

Taitaja2012 jury: Iiro Suksi, Ari Porki, Matti Kauppinen, Esko Junttila, Immo Pylvänen, Ilkka T. Kempainen, Tuomas Eerola ja Pekka Matikainen. Kuva Mika J. Luomansivu.

14.5 Tulospalvelu

Tulospalvelu palveli lajien tuomareita Competition Information System eli kilpailun CIS NG - tietojärjestelmään liittyvissä asioissa, tulosten syöttämisessä ja julkaisemisessa. Tulostiimin vetäjänä toimi Teppo Peurakumpu. Asiantuntijoina toimivat Savon ammatti- ja aikuisopiston tietohallintasuunnittelija Ari Hyvärinen sekä Tero Kettunen ja Joni Aaltonen. Tulospalvelun 23 neliön tilat sijaitsivat Robert-kabinetissa.

Tuloslaskentaa varten Skillsillä on CIS-palvelin, ja sille tulospalvelu oli varannut kloonatun varapalvelimen ja UPS-laitteen. Jokaisella lajialueella syötettiin arviointitiedot vain tulosten syöttämiseen varatulta tietokoneelta. Samanlainen tietokone oli myös tulospalvelutoimistossa häiriösimulointia varten.

Lajivastaavien koulutukseen sisältyi kaksi arviointi- ja pistelaskukoulutuspäivää eli CIS-koulutusta. Tarkoituksena oli käydä läpi pistelaskujärjestelmää siten, että pisteiden syöttö kunkin kilpailupäivän jälkeen sujuisi jouhevasti. Kouluttajina toimivat HAMK:n Tuomas Eerolan lisäksi Taitaja-päällikkö Pekka Matikainen ja Suomen Liikemiesten kauppaopistosta Tapio Kattainen sekä Ari Hyvärinen. Koulutuksen aikana laadittiin lajin arviointilomakkeet CIS-järjestelmään.

Arviointi tapahtui tarkkuudella min. 0,5 pistettä / arviointikohde, mikä tarkoitti yhteensä maksimissaan 200 arviointikohdetta kaikissa lajin kilpailutehtävissä.

Arviointi jaettiin maksimissaan kahdeksaan osaan (A - H), osat sisälsivät aliosia (vähintään yksi, yleensä 1 - 4), aliosissa oli mukana arvioinnin kohteita useimmiten 50 - 150. Arvioinnin kohteessa hyväksyttiin ainoastaan kokonaispisteet ja puolikkaat pisteet, ei pisteen kymmenys- tai sadasosia. Arviointikohde voi olla objektiivinen tai subjektiivinen.

Tulospalvelutiimi palveli tuomareita CIS-järjestelmän käytössä. Vas. Joni Aaltonen, Tero Kettunen, Teppo Peurakumpu, Kari Malinen ja Ari Hyvärinen. Kuva Esko Junttila.

Tulospalvelu tulosti lajikohtaiset välitulokset päivittäin ja kilpailutoimisto toimitti tulokset viralliselle ilmoitustaululle. Päätuomari huolehti tulosten julkaisemisesta lajialueella heti pistelaskun valmistuttua. Viralliset lajikohtaiset tulokset julkaistiin vastaavissa paikoissa viimeisenä kilpailupäivänä vastalauseen jättöajan päätyttyä. Lajikohtainen palkintojenjako järjestettiin sen jälkeen lajialueilla klo 15.15 - 16.00. Lajivastaava järjesti oman lajin palkintojenjakotilaisuuden. Rahapalkinnot ja kunniakirjat jaettiin lajialueella ja SM-mitalit päättäjäsissä. Kilpailijoiden sijoitukset määräytyivät 100 pisteen skaalalla, ja kunniakirjojen jakamista varten tulokset muunnettiin 400 - 600 pisteen skaalalle. Yli 500 pistettä saavuttanut kilpailija sai kunniakirjan erinomaisesta suorituksesta.

14.6 Kilpailutoimisto

Kilpailutoimiston tehtävänä oli toimia rakentamisviikon aikana informaatiopisteenä, josta jaettiin lajeille materiaalia, kuten tuomari- ja toimitsijapassit, lajikansiot, pysäköintiluvat, kunniakirjat ja kilpailijoiden nimilaput ja kyltit. Kilpailutoimiston tukitiimi vastasi myös toimitsija-asujen jakamisesta rakentamisviikolla. Lajeille koottiin lajikansiot, jotka sisälsivät kriisiviestintäohjeen, toimitsijaoppaan, kartan lajialueesta sekä tapahtuman pikaoppaan.

Taitaja2012-tapahtuman kilpailutoimisto sijaitsi rakentamisviikolla Uno Savolan kadun infopisteen yhteydessä ja tapahtumaviikolla Kongressiaulassa.

Kilpailujen aikana toimisto oli lajivastaavien, kilpailijoiden, kilpailuhuoltajien ja joukkueenjohtajien tukena. Toimisto oli neuvontapisteenä ja huolehti mm. virallisesta ilmoitustaulusta. Vastuuhenkilönä toimi projektiassistentti, jolla oli apunaan kolme työntekijää sekä Taitaja-toimiston työssäoppija.

Kilpailutoimiston väkeä vas. Leena Smolander, Ville Lusua, Laura Lehtiaho, Päivi Hyvönen ja Susanna Kanninen. Kuva Jaakko Manninen.

Taitaja2012-infopisteet ja hotellioppaat

Pääinfopiste sijaitsi Paviljonki-infon vieressä ala-aulassa ja toinen pienempi infopiste oli Uno Savolan kadun Paviljonki-infon vieressä. Infopisteiden tukitiiminä toimivat opettajat Hanna Syvälahti ja Timo Lehtonen. Infoissa oppaina päivystivät matkailualan opiskelijat. Lisäksi halleissa kulki koko ajan ns. liikkuvia oppaita.

Oppaiden perehdytyksessä huomioitiin Taitaja2012-tapahtuman tiedot, Paviljongin tilat sekä Jyväskylän kaupungin palvelut. Infoissa kyseltiin eniten mm. seuraavia kysymyksiä: Mistä bussikuljetukset lähtevät? Missä on ravintola / kahvila? Mistä saa toimitsijapasseja? Missä ovat pressitilat? Missä seminaaritilat sijaitsevat ja mitä aiheita seminaareissa käsitellään? Missä on lähin pankkiautomaatti? Lisäksi kyseltiin mm. eri lajalueiden paikoista, mm. missä ovat lehmät? Info-pisteestä jaettiin myös iltatapahtumien pääsylippuja.

Kuuteen keskustan hotelliin järjestettiin Taitaja2012-infopiste. Hotelleissa infoa jakoivat matkailualan opiskelijat. Infopisteet olivat vieraita vastaanottamassa 23.4. klo 14 - 21 sekä 1. kilpailupäivänä 24.4. klo 7 - 12. Infopisteet toimivat 2. ja 3. kilpailupäivän aikana ns. kylmäsemina, joissa jaossa oli Taitaja2012-pikaopasta sekä Jyväskylän seudun matkailun esitettä.

Liputus Paviljongissa

Pääsisäänkäynteihin Uno Savolan kadulle ja Lutakonaukiolle tuotiin molempiin kaksi lipputankoa, joissa oli Suomen liput. Kongressiovelle eli Piippukadun suuntaan tuotiin kymmenen tangon rivi, jossa hulmusi kymmenen salkolippua: Suomi, EU-lippu, Kiina, Viro, Venäjä, Saksa, Hollanti, ao-lippu, Skillsin lippu sekä Taitaja2012-tapahtuman lippu. Maiden liput tilattiin Total-lippuvaraston kautta, ja liputuksen suorittivat ISS:n vartijat. Liputuksesta huolehti tapahtumavastaava.

Meikkaus ja kampaus -palvelut

Meikkaus ja kampaus -palvelu oli tarkoitettu eri esiintyjäryhmiä varten. Kauneudenhoitoalan opiskelijat hoitivat tyylikkääst meikit ja hienot kampaukset mm. juontajille.

Toimitsijaopas

Toimitsijaopas valmistui 16.4. heti Paviljongista saatujen tietojen jälkeen ja juuri ennen rakennusviikkoa. Sitä jaettiin lajivastaaville ja tiimin vetäjille sähköpostitse ja paperiversiona lajikansion mukana tapahtuman aikana. Opas pitäisi saada jakeluun ennen rakennusviikkoa, jolloin lajivastaavat ehtisivät perehtyä siihen ennen tapahtumaa. Nyt kilpailutoimistoon tuli paljon kysymyksiä, joihin olisi saanut vastauksen toimitsijaoppaasta.

Matkailualan opiskelijat Satu Helle, Marita Karvinen, Anna Pulkkinen ja Milla Valkeisenmäki perehtyvät tehtäviinsä Toimitsijaoppaan avulla. Kuva Mika J. Luomansivu.

Akkreditointi

Kilpailijoiden, kilpailuhuoltajien ja joukkueenjohtajien akkreditointi eli ilmoittautuminen järjestettiin Kongressiaulassa. Akkreditoinnista vastasivat kilpailutoimiston työntekijät sekä kaupan ja tekniikan alan opiskelijat. Akkreditointi tapahtui maanantaina klo 11.00 - 15.00.

Ilmoittautumispisteet oli jaettu aakkosjärjestyksessä 4 ryhmään. Joukkueenjohtajille ja kansainvälisille vieraille oli varattu erilliset ilmoittautumispisteet. Tuomarit akkreditoituivat lajialueilla. Ilmoittautumisen yhteydessä kilpailijoille annettiin Taitaja-laukku, joka sisälsi tapahtuman Pikaoppaan, Jyväskylän alueen matkailuesitteen, kynän ja rintanapin. Kilpailuhuoltajien nimilista ei ollut ajan tasalla, ja tämän vuoksi jouduttiin avaamaan yksi lisäakkreditointipiste, jossa selvittelin kilpailuhuoltajien nimiä. Vastaisuudessa kilpailuhuoltajat voisivat akkreditoitua finalistin nimen perusteella eli ilmoittautua ko. finalistin kilpailuhuoltajaksi.

Kilpailupasseista pyrittiin tekemään mahdollisimman selkeät ja toimivat. Tuotannon järjestämiseksi mietittiin, mitkä ryhmät passeja tarvitsevat ja mihin tarkoitukseen. Uutena ryhmänä toteutettiin joukkueenjohtajien passit. Vain Staff-passit olivat valokuvallisia, koska passi oli kaikin oikeuksin. Passit olivat vain suomenkielisiä. Seuraavassa passiryhmät, oikeudet, värit ja painatusmäärät ja jakopaikka:

Passiryhmä:	Oikeudet	Väri:	Tilattu määrä ja toimitustapa:
Kilpailija, nimi	lounas, avajaiset, päättäjäiset	sininen	500 kpl, jaettiin akkreditoinnissa
VIP (A), nimetön	VIP-tila, avajaiset, päättäjäiset	musta	300 kpl, postitettiin ennakkoon
VIP (B), nimetön	VIP-tila	keltainen	700 kpl, postitettiin ennakkoon
Toimitsija, nimetön	lounas	vaaleanpunainen	1600 kpl (2100), tiimin vetäjille rakennusviikolla
Tuomari, nimi	lounas	oranssi	400 kpl, jaettiin lajivastaavien kautta
Kilpailuhuoltaja, nimetön	avajaiset, päättäjäiset	harmaa	400 kpl, jaettiin akkreditoinnissa
Media, nimetön	mediakeskus, vip-tila, avajaiset, päättäjäiset	punainen	100 kpl, jaettiin lehdistökeskuksessa
Lajivastaava, nimi	lounas, avajaiset, päättäjäiset	violetti	100 kpl, postitettiin ennakkoon
Staff, kuva ja nimi Taitaja-toimisto ja koulutuskuntayhtymän johto	kaikki oikeudet, ei lueteltu	vaaleansininen	24 kpl, jaettiin ennakkoon
Taitaja9, kilpailija ja saattaja, nimetön	pääsy Taitaja9- kilpailuun	vihreä	144 kpl, jaettiin akkreditoinnissa
Joukkueenjohtaja, nimetön	lounas, avajaiset, päättäjäiset	ruskea	100 kpl, jaettiin akkreditoinnissa
Opintopolkuopas, nimetön		vaaleanvihreä	250 kpl, opintopolku- opettajien kautta
Jury	lounas, avajaiset, päättäjäiset	turkoosi	10 kpl
		Yhteensä	4628 kpl

Tapahtuman passeihin painettiin Jyväskylän Paviljongin kävijärekisteröintiin liittyvä viivakoodi, jonka toimitti Paviljongin alihankkija. Passit painettiin Jyväskylän ammattiopiston painossa. Toimitsijapasseja painettiin 500 kappaletta varastoon siltä varalta, että passit loppuisivat kesken. Kilpailijoiden, lajivastaavien ja Staff-ryhmän passeissa oli nimi. Staff-passi oli käytössä Taitaja-toimistossa työskentelevillä sekä Jyväskylän koulutuskuntayhtymän johtoryhmän jäsenillä.

Kaulanauhojen ja muovitaskujen toimitusajan pituuden takia passit jouduttiin tilaamaan kauan ennen kuin oli tiedossa, millainen määrä passeja oikeastaan tarvitaankaan. Muovitaskuja ja kaulanauhoja tilattiin 5000 kpl. Kaulanauhaan tuli Taitaja-logojen lisäksi yhteistyökumppani Lemminkäisen logo.

Näytteilleasettajille ja rakennusviikon aikaisille rakentajille oli Jyväskylän Paviljongin kulkulupakortti.

VIP-passit saatiin muovitaskuihin ja kaulanauhoihin ke 4.4. Nimi- ja osoitetarrat kirjukuoria varten to 5.4. Pääsiäinen vierähti nopeasti VIP-passeja kuorittamalla, ja ne saatiinkin postiin viime hetkillä eli heti pääsiäisen jälkeen 10. - 11.4. noin kaksi viikkoa ennen tapahtuman alkua. VIP-passikin on yksi markkinointikanava, ja tämä kannattaa muistaa.

14.7 Ammattiosaamisen näytöt tapahtumassa

Sääntöjen mukaan kilpailutehtävät on laadittava ja arvioitava siten, että niissä voidaan tarvittaessa antaa osallistujalle todistus suoritetusta näytöstä tai osanäytöstä. Lajivastaaville lähetettiin todistusohjeet, joita oli kaksi: osaamisen tunnustaminen ja kilpailusuoritus. Todistukset allekirjoittivat työelämän edustaja / lajin päätuomari ja opettaja / lajivastaava. Todistuksessa oli huomioitu sekä OPS-perusteiden että uusien tutkinnon perusteiden mukainen opiskelu. Ammattitaidon SM-kilpailujen kilpailutehtävät pohjautuivat ammatillisten perustutkintojen perusteisiin ja niiden opintokokonaisuuksiin / tutkinnon osiin. Kilpailutehtävien vaativuus vastasi tutkinnon perusteiden kiitettävän tason arviointikriteerejä. Todistuksen perusteella oppilaitos voi hyväksyä kilpailusuorituksen ammattiosaamisen näytöksi tai osanäytöksi.

Annettujen todistusten määrästä ei kerätty tietoja. Lajiraporttien perusteella 12 lajissa tehtiin osatai kokonäyttöjä, 21 lajissa olisi annettu todistukset kilpailijoiden niin halutessa, 2 lajissa kilpailijat olivat jo suorittaneet näytöt, 2 lajissa ei näyttöjä voitu suorittaa ja 5 lajista ei ole asiaa raporteissa kommentoitu. Yleisin ilmoitettu tai otaksuttava syy siihen, ettei näyttöjä suoritettu oli, että opiskelija oli jo tehnyt näytöt.

15. Taitaja9

Taitaja9 on peruskoulun yhdeksäsluokkalaisille tarkoitettu kilpailu kädentaidoissa. Taitaja9:n tavoitteena on tukea nuorten ammatinvalintaa ja lisätä kädentaitoa vaativien alojen ja ammattien tuntemusta. Taitaja9-kilpailu on mielenkiintoinen tapa tutustua eri ammattialoihin. Kilpailun tavoitteena on myös lisätä peruskoulujen, ammattioppilaitosten ja yritysten välistä yhteistyötä. Taitaja9-loppukilpailu järjestetään vuosittain Taitaja-kilpailujen yhteydessä. Taitaja9 antaa peruskoululaisille loistavan mahdollisuuden tutustua ammattioppilaitosten koulutustarjontaan. Kilpailu käydään kolmen hengen sekajoukkueiden kesken.

Loppukilpailuun oli valikoitunut paikallis- ja aluekilpailuista 36 joukkuetta eli 108 kilpailijaa. Kilpailu käytiin Jyväskylän Paviljongin Wilhelm-salissa eli NRJ-Areenalla.

Kilpailun organisoivat lajivastaava Mira Ruth-Viitanen ja varalajivastaava Sari Lähteenmäki. Päätuomarina toimi Janne Lilja, Pohjois-Karjalan ammattiopistosta.

Kilpailun suunnittelu aloitettiin Kuopion Taitaja2011-tapahtuman jälkeen. Taitaja9-loppukilpailu päätettiin pitää Taitaja2012-tapahtuman ensimmäisen päivänä tiistaina 24.4. Päivävalinnan uskottiin vaikuttavan peruskoululaisten vierailupäivään. Tämä pitikin paikkaansa, sillä Keski-Suomen yläkoululaisten suosituin vierailupäivä oli tiistai.

Taitaja9 juhlakilpailussa oli vipinää ja sähinää. Kuva Pekka Kolehmainen.

Kahdeksan Jyväskylän ammattiopiston opinto-ohjaajaa toimi Taitaja9-kilpailutiimissä. He aloittivat elokuussa 2011 kilpailualueen ja -tehtävien suunnittelun. Kilpailu päätettiin käydä ratakilpailuna kuudella radalla. Jokaisessa erässä oli kolme tehtävää. Kesän ja alkusyksyn aikana kilpailuareenalla tehtiin lopulliset mittaukset ja vahvistettiin ratojen ja tehtäväpisteiden määrä sekä sovittiin Paviljongin edustaja Matti Kuosmasen kanssa tilojen käytöstä ja tilattiin häneltä kalusteet.

Kilpailutehtäviä oli 12. Tehtävien suunnittelussa huomioitiin Taitaja-tapahtuman yleiset teemat, eri ammattialat, Taitaja9-juhlavuosi ja toteutusmahdollisuus Paviljongin Wilhelm-salissa. Tehtävärunko esiteltiin ensimmäisessä lajiohjauspäivässä 31.8.2011. Lajiohjausryhmä hyväksyi tehtävät pienin muutoksin. Lopulliset tehtävät sovittiin lajiohjausryhmässä 30.11.2011. Yhteistyökumppaneina tehtävien suunnittelussa ja tekemisessä toimivat Festo Oy ja eri alojen opettajat Jyväskylän ammattiopistosta. Tehtävät käännettiin ruotsiksi Vaasassa Mästare på svenska -projektissa. Tehtävät lähetettiin käännettäväksi 23.3. Käännökset saatiin vaiheittain 20.4. mennessä. Käännöstyöhön on hyvä varata riittävästi aikaa. Välineiden, materiaalien ja tehtävien ohjeistus eri koulutusaloilta vei yllättävän paljon aikaa, vaikka pyynnöt oli toimitettu hyvissä ajoin ennen tapahtumaa.

Kevään 2012 aikana loppukilpailutehtäviä testattiin kolmesta viiteen kertaan, tehtävästä riippuen. Testiryhminä olivat ratatuomarit ja Jyväskylän ammattiopiston eri alojen opiskelijat sekä Muuramen yläkoulun yhdeksäsluokkalaiset. Testauksien ansiosta arviointikriteerejä muutettiin ja tarkennettiin.

Taitaja9-aluevastaaville tiedotettiin tapahtumasta ja siihen liittyvistä asioista talven aikana sähköpostitse. Kaikkien joukkueiden ilmoittautumiset saatiin 10.2.2012 mennessä. Joukkueille ja joukkueiden tutoreille tilattiin joukkueen numerolla (1 - 36) varustetut kilpailupaidat. Jokaiselle joukkueelle varattiin oma tutor, jonka tehtävänä oli huolehtia joukkueesta koko kilpailupäivän ajan. Tutorit koulutettiin tehtävään keväällä.

Taitaja9-finaalin juontajaparille NRJ:n Aamupojille lähetettiin kaksi infokirjettä tapahtuman kulusta, tehtävistä ja muusta ajankohtaisesta asiasta noin kuukautta ennen tapahtumaa.

Kilpailusta ja aikataulusta tehtiin käsiohjelma, jota jaettiin yleisölle. Sama tieto julkaistiin myös Taitaja2012-tapahtuman internetsivuilla.

Kilpailun toteuttaminen

Kilpailutehtävien materiaalit kuljetettiin paikalle maanantaiaamuna 23.4. ja kilpailuareena rakennettiin heti avajaisten jälkeen klo 19.00 – 22.30. Radat eroteltiin mustalla matolla, jossa joka toinen rata oli merkattu Taitaja9-käsisymbolilla. Ilmapalloista tehtiin ”ryhmiä” jotka asetettiin ympäri salia. Kolme isoa Taitaja9-kättä laitettiin paikoilleen salin seinustalle. Alkuerien tehtävät laitettiin paikoilleen pöydille. Sisustusta tehostettiin valoilla. Lopuksi pöydille tuotiin sekuntikellot, kynät ja ajanottolistat. Rakentamisen jälkeen ratatuomareina toimivat opinto-ohjaajat tarkistivat tehtävät ja ratansa.

Tulospalvelusta vastasi Esa Saksola ja kaksi opiskelijaa. Ajanottojärjestelmänä käytettiin suunnistajien leimaus- ja ajanottojärjestelmää (Emit), jota testattiin kaksi kertaa ennen finaalia Keski-Suomen Taitaja9- aluekilpailussa joulukuussa ja huhtikuussa tehtävien testauksen yhteydessä. Emit-järjestelmä sekä varalla ollut rata ja pistekohtainen käsiajanotto toimivat hyvin. Tulokset saatiin nopeasti, mutta aikojen siirtämisessä yleisön nähtäville olisi voitu toimia nopeammin.

Varsinaisena kilpailupäivänä Taitaja9 -loppukilpailun toimijoiden vahvuus oli seuraava: 2 Taitaja9-lajivastaavaa, päätuomari, 6 ratatuomaria, 4 ajanotosta vastaavaa toimijaa, juontaja, 1 yleisissä tehtävissä toimiva opinto-ohjaaja, 2 infopisteenvastaavaa (opiskelijoita), 3 joukkueiden odotustilan vastaavaa (koulutuspäällikkö ja kaksi opiskelijaa), 36 joukkueetutoria (lähihoitajaopiskelijoita, 24 ratatoimitsijaa (merkonomiopiskelijoita), 7 tehtävien vaihtajaa (merkonomiopiskelijoita), 2 joukkueiden kuljettajaa ja Feston edustaja. Toimijoita oli yhteensä 85. Työvuoron pituus oli keskimäärin noin 7,5 tuntia.

Taitaja9-kilpailun aikataulu, ohjelma ja kilpailutehtävät

- 7.30 – 8.15 Joukkueiden ilmoittautuminen
- 8.20 – 8.30 Kilpailun avaus, Pekka Matikainen Skills Finland ry
- 8.30 – 8.45 Päivän aikataulu ja kilpailun ohjeet
- 9.00 – 11.00 Alkuerät (4 - 5 min / tehtävä)
  - Taitaja9- taulun kokoaminen, kappaleenkäsittely / Festo, työvaatteiden päälle pukeminen (lähihoitajan, kokin, rakennustyömiehen vaatteet)
- 10.30 – 11.30 Joukkueiden ruokailu porrastetusti. Kilpailijoiden, huoltajien ja työntekijöiden ruokailut järjestettiin Paviljongin ravintolassa.
- 11.45 – 13.00 Keräilyerät (4 min / tehtävä)
  - Valkuaisvaahdon vatkaus, putkiasennus, työkalujen tunnistaminen ja yhdistäminen oikeaan ammattialaan
- 13.15 – 14.15 Semifinaalierät (5 - 6min / tehtävä)
  - Autoalan työkalupakin kokoaminen käyttöön, titraustehtävä, linnunpönttö. Tehtävä on ollut mukana ensimmäisessä Taitaja9-kilpailussa 10 vuotta sitten.
- 14.45 – 15.15 Finaalierä (ei aikarajoitusta)
  - Kutsukortin tekeminen Taitaja9 10-vuotisjuhlaan, sähkötekniikka / Festo, Taitaja9 10 vuotta -juhlakattaus kahdelle
- 15.30 Palkintojenjako

Taitaja9 kilpailun seuraamiseen Wilhelm-sali eli Taitaja2012 NRJ-Areena soveltui hyvin. Kuva Pekka Kolehmäinen.

Suurin osa Taitaja9 joukkueista yöpyi Laukaassa Kylpylähotelli Peurungassa, ja yöpyville järjestettiin yhteiskuljetus tapahtumapaikalle. Joukkueet saapuivat Paviljonkiin yhtä aikaa. Tämä ei kuitenkaan aiheuttanut ruuhkia, koska saapuminen paikalle oli hyvin ohjeistettu ja ilmoittautumispisteitä oli kaksi. Ilmoittautumisen yhteydessä joukkueille annettiin passit, paidat ja osoitettiin oma tutor. Huoltajille jaettiin lounas ja kahviliput.

Tapahtumainfo ja kilpailun avaus järjestettiin 300 henkilön auditoriossa. Samassa tilassa oli myös joukkueiden kilpailun aikainen odotustila. Tilassa ei ollut erityisohjelmaa tms. Tutorit pitivät yllä keskustelua ja näyttivät musiikkivideoita. Koska auditoriossa ei saa nauttia ruokaa tai juomaa, jaettiin kilpailijoille eväät kotimatalle. Juontajana toimi NRJ Aamupojista Anssi. Alun perin molempien Aamupoikien piti olla mukana kilpailussa, mutta viime hetken loukkaantuminen esti Renneä osallistumasta tapahtuman juontotehtäviin. Tämä näkyi tapahtuman juonnossa, mm. siten, että yleisöä ei aina informoitu riittävästi kilpailutehtävistä.

Joukkueita oli 36. Kuuden alkuerän voittajat pääsivät suoraan välieriin. Lisäksi aikavertailun perusteella kuusi nopeinta joukkuetta pääsi suoraan välieriin. Neljästä keräilyerästä nopeimmat kuusi joukkueet pääsivät välieriin. Välierien nopeimmat kolme joukkuetta ja kolme aikavertailun parasta joukkuetta pääsivät loppukilpailuun. Taitaja9 käsiohjelmassa olivat päivän aikataulu, eräkaavio ja joukkueiden sekä jäsenten nimet.

Tehtävät olivat pääosin hyviä, sillä ne edustivat tasaisesti eri aloja, ja 10-vuotisjuhlateema huomioitiin monessa tehtävässä. Koko kilpailun ajan tuomaritoiminta oli asianmukaista ja varmaa. Tehtävien arvioinneissa ei tullut tulkintaeroja. Yleinen tunnelma oli hyvä, ja yleisöä oli koko päivän ajan tasaisesti.

Palkintojen jako

Heti finaali-erän jälkeen Keski-Suomen teknologiateollisuus jakoi stipendit Taitaja9-finaaliin Keski-Suomen alueelta päässeille joukkueille.

Tämän jälkeen oli virallinen palkintojen jako. Palkinnot jakoi Taitaja2012 kilpailunjohtaja Esko Junttila ja Skills Finland ry:n Taitaja-päällikkö Pekka Matikainen.

Taitaja9 finaalissa palkittiin kaikki finaali-erään selvinneet joukkueet. Voittajat saivat skootterit, toiseksi tulleet Nokia Lumia 710 -puhelimet, kolmanneksi tulleet Samsung Galaxy Gio -puhelimet, neljänneksi–kuudenneksi sijoittuneet saivat S-ryhmän lahjakortit. Palkintokumppaneina olivat Midare Oy ja Keskimaa. Joukkueen huoltajille annettiin kukkakimppu.

Kilpailualue purettiin heti tapahtuman jälkeen. Materiaalit pakattiin ja kuljetettiin kahdessa erässä takaisin oppilaitokselle.

”Kilpailun voiton ratkaisivat yhteispeli ja joukkuehenki. Eniten jännitti ennen aamun alkueriä. Finaalissa teimme vain rennon suorituksen”, kertoivat Taitaja9-kilpailun voittaneet Valkealan Hurjat -joukkueen kisaajat Valkealan yläkoulusta. Kuva Esko Junttila.

AvoinTaitaja9

AvoinTaitaja -kilpailu järjestettiin tapahtumalavalla 25.4. klo 13 - 14. Alun perin kilpailu oli tarkoitus järjestää myös 24.4., mutta joukkueita ei ilmoittautunut mukaan. AvoinTaitaja oli nimensä mukaan avoin kaikille. Kilpailua markkinoitiin tapahtumalavan kuulutuksissa ja lavan edustalla olleella kirjallisella materiaalilla. Kilpailun veti tapahtumalavan juontaja, apuna olivat Taitaja9-lajivastaavat. Tehtävät olivat Taitaja9-finaalin tehtäviä: pirunnyrkin kokoaminen ja työvaatteiden päälle pukeminen. Mukaan ilmoittautui kaksi kolmen henkilön sekajoukkuetta. Palkintoina olivat liput Chisun konserttiin, elokuvalippuja ja Taitaja9 -tavaraa.

Palaute Taitaja9-kilpailusta

Positiivista palautetta olemme saaneet eri tahoilta mm. yksinkertaisesta ja selvästä ennakkoinformaatiosta, kilpailupaikasta, selkeästä kilpailuinfosta, kilpailutehtävistä, yleisestä tunnelmasta, tuomaritoiminnasta, Emit-ajanottojärjestelmästä, majoituksesta, ruokailusta, kilpailijoille jaetusta materialista ja tutoreiden toiminnasta.

Linnunpönttö-tehtävästä puuttui ruotsinkielinen käännös. Tehtävä tuli järjestäjille valmiina ja oli kylläkin käännetty jo helmikuussa, mutta epähuomiossa käännöstä ei tulostettu. Oma käännetty lisäohjeemme sen sijaan jaettiin. Yleisö kaipasi tulosten nopeampaa julkistamista.

Kehitettävää Taitaja9-kilpailussa

Tapahtuma on kaksikielinen, ja siitä syystä tehtävien viimeiseen testaukseen kannattaisi ottaa mukaan tapahtuman kaksikielisyyskoordinaattori, joka tarkistaa, että kaikki tehtäviin liittyvät ohjeet on käännetty ruotsiksi, myös laitteisiin liittyvät.

Käännöstyöhön on varattava aikaa. Kilpailussa voisi olla yksi juontaja, joka keskittyisi yleisön informoimiseen tehtävistä ja kilpailujoukkueiden tuloksista. Juontajat pitää sitouttaa tehtävään ja vaatia heitä tulemaan tutustumaan tapahtumapaikkaan edellisenä päivänä. Kilpailupäivän aamuna lajivastaavat eivät ehdi enää prepata juontajia riittävästi.

Tehtävien vaihtoon kannattaa varata henkilöt radoittain. Näin vältetään yleiseltä sähläykseltä ja turhalta juoksemiselta.

Taitaja9 lajivastaavista toisen olisi hyvä edustaa teknistä osaamista. Tämä helpottaisi yhteistyötä tehtäviä suunnittelevien teknisten aineiden opettajien kanssa.

16. TaitajaPLUS

TaitajaPLUS on ammattitaitokilpailu erityistä tukea tarvitseville henkilöille, jotka opiskelevat ammatillisessa koulutuksessa. TaitajaPLUS-kilpailu järjestettiin osana Taitaja2012-tapahtumaa 24.-26.4.2012. TaitajaPLUS-kilpailuun voi osallistua, jos opiskelijalle on tehty HOJKS eli henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma. Kilpailun alaikäraja on 15 vuotta; yläikärajaa ei ole.

TaitajaPLUS-kilpailun lajit olivat Puhdistuspalvelu, Kiinteistönhoito ja Artesaani. Näytöslajina oli Metsuri-metsäpalvelujen tuottaja. Näytöslaji ei ollut varsinainen kilpailulaji, eikä siinä kilpailtu mitaleista. TaitajaPLUS- ammatinäytöksenä toteutettiin Ammatillisen erityisopetuksen kavalkadi. Lajissa finaalikilpailu kesti yhden päivän, ja näin samalle lajialueella voitiin järjestää peräkkäisinä päivinä kaikkien lajien kilpailut.

TaitajaPLUS- kilpailun toteuttamisesta tehtiin yhteistyösopimus Bovallius-ammattiopiston kanssa. Lajivastaavana toimi MiikoTaka ja varavastaavana Anne Hautala. TaitajaPLUS ylituomarina toimi Mikko Pasonen, Ammattiopisto Luovi.

”Tunnelma on ollut todella hyvä, vaikka kyseessä on näin suuri tapahtuma. En osannut kuvitella, että kilpailu olisi näin iso juttu.”, kertoi Kiinteistönhoitolajin voittanut Markku Herranen Keskuspuiston ammattiopistosta Helsingistä.

Samalla lajialueella järjestettiin peräkkäisinä päivinä kolme TaitajaPLUS-lajia. Kuva Jarno Virtanen.

Kilpailutehtävät oli muotoiltu kielellisesti helpoiksi, jopa selkokielenomaisiksi. Tämä hyödyttää paitsi kielellisistä rajoitteista kärsiviä, myös kaikkia muita kilpailijoita ja tekee kilpailuohjeiden seuraamisen tehokkaaksi, jolloin kaikki kilpailijat voivat keskittyä paremmin itse sisältöihin.

Erityistä tukea tarvitsevien kilpailijoiden kilpasuoritusta haittaavaa sosiaalista painetta minimoitiin mm. ohjeistamalla tuomariryöskentelyä ja lajioppaiden esittelytoimintaa sellaiseksi, että kilpailutilanne ja arviointiseuranta oli toteutettu miellyttävästi (tukea antava ja tasapuolinen), eikä painostavaa kiireen tuntua syntynyt. Hyvän oppimistilanteen ja kisafiilisen rakentumista välitettiin ohjeistustilanteessa, kilpailusuorituksen seuraamisessa ja yleisön ohjaamisessa..

Tehtävänannossa kilpailijoille huomioitiin lukemisen ja kirjoittamisen vaikeus. Tehtävienanto oli selkoistettu.

Kaikki TaitajaPLUS-lajit oli valmistauduttu tulkkamaan viittomakielellä, mikäli siihen tulisi tarvetta. Infotaulun lajikuvausissa oli käytetty tekstin lisäksi semifinaalissa otettuja valokuvia avaamaan kilpailutehtävää katsojille, joilla oli haasteita mm. lukemisessa.

Lajialueen tapahtumia ja informaatiota päivitettiin reaaliajassa älytaululle ja videotykillä. Näin vältettiin monisteita ja yleisö sai tiedon lajialueen tapahtumista.

Ilmalämpöpumppua on puhdistamassa kilpailija Miika Valjakka. Työtä seuraa tuomari Harri Lyyra, Lassila-Tikanoja. Kuva Jarno Virtanen.

Tuomas Paanasen kilpailusuoritus TaitajaPLUS-Puhdistuspalvelulajissa. Kuva Jarno Virtanen.

TaitajaPLUS Metsuri-metsäpalveluiden tuottaja -näytöslajialue sijaitsi Jyväskylän Paviljongin ulkoalueella. Keskeisiä tehtäviä olivat hakkutekniikka moottorisahalla yleisöystävällisellä tavalla, taimikonhoito raivaussahalla, metsänviljely pottiputkella sekä työturvallisuus eri muodoissa.

Ammatillisen erityisopetuksen kavalkadi sisälsi puolen päivän mittaisia eri ammatillisen erityisopetuksen alojen ammattinäytöksiä TaitajaPLUS lajialueella. Yleisöllä oli mahdollisuus tutustua ammatilliseen erityisopetukseen ammattinäytösalueella kaikkina kolmena kilpailupäivänä. Osaamistaan näyttivät puutarhurit, tekstiilialan artesaanit, kuvataideartesaanit, lasi- ja keramiikka-alan artesaanit, merkonomit sekä valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus. Näytösalueen suunnittelussa oli otettu huomioon saavutettavuus, esteettömyys ja yhdenvertaisuus. Yleisöllä oli mahdollisuus päästä näytösalueelle katsomaan, keskustelemaan ja osallistumaan näytösalueella tapahtuvaan toimintaan ja työnäytöksiin.

TaitajaPLUS-Meeting-cornerissa olivat etukäteen sovitut teemat, joista asiantuntijat kertoivat ja keskustelivat. Jokaiselle oli varattu aikaa päivittäin noin 1 tunti. Ajankohdat sijoituivat klo 10 - 15.

Teemat olivat saavutettavuus, esteettömyys ammattitaitokilpailuissa, kenen kilpailu? ammatillinen erityisopetus, palautetta kilpailuista ja kilpailutehtävistä, palautetta kilpailijoilta, TaitajaPLUS Joensuu 2013.

Bovallius-ammattiopistosta kaikki halukkaat opiskelijat pääsivät mukaan tekemään TaitajaPLUS-lajia tai lajialuetta rakentajina, kilpailijoina, somistajina tai toimimalla ammattinäytöksissä, kukin omien voimavarojensa ja kykyjensä mukaan. Osa opiskelijoita teki oman työpanoksensa oppilaitoksella. Jokaiselle on annettu mahdollisuus osallistua. Työtehtävät palasteltiin yksilöllisesti osiin huomioiden opiskelijan rajoitteet.

TaitajaPLUS-lajialue oli kooltaan 196 m². Kilpailualue oli 80 m², ammattinäytösalue 54 m², tuomarikoppi + varastotila 25 m², kilpailijoiden lepotila 16 m², meeting-corner 12 m², Bovalliuksen esittelypiste 9 m². Kilpailualueen aidan keskiosa laskettiin alas. Kavalkadialuetta ei ollut aidattu. Katossa oli valotrussi, muuta lisävalaistusta ei tarvittu.

TaitajaPLUS-näytöslajialue ulkona oli noin 250 m². Alue oli rajattu turva-aidoilla. Alueella oli Sthil:n telttakatos sekä oppilaitokselta kuomullinen peräkärri tavaroiden säilyttämiseen. Alueella oli pohjana nurmi.

Lajialueen päivittäiset tapahtumat ja informaatio (kilpailuakataulut, tehtävät, edellisen päivän sijoitukset yms.) näytettiin videotykillä PowerPoint-esityksinä lajialueen seinälle. Informaatiossa käytettiin selkokieltä.

Kilpailualueen yksi aitamoduuli laskettiin alas niin, että lyhytkasvuiset tai pyörätuolia käyttävät pystyivät seuraamaan lajia. Valaistus oli hyvä (trussi) ja myös visuaalinen ilme oli selkeä ja värikäs. TaitajaPLUS oranssi oli huomioitu kautta linjan. Yleisö pääsi kavalkadi-alueelle vuorovaikutukseen tekijöiden kanssa. Meeting-Corner-tilassa oli mahdollisuus ottaa osaa keskusteluihin ja kehittämiseen.

TaitajaPLUS-lajin Kato- ja kokeile -pisteessä yleisöllä oli mahdollisuus tutustua älytauluun ja osallistua sen avulla tiedon rakenteluun. Teemoina olivat ammatit, ammattitaitovaatimukset ja kestävä kehitys. Tehtävät olivat suunnattu ensisijaisesti erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille. Älytaulun korkeus oli säädettävissä, jolloin sitä pystyi käyttämään myös pyörätuolista.

TaitajaPLUS-lajin Kato ja kokeile - pisteessä hyödynnettiin älytaulun mahdollisuuksia. Kuva Esko Junttila.

Lajioppaina toimivat lajialueella työskentelevät henkilöt, joiden toimenkuvat vaihtelivat päivittäin tuomarista lajioppaaksi riippuen kilpailulajista ja päivästä. Kaikki olivat erityisopettajia, ja joka päivä lajioppaana toimi myös erityisopettaja, joka osasi tarvittaessa tulkata lajit viittomakielellä yleisölle (kilpailijoista kukaan ei tarvinnut tulkkausta). Lajioppaalla oli käytössä lajiopaskansio, jossa olivat kaikki lajit, Taitaja-tapahtuman teemat, lajialueen aikataulutukset jne. esiteltynä.

Mitä opittiin, mitä kehitettävää

Kiinteistönhoidon kilpailu voitaisiin suorittaa osin tai kokonaan ulkona. Tällöin se vapauttaisi tilaa ja aikaa sisällä kilpailtaville lajeille ja kiinteistönhoidon kilpailusta, tehtävistä ja moduuleista saataisiin pidempikestoisia.

Jyväskylässä rajattiin TaitajaPLUS-Puhdistuspalvelun kilpailu ensimmäistä kertaa niille opiskelijoille, jotka opiskelevat ammatilliset tutkinnon osat mukautetuin tavoittein. Luotiin ikään kuin ”basic-tason kilpailu”. Muilla Puhdistuspalvelulajin kilpailijoilla oli mahdollisuus kilpailla 8+1 kilpailijana tai Taitaja-kilpailijana.

Visioimme, että tulevaisuudessa, ehkä jo Joensuussa, samalla Puhdistuspalvelun lajialueella voisivat kilpailla kaikki Puhdistuspalvelun kilpailijat. TaitajaPLUS -kilpailijat tekisivät suppeammat tehtävät kuin Taitaja-kilpailijat. Samoin arvioinnin painotusta voisi tulla esim. vuorovaikutukseen. Tällöin samalla lajialueella olisivat puhdistuspalvelussa TaitajaPLUS, 8+1 ja Taitaja.

Artesaani oli ensimmäistä kertaa kilpailulajina. Kilpailutehtävät laadittiin opetussuunnitelman tutkinnon osan ”tuotteen suunnittelu” mukaisesti niin, että kaikkien alojen artesaaneilla oli mahdollisuus osallistua kilpailuun. Artesaanilajia ei ole aikaisemmin ollut kilpailulajina, joten kilpailutehtävien laatimisessa, pisteytyksessä ja arvioinnissa ei ollut mallia aikaisemmilta vuosilta. Taitaja2012-tapahtuman järjestäjien asettamat teemat toivat omaa haastettaan tehtävien

suunnitteluun. Yrittäjyys saatiin sisällytettyä joustavasti finaali tehtävään tuomalla paikalle asiakas, jolle finalistien piti sekä esitellä että ”myydä” omaa tuotesuunnitelmaa.

Metsuri-metsäpalveluiden tuottaja -näytöslaji kaupunkialueella herätti huomiota. Laji täydensi hyvin Taitaja-lajia Metsäkoneen käyttö. Käsien tehtävää metsäalan osaamista tarvitaan tulevaisuudessakin.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän Taitaja-toimiston väki on pitänyt meistä hyvin huolta neuvomalla, konsultoimalla, aikatauluttamalla. On syntynyt tunne, että TaitajaPLUS-kilpailuilla ja niiden kehittämällä on paikkansa osana Taitaja-kilpailuja. He ovat huomioineet Ammatillisen erityisopetuksen (TaitajaPLUS ja 8+1) erinomaisesti.

Osallistuminen koulutuksiin on ollut tärkeää. Toimimme järjestäjänä yhteistyökumppanuuden kautta, joten pääseminen Taitajan järjestelyihin sisälle edellyttää mukana olemista koulutuksissa, aktiivista osallistumista ja verkostoitumista.

Mielestämme loimme hyvin suunnitellun lajialueen, jossa kaikki eri toiminnot voitiin toteuttaa. Aikataulutus piti. Haasteena on saada tehtävät pitkäkestoisemmiksi tai esim. kaksi tutkinnonosaa tehtäviin. Meeting-corner oli uusi asia. Vasta kolmantena päivänä niin jututtajat kuin yleisökin uskalsivat heittäytyä toden teolla keskusteluun.

Toimiminen TaitajaPLUS-kilpailujen järjestelyissä antaa mahdollisuuden verkostoitua niin paikallisen kuin valtakunnallisenkin ammatillisen opetuksen ja ammatillisen erityisopetuksen sekä työelämän kanssa. Ammatillisesti on ollut mahdollisuus pohtia koulutuksen ja työelämän vastaavuutta, arviointia, saavutettavuutta, esteettömyyttä ja yleensä ammatillista erityisopetusta osana ammatillista koulutusta.

TaitajaPLUS-kilpailun järjesti MiikoTaka tukenaan Bovallius-ammattipiston väki. Kuva Esko Junttila.

17. Opintopolut

Taitaja-tapahtumassa on jo vuosia ollut opintopolkukierroksia. Yläkoululaisille suunnattuja polkuja oli Taitaja2012-tapahtumassa seitsemän, ja ne kattoivat kaikki kilpailulajit. Jokainen polku esitteli eri ammattialoja. Uusina polkuina olivat Lukiopolku sekä VIP-polku yläkoulujen ja lukioiden henkilöstölle. VIP-polku päättyi 96 m²:n Elsi-kabinettiin, jossa oli rentouttavia toimintapisteitä.

Opintopolut tarjosivat mahdollisuuden tutustua tietyn alan ammatteihin ja siihen, miten niihin opiskellaan. Oppaina poluilla toimivat Jyväskylän ammattiopiston ja Jyväskylän lukioiden opiskelijat.

Yläkoululaisille suunnattuihin polkuihin liittyi ennen tapahtumaa, tapahtuman aikana ja jälkeenpäin työstettäviä opintopolkutehtäviä, joiden tarkoituksena oli antaa ennakkotietoa tapahtumasta ja eri aloista, toimia nuoren uravalinnan tukena sekä lisätä eri ammattialojen tuntemusta. Tehtävien tavoitteena oli myös toimia opintojen ohjauksen tukena oppitunneilla. Noin puolet Keski-Suomen 8-luokkalaisista perehtyi ennakkoon tapahtumaan tekemällä opintopolkutehtäviä. Facebookissa oli ”Elämäsi paras valinta” –kilpailu. Vastaukset annettiin yhdellä sanalla. Sanoista muodostui koontikuva, joka eli vastausten mukaan.

Varaukset poluille tehtiin ennakkoon sähköisessä järjestelmässä IT-Systemsin luomalla sovelluksella. Yläkoululaisten ja Lukiopolun ilmoittautumisjärjestelmä avautui yleisölle 9.1.2012. VIP-polun varauksia otettiin vastaan helmikuun alusta. Järjestelmä sulkeutui 30.3. Järjestelmä toimi joustavasti, ja sitä oli helppo käyttää. Koska nettitehtävien tekeminen edellytti kirjautumista, kertyi siitä henkilörekisteri, ja siksi täytyi olla myös henkilötietolain (523 / 1999) 8 §:n mukainen henkilörekisteriseloste. Viestintä laati tämän selosteen.

Polkuvarauksia tehtiin yhteensä noin 6000. Ryhmän koko oli maksimissaan 20 henkilöä. Yksi opintopolkukierros kesti noin 30 - 45 minuuttia.

Opintopolkujen ohjaajina toimi 20 opettajaa. Opettajat vastasivat pareittain yhdestä opintopolusta ja sen opintopolkuoppaista. Opettajat huolehtivat oppaiden ohjaamisesta tapahtuman aikana, ryhmien vastaanottamisesta ja kierroksille lähettämisestä. Oppaina toimi lukion ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoita. Opintopolkuoppaita koulutettiin tehtävään 190. Koulutuskertoja oli yhteensä viisi. Opintopolkuoppailla ja opettajilla oli opintopolkukohtaiset paidat.

Jokaisella kilpailualueella oli lajiopas, jonka tehtävänä oli kertoa vierailijoille kyseisestä ammattialasta ja SM-kilpailutehtävistä. Lajioppaalle varattiin paikka kilpailualueelta ja äänentoisto. Laiteopastus järjestettiin 23.4. Paviljongissa. Lajioppailla oli kyseisen opintopolun tunnuksella olevan paita ja toimitsijapassi.

Koululaisille oli tarjolla 24. - 25.4 klo 9.00 - 15.30 ja 26.4 klo 8.00 - 13.00 seitsemän opastettua Opintopolkua. Ryhmät lähtivät n. 5 min välein. Opintopolku sisälsi 5 - 11 lajia, ja kulkeminen kesti 30 minuuttia. Lajiopas kertoi, mitä kilpailualueella tapahtuu, mikä on kilpailutehtävä, mitkä ovat ammattialan ammatit, työtehtävät ja työllistymismahdollisuudet, koulutusmahdollisuudet, erityisvaatimukset, työn luonteen, työajan ja palkkatason.

Opintopolkujen lähtöpaikka D-hallissa. Kuva Esko Junttila.

18. Oheistapahtumat

Oheistapahtumien ohjelmasisällön suunnittelu alkoi elokuussa 2011, ja runko saatiin valmiiksi syksyn aikana. Mukana työryhmässä oli musiikin ja tanssin perusopetuksen opettajia.

9.1.2012 Taitaja-toimistossa aloitti tapahtumatuottaja Kirsti Keihäsvuori (ent. Korpela). Oheistapahtumien ohjelmarunko ja esiintyjät olivat pääosin valmiina, mutta Kirstin avulla saimme mukaan vielä muutamia lisäesiintyjä. Kirstillä oli iso rooli Paviljongin A-hallin tapahtumalavan esiintyjien rekrytoinnissa ja lavan ohjelmiston aikatauluttamisessa.

18.1 Avajaiset

Kilpailijoille, kilpailuhuoltajille ja joukkueenjohtajille järjestettiin PREparty klo 15.30–16.30, jossa tarjottiin pientä välipalaa, järjestäydettiin oppilaitoksittain aakkosjärjestykseen ja siirryttiin avajaisiin.

Tapahtuman avajaiset pidettiin 1200 istumapaikan Paviljongin Wilhelm-salissa eli NRJ-Areenalla klo 17.00–18.30. Kilpailujoukkueet esiteltiin avajaisissa ja joukkueita pyydettiin tuomaan mukanaan oma oppilaitoksen lippu. Avajaisten joukkueiden esittelyssä olivat mukana kilpailijat ja joukkueenjohtajat. Kilpailuhuoltajille varattiin istumapaikat toisaalla katsomossa. Kilpailupassi toimii avajaisten pääsylippuna. Kilpailupäivien ohjelma oli painettu käsiohjelman takasivulle.

Avajaiset alkoivat vauhdikkaasti hiphop-tanssiesityksellä Paviljongin NRJ-Areenalla. Jyväskylän ammattiopiston hiphop-tanssiryhmä 3xH esiintyi myös avajaisten lopussa ohjelmanumerolla Psyko, jota väritti runsas värimaailma veren punaisesta aina syvään vihreään.

Kilpailunjohtaja Esko Junttila toivotti kaikki tervetulleeksi Jyväskylän Paviljonkiin nauttimaan kilpailuviikon annista. Skills Finland ry:n sekä opetus- ja kulttuuriministeriön tervehdyksen toi opetusneuvos Seija Rasku.

Taitaja2012-tapahtumassa nähtiin myös ensimmäistä kertaa kilpailijan ja tuomarin valat, joissa luvattiin kilpailla ja tuomaroida rehdisti ja iloisin mielin. Taitajien Taitajan tervehdyksen kilpailijoille toi viime keväänä tittelin saavuttanut Teemu Mikkonen. Avajaisten lopussa Jyväskylän koulutuskuntayhtymän johtaja Vesa Saarikoski julisti ammattitaidon Suomen mestaruuskilpailut avatuiksi.

Puheiden lomassa n. 1000 henkilön avajaisyleisö sai nauttia myös Cygnaeus-lukion musikaaliryhmän Forest Camp-musikaalin maistiaisesta Niin kuin mies sekä Sici & the Boogie Brothersin biisistä This is it.

Tilaisuuden juonsivat muusikon perustutkintoa opiskelevat Hanna Seppälä ja Niko Saloheimo, jotka päättivät tilaisuuden laulamalla Taitaja2012-tapahtuman teemabiisin Suuntaan tulevaan housebändimme Colonel of Megalodontsin säestyksellä klo 18.30.

Esiintyviä opiskelijoita oli kaikkiaan 62 kuuden opettajan ohjauksessa. Esiintyjät olivat Jyväskylän ammattiopiston tanssin ja musiikin opetuksesta, Suomalaiselta musiikkikampukselta sekä Cygnaeus-lukiosta. Juhlan läpi soitti taustalla ja esitysnumeroissa muusikon perustutkinnon opiskelijoista koottu housebändi Colony of Megalodonts.

Avajaisten tavoitteena oli olla elämyksellinen ja rento tilaisuus, ja siihen tavoitteeseen päästiin hienosti. Yleisö kiitteli eritoten hurmaavia juontajiamme ja upeaa housebändiämme.

”Pääsin juontojen lisäksi laulamaan, ja erityisen innoissani olin siitä, että pääsin käyttämään kielenkääntäjän ammattiani hyödyksi, sillä käänsin osan juonnoista ruotsiksi, englanniksi ja venäjäksi. Taitaja-tapahtuma oli viimeistä piirtoa myöten tarkkaan suunniteltu, sillä tapahtumajärjestäjä hoiti jopa juontajien esiintymisasut, kampaukset, meikin ja asusteet. Samalla sai kuvan siitä, miten pienetkin asiat saattavat olla ratkaisevia: avajaisissa pitkät korvakoruni kilsivät headsettiin”, kertoi juontaja Hanna Seppälä.

18.2 Kaupungin vastaanotto

Jyväskylän kaupunki järjesti Taitaja-toimijoille vastaanoton heti tapahtuman avajaisten jälkeen maanantaina 23.4. klo 19. Paikkana oli Paviljongin läheisyydessä oleva Tanssisali Lutakko. Isännät apulaiskaupunginjohtaja Arto Lepistö ja kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Pauli Partanen ottivat vastaan n. 150 henkilön kutsuvierasjoukon, joka nautti noutopöytien antimista ja keskusteli tiiviisti ammatillisesta koulutuksesta ja tulevasta Taitaja2012-kilpailuviikosta.

18.3 Paras valinta -konsertti

Paras valinta -konsertti järjestettiin keskiviikkoiltana klo 19 - 22 Paviljongin NRJ-Areenalla. Konserttiin ei kerätty pääsymaksuja, ja se oli tarkoitettu kaikille. Pääsylippuja jaettiin kilpailijoille, yhteistyökumppaneille sekä tiistaina ja keskiviikkona Paviljongin Taitaja-tapahtuman yleisölle. Lippuja sai mm. Facebookissa järjestetyn arvonnän kautta 14.3. lähtien.

Taitaja-lava screeneineen ja hienoine valo- ja äänentoistojärjestelmineen loi osaltaan tunnelman kattoon. Lämpärinä aloitti klo 19 SiCi and the Boogie Brothers, jonka raikas beat-box-syke innosti yleisön illan pääesiintyjää varten. Väliillä tunnelmaa pitivät yllä konsertin juontajat, NRJ:n Aamupojat Anssi ja Renne.

Ilta kahdeksan jälkeen lavan valloitti tähtiartisti Chisu. Chisu otti yleisönsä napakasti haltuunsa heti keikan ensimmäisestä Minä ja mun pää -biisistä lähtien, ja n. 800 katsojaa nousi välillä lähes hurmosmaiseen tilaan, kun Chisun hittipoturi jauhoi upeasti eteenpäin. Konsertista poistui klo 22 iloisen ilmeen ihmisiä.

Tapahtuman palveluvastaava ja kilpailunjohtaja päätyivät valitsemaan Chisun artistiksi, koska Taitaja-ideologian mukaisesti hän säveltää, sanoittaa, sovittaa ja tuottaa levynsä itse sekä tekee musiikkia myös muille artisteille. Musiikki on moni-ilmeistä ja sanoitukset raikkaan tuoreita. Chisu on palkittu Emma-palkinnolla peräti yhdeksän kertaa.

18.4 Forest Camp –musikaali

Tiistaina klo 19 - 20.30 nähtiin NRJ-Areenalla paljon toivottu Cygnaeus-lukion musikaaliryhmän esittämä Forest Camp -musikaali. Se oli pääsymaksuton ja tarkoitettu kaiken ikäisille. Ryhmä on tullut tutuksi keväällä 2011 Nelosen Stage-ohjelmasta. Mukana menossa oli myös ryhmän valmentajiin kuulunut viihdetaitelija Arja Koriseva. Stage-ohjelma palkittiin vuoden 2011 parhaana kotimaisena tv-formaattina.

Pääsylippuja jaettiin kilpailijoille, kansainvälisille vieraille, yhteistyökumppaneille sekä vielä tiistaina Paviljongin Taitaja-tapahtuman yleisölle. Lippuja oli saatavissa Facebookissa järjestetyn arvonnun kautta 14.3. lähtien.

Yli 500 katsojaa sai nähdä mieleenpainuvan shown, jossa nuoret musiikin ja tanssin taitajat hurmasivat yleisön raikkailla otteillaan.

Jyväskylän Cygnaeus-lukion musikaaliryhmä esitti avajaisissa Niin kuin mies -laulun Forest Camp -musikaalista. Kuva Mika J. Luomansivu.

18.5 Keski-Suomen ilta

Taitaja2012-toimijoiden iltajuhlapaikaksi valikoitui Jyväskylän koulutuskuntayhtymän ravintola Priimus. Tiistaina 24.4. klo 20.00 kokoontuivat lajien laji- ja varavastaavat, paljon eri lajien tuomareita, kutsuvieraita ja muuta Taitaja-väkeä viettämään yhdessä hauskaa aikaa ja verkostoitumaan aitoon Keski-Suomen iltaan. Paikalla vieraita oli viihdyttämässä parikin Jyväskylän ammattiopiston bändiä, ja noin 600 osallistujaa nautti keskisuomalaisesta lähiruuasta valmistautuen samalla jo seuraavaan kilpailupäivään. Ilta oli valmis puoleen yöhön mennessä.

Illalliskortti sisälsi buffet-illallisen, ohjelman, eteispalvelun ja yhden ruokajuoman. Illan ohjelmassa oli tervetulo puhe, keskisuomalainen perinne- ja pitopöytä, musiikkia ja seurustelua taitavassa seurassa. Tilaisuus oli K-18. Dress code oli Smart casual. Taitajien Keski-Suomen ilta oli loppuunmyyty.

18.6 Seminaarit

Taitaja2012- seminaarien järjestäminen aloitettiin alkusyksystä 2011 yhdessä Jyväskylän ammattiopiston hankehenkilöstön kanssa. Alun alkaen päätavoitteena oli järjestää pikemminkin useita tietoisuustyypisiä seminaareja kuin pitkiä useamman tunnin seminaareja. Näin seminaarien osallistujille, yritysten edustajille ja opetusalojen ammattilaisille jäisi paremmin aikaa nähdä myös itse kilpailutapahtumia.

Valtiosihteeri Tapio Kosunen keskusteli keskiviikkoamuna Paviljongissa kilpailuorganisaation edustajien kanssa ja tutustui kilpailualueeseen. Kuva Markku Heikkilä.

Lopullisessa seminaariohjelmassa olikin parisenkymmentä erilaista seminaaria ja tietoisuutta. Jyväskylän ammattiopiston hankehenkilöstön omia seminaareja ja tietoisuuksia olivat mm. yhdistelmäopinnot, yrittäjyysseminaari, aluekehittäminen, opetusteknologia-työpaja, kansainvälisyyskoulun tietoisuudet, ECVET-tietoisuudet ja opinto-ohjauksen seminaarit. Myös

tapahtuman suurin seminaari, kansainvälisyysseminaari, oli omaa tuotantoa, joka veti Jyväskylän ammattikorkeakoulun IT-Dynamon auditorion täyteen väkeä eli noin 200 kuulijaa. Yhteensä seminaareissa kävi reilut 600 osallistujaa. Lisäksi eri yhdistykset, verkostoryhmät ja kehittämisyöryhmät järjestivät Taitaja-tapahtuman aikana kymmeniä kokouksia. Seminaarilat olivat Jyväskylän ammattikorkeakoulun IT-Dynamossa sekä Paviljongin Alvar-kabinetissa (103 m²) ja Anton-kabinetissa (65 m²).

Kilpailujen aikaan kuultua: *”Oheisohjelma mielenkiintoista ja tarjontaa paljon, joidenkin mielestä jopa liikaa yhtä aikaista tarjontaan, vaikea valita ja osin vaikea löytää oikea sali. Tilat mukavasti lähellä kisapisteitä, pystyi hyvin pistäytymään kesken lajien jossakin sopivassa aiheessa. Ohjelmista olisi voinut kuuluttaa enemmän kisojen aikana”.*

Taitaja-tapahtuman vierailu oli mahdollisuus tutustua myös Microsoftin 25.4. järjestämään Imagine Cupin Suomen finaaliin. Kilpailu on suuri, sillä vuonna 2011 siihen otti osaa 300 000 opiskelijaa yli 100 eri maasta. Viisi suomalaista opiskelijajoukkuetta kilpaili finaalissa. Software Design -sarjan voiton vei Team Matalapaine Turun ammattikorkeakoulusta projektillaan Pregnancy2Baby. Sovellus on uudenlainen mobiiliäitiyskortti, nykyisen pahvisen äitiyskortin sijalle. Sen on tarkoitus toimia työkaluna raskaana olevien vanhempien ja sairaalan henkilökunnan välille. Tiimiin kuuluivat Samuli Sulkko, Tuukka Hämeenoja, Ville Koskinen ja Jesse Tuominen. Voittajajoukkue pääsi 6. - 10.7.2012 Imagine Cup –finaaliin Australiaan.

Kilpailun lisämausteena olleen Windows Phone Challengen voittoon selvisi Team G3A Lappeenrannan Teknillisestä Yliopistosta työllään TinyCircle, jonka tarkoitus on mahdollistaa kaikille internetin käyttäjille vapaus kommunikoida keskenään valtioiden rajoituksista huolimatta ja näin edistää vapaan tiedon kulkua maailmassa. Tiimiin kuuluivat Bishal Karki, Antti Knutas, Tommi Kallonen ja Tommi Kähkönen. Myös Team G3A lähti Australiaan vierailemaan ja seuraamaan kisoja.

Imagine Cup Suomen avauspuheenvuoron piti Microsoft Learning -johtaja Lutz Ziob. Finaalin tuomareina toimivat Olga Lymberis, Microsoft; Mikael Stendahl, Nokia; Janne Lautanala, Avanade; Ville Hemmilä, eCraft; Pasi Manninen Jyväskylän ammattikorkeakoulu; Janne Kaasalainen, Nokia. Tapahtuman organisoivat Drazen Dodik, Nokia.

18.7 Kansainvälinen seminaari

24.4. järjestettiin kansainvälinen seminaari teemalla Quality and Attractiveness of VET. Seminaarin järjestäjät Jyväskylän ammattiopisto, Jämsän ammattiopisto, Jyväskylän aikuisopisto, Skills Finland ja CIMO halusivat valottaa ammatillisen koulutuksen laatua, laadunvarmennusta sekä ammattiopintojen houkuttelevuutta Euroopan eri maissa. Järjestäjän omasta kansainvälisyysstrategiasta nousevana teemana korostui erityisesti kansainvälinen kilpailutoiminta. Vastaavia noin puolen päivän kansainvälisyystapahtumia on toteutettu aiempien Taitaja-kisatapahtumien yhteydessä myös Oulussa vuonna 2010 ja Kuopiossa vuonna 2011. Seminaarin pääluennoitsija oli EU:n komission ammatillisen koulutuksen yksikön varajohtaja Alison Crabb EU:n, joka saatiin mukaan CIMO:n myötävaikutuksella. Muita esiintyjä pyydettiin muun muassa Venäjältä, Suomen opetus- ja kulttuuriministeriöstä sekä Tampereen yliopistosta.

Seminaarin kohderyhmiä olivat kilpailutapahtumaan osallistuvat huoltajat, valmentajat ja tarkkailijat, oppilaitosten johto ja luottamushenkilöt, koulutuksenjärjestäjien kansainvälisyystoimijat, hankekumppanit ja työssäoppimisrytykset Suomesta ja ulkomailta, eurooppalaiset kansalliset toimistot (vrt. CIMO), ammatillisen koulutuksen kv-järjestöt (IVETA, EfVET) sekä muut sidosryhmät.

Seminaarista tiedotettiin ensimmäisen kerran HTC-lehden (Jyväskylä Human Tech Center Finland) ulkomaisen jakelun myötä marraskuussa 2011 (liitteenä oli Taitaja2012-tapahtuman englanninkielinen esite) ja uudelleen samalla postitusjakelulla helmikuussa 2012, jolloin liitteenä oli

jo valmis seminaariohjelma. Samaan aikaan levitettiin tietoa laajasti Taitaja2012:n www-sivuilla sekä sähköpostiviesteillä kaikille yhteistyö- ja hankekumppaneille sekä useiden verkostojen jäsenille. Ilmoittautumisaika seminaariin päättyi 31.3.2012, jolloin IT-Dynamon 200-paikkainen sali oli jo täyttynyt. Osallistujista 80 % oli ulkomaalaisia. Mukana oli edustajia yhteensä 14 maasta.

Kaikki seminaarimateriaali toteutettiin Taitaja2012-tapahtuman visuaalisella ilmeellä ja ohjeistuksella. Taitaja-toimisto vastasi erinomaisella tarkkuudella ja ripeydellä kaikkiin seminaarin vastuuhenkilön pyyntöihin. Osallistujille jaettiin kansio, jossa oli mukana seminaarijärjestäjien esitemateriaalia. Tilaisuuden käytännön järjestelyissä oli mukana Jyväskylän koulutuskuntayhtymän ja Jyväskylän ammattipiston henkilöstöä sekä Jyväskylän ammattikorkeakoulun (JAMK) matkailualan opiskelijoita, joiden työpanos oli erittäin arvokas. Skills Finlandin tiedottaja laati tilaisuudesta lehdistötiedotteen välittömästi tapahtuman jälkeen. Seminaarin puheenvuorot ovat ladattavissa tapahtuman www-sivuilta.

Seminaari houkutteli ammatillisen koulutuksen asiantuntijoita tutustumaan kilpailujen lisäksi laajemminkin suomalaiseen koulutusjärjestelmään, työelämäyhteistyöhön ja Keski-Suomeen. Vierailijat olivat mukana Taitaja2012-tapahtuman iltaohjelmissa ja saivat näin hyvän tilaisuuden verkottumiseen. EU:n komissio ja CIMO järjestivät suomalaisille kansainvälisyystoimijoille oman keskustelutilaisuuden 24.4.

Muun muassa Latviasta, Kiinasta, Saudi-Arabiasta, Saksasta, Hollannista, Venäjältä ja Puolasta saapui suurempi ryhmä, jolle laadittiin opinto-ohjelma koko viikon ajaksi. Intia-, Kiina- ja Venäjä-verkostot pitivät omat kokouksensa samaan aikaan. Ryhmät tutustuivat myös Jämsän ammattipistoon (Saksa) sekä Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskukseen Äänekoskella (Latvia). Jyväskylän oppisopimuskeskus järjesti Latvian ryhmälle yritysvierailun. Kullakin ryhmällä oli oma yhteyshenkilö Jyväskylän koulutuskuntayhtymästä. Keskitetyn koordinoinnin hoiti kansainvälisten asioiden päällikkö Aino Malin.

Osallistujatavoitteen reilu ylittyminen on osoitus siitä, että järjestäjillä on vahva ja hyvä yhteistyö- ja hankekumppanien kansainvälisyysverkosto. Järjestäjä nauttii luottamusta kansallisella tasolla ja sai järjestelyihin helposti arvovaltaista tukea. Alkuperäinen tavoite, että kaikki hankkeet, joissa järjestäjä oli mukana, kokoontuisivat kisaviikolla Jyväskylässä, toteutui osittain. Sen sijaan useat muut ryhmät osoittivat kiinnostuksensa. Rajoituksia aiheutti Jyväskylän seudun varsin rajallinen majoituskapasiteetti näin suuressa tapahtumassa. Kaikkia halukkaita ei voitu ottaa vastaan.

Kansainvälinen seminaari toi näkyvyyttä, uusia kontakteja ja syventyneitä yhteistyömahdollisuuksia kaikille järjestäjilleen toimien samalla loistavana näyteikkunana suomalaiseen ammatillisen koulutuksen osaamiseen.

Seminaarijärjestelyjen kustannukset koostuivat seuraavista menoeristä: ennakotiedotus (esite), postitus, tilavuokrat (sisältyivät Jyväskylän ammattikorkeakoulun yhteistyösopimukseen), tarjoilut (esiintyjät, seminaarin osallistajat), seminaarimateriaali (rintakortit, ohjelmamoneistit, kansiot, esitteet), esiintyjien majoitus ja työkuksannukset yhteensä noin 120 tuntia. Seminaarin järjestelyistä päävastuussa oli Jyväskylän koulutuskuntayhtymän kansainvälisten asioiden päällikkö Aino Malin, ja seminaarin puheenjohtajana toimi yksikönjohtaja Jukka Koivisto.

18.8 Koulutus- ja uratori

Koulutus- ja uratorilla eli Rekrytorilla oli mahdollisuus tutustua opiskelu- ja työmahdollisuuksiin yritysten, oppilaitosten ja järjestöjen osastoilla.

Koulutus- ja uratori rakennettiin Paviljongin A-halliin. Näytteilleasettajille tarjottiin kolmea erilaista pinta-alaltaan 9 m² tai 16 m² valmisosastoa. Kaikki näytteilleasettajille varatut tilat myytiin. Muutama näytteilleasettaja rakensi oman osaston tilaamalla kalusteet suoraan Paviljongilta. A-

halliin yhteen nurkkaan sijoitettu tapahtumalava oli toiminnallisesti onnistunut ratkaisu, ja se loi musiikkiesityksien kautta mukavan tunnelman näytteilleasettajille.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän esittelyosasto Koulutus- ja uratorilla. Kuva Tuomas Mikkonen.

Suomen Yrittäjien osastolla Leila Piippa, Kati Rahikkala ja Kirsi Heiskanen. Kuva Tiina Salminen.

18.9 Tapahtumalava Koulutus- ja uratorilla

Koulutus- ja uratorin yhteen nurkkaan rakennettiin pinta-alaltaan 6 x 8 m oleva tapahtumalava, jossa oli ammattinäytöksinä musiikki-, tanssi- ja muita esityksiä tasatunnein. Esiintyjinä kolmen päivän aikana oli 16 ryhmää, kaikkiaan 133 oppilasta, ja heitä oli valmentanut 12 eri opettajaa. Mukana oli musiikin perusopetuksen oppilasryhmiä, muusikon perustutkinnon opiskelijaryhmiä sekä Jyväskylän koulutuskuntayhtymän lukioiden esitysryhmiä Cygnaeus-lukiosta, Sepän lukiosta ja Lyseon lukiosta. Esiintyjien rekrytoinnista ja esiintymisaikojen jaosta vastasi tapahtumatuottaja.

Lisäksi tapahtumalavalla toteutettiin AvoinTaitaja -kilpailu keskiviikkona. Tapahtumalavalle oli varattu esiintymismahdollisuus myös SakuStars-kilpailun menestyjälle musiikissa tai tanssissa, mutta Saku ry:n ehdottama esiintyjä jätti mahdollisuuden käyttämättä.

Nuorisokonsertin eli Paras valinta -konsertin pääesiintyjä Chisu kävi tapahtumalavan edessä jakamassa nimikirjoituksia ennen NRJ-Areenalla ollutta konserttia.

Tapahtumalavalla tanssittiin, soitettiin ja laulettiin päivittäin musiikin ammattinäytöksissä. Lavalla Mikstuuri-yhtye: Tiina Karavirta, Heidi Elmgren ja Sirpa Borg, laulu; Sakari Levävaara, kosketinsoitin; Alisa Taskinen, harmonikka; Paula Mäkinen, oboe; Taneli Pudas, huilu; Teresa Innanen ja Lauri Levävaara, viulu. Kuva Esko Junttila.

Tapahtumalavan etureuna ja takaseinä saivat irrallisista lavaste-elementeistä kansainvälisyysteeman mukaisen somistuksen, jonka laativat Hyvinvointi ja kulttuuri -yksikön neljä hollantilaista vaihto-opiskelijaa Horizon Collegesta Hoornista. Työ oli heidän opinnäytteensä, jonka suunnitteluprosessi ja toteutus arvioitiin. Mukana toteutuksessa olivat opettaja Jacco Beers, tuottaja Helvi Kangas, tapahtumatuottaja Kirsti Keihäsvuori (ent. Korpela) sekä Jyväskylän ammattiopiston painon ammattimies Jarmo Perus opiskelijaryhmineen. Somisteet jäivät Hyvinvointi ja kulttuuri -yksikön käyttöön.

Tapahtumalavan esitykset keräsivät yleisöä vaihtelevasti. Lavan edessä oli avointa seisomatilaa, jossa oli ajoittain jopa ruuhkaa.

”Tapahtumalavalla alkoi tapahtua tiistaina, jolloin juonsin lavalle vuorotellen eri esiintyjiä huilutriosta aina kokonaiseen bändiin saakka. Esitykset olivat klo 10 - 16. Keskiviikko sujui samoissa merkeissä. Tekemistä riitti, pienen houkuttelun jälkeen käytiin Avoin Taitaja -kisailu. Minun juontoni perustuivat aika pitkälti ennakkotietojen hankkimiseen ja improvisaatioon. Kaikki olennainen selvisi tapahtumalavan meiningeissä”, kertoi tapahtumalavan juontaja Krista Viinikainen.

18.10 Kato ja kokeile –pisteet

Kato ja kokeile -pisteet tarjosivat mahdollisuuden testata käytännössä omaa osaamistaan eri ammatteihin liittyvissä tehtävissä. Eri kilpailulajit sekä näytöslajit järjestivät yleisölle avoimia Kato ja kokeile –pisteitä kaikkiaan 20.

Näistä lajin kilpailualueen yhteydessä olivat:

- 101 Autonasennus
- 104 Kuljetuslogistiikka: pienoistrukki ja rekkasimulaattori
- 202 ja 203 Painotuotteen suunnittelu ja Painotekniikka (yhteinen piste)
- 207 TV- ja videotuotanto: uutisankkurina toimiminen
- 306 Puhdistuspalvelu
- 307 Pukuompelu
- 308 Somistus
- 309 Hevostenhoito
- 401 Huonekalupuuseppä
- 410 Viherrakentaminen
- 602 Elektroniikka
- 604 Laborantti: kemiallisen sateenkaaren muodostuminen

TaitajaPLUS-lajialueella yleisön kokeiltavana oli erityistä tukea tarvitsevien opetukseen soveltuvilla ohjelmistoilla varustettu älytaulu.

Kahteen erilliseen Kato ja kokeile -yhteispisteeseen B1-hallin sisäänkäynnin kohdalla sekä C1-hallin yhteyteen tulivat mukaan seuraavien kilpailulajien yleisötehtävät:

- 105 Metsäkoneen käyttö
  - 305 Lähihoitaja yhteistyössä Jyväskylän ammattikorkeakoulun terveysalan koulutuksen kanssa
  - 310 Yrittäjyys
  - 603 Koneistus
  - 605 Levy ja hitsaus
- sekä näytösluonteisena kolme erilaista artesaanin ammattitutkinnon tehtävää Petäjäveden toimipisteen järjestämänä

Yksi Kato ja kokeile -paikka oli datanomien ylläpitämä opintopolkutehtäväkuvien siirtopiste.

204 ja 205 Datanomi: datanomiopiskelijat auttoivat yläkoululaisia siirtämään Mun tulevaisuuden kuva -tehtävän kuvia tietokoneelle ja lähettämään ne sähköpostilla opintopolut@jao.fi osoitteeseen.

Kaikissa Kato ja kokeile -pisteissä oli Kato ja kokeile -kyltti, ja pisteet oli merkattu samalla symbolilla yleisölle jaettuun karttapohjaan. Yhteisten aineiden opettajat olivat mukana pisteiden pyörittämisessä. Yhteispisteille oli järjestetty oppaat, jotka vastasivat yleisön kysymyksiin ja opastivat muihin Kato ja kokeile -pisteisiin lajialueilla. Pisteiden toimijoiden aktiivisuus lisäsi pisteen houkuttelevuutta. Datanomien piste toimi myös peruskoululaisten opintopolun päätetehtävän purkupisteinä. Kato- ja kokeile -pisteet onnistuvat hyvin, mutta niiden opastuskyltit ja layout voisivat olla näyttävämpiä.

Kato ja kokeile -pisteissä pääsi testaamaan kädentaitoja. Kuva Esko Junttila

18.11 Päätäjaiset

Kilpailijoille, kilpailuhuoltajille ja joukkueenjohtajille järjestettiin PROparty klo 15.45–16.30. Kilpailijat saapuivat PROpartyyn lajikohtaisen palkintojenjaon jälkeen. Tarjolla oli pientä välipalaa, ja sen jälkeen järjestäytyttiin NRJ-Areenan katsomoon mitalien jakoa varten.

Mitalisteille varattiin salista istumapaikat lajeittain (kulta – hopea - pronssi). Muille kilpailijoille, joukkueenjohtajille sekä kilpailuhuoltajille varattiin istumapaikat toisaalta katsomosta. Kilpailupassi toimi pääsylippuna päätjäisiin.

Päätjäisten aluksi Jyväskylän kaupungin tervehdyksen Taitaja-väelle toi kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Pauli Partanen. Hän toivoi, että vieraat olivat viihtyneet Jyväskylässä ja toivotti ulkopaikkakuntalaiset tervetulleeksi vastaisuudessa Keski-Suomeen.

Yrittäjyysopetusmenetelmäkilpailun palkinnon jakoi Suomen Yrittäjät ry:n hallituksen jäsen Tarja Nieminen Jyväskylän koulutus kuntayhtymälle (Yrittäjyyskoulu Kääntöpiste), Turvalliset työtavat – palkinnon jakoi Tapiola-yhtiöiden riskipäällikkö Jonna Lahtinen Kuljetuslogistiikka-lajin edustajalle, Kestävän kehityksen Taitaja-palkinnon jakoi Skills Finland ry:n hallituksen puheenjohtaja Seija Rasku Yrittäjyys-lajille. Päätjäisissä julkistettiin Taitaja9-voittajajoukkue Valkealan Hurjat Valkealan yläkoulusta.

Päätjäisissä pääroolissa olivat Suomen mestaruusmitalien saajat. Heille mitalit jakoivat Opetushallituksen pääjohtaja Aulis Pitkälä, Skills Finland ry:n toiminnanjohtaja Eija Alhojärvi, Jyväskylän ammattipiston rehtori Kirsti Kosonen ja Jämsän ammattipiston rehtori Petteri Järvinen. Puolen tunnin mittainen mitalien jako sujui hyvien juontajien ja musiikin siivittämänä.

Päättäjaispuheessaan kilpailunjohtaja Esko Junttila kiitti Taitaja-väkeä mahtavasta yhteisestä viikosta, kaikkia järjestelyissä mukana olleita ja yhteistyökumppaneita jokaisen tärkeästä roolista Taitaja-tapahtuman onnistumisessa. Opetus- ja kulttuuriministeriön ammatillisen koulutuksen johtaja Mika Tammilehto kiitti kansainvälisiä kilpailijoita heidän raikkaasta panoksestaan tapahtumassa. Skills Finland ry:n hallituksen puheenjohtaja Seija Rasku esitteli Belgiaan EuroSkills 2012-kilpailuun lähtevän Suomen ammattitaitomaajoukkueen.

Opiskelijoiden esiintymisistä vastasi tapahtumatuottaja Kirsti Keihäsvuori.

Kulttuuripuolella nähtiin Yonan herkkä Uusi sävel -laulu, jota sävytti Jyväskylän ammattiopiston tanssioppilaiden kaunis tanssiesitys sekä tanssin ja musiikin oppilaiden Taiturit tulevaisuudessa -kooste, jossa muisteltiin mm. videoiden avulla menneen kilpailuviikon tunnelmia.

Päättäjäisten kohokohta on Taitajien Taitajan julkistaminen. Taitajien Taitajaksi 2012 valittiin pukuompelulajissa jo toisen peräkkäisen SM-kullan voittanut Tampereen ammattiopistossa opiskeleva Vilma Hassi. Vilman kotimatka alkoi Autotalo Laakkosen luovuttamalla grafiitin harmaalla erikoisvarustetulla BMW 118i -autolla, jonka hän sai vuodeksi käyttöönsä.

Lopuksi Jyväskylän ammattiopiston rehtori Kirsti Kosonen totesi hieman haikeana tapahtuman olevan nyt onnellisesti ohi, ja yhdessä kilpailunjohtajan Esko Junttilan kanssa hän luovutti uuden kiertävän Taitaja-pokaalin Taitaja2013 Joensuun kilpailujohtajalle Anne Karppiselle. Seuraavana järjestäjänä Joensuu oli esillä myös päättäjäisten käsiohjelmassa omalla mainoksellaan.

Juontajat sekä Jyväskylän ammattiopiston kuoro Taitajat yhdessä ja housebändi Colonel of Megalodontsin johdattivat päättäjäsyleisön kotimatkalle, hieman tuunatulla versiolla Minä lähden Pohjois-Karjalaan -hitistä.

Päättäjäsissä esiintyjinä oli kaikkiaan 42 opiskelijaa, viiden opettajan ohjauksessa, Jyväskylän ammattiopiston tanssin ja musiikin opetuksesta. Mukana oli myös Jyväskylän ammattiopiston muusikon perustutkinnon alumni Yona (Johanna Louhivuori). Nuorin esiintyjä oli 6-vuotias kitaransoitaja Paavo Eerola, tulevaisuuden taitaja, ja vartuneimmat esiintyivät juhlan läpi soittaneessa housebändissä Colony of Megalodonts, joka koottiin muusikon perustutkinnon opiskelijoista.

Juontajat, musiikin perustutkinnon opiskelijat Hanna Seppälä ja Niko Saloheimo lauloivat juontamisen lisäksi avaus- ja päätösnumerossa. Hannan asu tehtiin mittatilaustyönä vaatealan artesaanikoulutuksessa, ja Nikon asua tuunattiin vaatealan opettajan ohjauksessa.

”Taitaja2012-tapahtuman juontamisprosessi oli mielenkiintoinen ja haastava kokonaisuus. Tuhansien irrallisten palasten saattaminen toimivaksi kokonaisuudeksi vaatii määrätietoisuutta, rohkeutta ja innokkuutta. Paineensietokyky ja organisointitaidot ovat avainasemassa. Valmistautumista tehtävään auttoi kokemus esiintyvänä taiteilijana eri tapahtumajärjestäjien kanssa. Taitaja2012 -järjestäjillä oli selkeä visio kokonaiskuvasta, ja näin oli yksinkertaisempaa hoitaa annettu tehtävä hyvin. Minulle juontamistehtävä oli ensimmäinen tässä mittakaavassa”, kertoi juontajana toiminut Niko Saloheimo.

Taitajien Taitaja sai Autotalo Laakkosen luovuttaman BMW 118i -auton vuodeksi käyttöönsä. Kuva Pekka Kolehmainen.

19. Logistiikka ja turvallisuus

Jyväskylän Paviljonki sijaitsee aivan kaupungin keskustassa. Rautatie- ja linja-autoasemalle sekä hotelleille on vain 400 metriä matkaa. Jyväskylän Paviljonkiin johtavat tiet ja kävelyreitit on valmiiksi merkitty tienvarsiopastein, ja niiden katsottiin riittävän opasteiksi. Taitaja2012-verkkosivuilla oli hyvät ohjeet ajo- ja kulkureiteistä. Linja-autoilla saapuville koululais- ja opiskelijaryhmille annettiin erikseen ajo-ohjeet. Laaja rakennustyömaa esti osittain pysäköintipaikan käyttöä ja hankaloitti alueella kulkemista.

Paviljongissa järjestetään jatkuvasti suuria yleisötilaisuuksia, joiden turvallisuudesta huolehditaan vakiintuneiden ohjeiden mukaisesti.

Lajivastaava Sinikka Luukkainen vastaanottaa turvallisessa seurassa kilpailijoiden palkintorahat yhteyspäällikkö Pekka Kolehmaiselta. Kuva Esko Junttila.

19.1 Kuljetukset

Lähes kaikki hotellit sijaitsivat n. 5 - 10 min kävelymatkan päässä Paviljongista, ja näin henkilökuljetuksia tarvittiin vain Rantasipi Laajavuoresta. Pohjolan Liikenne kuljetti kahden bussin voimin kilpailijoita ja kilpailuhuoltajia aamuisin hotellista kilpailupaikalle ja alkuillasta takaisin hotelliin.

Tiistai-iltana oli Ravintola Priimuksessa Keski-Suomen ilta. Sitä ennen oli Skills Finlandin yhteistyökumppanitilaisuus. Skillsin tilaisuuden loputtua oli bussikuljetus Alexandran kohdalta Priimukseen ja illalla Priimuksesta klo 22 alkaen nonstop-kuljetus takaisin keskustaan hotellien lähelle.

Koska Lutakon alueella oli vain vähän parkkipaikkoja, järjestettiin lähinnä työntekijöitä varten nonstop-kuljetus Jyväskylän ammattiopiston Viitaniemen kampukselta Harjun kampuksen kautta Paviljonkiin ja takaisin. Pohjolan Liikenne hoiti kuljetuksia yhdellä autolla, ja Jyväskylän aikuisopiston pari bussia oli auttamassa ruuhkatilanteissa mahdollisuuksiensa mukaan. NonStop-bussi Paviljonkiin ajoi 30 minuutin välein reittiä: Viitaniementie 1 (koulu) - Sepänaukio (Harju) - Schaumanin puistotie 12 - (Hannikaisenkatua pitkin) - Sepänkatu 2 - Viitaniementie 1, ma, ti, ke klo 7-20, to klo 7-18.

Bussikuljetus oli ilmainen, ja tapahtumapassi toimii matkalippuna. Bussia käyttivät myös yleisöksi tulevat Jyväskylän koulutuskuntayhtymän opiskelijat.

Bussikuljetus Hotelli Rantasipi Laajavuoren ja Paviljongin välillä
Maanantaina: Paviljongista Rantasipiin klo 18.30.

Tiistaina: Rantasipistä Paviljonkiin klo 7.00 - 9.00 alkaen 15 min. välein ja klo 16.15 - 18.15 30 min välein. Paviljongista Rantasipiin klo 16.00 - 18.00 30 min välein.
 Keskiviikkona: Rantasipistä Paviljonkiin klo 6.30 - 9.00 15 min. välein ja klo 16.15 - 18.45 30 min välein. Paviljongista Rantasipiin klo 16.00 - 18.00 30 min välein.
 Torstaina: Rantasipistä Paviljonkiin klo 6.30 - 9.00 15 min. välein.

Koululaiskuljetukset

Taitaja-tapahtuman pääkohderyhmänä olivat peruskoulun 8-luokkalaiset. Koulukoordinaattori organisoivat maksuttomat kuljetukset talven aika käydessään kaikissa maakunnan yläkouluissa. Kilpailutuksen kautta valittu Pohjolan Matka hoiti kuljetukset. Aikataulut suunniteltiin niin, että tiistaina (19) ja keskiviikkona (16) olisi vierailevia kouluja tasaisesti. Torstaina vieraili neljä koulua. Muista koululaisvierailuista ei kertynyt järjestäjille tietoa.

Linja-autojen purku ja lastaus tapahtui aivan Paviljongin vieressä Schaumanin puistotiellä. Linja-autoille oli varattu parkkipaikka Jyväskylän Seppälän kaupunginosasta Keskimaan (entisestä Vähälän) varastoterminaalista.

Kaikki maakunnan 8-luokkalaiset pääsivät maksuttomilla linja-autokuljetuksilla seuraamaan Taitaja2012-tapahtumaa. Kuva Pekka Kolehmainen.

Tavaran kuljetukset

Kuljetusvastaavana toimi Pentti Nyfelt 16.4. - 30.4. Häneltä tilattiin kuljetukset, ja hän välitti tiedon eri tahoille. Ammattiopiston kuljetusten ajonjärjestelijänä toimi Tuomas Syvänen. Lisäksi alan opettajat huolehtivat kuljetuksista ja opiskelijoista. Kuljetuksia pyrittiin hoitamaan mahdollisimman paljon omalla kalustolla ja opiskelijoilla. Kuljetuksia tarvittiin oppilaitoksista siirtyville koneille, laitteille ja tarvikkeille. Kilpailijoille ja tuomareidelle kuljetettiin välipalat Viitaniemen keittiöltä Paviljonkiin päivittäin. Pääsääntöisesti kuljetusalan opiskelijat toimivat kuljettajina. Opiskelijoita oli yhteensä n. 30. Kuljetuslogistiikan opiskelijat selvisivät urakasta hyvin. Kuljetusten yhteydessä tehtiin työssäoppimista ja ammattiosaamisen näyttöjä.

Yhteensä ajettiin noin 120 menokuormaa. Purkuvaiheessa tavaraa pakattiin autoihin menokuormia tiiviimmin. Taitaja-tapahtuman purkukuormia ajettiin kello 24.00 saakka.

2.5. vietiin pois viimeiset tavarat, ja Taitaja2013 Joensuu haki viimeiset kalusteet 3.5. Perjantaina 4.5. tuotiin trukit pois. Hoidimme Joensuuhun siirtyvien tavaroiden pakkaamiset, ja Taitaja2013 hoiti kuljetuksen. Jämsän ammattiopisto hoiti omat kuljetukset viiden lajin osalta.

Koneiden ja laitteiden sekä tarvikkeiden kuljetuksiin tarvittiin 8 perälavanostimella tai puominosturilla varustettua kuorma-autoa ja useita pakettiautoja. Ajossa oli myös useita henkilöautoja. Lisäksi käytössä oli 4 trukkia ja pyöräkuormaaja tavarantoimitukseen.

Raskaiden koneiden kuljetukset ja siirrot hoiti niihin erikoistunut yritys Nosto ja Kuljetus Ruuska Ky. Myös Vähälä-yhtiöt / Kiitolinjaketju hoiti tavarakuljetuksia.

Osan laitteista ja tarvikkeista toimittivat lajien yhteistyökumppanit suoraan lajialueelle. Ulkopuolisten tavaroiden nostoista ja kuormaamisesta vastasi Suomen Messulogistiikka, jonka kanssa olimme tehneet sopimuksen nostopalveluista. Heillä on hyvä ammattitaito sekä kattava vastuuvakuutus.

Lajialueille toimitettiin mm. kauneudenhoitoalan asiakastuoleja, pöytiä, Teklabin laboratoriopöytiä, hevosia, talleja, lehmiä, metsäkoneita, rekkasimulaattori, keittiöt, puuseppälajin koneet, painokoneita, työstökeskuksia, Kivityölajin asennusseinät, Mekatroniikan laitteita, vesiprosessit, plasmaleikkuri, autonosturit jne.

19.2 Paikoitus

Laajojen rakennustyömaiden takia pysäköintitilaa oli Paviljongin alueella niukasti. Siksi suositeltiin yleisiä kulkuneuvoja tai nonstop-bussia Viitaniemestä.

Kaikki Paviljongin alueen pysäköintipaikat olivat tapahtuman aikana näytteilleasettajille ja kävijöille sekä rakentamis-, purku- ja huoltoaikoina maksullisia. Pysäköintialueista vastasi Jyvä-Parkki Oy. Jyväskylän keskustassa parkkitilaa löytyi esimerkiksi neljästä parkkihallista.

Pyrimme tarjoamaan joitakin pysäköintipaikkoja erityisvieraille. Tätä varten teimme sopimuksen Jyvä-Parkki Oy:n kanssa n. 60 pysäköintipaikan lunastamisesta tapahtuman ajaksi. Varasimme P3-alueelta muutaman paikan myös henkilö- ja tavarankuljetukseen. P2-pysäköintialueelle oli varattu tapahtumaviikolla yksi pysäköintipaikka lajia kohden.

Kilpailuviikolla P3-pysäköintialue ei ollut käytössä, mutta alue oli varattu Taitaja2012-rakentajien käyttöön rakentamisviikon aikana.

19.3 Turvallisuus ja järjestyksen valvonta

Taitaja2012-tapahtumassa turvallisuus- ja järjestyksenvalvonnassa noudatettiin Jyväskylän Paviljongin vakiintuneita ohjeita. Turvallisuusjohtajana Paviljongissa toimii toimitusjohtaja. Turvallisuusorganisaatiosta oli tehty tapahtumakohtainen organisaatiokaavio, ja vastuuhenkilöt oli nimetty. Jyväskylän koulutuskuntayhtymän kaikkien kiinteistöjen turvallisuusjohtajana on kiinteistöjohtaja ja henkilöstön työsuojelupäällikkönä toimii henkilöstöpäällikkö.

Taitaja2012-tapahtuman turvallisuusjärjestelyt Jyväskylän Paviljongissa miniauditoitiin 11.4. kiinteistöpäällikön ja kilpailunjohtajan toimeksiannosta. Auditointiin osallistuivat tuottaja Matti

Kuosmanen, hallimestari Samuli Natri ja auditoija Juha Markko Turvallisuussuunnittelu Markko Oy:stä.

Pelastuslain 379/2011 15 § mukainen pelastussuunnitelma oli päivitetty ja voimassa. Jyväskylän Paviljongin henkilökunta laati pelastuslain 16 §:n mukaisen yleisötilaisuuden pelastussuunnitelman ja toimitti sen pelastuslain mukaisesti pelastuslaitokselle tiedoksi.

Erityiseksi riskiksi katsottiin yleisön joukossa tapahtuvat lajialueiden tulityöt, joista tehtiin lista. Kaikki layoutissa olevat tulityöpaikat olivat tilapäisiä tulityöpaikkoja. Tilapäisilläkin tulityöpaikoilla tulityöntekijöillä on oltava voimassa oleva tulityökortti. Tulitöissä noudatettiin pelastuslain, työturvallisuuslain, tulityöstandardin 5900 ja vakuutusyhtiöiden tulitöitä koskevia ohjeita. Tulitöissä noudatettiin Jyväskylän Paviljongin tulityösuunnitelmaa ja tulityöluvat myönsi Jyväskylän Paviljongin kiinteistöhoitaja. Tulityön aikaiseen sekä sen jälkeiseen tulityövartiointiin kiinnitettiin erityistä huomiota.

Tapahtumaan tuotiin jonkin verran hitsauskaasuja. Vaarallisin kaasu oli asetyleeni. Asetyleenipullojen käsittelyssä ja siirtämisessä oli otettava huomioon tulityöstandardin 5900 määräykset. Kaasupullojen määrä itse tapahtumapaikalla pidettiin mahdollisimman pienenä.

Poistumistiet, merkinnät, lukitukset ja alkusammutuskalusto tarkistettiin ennen tapahtuman alkua.

Jyväskylän Paviljongin henkilökunnalle suurien tilaisuuksien järjestäminen on jatkuvaa. Koulutettuja järjestyksenvalvoja on Paviljongissa riittävästi, viestiyhteydet on varmistettu ja organisaatiolla on selvät toimintaohjeet erilaisten tilanteiden varalle.

Paikalla oli Kespe Oy:n ammattihenkilöstöstä koostuva ensiapuryhmä, joka kykenee vaativien ensiaputehtävien lisäksi myös tehokkaaseen alkusammuttamiseen.

Jyväskylän Paviljongin ympäristössä rakennetaan vilkkaasti. Työmaaliikennettä oli paljon. Katuja ja väyliä oli poikkeuksellisen hankala käyttää. Turvallisuusorganisaatio olisi opastanut hätätilanteessa hälytysajoneuvojen liikkumista. Pysäköinti sekä linja-autoliikenne oli huomioitu pelastussuunnittelussa.

Järjestyksenvalvontaa hoiti Paviljongissa Mikia Security Finland Oy. Sen lisäksi rekrytoitiin neljä kurssin käynnyttä Jyväskylän ammattiopiston opiskelijaa, jotka ohjasivat yleisöä lähinnä Paviljongin ulkoalueilla.

Tapahtuman turvallisuusorganisaatiokaavio oli piirretty ja vastuuhenkilöt oli nimetty. Wilhelmsalissa eli NRJ-Areenalla oli oma turvallisuusorganisaatio. Turvallisuusorganisaatioon kuuluivat turvallisuusjohtajana toimitusjohtaja, hallimestari, tapahtuman vastuuhenkilöt (tuottaja, kilpailunjohtaja ja tekniikkapäällikkö), järjestyksenvalvonnan edustajat Diskos ja Mikia Oy. Johtopaikkana oli aulainfo. Aluevalvonta oli jaettu 5 sektoriin halleittain. Joka hallissa oli turvahenkilö, joka vastasi hallin turvallisuudesta tapahtuman ajan. Sen lisäksi poliisin edustaja kiersi halleja. Paras valinta –konsertin, Chisun nimmarikeikan ja hallien tyhjentämisen aikaan oli lisänä muita turvahenkilöitä.

Yhtenä turvatekijänä oli kävijärekisteröinti, josta saatavaa tietoa voi käyttää halleihin otettavan maksimihenkilömäärän arvioinnissa ja se olisi ollut yhtenä apuna ongelmatapauksissa.

Viranomaisten suorittama turvatarkastus tehtiin 23.4. ja siinä olivat mukana palolaitoksen, poliisin, Paviljongin, Taitaja2012-tapahtuman ja Skillsin edustajat. Tarkastuksessa kiinnitettiin huomiota mm. vaarallisten kaasujen säilytykseen, ensisammutuskalustoon, käytävien esteettömyyteen, poistumisteihin ja turvajärjestelyihin. Huomautettavaa ei ollut.

Turvallisuusohjeet

Toimitsijaoppaassa ja koulutuksessa käytiin läpi turvallisuuteen vaikuttavia asioita. Kaikkien lajien tuli mm. ennakkoon neuvoa lajialueella oleville henkilöille poistumisreitit, alkusammutuskalusto ja hätäavun kutsumismenettelyt. Kaikille annettiin ohjeet tulipalon varalle ja menettelyohjeet alkusammutuksesta, avun kutsumisesta, ilmoituksista messutoimistoon ja pysäköinninvalvontaan. Pysäköinninvalvonnan tehtävänä on opastaa palokunta oikeaan paikkaan.

Tapahtuman aikana Paviljongin henkilökunnalla oli käytössä omat radiopuhelimet, joten tieto kulki nopeasti vastuuhenkilöille.

Yleinen evakuointi oli ohjeistettu siten, että Paviljongin henkilökunta antaa evakuointikäskyn ja turvallisuushenkilöstö antaa ohjeet. Lajin vastuutoimijat huolehtivat kilpailualueensa evakuoinnista lähintä hätäpoistumisreittiä käyttäen ja keräävät kilpailualueen henkilöstön Jyväskylän Paviljongin ulkopuolelle ja odottavat turvallisuushenkilöstön lisäohjeita. Hätäpoistumisväylinä toimivat kaikki huolto-ovet. Siksi ajoneuvoja tms. ei voinut jättää ovien eteen.

Kaikki ovet oli merkitty asianmukaisesti. Hätätapauksessa ihmiset olisi ohjattu ulkona edelleen kokoontumispaikkaan. Palo-ovet hallien välissä sulkeutuvat automaattisesti, joten ovia ei saanut tukkia. Paviljonki-infosta olisi kuulutettu lisää toimintaohjeita tarpeen vaatiessa.

Kriisiryhmä

Taitaja2012-tapahtumassa noudatettiin Jyväskylän Paviljongin toimintaohjeita. Kriisiryhmään kuuluivat Jyväskylän Paviljongin turvallisuusjohtaja ja viranomaiset sekä Jyväskylän ammattiopiston rehtori. Johtopaikkana kriisin sattuessa on aulainfo.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymässä kriisitilanteissa toimitaan oppilaitoksen johtamisjärjestelmän mukaisesti. Koko oppilaitosta koskevista äkillisistä kriisitilanteiden hoitamisesta vastaa Jyväskylän ammattiopiston johtoryhmä. Rehtori johtaa toimintaa, ja hänellä on päävastuu kriisityöstä. Vakavan kriisitilanteen sattuessa poliisi tai pelastuslaitos ottaa tilanteen hallintaan.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä laati ajalle 23. - 26.4. kriisiviestintäohjeen, jossa kerrottiin eri toimijoiden rooli viestinnässä. Ohjeesta löytyivät myös tarvittavat yhteystiedot. Ohjeessa oli viestintäohje häiriön tai uhan havaitisijalle, lajivastaavalle, Paviljongin infopisteelle, kilpailunjohtajalle, Jyväskylän ammattiopiston rehtorille ja viestintäpäällikölle. Oikean tiedon välittäminen on ensiarvoisen tärkeää. Kriisistä kertovasta viestinnästä huolehtii ainoastaan viranomainen.

Ammattiopiston rehtori Kirsti Kososen tehtävänä oli vastata tiedotusvälineiden kysymyksiin ammattiopiston osalta, ja viestintäpäällikön tehtävänä oli informoida Jyväskylän koulutuskuntayhtymän johtajaa, koordinoita ulkoista tiedottamista sekä vastata sisäisestä tiedottamisesta koulutuskuntayhtymässä.

19.4 Ensiapu

Ensiapupalvelut ostettiin Kespe Oy:ltä ja SPR:ltä. Heillä oli paikalla ammattihenkilöstöstä koostuva ryhmä, joka olisi kyennyt vaativiin ensiaputehtäviin. Kespe Oy on Keski-Suomen Pelastusalan Liitto ry:n omistama pelastus- ja turvallisuuskoulutukseen sekä pelastussuunnitteluun ja -konsultointiin erikoistunut yhtiö. Päivystys oli Paviljongin aulassa / ensiapuhuoneessa. Ensiapulaukkujen paikat ja parien sijainti oli kerrottu toimijoille. Tapahtuman aikana alueella oli kiertävä ensiapupäivystys.

Jyväskylä Paviljongin henkilökunnalla oli toimintaohjeet tapaturman sattuessa. Ambulanssille oli ohjeet sisäänajosta ja oikeasta sisäänkäynnistä. Tieto hälytyksestä olisi mennyt niin

pysäköinninvalvojalle kuin messutoimistoonkin. Pysäköinninvalvojat olisivat sitten päästäneet ambulanssin alueelle.

Rakennusaikana tiistaista lauantaihin ja purkuaikana torstai-iltana ja perjantaina Jyväskylän ammattiopiston lähihoitajaopiskelijat hoitivat ensiapupäivystyksen.

Hätätilanteissa ohjeena oli ottaa aina ensin yhteyttä Paviljongin infoon, ellei kiireellisyys edellytä yhteydenottoa hätänumeroon 112. Jokaiselle toimijalle oli annettu tarkka ohje siitä, keneen pitää ottaa yhteyttä. Paviljongin infopisteen tehtävänä oli kuuluttaa ohjeet, hälyttää poliisi ja palokunta, informoida kilpailunjohtajaa. Viestimille tiedottaa Paviljongin toimitusjohtaja.

19.5 Vakuutukset

Taitaja-tapahtuman vakuutusturva koostui eri toimijoiden ottamista vakuutuksista. Jyväskylän Paviljongilla oli omat vakuutukset mm. palovakuutus. Opiskelijat eli kilpailijat sekä oppilaitosten ja yritysten työmatkalla oleva henkilöstö olivat lähettävän tahon vakuutusten piirissä. Osan kuljetuksista hoitivat kuljetusyhtiöt koneiden toimittajien toimeksiannosta. Näin kuljetettiin mm. keittiöt, puuntyöstökoneet, metsäkoneet ja mekatroniikan laitteet. Kuljetusyhtiöillä on omat vakuutuksensa.

Yhteistyösopimuksessa oli sovittu, että yhteistyökumppani vastaa sopimukseen sisältyvien lainattavien koneiden, laitteiden ja tarvikkeiden kuljetuksista kilpailupaikalle ja sieltä pois sekä niiden asennuksesta ja purkamisesta. Sopimuksessa oli myös maininta siitä, että yhteistyökumppani huolehtii kokonaisuudessaan koneiden ja laitteiden kuljetusvakuutuksesta ja niiden vakuuttamisesta laina-ajalta sekä oman henkilöstönsä vakuuttamisesta. Yhteistyösopimuksen teksti ja velvoittavuus yrityksistä lainattavista laitteista oli suuri: vahinkotapauksessa sopimusta joka tapauksessa käytettäisiin korvausvelvollisuuden perustana.

Ennen tapahtumaa tarkistettiin Jyväskylän koulutuskuntayhtymän voimassa olevat vakuutukset mm. henkilövakuutukset, omaisuusvakuutukset, ajoneuvovakuutukset, toiminnan vakuutukset ja kuljetusvakuutukset.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän vakuutusten kattavuudesta pyydettiin lausunto ja tarjouspyyntö lisävakuutuksista Tapiolan riskienhallintapalvelujen riskipäälliköltä Pasi Pursiaiselta. Hänelle lähetettiin tapahtuman keskeiset tiedot, kuten rakentamis- tapahtuma- ja purkuaika, käytettävät tilat, kävijämääräennuste, yhteistyösopimusten vakuutuspykälä, lajien rakentamis-, kone- ja laitetietoja, kilpailija- ja toimitsijamääriä, tieto siitä, että viranhaltijapäätöksellä Paviljonki toimii koulutiloina, jne.

Todettiin, että koulutuskuntayhtymällä on ajoneuvokohtainen kuljetusvakuutus, ja se on voimassa myös meidän Taitaja-kuljetuksissamme. Jos koneet ovat omia tai lainassa, eikä niistä makseta vuokraa tai kallein kone ei ole arvoltaan enempää kuin 370 000 euroa, ajoneuvokohtainen kuljetusvakuutus on riittävä.

Omat laitteet ja koneet on vakuutettu. Yi 50 000 euron arvoisista koneista tai laitekokonaisuuksista pitää sähköpostitse ilmoittaa Tapiolaan tieto, että ne on tilapäisesti sijoitettu Paviljonkiin. Riskinä olivat tulipalo tai savuvauriot. Yksittäisiä pieniä 1000 – 10 000 euron laitteita ei omavastuun vuoksi kannattanut ilmoittaa.

Paviljongissa emme nostaneet trukilla muita kuin omia tavaroita. Kaikki muut nostot ja raskaiden koneiden kaikki nostot teki Helsingin Messulogistiikka, jolla oli oma vakuutus.

Opiskelijat (ne joille toiminta kuuluu opetussuunnitelmaan) ja henkilökunta (töissä olevat) on vakuutettu nykyisellä lakisääteisellä tapaturmavakuutuksella.

Toiminnan vastuuvakuutus kattaa esim. henkilökunnan toiselle aiheuttamat esine- ja henkilövahingot, mikäli korvausvastuu todetaan. Tapiolan arvion mukaan kukaan ei tarvitse henkilökohtaista vastuuvakuutusta.

Tapahtuman ajaksi 16.4. - 30.4. otettiin Tapiola-ryhmältä seuraavat vakuutusturvaamme täydentävät vakuutukset:

- Tapahtuman järjestäjän vastuuvakuutus, vakuutusmäärä 1 000 000 € (henkilö- ja esinevahingot). Ehdot YS3, VY1, VA1.
- Laajennettu vastuuvakuutus hallussa olevalle omaisuudelle, 50 000 € (esinevahingot) (esim. jonkun toisen omistama laite / kone). Ehdot: YS3, VY1, VA1, VA7.
- Talkoovakuutus 20 vapaaehtoiselle (tekevät palkatonta työtä). Vakuutus ei korvaa matkaa talkoisiin tai takaisin. Talkoolaiset tekevät lähinnä kevyttä työtä (toimitsijoina, lipuntarkastajina, jne.) Hoitokulut tapaturmaa kohden ovat enintään 8500 €. Pysyvä haitan korvaus on 20 000 €. Vakuutusmaksut olivat yhteensä 1000 euroa, joten vakuutusturvaa kannatti laajentaa.

Taitaja2012-tapahtumassa ei sattunut korvattavia vahinkoja, omaisuutta ei kadonnut eikä sattunut tapaturmia. Laastaria toki tarvittiin, ja päätäkin saattoi tiukassa kisatilanteessa.

20. Asiakaspalvelu

Kilpailutoimisto sijaitsi rakentamisviikolla Uno Savolan kadun ovella ja tapahtumaviikolla kongressioven vieressä. Kilpailutoimisto oli rakentamisen aikana auki tarpeen mukaan ja kilpailuviikolla maanantaina klo 8.00–17.00, tiistaina klo 8.00–18.00, keskiviikkona klo 8.00–19.00 ja torstaina klo 7.30–17.00.

Vaatenarikat toimivat Paviljonki-infoa vastapäätä alalämpioässä sekä Uno Savolan kadun infossa. Narikoissa työskenteli kaksi luokallista elintarvikealan opiskelijointa.

Tapahtuma oli savuton, ja tupakointi oli kielletty koko Paviljongin alueella. WC-tilat sijaitsivat pääaulassa. Lisäksi WC-tiloja löytyi Uno Savolan kadun sisäänkäynnin läheisyydestä ja D-hallista. Hevostenhoitolajin läheisyydessä oli Bajamaja.

20.1 Kävijärekisteröinti ja -laskenta

Taitaja2012-tapahtuman kävijäksi oli mahdollista rekisteröityä jo ennakoon täyttämällä lomake netissä. Näin oli mahdollista säästää aikaa ja välttää ruuhkaa sisäänkäynnissä. Rekisteröityminen tapahtui Jyväskylän Paviljongin messuvieraiden rekisteröitymisjärjestelmällä. Linkki järjestelmään löytyi Taitaja-verkkosivujen etusivulta. Järjestelmästä sai tulostettua sisäänkäynnin oikeuttavan viivakoodillisen tunnustekortin.

Oli myös mahdollista rekisteröidä useampi henkilön täyttämällä lomakkeen kohta ”ryhmän koko”. Rekisteröitymisvahvistukseen tulostuivat tiedot ryhmän koosta. Jos rekisteröityi ryhmänä, koko ryhmän oli myös tultava sisään samanaikaisesti!

Rekisteröinnin yhteydessä kysyttiin seuraavat tiedot: etu- ja sukunimi, sukupuoli, ikä, paikkakunta, maakunta, ryhmäkoko (mahdollisesti ryhmärekisteröitymisen), rooli tapahtumassa, mitkä asiat kiinnostavat ennakoon eniten ja vierailupäivä.

Kilpailijoiden, tuomareiden ja tapahtuman toimitsijoiden ei tarvinnut rekisteröityä ennakoon, koska heidän tunnustepassiinsa oli painettu valmiiksi viivakoodi.

Kävijärekisteröinnistä tapahtuman aikana vastasi Paviljongin palkkaama henkilökunta yhdessä Kilpailutoimiston tukitiimin kanssa. Kilpailutoimiston tukitiimissä oli yhteensä 25 opiskelijaa, jotka koulutettiin tehtäväänsä ennakkoon.

Kävijärekisteröinnistä tiedotettiin aktiivisesti eri koulutuksen järjestäjien joukkueenjohtajille, jotta he välittäisivät informaation eteenpäin omassa organisaatiossaan. Koulukoordinaattori tiedotti myös ennakkorekisteröitymisestä etukäteen Keski-Suomen alueen opinto-ohjaajille sähköpostitse sekä järjesti ennakkorekisteröitymisestä webinaarin. Tämän markkinoinnin ja tiedottamisen seurauksena suurin osa tapahtumaan saapuneista ryhmistä oli rekisteröitynyt ennakkoon. Järjestelmä toimi hyvin. Rekisteröityminen ja tunnustekortin käyttö sisäänkäynnissä oli myös osa turvallisuusjärjestelyjä.

Järjestelmästä saatiin myös todellinen kävijämäärä ensimmäistä kertaa Taitaja-kilpailujen historiassa. Aiemmin kävijälaskentaa on suoritettu ovilla käsilaskurien avulla ja mm. ulkona piipahtaneet ovat tulleet useaan kertaan kävijätilastoihin. Nyt kävijälaskentaohjelma rekisteröi kävijän vain kerran yhden päivän aikana. Kävijämäärä 42 027 olisi ollut entisellä tavalla laskettuna yli 60 000 käyntiä.

20.2 Kuulutukset

Taitaja2012-tapahtuman kuuluttamo sijaitsi Paviljonki-infon takahuoneessa. Rekrytoimme nuorten tapahtumaan nuoria kuuluttajia Cygnaeus-lukiosta. Kuuluttajat olivat vuorotellen paikalla koko tapahtuman ajan. Nuorten kuuluttajien tutorina toimi koulutuspäällikkö Annika Naski Jyväskylän ammattiopistosta.

Yleisökuulutuksia tehtiin tapahtumassa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Viestintä kirjoitti jokaiselle kilpailupäivälle kuulutusten käsikirjoituksen, jossa oli vinkkejä lajien seuraamiseen, tietoa kunkin päivän ohjelmasta sekä Kato ja kokeile –pisteiden sekä Koulutus- ja uratorin mainostamista.

20.3 Cateringpalvelut

Jyväskylän Paviljongissa ravintolapalvelut tuotti yksinoikeudella Paviljonki Ravintolat, Keskimaa Osuuskunta. Ammattiopiston hotelli-, ravintola ja catering -alalta yli 100 opiskelijaa oli erilaisissa avustavissa tehtävissä, kuten mm. pöytiin ohjaajina, astioiden kerääjinä, tiskaajina, pöytien pyyhkijöinä ja siivoajina.

Pääravintolassa oli 800 asiakaspaikkaa. Se oli auki rakentamisviikolla 17.- 20.4. päivittäin klo 9 - 15, lounasta tarjottiin klo 11 - 13. Tapahtumaviikolla aukioloajat olivat 23.4. klo 8 - 15 lounasaika klo 11 - 13.30, 24.4. klo 8 - 19, 25.4. klo 8 - 20.30, 26.4. klo 8 - 15. Lounasaika oli kilpailupäivinä klo 10.30 - 15. Purkamisen aikana 27.4. klo 9 - 15 ja lounas klo 11 - 13. Ravintolassa tarjottiin tiistaina salaattivalikoima, lihapullakastiketta, välimerellistä kalapaistosta, kasvisriisiä, perunamuusia; keskiviikkona salaattivalikoima, broileriruukkuu, puna-ahventa, vienankastiketta, kasvisriisiä, yrttiperunaa; torstaina salaattivalikoima, nakkistroganoff, silakkapihvejä, tillikastiketta, kasvisriisiä, kermaperunaa sekä jäävettä, leipää ja levitettä. Ruokalippuja oli mahdollista tilata ja maksaa ennakkoon. Yleisölounaan ja näytteilleasettajalounaan hinta oli 10 € sekä opiskelijaryhmille tarkkaan määritettynä aikana 7,30 € ennakkoon ostetulla lipukkeella.

A- ja D-hallin ravintoloissa oli Fast food ja kahvilapalvelut 24.4. klo 9 - 17, 25.4. klo 9 - 18, 26.4. klo 8 - 16. Pääravintolan kahvilapiste avattiin lounasajan loppupuolella.

Toimitsijat ruokailivat rakentamis- ja purkupäivinä pääsääntöisesti oppilaitoksen ravintoloissa. Vain ennakkoon sovitut rakentajaryhmät ruokailivat Paviljongissa. Rakentamis- ja purkuviikolla ei ollut tarjolla aamu- ja iltapäiväkahvia tai iltapalaa.

Kilpailuviikolla Take away –noutopiste A-hallin Faneri-kahvion lähellä palveli toimitsijoita klo 9 - 16. Take away -evästä nautittiin yhteensä noin 4000 eväsetin verran.

Kilpailuviikolla jokaisella toimitsijalla oli kilpailupassi, jolla sai maksuttomat ruokailupalvelut. Taitaja-toimitsijoiden lounaiden määrä oli maanantaina 1 200, tiistaina 2000, keskiviikkona 2000, torstaina 2000 lounasta. Päivittäisestä 2000 lounasta kilpailijat söivät 450, tuomarit sekä tukitiimien jäsenet 350 sekä toimitsijat 1200 lounasta. Keskiviikkona Paviljongin kokonaislounasmäärä oli lähes 4000, mikä hipoo samalla koko ravintolan kaikkien aikojen ennätyslukuja.

Lajivastaavien kanssa sovittiin lajien päivittäiset ruokailuajat, ja näiden tietojen pohjalta pääravintola jaettiin erilaisiin lohkoihin: noin 150 kilpailijaa, noin 100 tuomaria ja noin 200 toimitsijaa. Loput paikat olivat yleisön ja näytteilleasettajien lounaspaikkoja. Ruuhkiltakaan ei välttytty keskiviikkona, kun Paviljongissa kävi yhden päivän aikana peräti noin 20 000 kävijää. Kilpailijat ja tuomarit eivät jääneet ruuhkiin jonottamaan, vaan heidät ohjattiin syömään omiin lohkoihin, joissa paikkamäärät oli optimaalisia.

Lajialueiden ja toimitsijoiden välipalatarjoilut hoidettiin Jyväskylän koulutuskuntayhtymän opiskelijaravintoloiden ravitsemuspäällikön Sari Nissisen organisoimana. A-hallin Faneri-kahvilan aulatilassa häärivät välipalatarjoilun vastuupettajat sekä kymmenpäivinen aputiimi. Välipalaa jaettiin lajialueelle kilpailijoille ja tuomareille viisi kertaa eli tiistaina ja keskiviikkona aamupäivisin klo 9 - 10 ja iltapäivällä klo 14 – 15 sekä vielä torstaina aamupäivän aikana. Yhteensä lajialueille toimitettiin noin 4000 välipalasettiä.

Lajialueiden ja toimitsijoiden vesihuolto järjestettiin puolen litran vesipullojen avulla, ja niitä meni 6200 pulloa.

Lisäksi Paviljongin ravintolassa järjestettiin PREparty noin 800 henkilölle (450 kilpailijaa, 300 kilpailuhuoltajaa ja 50 joukkueenjohtajaa) sekä PROparty samalle joukolle ennen päättäjäisseremoniaa, VIP-tilan tarjoilut tiistaista torstaihin, erilaisia kokous- ja seminaaritulojen tarjoiluja sekä NRJ-Areenan esiintyjälämpöön tarjoiluja. Kilpailijat ja joukkueenjohtajat saivat kilpailupassilla lounaan akkreditointi- ja kilpailupäivinä.

Koululaisryhmien oli myös mahdollista lounastaa Jyväskylän ammattiopiston Oppilikka, Lounastuuli ja Ravintola Priimus -opiskelijaravintoloissa klo 10 - 14. Lounas maksoi 4 euroa per henkilö, (alv 0 %) ja lounasvaraus täytyi tehdä ennakkoon. Opiskelijaravintoloihin myytiin kilpailupäivien aikana koululaisryhmien ruokailuja noin 1000 henkilölle.

20.4 Majoitusjärjestelyt

Majoitusjärjestelyt aloitettiin 19.8.2009. Silloin Jyväskylän Conventionn Bureaun Tuula Poutanen varasi kiintiön Jyväskylän hotelleista. JCB on paikallisten yrittäjien ja julkisen sektorin yhteistyöverkosto, jolla on yhteinen päämäärä: kasvattaa kansainvälisten kokousten, konferenssien ja kongressien määrää Jyväskylässä. Jyväskylän koulutuskuntayhtymä on jäsenenä JCB:ssa, joka antaa kansainvälisen kokous-, konferenssi- tai kongressitapahtumaan maksutonta ja puolueetonta asiantuntija-apua jo suunnitteluvaiheessa.

Majoitusjärjestelyjen onnistuminen on suur tapahtumassa tärkeää. 18.1.2010 pidettiin JCB:ssä suunnittelukokous, jossa käytiin läpi tapahtumaan liittyviä majoitus, kansainvälisen seminaarin ym. järjestelyjä. Alkuvaiheen jälkeen JCB:n nimissä tehdyt majoitusvaraukset siirrettiin käytännön toimijalle Jyväskylä Booking Oy:lle. Majoituskiintiötä varattiin aluksi 1000 vuodepaikkaa, ja sitä

pyrittiin lisäämään mahdollisimman paljon kesän ja alkusyksyn 2011 aikana suunnitelmien tarkentuessa. Kaikki yleisön majoitusvaraukset tehtiin keskitetysti Jyväskylän Bookingin online-palvelun kautta.

Huonekiintiöt jaettiin eri ryhmille ennakoon, jotta nähtiin miten huonemäärät riittävät.

Tapahtumalla oli käytössä seuraavat kiintiöt:

Hotelli Alba, 70 huonetta, käytettiin 100 vuodepaikkaa (tuomareita yli 50 %)

SOK Jyväshovi, 80 huonetta, käytettiin 86 vuodepaikkaa (tuomareita yli 90 %)

Yöpuu, 19 huonetta, käytettiin 28 vuodepaikkaa

Cumulus, 150 huonetta, käytettiin 280 vuodepaikkaa

Rantasipi Laajavuori, 120 huonetta, käytettiin 210 vuodepaikkaa

Scandic, 100 huonetta, käytettiin 185 vuodepaikkaa

Alexandra, 150 huonetta, käytettiin 260 vuodepaikkaa

Yhteensä 1149 vuodepaikkaa.

Majoituskiintiö purettiin 9.3. Sen jälkeen emme enää voineet taata majoitusta Jyväskylän keskustan alueelta.

Lopulliset majoitusvaraukset tehtiin kaikkien lajien semifinaalien jälkeen, kun oppilaitoksilla oli tiedossa Jyväskylään päässeet SM-finalistit ja samalla heidän kilpailuhuoltajansa.

Huonevarausten tekeminen aloitettiin 3.2. varaamalla ensin tuomareiden huoneet, ja viikkoa myöhemmin kilpailijoiden ja kilpailuhuoltajien. Joukkueenjohtajat saivat sähköpostilla ohjeet majoituksen varaamisesta. Vain heillä oli oikeus tehdä huonevaraukset, ei yksittäisillä kilpailuhuoltajilla tai kilpailijoilla. Siitä syystä varaukset hoituivatkin hienosti.

Kilpailujoukkueet majoittuivat, Alexandraan, Cumuluskeeseen, Rantasipi Laajavuoreen ja Scandiciin. Huoneita varatessa joukkue ei voinut valita majoituspaikkaa. Tämä antoi sen mahdollisuuden, että joukkueet pystyttiin sijoittamaan itse eri hotelleihin ja täyttämään hotellit lähes maksimi-vuodepaikoin. Lisäksi kiintiöitiin ennakoon huoneita Taitaja-toimijoille, jotka tulivat töihin eri tehtäviin Taitaja2012-tapahtumaan. Näitä olivat mm. Taitaja2013 Joensuu, 50 huonetta; Taitaja2011 Kuopio, 20 huonetta ja Iisalmi, 10 huonetta; Taitaja2010 Oulu, 15 huonetta; Taitaja2014 Lahti, 10 huonetta; OKM ja OPH yhteensä 30 huonetta sekä Taitaja2012-projektin maksamat n. 25 huonetta. Taitaja2012-organisaatiolla oli lisäksi oma 30 huoneen kiintiö paikalliseen Omena-hotelliin, johon majoitettiin mm. eri lajialueiden opiskelija-avustajia yhteensä noin 65 henkilöä.

Taitaja9-finaali järjestettiin tiistaina 24.4. Näin Taitaja9-joukkueiden majoitus Jyvässeudulla oli ma - ti 23. - 24.4. ja majoitusvaraukset tehtiin sen jälkeen kun kaikki aluekilpailut olivat ohi. Olimme yhteydessä Taitaja9-finaaliin päässeisiin joukkueisiin helmikuussa 2012. Taitaja9-joukkueet täyttivät Kylpylähotelli Peurungan huonekiintiön Laukaassa kokonaan. Siellä asui maanantai-tiistaiyönä noin 150 henkilöä.

Jyväskylä Bookingin kautta oli lisäksi myyty majoitusta Himoksen alueelle Jämsään noin 60 henkilölle.

Tiedossa on lisäksi, että suoria varauksia eri hotelleihin oli myös mennyt satojen vuodepaikkojen verran, joten tässä ilmoitetut vuodepaikat eivät ole Taitaja2012-tapahtuman majoituksen kokonaismäärä. Kilpailuviikolla vähiten majoittujia oli maanantai - tiistaiyönä ja eniten tiistai - torstai aikana, jolloin Jyväskylän hotellikapasiteetti oli loppuunmyyty. Kansainvälisille vieraille olisi tarvittu Paviljongin kupeeseen pari kuukautta myöhemmin valmistuneen hotellin huoneetkin. Taitaja-tapahtumaan tarvittavien vuodepaikkojen kokonaismäärä lienee lähellä kahta tuhatta.

20.5 VIP-vieraat

Tapahtumaa varten koottiin kolme eri VIP-listaa: Jyväskylän koulutuskuntayhtymän sidosryhmät, toimiston oma VIP-lista ja yhteistyökumppanisopimusten perusteella tulevat VIP-vieraat.

Perinteisesti Taitaja-tapahtumissa on jaettu VIP-passeja. Niitä oli jaossa noin 1 000 kappaletta. VIP-tila sijoitettiin Paviljongin kolmannen kerroksen ylälämpiöön ravintolaan vievään aulaan. Tilaa oli noin 200 neliön verran, ja VIP-tila rajattiin aulaan korkeilla seinäkkeillä sekä kalustettiin pöytäryhmillä ja nojatuoleilla. Tila oli avoinna ti 24.4. klo 9 - 17, ke 25.4. klo 9 - 18, to 26.4. klo 9 - 14.

VIP-vieraille tarjottiin suolaista pikkusytävää, kahvia, teetä, mehua, hedelmiä paloiteltuina annospaloina sekä keksejä. Suolaista pikkusytävää meni kolmen kilpailupäivän aikana n. 1500 annosta, kahvia ja teetä tarjottiin noin 175 litraa, hedelmiä nautittiin noin 600 annoksen verran ja keksejä syötiin 92 pakettia eli noin 16 kiloa.

VIP-tilan isäntinä ja emäntinä toimivat Jyväskylän koulutuskuntayhtymän koulutuspäälliköt ja yksikönjohtajat.

Ravintolaan jonotettiin vilkkaimpaan lounasaikaan 2. kilpailupäivänä, ja myös VIP-tila oli suosittu. Kuva Esko Junttila.

20.6 Puhtaanapito ja jätehuolto

Puhtaanapidosta huolehti Paviljongissa SOL Siivouspalvelu Jyväskylä. Sen apuna olivat Jyväskylän koulutuskuntayhtymän kiinteistöliikelaitoksen ammattisiivoojat ja Jyväskylän aikuisopiston opiskelijoita.

Ulkoalueiden siivouksesta ja jätelavojen tyhjentämisestä vastasi Lassila & Tikanoja.

Jäteasiat sijoitettiin eri halleissa keskitettyyn paikkaan lajivastaavien ennakkoon ilmoittamien jätemäärien ja jätelajien perusteella. Jätteet tuli lajitella energia-, pahvi-, bio-, metalli-, lasi- ja kaatopaikkajätteeseen ja viedä huolto-ovien B.1, C.1 ja D.2 läheisyydessä olleisiin jätteiden keräyspisteisiin. Jäteasioissa olivat tarkemmat ohjeet lajittelusta. Hallien jäteasiat tyhjensi SOL Siivouspalvelu ja vei jätteet ulkona oleviin jätteasemiin.

Lajivastaavat vastasivat siitä, että rakentamisen ja purkamisen aikana syntyneet jätteet, pakkausmateriaalit ja muut roskat kuljetettiin keräyspisteisiin.

Hallien loppusiivous kuului sopimuksen mukaisesti Jyväskylän Paviljongille.

20.7 Somistus

Taitaja-tapahtumassa visuaalisessa pääosassa ovat mahdollisimman aidot työympäristöjä esittelevät ja kilpailua varten rakennetut lajialueet ja ammattien esittelyt. Messuhalleissa somistus toteutettiin lajialueiden sisällä kunkin ammattialan kilpailun ja työympäristön ehdoilla.

Koko Taitaja2012-tapahtumalle luotiin rauhallinen yleisilme yhtenäisellä harmaalla lajiaitavärillä sekä uusilla iloisilla lajiperhevärein toteutetuilla lajitolpilla. Messumatot, niissä lajeissa, joissa se oli järkevä valinta, antoivat lisäväriä kuten myös yhteistyökumppaneiden logoja varten pystytetyt mainospylväät.

Paviljongin somistamisesta kukka-asetelmin huolehtivat Kukkasideontalajin lajivastaava Outi Honkanen sekä opettaja Katri Gummerus Jämsän ammattiopistosta. Katrin opiskelijoiden luomat kukkasomisteet ihastuttivat kävijöitä ala-aulassa ja NRJ-Areenalla. Samoin ihasteltiin opiskelijoiden Outin johdolla tekemiä seminaaritilojen, VIP-tilan, ravintolan sekä sisäänkäyntien ulkopuolella kukka-asetelmia. Outin tiimi toimitti myös kaikki mitalistien palkintokukat.

NRJ-Areenalla vaihtuvat valotehosteet loivat tilanteen mukaisen tunnelman avajaisissa, konserteissa ja päättäjäisissä. Taitaja9-kilpailussa oli oma 10-vuotisteesmansa mukainen ilme.

20.8 Hiljainen huone

Hiljainen huone on perinne Taitaja-tapahtumassa. Se on tarkoitettu kilpailijoille ja muille hiljentymistä kaipaaville. Hiljainen huone sijaitsi Paviljongin NRJ-Areenan pukuhuonekäytävällä hieman hankalassa paikassa, ja sinne oli ohjaus infon kautta. Sijainnin takia tai muusta syystä huonetta käytettiin kuitenkin hyvin vähän.

21. Kansainvälinen yhteistyö

Taitaja2012-tapahtuman valmistelujen alkuvaiheessa vuonna 2009 Jyväskylän koulutuskuntayhtymän ja Jyväskylän ammattiopiston johto asetti tavoitteeksi sen, että Taitaja-tapahtumaan kutsutaan mahdollisimman monta ulkomaista yhteistyö- ja hankekumppania. Jyväskylän koulutuskuntayhtymä on mukana useissa EU:n komission ja Opetushallituksen rahoittamissa kansainvälisyshankkeissa ja -verkostoissa, minkä lisäksi toteutetaan laajaa opiskelija- ja henkilöstöliikkuvuutta omalla rahoituksellaan. Näin ollen tieto tulevasta tapahtumasta saatiin hyvissä ajoin sekä valmisteilla että jo toteutusvaiheessa oleviin hankesuunnitelmiin, joihin kirjattiin hankekokous Jyväskylässä vuonna 2012 viikolla 17. Vahvalla panostuksella kansainväliseen ohjelmaan haluttiin myös motivoida ja sitouttaa sekä järjestäjien että osallistuvien oppilaitosten johtoa ja luottamushenkilöitä kansainvälisyystoimintaan.

Kansainvälisen kilpailukoordinaattorin tehtävistä sovittiin Turun ammatti-instituutin kanssa. Tehtävän hoiti edellisen vuoden tapaan Matti Haapanen.

Kansainvälisten kilpailijoiden rekrytoinnin ja heille tarjottavan muun ohjelman suunnittelu aloitettiin järjestämällä ensimmäinen tilaisuus Helsingissä kesäkuussa 2011 yhdessä Skills Finlandin, Jyväskylän koulutuskuntayhtymän johdon ja asiaa hoitavien kansainvälisten koordinaattoreiden kesken. Tilaisuudessa vahvistettiin etenemissuunnitelma, jonka mukaisesti kansainvälisten kilpailijoiden kutsumisesta ja heitä koskevista käytännön toimenpiteistä ryhtyi vastaamaan työryhmä, johon kuuluivat kilpailunjohtaja, tapahtuma- ja palveluvastaava ja kansainvälisyyskilpailukoordinaattori.

Syksyllä 2011 pidetyissä ohjausryhmä- ja suunnittelukoulutuksissa tiedusteltiin lajivastaavien ja tekniikkapäällikön mielipiteitä ja selvitettiin heidän valmiuksiaan ja tilojen riittävyttä kansainvälisten kilpailijoiden vastaanottamiseen. Asia oli esillä kevään 2012 aikana useissa muissakin kokouksissa. Lisäksi lajivastaaviin pidettiin jatkuvasti yhteyttä puhelimitse, sähköpostilla ja tekstiviesteillä.

Tapahtumakutsuja toimitettiin suoraan EuroSkills Promotion Organization (ESPO) johdon jäsenille, teknisille delegaateille sekä WorldSkills-järjestön maakohtaisille toimistoille. Aktiivisen yhteydenpidon ja henkilökohtaisten kontaktien avulla tavoitteeksi asetettu kiintiö saatiinkin kootuksi. Lopulta ilmoittautui 28 kilpailijaa, joista paikalla saapui 25. Lisäksi mukana oli 16 valmentajaa ja tarkkailijoita, varsinkin Venäjältä ja Kiinasta, useita kymmeniä. He osallistuivat yhteensä 18 eri lajiin. Kansainväliset kilpailijat varmistavat tulonsa kovin myöhään, ja se aiheutti monia käytännön ongelmia, jotka ratkaistiin lyhyessä ajassa.

Mukana oli myös lukuisa joukko seminaareissa ja muissa tapahtumissa vierailleita kansainvälisiä osallistujia. Heihin kuului mm. Belgian EuroSkills 2012 –tapahtuman ylin johto sekä Venäjän Kazania edustanut ryhmä, joka ryhtyy toteuttamaan maansa ensi vuonna pidettäviä ensimmäisiä kansallisia ammattitaitokilpailuja. Merkittävän panoksen itse kilpailutapahtumiin antoi 12-henkinen hollantilaisryhmä, joiden viisi kilpailijaa on valittu maansa EuroSkills-edustajiksi. Myös innokkaat venäläiset ja virolaiset nuoret yhdessä Kiinan kansantasavaltaa edustavan kahden joukkueen kanssa olivat tapahtuman näkyvimpiä osallistujia.

Vieraille järjestettyihin tilaisuuksiin kuului myös vapaa-ajan aktiviteetteja. Niistä yksi mieleenpainuvimmista oli saksalaisten Elektroniikkalajin kilpailijoiden ja jääkiekon Suomen mestareiden kohtaaminen Jyväskylän keskustan kävelykadulla.

Yhtenä syynä kansainvälisten kilpailijoiden kutsumiseen oli alun perin tarve saada kansainvälisyys näkymään laajemmassakin merkityksessä, ja tässä myös onnistuttiin. Vieraiden kielitaustan huomioon ottaminen niin avajaisissa kuin päättäjaisissä oli huippuluokkaa ja myös englanninkielisenä heijastetut avajais- ja päättäjäispuheet jäivät lämmittämään vieraiden mieltä. Opetusministeriön ammatillisen koulutuksen johtajan Mika Tammilehdon hieno puhe pani myös suomenkielisten kuulijoiden kielivalmiuden koetukselle.

Ulkomaisten kilpailijoiden mukaan kutsumista puolsivat monet syyt. Niistä tärkeimpänä olivat ehdottomasti oman joukkueen valmentaminen kansainvälisten kilpailijoiden kohtaamiseen ja ammattitaidon mahdollisten erojen selvittäminen. Kansainvälisten vieraiden ryhmässä eniten hyötyivät kilpailijat itse, mutta myös tarkkailijoina toimineet keräsivät aktiivisesti tietoa mm. työturvallisuudesta ja kaikesta muusta onnistuneen tapahtuman järjestämiseen liittyneestä.

Saksan Waldkirchistä kotoisin olevat kansainväliset kilpailijat Patrick Lüttmann, Silas Gschwender ja Jonas Schneider kohtasivat Jyväskylän kävelykadulla JYP:n Suomen mestarit ja Kanada-maljan. Kuva Matti Haapanen

Kokonaisuudessaan kilpailijoiden ja mukana tulleiden valmentajien ja tarkkailijoiden toimintaa, määrää ja laatua voidaan pitää varsin hyvänä. Laajemman ja vielä kansainvälisemmän joukon vastaanottaminen olisi aiheuttanut suuria haasteita kielitaidon varmistamisessa ja kilpailijoille käännettävien tehtävien ja toimintaohjeiden toimittamisessa. Useat kilpailijat olivat kotimaidensa EuroSkills2012 -valmennettavia, joten heidän ja omien mestareidemme tapaaminen on jo varmistunut lokakuussa Belgian Spa-Francorchampsin kilpailussa. Tapahtuman alussa englanninkielisen kilpailuvalan vannoneen hollantilaisen Tamara van Veenin sanoin kaikki mukana olleet ulkomaiset osallistujat olivatkin mukana kilpailussa avoimin, reiluin, viisain ja osaamisestaan iloitsevin ottein.

Toimistopalveluista ja käytännön järjestelyistä vastasivat tapahtuma- ja palveluvastaava, projektiassistentti, markkinointisuunnittelija ja kv-kilpailukoordinaattori Matti Haapanen. Käytännön järjestelyistä lisäksi olivat aktiivisesti mukana koko tapahtuman henkilöstö sekä Jyväskylän ammattiopiston kv-koordinaattori Milka Niskanen tutoropiskelijaryhmänsä avustamana. Englanninkieliset kilpailutehtävät käänsi AngloGates Oy niissä lajeissa, joihin tuli kansainvälinen kilpailija.

22. Kaksikielisyys Taitaja2012-tapahtumassa

Taitaja2012 – tapahtuman kaksikielisyyskoordinaattorin pääasiallisena tehtävänä on varmistaa, että kilpailu ja tapahtuma toteutuvat kaksikielisenä ja että ajantasaista ruotsinkielistä materiaalia on saatavilla. Alkuvaiheessa kaksikielisyyskoordinaattori käänsi paljon aineistoa itse, mutta tapahtuman lähestyessä lähetettiin lähes kaikki materiaali Vaasaan Mästare på svenska -projektin kautta käännettäväksi. Yhteyshenkilönä projektissa toimi Johanna Svedström-Söderman Yrkesakademien i Österbotten.

Taitaja2012-tapahtumana käännettiin seuraavat materiaalit:

- Markkinointimateriaalit ja painotuotteet: yleisesite, juliste ja rintanappi ja tapahtumanaikainen pikaopas
- Lajikuvausten käännoistyöt: kohdat 1 - 3 käännettiin ensimmäisen lajiohjausryhmäpäivän jälkeen ja kohdat 4 - 8 ennen finaaleja. Lajikuvausten käännoistyöt työllistivät paljon sekä kaksikielisyyskoordinaattoria että Mästare på svenska -projektia.
- Niiden lajien semifinaalien kilpailutehtävät, joissa oli ruotsinkielisiä semifinalisteja, käännettiin semifinaali-ilmoittautumisen päättymisen jälkeen. Kaikki tehtävät käännettiin Vaasassa. Semifinaali-ilmoittautumisen yhteydessä kilpailijan piti ilmoittaa, tarvitseeko hän ruotsinkielistä materiaalia.
- Finaalitehtävien kääntäminen aloitettiin semifinaalien jälkeen niissä lajeissa, joissa oli ruotsinkielisiä finalisteja. Sekä semifinaali- että finaalitehtäviä käännettäessä tulee muistaa, että kilpailutehtävien liitteet ja muu materiaali tulee myös kääntää. Mästare på svenska –projekti käänsi Taitaja2012 Jyväskylän finaalitehtävät ja tarkasti asiasisällön niissä lajeissa, joissa oli kaksikielisiä kilpailijoita.
- Tapahtuman kotisivut toteutettiin lähes identtisesti kaksikielisinä, ja tämä vei suurimman osan kaksikielisyyskoordinaattorin työajasta. Tehtävään valittavan henkilön tulee ehdottomasti osata päivittää tapahtuman kotisivuja itse.
- Lehdistökeskuksessa ei Jyväskylässä ollut ruotsinkielistä henkilöä. Teimme tiedottajan kanssa suunnitelman siitä, mitä tapahtuman aikaisia tiedotteita käännetään ruotsiksi. Näiden tiedotteiden kääntämiseen saatiin avuksi ruotsinkielenopettaja, joka käänsi tiedotteita tapahtuman aikana. Käytännössä hän käänsi valtakunnallisesti merkittävät tiedotteet, joita kertyi yksi tai kaksi kilpailupäivää kohti.
- Taitaja9-kilpailussa oli Jyväskylässä ruotsinkielinen joukkue. Kilpailutehtävät käännettiin yhtä lukuun ottamatta kokonaan Vaasassa. Myös kilpailun 10-vuotisjuhlapuhe käännettiin ruotsiksi.
- Avajaisissa ja päättäjaisissa lyhennettiin puheaikaa kääntämällä puheita ruotsiksi ja heijastamalla teksti screenille puheen aikana. Palkintojenjaon yhteydessä lajinimet mainittiin molemmilla kotimaisilla kielillä. Osa puhujista oli myös varautunut puhumaan molemmilla kotimaisilla kielillä.
- Muu käännettävä materiaali koostui muun muassa kouluille lähetettävistä infokirjeistä, lajien omista infokirjeistä, valokuvausluvista, finalistien kuvausohjeista ja muun muassa lajinäyttöjen tekstien kääntämisestä ruotsiksi.

Jyväskylässä kilpaili 14 ruotsinkielistä finalistia yhdeksässä eri lajissa. Lajit olivat Autonkorikorjaus, Kuljetuslogistiikka, Verkkosivujen tuottaminen, Lähihoitaja, Pukuompelu, Hevostenhoito, Huonekalupuuseppä, Koneistus ja Mekatroniikka. Nämä lajit toimittivat finaalitehtävät käännettäväksi sähköpostitse ennen tapahtumaa. Suurin osa lajeista toimitti lopullisen finaalitehtävän, johon oli jo tehty sääntöjen vaatima 30 prosentin muutos. Näiden lajien lajikuvausten kohdat 4 - 8 julkaistiin myös tapahtuman www-sivuilla.

Kilpailujen aikana kuudessa eri lajissa oli kaksikielinen tuomari tai tulkki, jonka työnantajaorganisaation kanssa solmittiin Kisällisopimus. Näiden tulkkien ja tuomareiden hankinta kannattaa aloittaa saman tien finalistien selvittyä. Suurin osa lajeista teki itse tiedusteluja saadakseen kaksikielisen henkilön tulkkamaan finaalien ajaksi. Osalle lajeista kaksikielisen tuomarin tai tulkin hankki Vaasan Mästare på svenska -projekti.

Tärkeitä ja kiireisiäkin vaiheita kaksikielisyys toteutumisen kannalta ovat semifinaali-ilmoittautumisen päättymisen ja semifinaalien päättymisen, jolloin selviää, mitkä lajien kilpailutehtävät on käännettävä ruotsiksi.

Työn onnistumisen edellytyksenä ehdottomasti on, että kaksikielisyyskoordinaattori työskentelee kokoaikaisesti Taitaja-toimistossa ja on koko ajan perillä siitä, missä vaiheessa projekti on, ettei tehtävä jää irralliseksi osaksi projektia. Käännettävää materiaalia kertyy paljon ja huomioitavia asioita tulee matkan varrella eteen yllätyksenäkin. Kaksikielisyys toteuttamisesta kannattaa

tehdä myös selkeä suunnitelma, josta ilmenee mitä materiaalia tulee kääntää. Tämä suunnitelma toimii myös muistilistana kiireaikana.

Kilpailunjohtajan tuki oli tärkeä työn onnistumiselle projektin jokaisessa vaiheessa. Hän muistutti lähes jokaisessa lajivastaavakoulutuksessa tapahtuman kaksikielisuudesta ja pyysi lajivastaavia huomioimaan asian kilpailuja suunniteltaessa. Kilpailunjohtajan kanssa myös päätettiin, mitkä aineistot käännetään ruotsiksi.

Onnistumisen edellytyksenä on myös tiivis ja saumaton yhteistyö projektin markkinoinnista ja viestinnästä vastaavien henkilöiden kanssa. Kaksikielisyyskoordinaattori teki paljon yhteistyötä tiedottajan ja www-sivuista vastaavan tiedottajan kanssa. Lisäksi projektipäällikkö Johanna Svedström-Södermanin tuki ja apu käännöstoissa ja niiden koordinoinnissa oli korvaamaton. Jyväskylässä kaksikielisuuden pääpaino oli kilpailujen toteuttamisessa eli siinä, että ruotsinkieliset finalistit saavat tasapuoliset mahdollisuudet kilpailla. Ennen tapahtumaa varmistettiin, että www-sivuilla oleva informaatio on käännetty ruotsiksi. Viestintään ja tiedottamiseen ei riittänyt niin paljon resursseja kuin ehkä olisi tarvittu.

Taitaja-toimiston tuki kaksikielisuuden toteuttamisen kannalta on merkittävä. Jokaisen materiaalin tuottajan piti muistaa huomioida myös kaksikielisyys (mm. markkinointimateriaali, www-sivut, tapahtumanaikaiset illalliskutsut ja infokirjeet). Käännettävää materiaalia kertyy loppuvaiheessa paljon.

Kaksikielisuuden toteutumisen kannalta Vaasan Mästare på svenska –projektin työntekijät ovat avainasemassa. Heillä on vuosien kokemus Taitaja-kilpailuista, ja he käänsivät materiaalia todella nopeasti. Projektiassistentti / kaksikielisyyskoordinaattori ei olisi ehtinyt kääntää itse kaikkea tarvittavaa materiaalia.

23. Projektin aikataulu

Projektin aikataulua rytmittivät edeltävien Taitaja-tapahtumien ajankohdat, semifinaalien järjestämisaikakohdat ja Taitaja-kilpailujen säännöt määräaikoineen sekä henkilökunnan rekrytointiaikakohdat. Opettajien aikatauluihin eniten vaikutti vuosisuunnittelun taso. Lajivastaaville jaettiin lajin järjestämisen tehtävälista ja aikataulu – management plan. Siinä tekemisen ajoitus alkoi 1,5 vuotta ennen kilpailua ja tarkentui tuntiaikatauluksi kilpailun ajaksi. Liitteenä ovat järjestelyjen tärkeimmät päivämäärät.

24. Talous

TaitajaMästare2012-projektin talousarvio laadittiin hakuvaiheen jälkeen vuosille 2010 - 2012 elokuussa 2009 ja sitä tarkennettiin vuosittain. Toimintakulujen arvioitiin olevan yhteensä 3,6 milj. euroa ja siinä pysyttiin. Yhteistyösopimusten tuotot ja kulut arvioitiin yhtä suuriksi.

Suurimmat toteutuneet kuluerät olivat opetushenkilöstön ja muun henkilöstön palkat 50 %, palvelujen ostot 31 % ja hallivuokrat 12 %. Yhteistyökumppanituloista tuloutettiin Skills Finland ry:lle 75 000 euroa. Yhteistyökumppaneilta saadut rahapalkinnot välitettiin mitalisteille stipendirahaston kautta.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä sai harkinnanvaraista valtionosuutta vuosina 2011 ja 2012 yhteensä noin 2,2 milj. euroa. Jyväskylän koulutuskuntayhtymän rahoitusosuus Taitaja2012-tapahtumasta oli kolmannes. Lisäksi yhteistyösopimusten vaihtolaskujen laskennallinen arvo oli n. 1,6 milj. euroa ja rahana laskutettu osuus oli n. 200 000 euroa.

Taitaja2012 finaalikilpailun kustannukset ja rahoitus (1000 €) <i>(tilanne 30.11.2012)</i>				
Kustannuslaji	vuosi 1	vuosi 2	vuosi 3	Yhteensä
Henkilöstökulut (palkat ja sivukulut)	96	677	832	1605
• <i>Opetushenkilöstö</i>	30	335	459	
• <i>Muu henkilöstö</i>	66	342	373	
Vuokrat	0	6	467	473
• <i>Koneet ja laitteet</i>	0	1	310	
• <i>Tilavuokrat</i>	0	5	157	
Palvelujen ostot	40	214	658	912
• <i>Matkustus-, majoitus ja ravitsemispalv. sekä koulutus</i>	13	86	49	
◦ <i>Henkilöstö</i>	11	73	38	
◦ <i>Opiskelijat</i>	2	13	11	
• <i>Mainonta ja markkinointi</i>	21	76	188	
• <i>Asiantuntijapalvelut</i>	5	27	152	
• <i>Kilpailun yhteisten tilojen kalustus, valaistus, ääni- ja tietoliikenne</i>	0	0	184	
• <i>Muut palvelut</i>	1	25	85	
Aineet ja tarvikkeet	12	11	187	210
Avustukset	0	2	16	18
Yhteensä	148	910	2160	3218
Rahoitus	vuosi 1	vuosi 2	vuosi 3	Yhteensä
OKM, harkinnanvarainen yksikköhinnan korotus	0	1091	1175	2266
Yhteistyösopimukset, rahana	0	22	182	204
Hankkeet	0	0	0	0
Yhteensä	0	1113	1357	2470
Koulutuksen järjestäjän omarahoitus				748
Yhteistyösopimukset (laskennallinen arvo)			1600	1600

Skills Finland ry hoiti ilmoittautumismaksujen laskituksen suoraan koulutuksen järjestäjiltä. Taitaja-kilpailijoiden ilmoittautumismaksun määrä oli Skills Finlandin jäsenoppilaitoksille 220 € / kilpailija ja muille 420 € / kilpailija. TaitajaPLUS-kilpailijoiden ilmoittautumismaksu oli Skills Finlandin jäsenoppilaitoksille 140 € / kilpailija ja muille 220 € / kilpailija. Näytöslajeihin järjestäjä kutsui kilpailijat eikä heiltä peritty ilmoittautumismaksuja.

Taitaja-ilmoittautumismaksuista 90 € / kilpailija tuloutettiin semifinaalin järjestäjälle ja 100 € / kilpailija finaali järjestäjälle paikalle tulleiden kilpailijoiden määrän perusteella. TaitajaPLUS-ilmoittautumismaksuista 70 € / kilpailija tuloutettiin semifinaalin järjestäjälle ja 50 € / kilpailija finaali järjestäjälle. Kilpailijamaksuja tuloutettiin Taitaja2012-järjestäjälle 41 000 euroa.

25. Kävijätutkimus

Taitaja2012-tapahtuman kävijätutkimuksen toteutti Tietoykkönen Oy. Tutkimusaineisto kerättiin henkilökohtaisin haastatteluin tapahtuman aikana 24.- 26.4. Haastatteluja tehtiin yhteensä 401 kappaletta.

Runsas kolme neljästä (77 %) tapahtuman kävijästä sai tiedon tapahtumasta oppilaitoksesta tai koulusta. Osuus on lähes sama kuin vuosi sitten Kuopiossa. Jyväskylässä kävijöistä joka kymmenes oli saanut tiedon lehti-ilmoituksesta. Heidän osuutensa on suurempi kuin vuosi sitten Kuopiossa. Sen sijaan radiosta ja tv-mainoksista ei tänä vuonna saatu tietoa niin paljon kuin vuosi sitten.

Kävijöistä puolet tuli tapahtumaan koulun tai luokan mukana ja joka neljäs mielenkiinnosta. Vuoden takaiseen tutkimukseen verrattuna kävijät tulivat tapahtumaan nyt useammin mielenkiinnosta tai seuraamaan jotain tiettyä lajia. Joka viides sai tapahtumasta ammatinvalintaan liittyviä uusia ideoita tai ajatuksia ja peruskoululaisista joka toinen.

Parhaiten esillä olleet lajit olivat Ravintolakokki, Kondiittori, Autonasennus, Viherrakentaminen.

Taitaja-tapahtumaan oltiin kokonaisuudessaan yhtä tyytyväisiä kuin vuosi sitten. Kävijät olivat tyytyväisimpiä tapahtumasta tiedottamiseen, liikennejärjestelyihin, ohjelmaan ja aikatauluihin sekä oheishjelmatarjontaan. Opastukseen ja ravitsemispalveluihin oltiin Jyväskylässä tyytymättömiä kuin Kuopiossa.

Valtaosa kävijöistä (96 %) suosittelisi tapahtumaa opiskelukaverille tai tuttavalle. Vuosi sitten vastaava luku oli 69 %. Hieman alle puolet (44 %) ilmoitti myös, että käynnillä oli myönteinen vaikutus heidän käsitykseensä ammatillisesta koulutuksesta tai ammasteista.

Kävijätutkimus on kokonaisuudessaan luettavissa tapahtuman verkkosivuilta www.taitaja2012.fi.

26. Kehittämiskohteet

Skills Finlandin kanssa sovittiin seuraavista kehittämistehtävistä: laatua nostetaan, yhteistyösopimuksia tarkennetaan, tiedonsiirtämistä seuraaville järjestäjille tehostetaan ja uutta Kilpailunjärjestämispasta testataan ainakin lajin järjestämisen osalta.

Saadun palautteen perusteella Taitaja2012 oli laadukkaasti järjestetty ja kävijät olivat tyytyväisiä tapahtumaan kokonaisuutena. Semifinaalisivujen julkaiseminen ja lajikuvausten uudistaminen verkkosivuilla toivat kaivattua ryhtiä ennakkovalmistautumisessa kilpailuun. Kehitettävää on vielä siinä, miten kilpailutehtävät olisivat riittävässä määrin esillä yleisölle ja miten esitellään lajin ja ammatin työelämälähtöisiä työtehtäviä.

Uusia näytöslajeja olivat Taloushallinto ja Eläintenhoitaja sekä TaitajaPLUS-kilpailussa varsinaisena kilpailulajina Artesaani ja näytöslajina Metsuri-metsäpalvelujen tuottaja. Yhä uusien ammattien pyrkiessä Taitaja-perheeseen tulisi miettiä, mitä lajeja jätetään pois tai voidaanko niitä järjestää vuorovuosina.

Kymmenen kehittämisvuoden jälkeen lajien järjestelyistä, tehtävistä, arvioinnista, koneista ja laitteista on käytettävissä runsaasti tietoa, ja se näkyy vastaisuudessa seuraavien järjestäjien työmäärän vähentymisenä. Tieto ja kokemukset pitää dokumentoida ja jakaa avoimesti kaikkien käyttöön. Siihen yhtenä työkaluna Jyväskylässä kuudessa lajissa kokeiltu ja jo pitkään MM-kilpailuissa käytössä ollut Skills-foorumi sopinee hyvin, kunhan muistetaan se tosiasia, ettei laajojen jaarittelevien keskustelupalstojen seuraamiselle löydy arkisessa työssä aikaa. Dokumenttien jakamisessa käytimme myös Optima-alustaa, ja se osoittautui aktiivisten käyttäjien osalta toimivaksi ratkaisuksi.

Yhteistyökumppaneille tarkoitettua Mediakorttia ja yhteistyöpaketteja kehitettiin edelleen. Kaikki yhteistyösopimusmallit kirjoitettiin uudelleen, ja koko prosessia kehitettiin 500 sopimuksen käsittelyvaiheista aina yritysten logojen julkaisemiseen asti. Prosessia voisi vielä hioa siten, että laskutus ja allekirjoitusmenettely olisivat sujuvia.

Tiedotusta seuraaville järjestäjille lisättiin mm. antamalla käyttäjätunnukset Optimaan, lähettämällä sopimukset sähköisesti seuraavalle järjestäjälle (sopimuksissa oli asiasta maininta), kutsumalla Taitaja2013 ja Taitaja2014 lajivastaavat mukaan tuomareiksi ja lajioppaiksi. Koulutustilaisuuksiimme kutsuttiin edeltävien ja seuraavien kilpailujen Taitaja-toimistojen edustaja joka kerta mukaan. Lajeissa tiedonsiirto tapahtui lajiohjausryhmien kokousten, henkilökohtaisen neuvonnan ja tiedostojen siirron avulla. Järjestimme toisen lajiohjausryhmien kokouksen Jyväskylän Paviljongissa, jolloin oli mahdollista nähdä tilat. Toisen kokouksen järjestimme Jyväskylän ammattiopiston toimipisteissä, jolloin oli mahdollisuus opetuksen näkökulmasta benchmarkata opetusta.

Erittäin tärkeä asia suur tapahtumien järjestelyissä on aikatauluissa pysyminen. Aikataulu muodostuu Taitaja-sääntöjen määrittelemistä parasta ennen päivistä, edeltävien semifinaali- ja finaalkilpailujen ajankohdista, lomien rytmityksestä ja muun työn mitoituksista. Ajoissa tekeminen helpottaa henkistä painetta. Opettajien työjärjestyksiin tuleekin varata oikeaan ajankohtaan kokonaisia työpäiviä asioiden hoitoa varten. Myös tekemisen järjestys on tärkeää: tutustuminen kaksi vuotta aiemmin vastaavan tapahtumaan, tehtävän valinta ja mitoitus, yhteistyökumppanisopimukset koneista, laitteista ja tarvikkeista, lajialueen suunnittelu, tuomarien rekrytointi, kilpailutehtävien arviointikriteerien laatiminen ja lopulta lajin rakentaminen kilpailua varten. Suurimman osan työstä voisi tehdä jo vuotta tai puoli vuotta ennen h-hetkeä.

Eri puolilla Suomea järjestettyjen yhdeksänkymmenen semifinaalin jälkeen kriittiseksi vaiheeksi osoittautui finaalkilpailijoiden tietojen saaminen Taitaja-toimiston käyttöön nopeasti. Jo muutaman päivän viive aiheuttaa ongelmia, sillä nimilistan saamisen jälkeen käynnistyy tiedottaminen 500 finalistille ja heidän kilpailuhuoltajilleen, kilpailijoiden oikeankokoisten suojavaatteiden tilaus yhteistyökumppaneilta, majoitusvarausten vahvistaminen, painotöiden valmistelu, kilpailijoiden kuvien käsittely jne. Tietojen päivitys finalistimerkinnällä tulisi tehdä sähköiseen järjestelmään semifinaalipaikkakunnalla, ja tietojen tarkistusvelvoite tulisi olla lajin semifinaalikoordinaattorilla välittömästi semifinaalin päättymisen aikaan.

Lajin toteuttamiseen varattiin 600 tunnin projektityöresurssi. Lajivastaava suunnitteli resurssin käytön yhdessä koulutuspäällikön kanssa. Suunnittelussa kaikki lajit eivät onnistuneet parhaalla mahdollisella tavalla. Parempi olisi, että resurssin käyttö suunniteltaisiin tarkasti ennakkoon ja maksettaisiin maksuposteinä jälkikäteen valmistuneiden töiden perusteella. Kannattanee myös harkita eri lajien työmäärän arviointia kertyneen kokemuksen perusteella ja resursointia lajeittain eri tuntimäärillä.

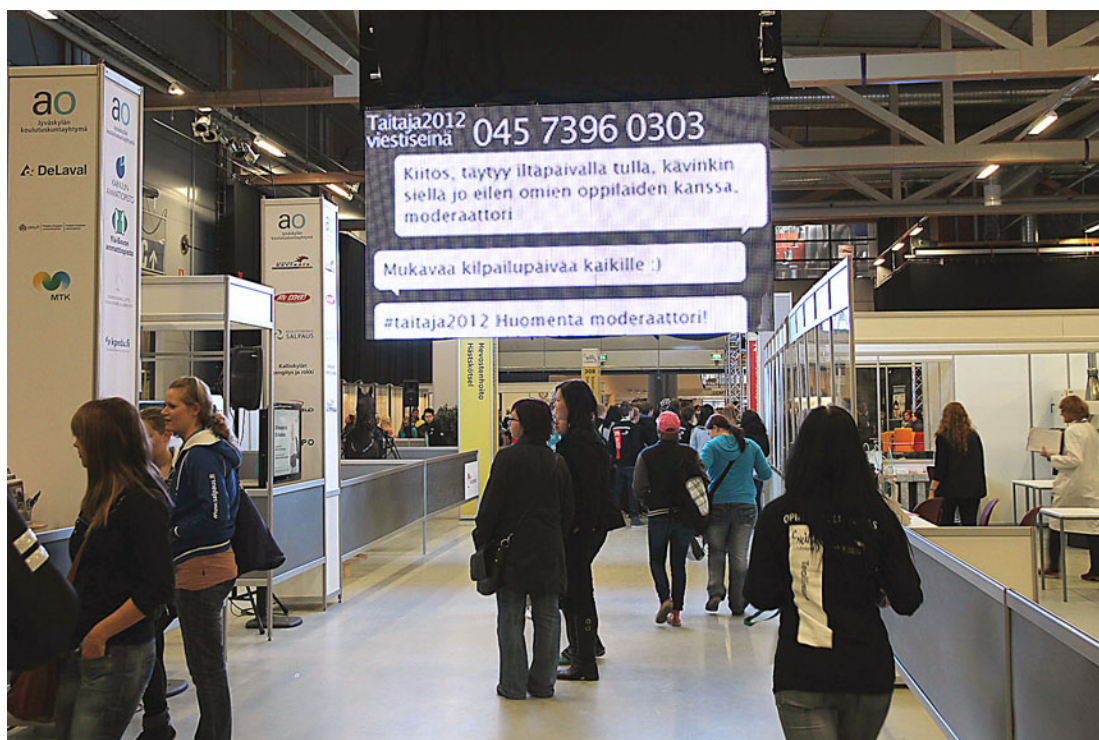
Se valtava tietomäärä ja kokemus, joka eri vuosien Taitaja-tapahtuman päävastuissa olleille kertyy, jää usein myöhemmin hyödyntämättä. Tietoa karttuu koko taustaorganisaation työntekijöiden osaamisesta, organisaatioon kuuluvien sitoutumisesta, työelämäyhteyksien määrästä ja tasosta, henkilöiden organisointikyvyistä, hyvistä esiintyjistä, kielitaidosta ja paljon muusta. Näin syntyy näkemys kehittämistä kaipaavista kohteista. Luulisi, että sille kaikelle olisi enemmän aitoa käyttöä

tapahtuman jälkeen. Muodolliset pätevyudet ovat nekin toki tärkeitä, mutta vielä paljon tärkeämpää taitaa sittenkin olla osaaminen ja tuhti kokemus.

Taitaja-tapahtuman strategia kannattaisi miettiä ja päivittää siten, että katse olisi vielä enemmän tulevaisuuteen suuntautuva ja kehittävä. ”Ammatillisen koulutuksen vetovoima” lienee osittain saavutettu. Myös viestintästrategiasta johdettu viestintästrategian tavoitteiden, kohderyhmien ja ydinviestien määrittely olisi tarpeen. Nämä asiat tulisi olla kirjattuna ja Skills Finland ry:n viestintäpäällikkö voisi tältä pohjalta perehdyttää vuosittain uudet Taitaja-järjestäjät.

Taitaja-tapahtuman visuaalisen ilmeen voisi konseptoida siten, että ilme sisältää vuosittain vaihtuvan elementin. Valmis konsepti alentaisi markkinointiviestinnän kuluja huomattavasti. Ilme voisi olla vaikkapa kolme vuotta sama. Osa kustannustehokkuuden nousun ansiosta tulleista säästöistä voitaisiin käyttää tasokkaaseen mainostoimistoon. Näin työmäärä vähenee, laatu paranee ja kustannukset pienenevät.

Myös mediasuhteiden pitkäjänteinen kehittäminen olisi hyvä olla selvästi Skills Finlandin vastuulla. Ammatillisen kilpailutoiminnan (kansainvälinen ja kansallinen) merkityksen ja vaikuttavuuden nostaminen valtakunnan päämedioiden agendalle vaatii suunnitelmallista ja pitkäjänteistä työtä. Taitaja-tapahtumien osalta vuosittain vaihtuva kilpailunjärjestäjä tekisi yhteistyötä Skills Finlandin kanssa esimerkiksi juttuaiheiden suunnittelussa. Kilpailutoiminnan mediaseuranta tulisi myös mielestämme siirtää Skills Finlandin vastuulle, jotta varmistettaisiin medianäkyvyyden vertailtavuus eri vuosien välillä. Olisi käytettävä seurantatapaa, joka näyttää oikein sen, miten tapahtuma näkyy mediassa. Olennaista on myös huomata, että pelkkä lehdistöseuranta ei ole riittävä, sillä esimerkiksi nuoret käyttävät paljon myös nettilehtiä. Mediaseurannan avulla Skills Finland ry voisi seurata kilpailutoiminnasta käytävää keskustelua, seurata viestintäpanostusten tuloksia ja ohjata toiminnan kehittämistä. Näin seuranta olisi osa tapahtuman viestinnän johtamista.

Viestiseinä oli uusi sosiaalisen median sovellus Taitaja-tapahtumassa. Kuva Esko Junttila.

Taitaja-toimiston ja Paviljongin vastuuhenkilöiden palautepalaverissa 8.5. kirjattiin seuraavat huomiot:

- Paviljonki oli sopivan kokoinen paikka Taitaja2012-tapahtuman järjestämiseen. Järjestelyistä saatiin yleisesti hyvää palautetta. Palautteen mukaan kaikki meni hyvin, talossa oli helppo liikkua ja tilat olivat hyvät. Paviljonki sopisi erinomaisesti myös esim. EuroSkills-kilpailujen pitopaikaksi.
- Lounasjärjestelyt hoituivat pääasiassa hyvin. Hyvää oli se, että lounasta oli yleensäkin tarjolla ja ravintola oli riittävä näin suuren joukon ruokailuun. Tuomarit, toimitsijat ja kilpailijat saivat ruokailtua joustavasti ja nopeasti omalla linjalla. Yleisölounastajien suuri määrä yllätti keskiviikkona, jolloin jonot olivat ajoittain pitkät.
- Kaksi lajialuetta olisi voitu vaihtaa keskenään: C1-hallissa ollut Muuraus ja laatoitus -laji sekä C2 hallissa ollut Koneenasennus ja kunnossapito -laji. Pinta-alaa Automaalauslajissa C1-hallissa olisi voitu pienentää.
- Hallien eri lajialueiden ja näytteilleasettajien tekniikat saatiin hyvin rakennettua jo olemassa oleviin rakenteisiin (lattiakaivot ja lämminvesipisteet), ja niitä oli riittävästi tapahtuman laajuuteen nähden.
- Pysäköinti oli haasteellista alueen rakennustyömaiden vuoksi. Taitaja-organisaation henkilöstöä oli ohjeistettu jättämään auto Jyväskylän ammattiopiston Viitaniemen kampukselle ja kulkemaan matka nonstop-bussilla. Bussikuljetus oli toiminut hyvin, ja siitä oli suuri apu. Ennako-ohjeistuksen avulla pysäköinti sujui yllättävän hyvin.
- Opiskelijoita oli apuna useissa eri tehtävissä. Ravintolassa heistä oli paljon apua, ja heitä todella tarvittiin. Joukossa oli ollut useita potentiaalisia työntekijöitä vuokratyövoimaksi, ja heitä oli kehoitettu olemaan yhteydessä StaffPointiin. Ovivalvonnassa, järjestyksenvalvonnassa ja naulakossa oli myös ollut opiskelijoita, ja heidän työskentelynsä toimi hyvin.
- Näytteilleasettajien taukotila olisi ollut tarpeen. Yhtään tilaa ei ollut käytettävissä. Luentosalit olivat seminaarien ja organisaation käytössä, VIP Club esiintyjälämpönä. Mahdollisesti A-halliin olisi voinut tehdä taukotilan ennen tapahtumaa.
- Kaikki seminaarit luentosaleissa eivät houkuttelleet tarpeeksi osallistujia. Kansainvälisyysseminaari Dynamossa oli sen sijaan kerännyt salin täyteen osallistujia.
- Opastekylttejä seminaarituloihin olisi voinut lisätä.
- Hallien käytävät olivat sopivan leveitä, ja ihmiset mahtuivat hyvin liikkumaan. Lajiopaspisteille kerääntyneet ihmiset olivat tukkineet ajoittain käytäviä.
- Lajiopaspisteet olivat hyviä, informatiivisia ja toimivia. Äänentoisto oli tarpeen. Pisteet olisivat voineet olla lajialueen rauhallisimmalla sivulla.
- NRJ-Areenalla oli kaikki toiminut hyvin, ja tekniikkaporukka sai kiitoksia hyvistä teknisistä järjestelyistä ja nopeasta toiminnasta ja reagoinnista asioihin.
- Radio NRJ:n studio ala-aulan kulmassa toimi hyvin, ja väkeä oli välillä runsaastikin. NRJ:n Aamupojat tekivät suoraa lähetystä tapahtumapäivinä ja siihen oltiin tyytyväisiä.
- Viestiseinä oli menestys. Tuhansia viestiä tuli päivien aikana ja näkyi hyvin muuallakin kuin vain hallissa.
- Välillä Uno Savolan kadun infossa oli hiljaista ja Lutakonaukion info oli ruuhkainen. Olisiko riittänyt, että palvelua olisikin ollut vain Lutakonaukion infossa ja miehitys kahden infopisteen mukainen?
- Opiskelijoiden tekemät kuulutukset hoituivat hienosti. Samat opiskelijat esiintyivät myös musikaalissa ja olivat muutenkin tottuneita esiintyjä.
- Avajaiset ja päättäjäiset saivat paljon hyvää palautetta. Chisun konsertti oli intensiivinen, ja yleisö oli hyvin mukana. Taitaja-organisaatio oli tyytyväinen konserttiin. Konsertti onnistui hyvin ilman korotettua lavaa.

Hyvin sujuneiden järjestelyjen jälkeen oli hymy herkässä. Kuvassa Taitaja2012-standaarin luovutus koulukoordinaattori Mira Ruth-Viitaselle. Kuva Jarmo Kuosmanen.

27. Loppusanat

Taitaja-kilpailut järjestettiin Jyväskylässä toisen kerran ja edellinen tapahtuma vuodelta 2003 oli hyvin muistissa. Vaikka toimintaympäristössä ja ammatillisessa koulutuksessa yleensä on tapahtunut runsaasti muutoksia edellisen Jyväskylässä järjestetyn kilpailutapahtuman jälkeen, perusajatus Suomen suurimmasta säännöllisesti vuosittain tapahtuvasta ammatillisen koulutuksen tapahtumasta on pysynyt ennallaan.

Työelämän, koulujen ja opiskelijoiden edustajat kohtaavat ainutlaatuisella tavalla Taitaja-kilpailussa. Oppilaitoksen toiminnan kannalta yhä merkittävämmäksi ovat muodostuneet semifinaalit, antavathan ne runsaalle joukolle sekä opiskelijoita että opettajia mahdollisuuden vertailla omaa työtään ja osaamistaan alan opettajien ja opiskelijoiden kanssa. Semifinaalijärjestelyihin kannattaisi kiinnittää huomiota ja mahdollistaa osallistuminen ilman turhia matka- tms. kustannuksia.

Taitaja2012-tapahtuman järjestämisellä haluttiin Jyväskylässä kilpailutoimintaan osallistuminen tuoda entistä kiinteämmäksi osaksi opetuksen kehittämistä. Tapahtuman valmisteluissa mukana oleville opettajille syntyi runsaasti kontaktipintoja yrityksiin ja muihin ammatillisiin oppilaitoksiin. Nämä kontaktit hyödyntäen voidaan opetuksen kehittämiseen saada runsaasti uusia näkökulmia, jotka kehittävät opetuksen laatua ja työelämävastaavuutta ja edesauttavat nuorten ammattilaisten työllistymistä.

Taitaja-tapahtuman yksi tavoitteista, ammatillisen koulutuksen vetovoima, lienee saavutettu ja tavoitetta voisi kehittää vielä enemmän tulevaisuuteen suuntautuvaksi ja kehittäväksi. Tänä päivänä Taitaja-tapahtuma on volyyymiltaan ja vaatimustasoltaan tapahtuma, jonka järjestäminen onnistuu vain osalta koulutuksen järjestäjiä. Erityisen haastavaksi nousee tulevaisuudessa

kilpailujen järjestämishalukkuus, mikäli tietyn tasoista rahoitusta ei voida turvata jo siinä vaiheessa kun kilpailujen järjestämisoikeudet myönnetään.

Lämmin kiitos Skills Finland ry:lle siitä luottamuksesta mitä osoititte myöntäessänne kilpailujen järjestämistä vastuun Jyväskylän koulutuskuntayhtymälle, opetus- ja kulttuuriministeriölle harkinnanvaraisesta valtionosuusrahoituksesta sekä lukuisille yhteistyökumppaneille ja kilpailuorganisaatioissa toimineille henkilöille. Tapahtuman toteuttaminen vaati kaikkien osapuolten saumatonta yhteistyötä.

Osaamisen iloa Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymälle seuraavan Taitaja2013-tapahtuman järjestämisessä.

Kirsti Kosonen
Jyväskylän ammattiopiston rehtori

Taitaja-pokaalin vaihto: Jyväskylän ammattiopiston rehtori Kirsti Kosonen, Taitaja2012 kilpailunjohtaja Esko Junntila ja Taitaja2013 kilpailunjohtaja Anne Karppinen. Kuva Mika J. Luomansivu.

Taitaja2012 julkaisut

Taitaja2012-tapahtuman julkaisu paras valinta –tabloidilehti. Toimituskunta, päätoimittaja Kirsti Kosonen. Jyväskylä: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä. Painopaikka: Keskisuomalainen Oyj ja erillispainos: Kirjapaino Kari.

Taitaja2012 Pikaopas – Snabbguide. Jyväskylä: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä. Painopaikka: Kirjapaino Kari.

Taitaja2012 DVD-kooste. Mediapaja. Jyväskylä: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä.

Taitaja2012 kuvina in Pictures. Viestintä-Paprico ja Esko Junttila. Jyväskylä: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä. Painopaikka: Fram Oy Vaasa.

Taitaja2012 kävijätutkimus 24.–26.4.2012. Jyväskylä: Tietoykkönen Oy.

Taitaja2012 semifinaalikysely. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu.

Taitaja2012 finaalikysely kilpailijoiden kilpailuhuoltajille. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu.

Taitaja2012 loppuraportti. Jyväskylän koulutuskuntayhtymä. Painopaikka: Jyväskylän ammattiopiston paino.

Taitaja2012 lajiraportit. Jyväskylän koulutuskuntayhtymä. Optima oppimisympäristö.

Katsaus työkykyteeman toteutumisesta Taitaja2012-tapahtumassa, kolme raporttia järjestäjäorganisaatiolle: Taitaja 2012 ergonomia-arviointi Mika Nyberg, Taitaja 2012 taitajien työaikainen ruokailu Susanna Kempainen, Taitaja 2012 työkykykatsaus Sampsa Stenström. Helsinki: Saku ry. ja Työterveyslaitos.

Taitaja2012-tapahtuman painotuotteet -kansio. Jyväskylä: Jyväskylän koulutuskuntayhtymän arkisto Sepänkatu 3.

Taitaja2012-tapahtuman lehtileikekokoelma 1.1.2012–30.6.2012. Jyväskylä: Jyväskylän koulutuskuntayhtymän arkisto Sepänkatu 3.

Sähköinen arkisto DVD. 2012. Jyväskylä: Jyväskylän koulutuskuntayhtymän arkisto Sepänkatu 3.

Taitaja2012 valokuvat. Helsinki ja Jyväskylä: Kuvapankki Skills Finland ry ja Kuvapankki Studio Luomansivu Oy. <http://www.skillsfinland.com> ja <http://www.luomansivu.fi/studio/>

Taitaja2012-verkkosivut www.taitaja2012.fi . Helsinki: Skills Finland ry:n arkisto <http://www.skillsfinland.com> .

Muut julkaisut

Taitaja-kilpailun säännöt, hyväksytty 24.3.2011, Helsinki: Skills Finland ry.

Oppilaitosten kestävän kehityksen sertifiointi. Helsinki: OKKA-säätiö <http://www.koulujaymparisto.fi/>

Taitaja-tapahtuman loppuraportit Taitaja2003 Jyväskylä, Taitaja2009 Vaasa, Taitaja2010 Oulu ja Taitaja2011 Kuopio.

Liitteet

Taitaja2012 järjestelyjen aikataulu
 Uutiset ja tiedotteet
 Lajialueiden pinta-alat ja tekniset tiedot
 Näytteilleasettajat A-halli
 Yhteistyötahot
 Kato ja kokeile -pisteet
 Peruskoulujen 8-luokkalaisten linja-autokuljetukset
 Avajaisten ohjelma
 Päätäjäisten ohjelma
 Taitaja2012-mainonta, suunnitelma
 Painotöitä ja markkinointituotteita 2010–2012
 Taitaja TV, tekninen kalusto
 Taitaja2012 semifinaalikoordinaattorit ja -paikkakunnat
 Taitaja2011 semifinaalikoordinaattorit ja -paikkakunnat
 Lajivastaavien ja -varavastaavien koulutus
 Seminaariohjelma
 Koulutuksen järjestäjien palkinto
 Taitaja2012-kilpailun lopputulokset
 Lajialueet

Taitaja2012 järjestelyjen aikataulu

2009

10.1.-30.3. Taitaja-tapahtuman hakemuksen valmistelua
 1.2. Varattiin tilat Jyväskylän Paviljongista ja kiintiöt Jyväskylän hotelleista
 16.4. Taitaja-kilpailujen järjestäjähakemus lähetettiin Skills Finland ry:lle
 10.6. Taitaja2012 talousarvion laadinta kolmelle vuodelle
 25.6. Neuvottelu Skills Finland ry Taitaja2012 järjestämisestä
 20.8. Päätös Taitaja2012 järjestäjästä, Skills hallitus

2010

1.1.2010 TaitajaMästare2012 –projekti alkoi, Projektipäällikkö aloitti työt ota:ssa 25 %
 19.1. Neuvottelu Jyväskylän Messut Oy:n edustajien kanssa
 1.3. Kilpailunjohtaja siirtyi projektiin kokopäiväisesti
 29.3. Taitaja-toimisto avattiin, Sepänkatu 3
 7.4. Taitaja2012 starttipäivä, lajivastaavien 1. koulutus päivä
 26.-29.4. Tutustuminen Taitaja2010 Oulu –tapahtumaan
 28.4. Taitaja2012 Järjestäjäsopimuksen allekirjoittaminen
 8.10. Taitaja2012 Lajivastaavien 2. koulutus päivä
 18.10. Päätös Taitaja2012 lajeista ja tapahtuman ajankohdasta, Skills työvaliokunta
 8.11. Ydinsanomien valitseminen ”tee elämäsi paras valinta”
 8.11. Tiedottaja Niina Luttinen siirtyi Taitaja-toimistoon töihin
 1.12. www.taitaja2012.fi -verkkosivut julkaistiin
 8.-12.12. EuroSkills2010 kilpailu

2011

1.1.-1.2. Osallistuminen Taitaja2011 semifinaalien järjestämiseen
 7.2. Projektiassistentti Susanna Kanninen aloitti työt
 10.-11.2. Taitaja kehittämisspäivät
 15.-16.2. Tekniikka ja liikenne ja Kauppa ja palvelut yksikön lajivastaavat, pelisäännöt
 4.3. Taitaja-toimisto muuttaa Harjulta Priimukseen
 16.3. Ruotsinkieliset Taitaja2012 www-sivut julkaistiin
 16.3. Taitaja2012 lajivastaavien 3. koulutus päivä
 24.3. Uudet Taitaja-säännöt hyväksytyt, Skills
 30.3. Biisikilpailun tulokset julkaistiin
 31.3. TaitajaPLUS ja Abilympics seminaari
 7.4. Esitys ruotsinkielisistä Taitaja2012-lajinimistä Skills:lle vahvistettavaksi
 20.4. Lajiohjausryhmien kokoaminen

- 26.4.-29.4. Taitaja2011-tapahtuman rakennusviikko, työskentely Kuopiossa
 2.-5.5. Tutustuminen Taitaja2011 Kuopio –tapahtumaan
 4.5. Kutsuvierasmatka Taitaja2011-kilpailua seuraamaan
 6.5. Taitaja2011 purkamisen seuraaminen, Jyväskylään siirtyvät tavarat
 12.-14.5. Skills Finland laivaseminaari, Taitaja2012 tapahtuman esittely
 1.6. Tapahtuma- ja palveluvastaava Jarmo Kuosmanen aloitti työt
 9.-10.6. Taitaja-toimistojen 2011 ja 2012 tapaaminen
 17.6. Yhteistyöneuvottelu POKE
 20.6. Taitaja-toimiston muutto Priimuksesta Sepänkatu 3:een, asuntolan 1 krs.
 21.-22.6. Neuvottelu Eläintenhoitaja, Hevostenhoito ja Kivityöt lajien järjestämisestä, Kannus, Pyhäjärvi
 27.6. Neuvottelu Työkyky-teema, Saku ry.
 2.8. Neuvottelu lukioiden osallistumisesta tapahtumaan
 3.8. Taitaja esittäytyy uusille työntekijöille
 4.-5.8. Taitaja2012 esittäytyy yksöiden henkilöstöinfoissa, nop, ntl, nhk, nkp
 5.8. Englanninkieliset Taitaja-verkkosivut avattiin
 12.8. Taitaja-duunit ilmestyy 1.kerran
 12.8. Neuvottelu POKE, Hannu Pönkä
 15.8. Markkinointisuunnittelija Elisa Airasvirta aloitti työt
 17.8. Laadittiin Yksityiskohtainen aikataulu tapahtumapäiville
 17.8. Jyväskylän Messujen Ari Barck lähetti 1. ehdotuksen lay-outista
 30.8. Taitaja-talousarvion tarkistaminen
 30.8. Linja-auto teipattiin Taitaja2012-ilmeeseen
 31.8. Taitaja-projektille omat sivut ao:n sisäiseen intraan
 31.8. Taitaja2012 lukuvuoden avaus ao:n yksiköissä, Taitaja-lippujen nosto kampuksille, Taitaja-lounas opiskelijoille
 31.8. 1. valtakunnallinen lajiohjausryhmäpäivä ja iltajuhla kutsuvieraille Paviljongissa
 6.9. Taitaja-kehittämisspäivä
 13.9. Skills työvaliokunta päätös: lajikuvaus 1-3, päätösmarit, osallistumisen rajoitukset, pari/yksilökilpailu
 16.9. Kilpailukutsukirjeet lähetettiin koulutuksen järjestäjille
 17.9. Kaikki lajikuvausten kohdat 1-3 julkaistu verkkosivuilla
 17.9. Rekka ja pakettiautot teipattiin Taitaja2012-ilmeeseen
 25.-30.9. Abilympics 2011 kilpailut
 1.10. Koulukoordinaattorin Opintopolku- ja Taitaja9-koulukierrokset alkoivat 50:neen yläkouluun
 4.-9.10. WSC2011 kilpailut
 13.10. Neuvottelu aikuisopiston osallistumisesta tapahtumaan
 17.10.-17.11. Ilmoittautuminen Taitaja2012 semifinaaliin
 24.10. Taitaja2012 esittely JAMK:n johtoryhmälle
 26.10. Taitaja2012 lajivastaavien 4. koulutuspäivä
 27.10. Sidosryhmäilta, Salminen, Saarikoski
 28.10. Taitaja2012 esittely Jämsän ammattiopiston johtoryhmälle
 31.10. Haku Taitaja2012 semifinaalijärjestäjäksi päättyi
 9.11. Työssäoppija Johanna Mantila aloitti työt
 10.11. Kutsukirje yläkouluille tapahtumaan ja opastetuille opintopoluille
 15.-19.11. Avointen ovien viikko ao:n oppilaitoksilla, Taitaja9 paikalliskilpailu
 18.11. Ruotsiksi käännettävät semifinaalitehtävät valmiina
 23.11. Tarkennettu Jyväskylän Paviljongin sopimus allekirjoitettiin
 23.-24.11. Yhteistyöneuvottelu PKKY ja semifinaalijärjestäjien koulutus
 24.11. Taitaja2012 Semifinaalijärjestäjien koulutus
 30.11. Opintopolkutehtävät julkaistiin netissä
 30.11. Taitaja2012 kilpailun 2. valtakunnallinen lajiohjausryhmäpäivä
 30.11. Semifinaalipaikkakuntien valinta
 30.11. Lajialueiden suunnitelmat valmiina
 30.11. Lajien tuomarein nimet selvillä
 30.11. Semifinaalitehtävät verkkosivulle
 1.12. K-S:n maakunnan sivistysjohtajien kokous Agorassa, puheenvuoro
 8.12. Taitaja9 aluekilpailu
 9.12. Semifinaalitehtävät valmiina
 15.12. Kuvagalleriapalvelu julkaistiin nettisivulla
 23.12. Kaikki semifinaalin lajikuvausten kohdat 4-9 julkaistu verkkosivuilla
- 2012**
 9.1.-30.3. Opintopolkujen varausjärjestelmä verkkosivuilla auki
 4.1. Henkilökunnan koulutus, Taitaja-dvd alkuohjelmana
 9.1. Tuottaja Kirsti Korpela aloitti työt
 10.1.-9.2. Taitaja2012 semifinaalit
 12.1. Taitaja2012 lajivastaavien 5. koulutuspäivä

- 20.1. Lopullinen finaalitehtävä valmis
- 26.1. Palvelupyynnöt jätettävä IT-tukeen (tulostus, ohjelmistot, tietokoneet, ym. laitteet)
- 27.1. Kaikki Yhteistyösopimukset valmiina allekirjoitusta varten
- 27.-28.1. Educa-messut
- 28.1. Opo-päivät
- 30.1. Työssäoppija Ville Lusua aloitti työt
- 31.1. Tulokset kaikista Taitaja9 aluekilpailuista
- 31.1.-1.2. Next Step koulutus- ja työpaikkamessut
- 2.2. Lajikuvaukset 4-9 valmiina
- 2.2. Lajien tarkka aikataulu valmiina
- 3.2. Seminaarisivut julkaistiin netissä
- 6.2. Työssäoppija Emilia Malinen aloitti työt
- 7.2. Taitaja2012 lajivastaavien 6. koulutuspäivä, CIS-järjestelmä
- 10.2. Majoitusvarausjärjestelmä aukaistiin, Jyväskylä Booking
- 14.2. Finalistikirje kilpailijoiden huoltajille ja joukkueenjohtajille
- 16.-17.2. Skills kehittämispäivät
- 23.2. Kaikki finaalkilpailijoiden nimet julkaistu verkkosivuilla
- 24.2. Kaikki lajikuvausten kohdat 4-9 ja finaalitehtävät netissä
- 29.2. Materiaalit valmiina painatusta varten
- 15.3. Rahalla maksettavat Yhteistyösopimukset laskutettiin
- 15.3. Kilpailupassien painatus alkoi
- 15.3. Mainospylväiden logot ao:n painossa
- 20.3. Taitaja2012 lajivastaavien 7. koulutuspäivä, kilpailutehtävien arviointi, päätuomareiden koulutus
- 21.-24.3. Taitaja2012 markkinointi, kirjaston Minna-salissa musiikin opiskelijat esiintymässä
- 21.3. Käynnistyi Facebook-kampanja, jossa arvottiin Chisun ja Stagen lippuja
- 27.3. Tiedotuspalaveri Yle Arvo Vuorela
- 27.3. Taitaja Neuvottelukunnan 1. kokous
- 30.3. Opintopolkujen jälkitehtävät julkaistiin
- 30.3.-1.4. Taitaja2012-osasto Elämysviikonloppu-messuilla
- 30.3. Tiedotuspalaveri Keskisuomalainen uutispäällikkö Keijo Lehto
- 30.3. Tiedotuspalaveri Suur-Jyväskylälehti
- 2.4. Infotilaisuus yksikönjohtajille ja koulutuspäälliköille
- 3.4. Taitaja-toimiston tsekkauspalaveri Priimuksessa
- 10.4. Logojen teippaukset mainos- ja lajipylväisiin alkoi
- 11.4. Turvallisuusjärjestelyjen miniauditointi, Turvallisuussuunnittelu Markko Oy
- 11.-15.4. Keskimään asiakasomistaja eli ao-päivät, musiikinalan opiskelijat esiintyivät
- 16.4. Toimitsijaopas julkaistiin
- 16.4. Raskaiden koneiden siirto halleihin
- 17.4.-21.4. Taitaja2012 rakentaminen
- 18.4. "Paras valinta" -lehti ilmestyi Keskisuomalaisen välissä Keski-Suomen päivänä
- 18.4. Toimitsija-asujen jako Paviljongissa
- 20.4. Yhteistyösopimusten laskujen eräpäivä
- 21.4. A-hallin ja kongressisiiven osalta rakentamispäivä, kaiken rakentaminen oltava valmis klo 16
- 23.4. Lajialueiden oli oltava täysin valmiit klo11.00
- 23.4. Viranomaistarkastus, Skills:n hallituksen katselmus, ilmoittautuminen, tuomareiden koulutus, avajaiset
- 24.4. Skills Yhteistyökumppani-ilta ja Keski-Suomen ilta
- 24.-26.4. Taitaja2012 kilpailut, opintopolut, kilpailujen auditointi
- 26.4. Päätäjäiset
- 26.4.-27.4. Purkaminen
- 8.5. Palautepalaveri, Paviljongin edustajat
- 9.5. Lajiraporttien palautuspäivä
- 22.5. Kiitosjuhla Harjun juhlasali
- 24.-26.5. Skills laivaseminaari
- 28.-29.5. Taitaja-toimistojen 2012-2014 tapaaminen
- 31.5. Tapahtuma ja palveluvastaava jäi pois projektista
- 12.6. Taitaja2012 DVD-kooste julkaistiin, Mediapaja
- 31.7. Tekniikkapäällikön, koulukoordinaattorin, tiedottajan, markkinointisuunnittelijan, Tapahtuma-tuottajan ja yhteyspäällikön työsuhteet päättyivät projektissa
- 31.8. Taitaja2012 kuvina in Pictures -julkaisu ilmestyi
- 31.8. Taitaja2012 Päätösseminaari ja lajivastaavakoulutuksen todistusten jako
- 31.8. Projektiassistentti jäi pois projektista
- 10.-11.9. Taitaja kehittämispäivät
- 19.9. Taitaja2013 1. lajiohjausryhmäpäivä
- 2.10. Loppuraportti valmis
- 30.9. Projektipäällikön / kilpailunjohtajan työsuhde päättyi projektissa
- 28.11. Taitaja2013 2. lajiohjausryhmäpäivä, kokous

31.12.2012 TaitajaMästare2012-projekti päättyi

Uutiset ja tiedotteet

10.05.2012 Älypuhelin ja leffalippuja arvonnassa voittaneille
 26.04.2012 Tiedote: Vilma Hassi Sastamalasta on Taitajien Taitaja 2012
 26.04.2012 Skills Finlandin tiedote: TeamFinland 2012 julkistettiin Jyväskylässä
 26.04.2012 Tiedote: Taitaja2012-tapahtuma keräsi Jyväskylässä jättiyleisön
 26.04.2012 Tiedote: Ammattitaidon SM-kilpailusta 23 mitalia Keski-Suomeen
 26.04.2012 Skills Finlandin tiedote: Yrittäjyyslaji palkittiin kestävän kehityksen Taitaja-palkinnolla
 26.04.2012 Ammattitaidon SM-kilpailun lopputulokset julkaistiin tulokset-sivulla!
 26.04.2012 Tiedote: Jyväskylän koulutuskuntayhtymän Yrittäjyyskoulu Kääntöpiste voitti yrittäjyysopetusmenetelmäkilpailun
 26.04.2012 TaitajaPLUS yhteenveto: Neljä lajia saatiin päätökseen
 26.04.2012 Linda Jokelasta ensimmäinen TaitajaPLUS-kilpailujen artsaanivoittaja
 26.04.2012 Tiedote: "Lukiokoulutukseen ja ylioppilastutkintoon tarvitaan muutoksia"
 25.04.2012 Jyväskylän Taitaja2012-tapahtumassa keskiviikkona 20 000 kävijää
 25.04.2012 Uudenmaan nuoret yrittäjät kokeilevat taitojaan Taitaja-kilpailussa
 25.04.2012 Tiedote: Koulutuskeskus Salpauksen joukkue kilpaili Tv- ja videotuotannossa
 25.04.2012 Helsingiläiselle Heini Mäkelälle kultaa puhdistuspalvelussa
 25.04.2012 Tiedote: Turun lähihoitajaopiskelijat haastavat itsensä Taitaja-kilpailussa
 25.04.2012 Tiedote: Joensuulainen Simo Pölonen tähtää Suomen mestariksi
 25.04.2012 Tiedote: Mustasaarelainen Ben Talus näyttää taitojaan huonekalupuuseppänä
 25.04.2012 Tiedote: Kuopiolainen Suvi Kosunen tähtää kukkasidonnan mestariksi
 25.04.2012 Bovallius-ammattiopiston tiedote: TaitajaPLUS – kilpailuja kaikille
 25.04.2012 Vähälä Yhtiöiden tiedote: Tykkää itsellesi työpaikka Vähälä Yhtiöissä
 25.04.2012 Tiedote: Jyväskylässä tunnistettiin riskit ja vastuut opiskelupolun kaikissa eri vaiheissa
 25.04.2012 Taitajassa tiistaina yli 12 000 kävijää!
 24.04.2012 Forest Camp päätti Taitaja-tiistain
 24.04.2012 Taitaja2012-kilpailun tiistain välituloksia löytyy nettisivuilta
 24.04.2012 Tiedote: Taitaja9-kilpailun voitto Valkealan hurjille Valkealaan
 24.04.2012 Skills Finlandin tiedote: Kv-seminaarissa pureuduttiin ammatillisen koulutuksen laatuun ja vetovoimaan
 24.04.2012 Taitaja2012-tapahtuman ensimmäinen kultamitali Markku Herraselle
 24.04.2012 Tiedote: Tamperelainen Sonja Lehtimäki pyrkii painotekniikan taitajaksi
 24.04.2012 Tiedote: Minttu Tuure Ruokolahdelta tähtää Suomen parhaaksi laborantiksi
 24.04.2012 Tiedote: Haukiputaalainen Henri Syrjälä tähtää mestaruuteen
 24.04.2012 Tiedote: Koulutuskeskus Sedun Sanna Sepponen ja Ellinoora Peltola tähtäävät SM-voittoon
 24.04.2012 Tiedote: "Ammatinvalintaopisto vähentäisi vääriä uravalintoja ja toisi nuoret aiemmin työmarkkinoille"
 24.04.2012 Uusia lajivideoita YouTubessa
 24.04.2012 Lähetä terveisesi tai kommenttisi Viestiseinälle!
 23.04.2012 Taitaja2012-tapahtuma avattiin näyttävästi
 23.04.2012 Tiedote: Taitaja2012-tapahtuma vauhdilla käyntiin
 23.04.2012 Microsoftin tiedote: Opiskelijat kisaavat Imagine Cup -teknologiakilpailun finaaliapaikasta
 20.04.2012 Chisun ja Forest Campin liput postitettu, voi noutaa myös tiistaina Paviljongista
 20.04.2012 Tiedote: Taitaja2012-tapahtuman vieraiden kannattaa jättää oma auto Jyväskylän keskustaan
 20.04.2012 ISS:n tiedote: ISS toivottaa Taitajat tervetulleiksi työelämään
 20.04.2012 Tiedote: Taitaja2012-tapahtuma valmis alkamaan
 20.04.2012 Yhteistyökump. tiedote: Huippunykyaikainen rekkasimulaattori 1. kertaa kuljetuslogistiikkalajin Taitaja2012 finaalissa
 18.04.2012 Tiedote: Sosiaalinen media uudella tavalla osana Taitaja2012-tapahtumaa
 18.04.2012 Chisun konserttiin ja Forest Camp -musikaaliin vielä lippuja jaossa tapahtuman aikana Paviljongissa!
 16.04.2012 Tiedote: Taitaja2012-tapahtuman rakentaminen käynnistyi
 16.04.2012 Tiedote: Taitaja2012-tapahtuma herättää kiinnostusta ulkomailla
 12.04.2012 Kuvablogissa uusia kuvia!
 10.04.2012 Forest Camp -musikaaliesityksen lippujen voittajat
 10.04.2012 Chisun konserttilippujen voittajat!
 05.04.2012 Tiedote: Taitaja2012 kuuluu Radio NRJ:ssä
 02.04.2012 Musiikin ja tanssin nuoret osaajat esillä Taitaja2012-tapahtumassa
 29.03.2012 Tiedote: Palvelualojen lajit tarjoavat toimintaa ja kiinnostavaa nähtävää Taitaja2012-tapahtumassa
 29.03.2012 Tiedote: Taitaja2012-tapahtumassa syntyy tuoleja, grillejä, takan pinnoituksia ja terrassipuistoja
 29.03.2012 Tiedote: TV- ja videotuotanto palasi uutena lajina Taitaja2012-tapahtumaan
 29.03.2012 Tiedote: Simulaattoreita ja haastavia tehtäviä Taitaja2012-tapahtumassa
 29.03.2012 Tiedote: Taitaja2012-tapahtumassa näkee työstökoneen sisälle ja voi seurata skeittilaudan valmistumista
 27.03.2012 Kuuntele NRJ:n Taitaja2012-radiomainos

- 22.03.2012 Tiedote: 350 yhteistyökumppania tekevät Taitaja2012-tapahtuman mahdolliseksi
- 14.03.2012 Tiedote: Lauri Ihalainen Taitaja2012-ammattitaitotapahtuman suojelijaksi
- 14.03.2012 Jaa kuvat Facebookissa, osallistut Chisun tähdittämän konsertin ja Forest Camp -musikaalin lippujen arvontaan!
- 12.03.2012 Tiedote: Taitaja2012 Jyväskylä -tapahtuman monipuolinen ohjelma julki
- 21.02.2012 Tiedote: Ammattitaidon SM-kilpailun Taitaja2012-finaaliin Keski-Suomesta ennätysmäärä kilpailijoita
- 21.02.2012 Tiedote: Nuoret näyttävät ammatillisen osaamisensa Taitaja-suurtapahtumassa
- 16.02.2012 Onnetar suosi Outia ja Lauria
- 31.01.2012 Elämäsi paras valinta -kuvablogi esittelee tyylejä ja ajatuksia
- 25.01.2012 Tiedote: Artesaanit kisaavat Suomen käsityön museossa pääsystä TaitajaPLUS-finaaliin
- 16.01.2012 Tiedote: Keski-Suomesta 118 opiskelijaa Taitaja2012-semifinaaleihin
- 13.01.2012 Kutsu yrittäjyysopetusmenetelmäkilpailuun
- 11.01.2012 Virittäydy Taitaja-tunnelmaan Facebook-sivuilla
- 10.01.2012 1800 nuorta tähtää ammattitaidon SM-finaaliin
- 08.12.2011 Tiedote: Karstulan, Äänekosken ja Pihtiputaan yläkoulujen joukkueet voittivat Taitaja9-aluekilpailun
- 07.12.2011 Tiedote: Keski-Suomen ysiluokkalaiset kisaavat finaali paikasta Taitaja9-aluekilpailussa
- 01.12.2011 Tiedote: Taitaja2012-semifinaaleihin ilmoittautui ennätysmäärä opiskelijoita
- 30.11.2011 Seppolan koulun Rollet-joukkue on Jämsän Taitaja9-paikalliskilpailun voittaja
- 24.11.2011 Tahkopolon koulun ja Koulunmäen koulun joukkueet voittajia Viitasaaren ja Äänekosken Taitaja9-paikalliskilpailuissa
- 17.11.2011 Joutsan yhtenäiskoulun joukkue Jyväskylän Taitaja9-paikalliskilpailun voittaja
- 14.11.2011 Tiedote: Keski-Suomen ysiluokkalaiset kisaavat kädentaidoista Taitaja9-kilpailussa
- 09.11.2011 Ilmoittautuminen semifinaaleihin päättyy 17.11.2011, toimi nyt!
- 17.10.2011 Ilmoittautuminen Taitaja2012-kilpailujen semifinaaleihin käynnistyi
- 11.10.2011 Katso WorldSkills-kilpailijoiden haastattelu Ylen Aamu-tv:stä
- 10.10.2011 Tiedote: Keski-Suomeen huippumenestys Lontoosta
- 10.10.2011 Suomelle kahdeksan mitalia ammattitaidon MM-kilpailusta
- 05.10.2011 Taitaja2012-kilpailujen semifinaalien järjestämisoikeudet haettavana 1.–31.10.2011
- 30.09.2011 Seuraa Ammattitaidon MM-kilpailuja blogeista ja kannusta Suomen joukkuetta
- 20.09.2011 Tiedote: Keski-Suomesta viisi kilpailijaa ammattitaidon MM-kilpailuihin Lontooseen
- 29.08.2011 Tiedote: Taitaja-lukuvuosi käynnistyy Jyväskylän koulutuskuntayhtymän oppilaitoksissa
- 24.08.2011 Ilmoittautuminen Taitaja2012-kilpailujen semifinaaleihin 17.10.-17.11.2011
- 24.05.2011 Katso Taitaja2012-tapahtuman trailer-video
- 11.05.2011 iPodin voitti Jenny Joensuusta
- 06.05.2011 Jyväskylä sai Taitaja-pokaalin
- 06.05.2011 Tiedote: Ammattitaidon SM-kilpailusta 11 mitalia Keski-Suomeen
- 05.05.2011 Tiedote: Taitaja2011-kilpailuihin Keski-Suomesta 32 kilpailijaa
- 30.03.2011 Tiedote: Kari Luodon kappale Suuntaan tulevaan valittiin Taitaja2012-tapahtuman tunnusbiisiksi
- 25.03.2011 Tunnusbiisin sävellyskilpailun tulokset selville keskiviikkona 30.3.
- 11.03.2011 Tiedote: Taitaja2012-tapahtuman tunnusbiisin sävellyskilpailun viisi parasta yleisöäänestykseen
- 20.01.2011 Tiedote: Sokos-tavaratalossa ja Viherlandiassa kisataan pääsystä Taitaja2011-finaaleihin
- 12.01.2011 Tiedote: Taitaja-semifinaaleja järjestetään tammikuussa eri puolilla Suomea
- 13.12.2010 Tiedote: Susanna Virtaselle EM-kultaa Lissabonissa
- 13.12.2010 Tiedote: Jyväskylän Taitaja2012-tapahtuma hakee tunnusbiisiä sävellyskilpailulla

Lajialueiden pinta-alat ja tekniset tiedot

Taitaja2012 rakentaminen										
Laji n:o		Tilatarve m ²	Sijainti halli	Sähkö 230/380v pistokkeita/kpl	Vesi k/ kpl.	Viemär. kpl	Lisäval. kpl	Paineil. kpl	Tuolit kpl	Pöydät kpl
Auto- ja kuljetustekniikka										
101	Autonasennus	504	C 1	1x6A, 4x16AX20				8	21	4
102	Autokorinkorjaus	406	C 1	1x16A/6 ja 3x16/2+1				6	24	8
103	Automaalaus	182	C 1	1X6A/2, 1X16A/19				8	16	6
104	Kuljetuslogistiikka	304/515	B3/P3-alue	4X16A/15				1	30	12
105	Metsäkoneen käyttö	130/3984	B3/ympyrät.	1x16A/5+9					24	11
IT- ja viestintäteknologia										
201	CAD-suunnittelu	100	B 3	2x16A/11+22					24	12
202	Painotekniikka	182	D	3X25A/3,1X16A/12,1X6A/8			19 kpl		20	14
203	Painotuotteen suunnittelu	98	D	yhteinen alue painotek.					20	15
204	Tietojenkäsittely	100	B 3	yhteinen alue210/205/301					16	10
205	Tietokoneet ja verkot	100	B 3	yhteinen alue210/205/301					24	12
206	Verkkosivujen tuottaminen	154	D	1x16A/3+8					26	12
207	Tv- ja videotuotanto	97	B 2	1X16A/8 + 9						
Palvelut										
301	Asiakaspalvelu ja myynti	100	B 3	yhteinen alue210/205/301					16	5
302	Hiusmuotoilu	210	D	1x16A/6+7	1 kpl	1 kpl	13kpl		13	4
303	Kauneudenhoito	210	D	1x16A/6+7	1 kpl	1 kpl	13kpl		11	4
304	Kukkasiidonta	240	B 4	1x16A/5+10			17kpl		12	4
305	Lähihoitaja	150/katsomo	B 1	2x16A/4	2 kpl	2 kpl	11kpl		9	4
306	Puhdistuspalvelu	179	B 3	1x16A/3+4/ 1x6A	1 kpl	1 kpl				
307	Pukuompelu	180	D	3x25A/3X16A/4+11				1	17	17
308	Somistus	150	B 1	1x16A/4+9					18	4
309	Hevostenhoito	80,5/400	B2/P3-alue	1X16A/3					6	2
310	Yrittäjyys	138	B 1	1x16A/5+7					90	19
Rakentaminen										
401	Huonekalupuuoseppi	350	C 1	1X6A/2/ 4X16A/15/ 3X63A				6	14	6
402	Ilmastointiasennus	200	C 2	4x16A/6+6			14Kpl		11	5
403	Kiviyöt	204	C 2	1x16A/10				1	9	3
404	Maalaus ja tapetointi	266	C 1	1X6A/12	1 kpl	1 kpl	8 kpl		23	5
405	Putkiasennus	192	C 1	1X16A/12					19	4
406	Sähköasennus	200	B 3	3x25A/1x16A/3+2					16	4
407	Talonrakennus, kirvestyöt	367,5	C 2	1X6A/2, 1X16A/21					16	6
408	Talonrakennus, muuraus ja laatoitus	248	C 1	1X6A/1, 4X16A/12	1 kpl	1 kpl			15	4
410	Viherrakentaminen	661	C 2	1x16A/6+6	1 kpl		2kpl		22	4
Ravitsemispalvelut										
501	Kondiittori	251	B 4	5x16A/12+6	2 kpl	1 kpl	12kpl		21	9
502	Ravintolakokki	477	B 4	3x63A/6/ 3x16A/16/ 1x6A	6 kpl	6 kpl	24 kpl		6	13
503	Cateringkokki	yht.rav.kok.	B 4	yhteinen ravintolakok.					5	13
504	Tarjoilija	308	B 4	3x25A/1/ 4x16A/9	3 kpl	2 kpl	28 kpl		62	25
Teollisuus										
601	Automaatioasennus	187	B 3	1X6A, 4X16A				1	16	4
602	Elektroniikka	187	B 3	1X16A/13					12	2
603	Koneistus	232	C 1	1X16A/12, 3X63A/4				8	25	7
604	Laborantti	195	B 3	2x16A/17	1 kpl	1 kpl			15	3
605	Levy ja hitsaus	264	C 1	1X6A/1, 4x16A/25, 3X32A				1	9	2
606	Mekatroniikka	187	B 3	1X6A/1, 4X16A/14				9	18	10
607	Koneenasennus ja kunnossapito	217	C 2	1X6A, 4X16A/19				8	16	5
Näytöslajit										
NL1	Matkailu	96	B 4	1X16A/14			28 kpl	1	35	11
NL2	Muoviala, komposiittirakenteet	112,5	C 2	1X16A/12					9	2
NL3	Taloushallinto	105	B 3	1x16A/3+8					36	11
NL4	Eläintenhoito	80,5/171	B2/P3-alue	1X16A/6	1 kpl	1 kpl			6	2
TaitajaPLUS										
	Puhdistuspalvelu	192	B 2	2x16A/3+2			16kpl		14	3
	Kiinteistöhoito	sama alue	B 2							
	Metsänhoito	313	P3-alue							
	Kulttuuriala	sama alue	B 2							
	Taitaja 2012 Tapahtuma - TV	59.5		1x16A/ 3x 25A						
	Äänentoistolaitteet langallinen	54 kpl								
	langaton	6 kpl								
	LCD-näytöt	53 kpl								

Näytteilleasettajat A-halli

A-1	Microsoft Finland Oy
A-2	Jyväskylän Yliopisto
A-3	Jyväskylän ammattikorkeakoulu
A-4	Keski-Suomen Osuuspankki
A-5	Ejendals Suomi Oy
A-6	Ponsse Oyj
A-10	Osuuskauppa Keskimaa
A-11	Lemminkäinen Oyj
A-12	Veljekset Laakkonen Oy
A-14	Suomen Punainen Risti, Länsi-Suomen piiri
A-20	Machinery Oy
A-21	ISS Palvelut Oy
A-23	Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä, Taitaja2013, Skills Finland ry
A-24	HAMK Ammatillinen opettajakorkeakoulu, Skills Trainers' Academy
A-25	SAK:n Jyväskylän toimipiste
A-26	SAK:n Jyväskylän toimipiste
A-27	SAK:n Jyväskylän toimipiste
A-28	CIMO
A-30	Vähälä Logistics Oy
A-31	Würth Oy
A-34	Keski-Suomen Liitto
A-35	Keski-Suomen Yrittäjät ry
A-36	Ilmavoimat
A-37	SAKU ry
A-40	Kirkkohallitus
A-41	Keski-Suomen poliisilaitos
A-44	Tehy ry
A-45	Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä
A-46	Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
A-47	Oy Mechelin Company Ab
A-50	Perussuomalaiset Nuoret ry
A-51	AEL Oy
A-52	Myynnin ja markkinoinnin ammattilaiset SMKJ
A-53	EHYT ry

Yhteistyökumppaneita

ABB Oy, AD VaraosaMaailma Oy, Aditro Oy, AEL Oy, AGA Oy, AGFA Graphics NV, A-Granit Oy, Ahlsell Oy, Ahosen Taimisto Oy, Aila Airo Kauneuspalvelut Ky, Alcoset Oy, Altia Oyj Finland, Ammatilliset erityisopettajat ry AEO, Ammattiopisto Luovi, Appelsiini Finland Oy, Arctic Creos Oy, Artio Oy, Aschan konditoria - Tammimetsä Oy, Auria Yrityslaskenta, Auto- ja kuljetusalan työntekijäliitto r.y. AKT Keski-Suomen alue Jyväskylän aluetoimisto, Autorobot Finland Oy, Autovahinkokeskus Oy, Berner Oy Puhtaus & Hygienia, Biolan Oy, BlueSky Travel Oy MatkaSeniorit, Bovallius-ammattiopisto, Business Academia Of Finland Oy, Camtek Oy, Canon Oy, Chaines des Rotisseurs Finlande, Chef Tmi GastroService J. Niemio, Climecon Oy, Collegium Culinarium / CC-Kilta ry, Colornet Oy, Condite Oy, Dance Stop Oy, Diagno Finland Oy, Duni Oy, E Avenue Oy, Edita Publishing Oy, Edutukku Oy, Ejendals Suomi Oy (Jalas, Tegera), Electrolux Professional Oy, Elisa Links Oy, Elonen Oy Leipomo, Elvi Oy Talotekniikka, Elämää Myötätuulessa Hoivapalvelut, Energiategollisuus ry, Ensto Finland Oy, Equa Simulation Finland Oy, Erätukku Oy, Etelä-Savon Koulutus Oy, Etra Oy, Etula Group Oy, Eurocosmetics Oy, Evan Services, Fashion Team LT, Fazer Food Services Oy, Festo Oy Ab, Fibox Oy Ab, Finpec, Fluidhouse Oy, Fläkt Woods Oy, Freudenberg Household Products Oy Vileda Professional, FSM OY Fonel Security Marketing, Future CAD Oy, GATE21 Oy, Geberit Oy, Gebwell Oy, Geologian tutkimuskeskus, Grafis, HAMK / Ammatillinen opettajakorkeakoulu / Skill's Trainer Academy, Harjun Oppimiskeskus Oy, HASA Design, HB-Betoniteollisuus Oy, Helkama-Auto Oy, Helmi Liiketalousopisto Oy, Helsingin kauppiaitten yhdistys r.y., Helsingin kaupunki / Helsingin palvelualueen oppilaitos / Helsingin sosiaali- ja terveysalan oppilaitos, Helsinki Business College Oy Suomen Liikemiesten kauppaopisto, Hengitysliitto Heli ry / Ammattiopisto Luovi, Hotelli Yöpuu Oy Ravintola Pöllövaari, HR-Betoni Oy, Huiskula Oy, Hyxo Oy, Hämeen Autovaruste Oy, Hämeen Tiileri Oy, Hämeenlinnan seudun koulutuskuntayhtymä, ICT-Academy-yhdistys ry, Ido Kylpyhuone Oy, Ilmavoimat, Ilmasotakoulu, Infra Keski-Suomi ry, Insta Automation Oy, Invalidisäätiö Orton Keskuspuiston ammattiopisto, ISS Palvelut Oy, Itä-Savon koulutuskuntayhtymä / Savonlinnan ammatti- ja aikuisopisto SAMI, Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä / Porvoon ammattiopisto Amisto, JJJ-Automaatio Oy, JJK Keski-Suomi Oy, John Deere Forestry Oy, Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry, Jussi Mikkilä Oy, Juuan Dolomiittikalkki Oy, Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy, Jyväskylän Autotarvike Oy, Jyväskylän Elintarviketyöntekijät 016 ry, Jyväskylän Energia Oy, Jyväskylän kaupunki / ALTEK Aluetekniikka Liikelaitos, / Kaupunkirakennepalvelu / Kylän kattaus - Jyväskylän kaupungin ruokapalvelu / pitkäaikaishoito / Suomen käsityön museo / Jyväskylän Seudun Matkailu, Jyväskylän kristillinen opisto, Jyväskylän LVI-Palvelu Oy, Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy, Jyväskylän Viherkivi Oy, Jyväskylän Yliopisto, Jyväskylän

yliopisto Ympäristöntutkimuskeskus, Jyväskylän yliopistopaino, Jyvä-Parkki Oy, Jämsän kaupunki, Kainuun maakunta -
 kuntayhtymä / Kainuun ammattiopisto, KAK-Kuljetuspalvelut Oy, Kalevan Kukkatukku Oy, Kalliokylän kengitys ja rokki,
 Kaluste-Projektit Oy, Kampaamo Verstas / Anu Purojärvi, Karto Oy, Kauneushoitola Minna Vejander Oy,
 Kauppapuutarhaliitto Puutarha&kauppa, Kehittämisyhtiö Keulink Oy, Kemianteollisuus KT ry, Kemi-Tornionlaakson
 koulutuskuntayhtymä Lappia, Kemppi Oy, Keskimaa OSK, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä / Keski-Pohjanmaan
 maaseutuopisto Kannuksen yksikkö / Kokkolan ammattiopisto / Kokkolan kauppaopisto, Keski-suomalainen Oyj, Keski-
 Suomen Automaalaamo Oy, Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Keski-Suomen Ilmastointihuolto Oy,
 Keski-Suomen Juhlapalvelu Ky, Keski-Suomen liitto, Keski-Suomen LVI-Helin Oy, Keski-Suomen Löytötavaratoimisto
 Oy, Keski-Suomen opiskelija-asuntosäätiö, Keski-Suomen Osuuspankki, Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
 liikelaitos Caterina, Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Keski-Suomen Yrittäjät ry, Keski-Uudenmaan
 koulutuskuntayhtymä Keuda, Kiilto Clean Oy, Kiinteistötekniikka KS-Kitek Oy, Kiipulasäätiö / Kiipulan ammattiopisto,
 Kirjapaino Kari Ky, Kiviriipi Oy, Kiviteollisuusliitto ry, Koirakeskus Doggie Oy, Komas Oy, Koneyrittäjien liitto ry, KPSS
 Finland Oy, Kuntopolku Oy Kylpylähotelli Peurunka, Kustannusyhtiö Vakka ja Kansi Oy, Kuusakoski Oy, Käyttöauto Oy
 Jyväskylä, Laajis Oy, Labnet Oy, Laerdal Oy, Landis + Gyr Oy, Laskentapari Oy, Lassila & Tikanoja Oyj, Leipurin Oy,
 Lemminkäinen Oyj, Lemminkäinen Talo Oy Keski- ja Lounais-Suomi, LUKSIA Länsi-Uudenmaan
 ammattikoulutuskuntayhtymä, Lumicci Oy Kauneus ja Hiuskeskus, LVI-Dahl Oy, Länsirannikon Koulutus Oy WinNova,
 Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y., Maataloustuottajain Keski-Suomen liitto MTK Keski-Suomi ry,
 Machinery Oy, Mainostoimisto Media M1, Mastercom Oy, Matkailun edistämiskeskus, Matka-Töysä Oy, Mattilanniemen
 Hotelli Oy, MCT-Tech Oy, Media Cabinet Oy, Mediasepät Oy, Meltex Oy Plastics, Mennalan Ratsutila Oy, Metallityöväen
 Liitto ry, Metrohm Nordic Oy, Metso Paper Oy, Microsoft Oy, Midare Oy, MJ-Koneistus Oy, Monena Oy, Myynnin ja
 markkinoinnin ammattilaiset SMKJ, Nebula Oy, Nokia Oyj, NRJ Finland Oy Ab, Nuori Yrittäjyys ry, O.K. Auto Oy, OBO
 BETTERMANN Oy, ODO Kylpyhuone Oy, Ogashi Oy, OK Graniitti Oy, OK-Vise Oy, Ompelupalvelu Parhaatvaatteet,
 Omron Electronics Oy, Opetus ja kulttuuriministeriö, Opetus ja kulttuuriministeriö / CIMO, Opetushallitus, Optima
 samkommun, Oras Oy, Ordior Oy, Oro Oy, Osuuskunta Sowilo, Oulun seudun koulutuskuntayhtymä / Oulun seudun
 ammattiopisto, Ouman Oy, Ourex Oy, Oy C.E Lindgren Ab, Oy De Laval Ab, Oy Elfving Ab, Oy G.W.Berg & Co Ab, Oy
 Grundfos Pumput Ab, Oy Gustav Paulig Ab, Oy Kampaamo Verstas Anu Purojärvi, Oy KWH Mirka Ab, Oy Mechelin
 Company Ab, Oy Panda Ab, Oy SKF Ab, Painotalo Silkkisiipi Oy, Palvelualojen ammattiliitto PAM ry, PAM hotelli- ja
 ravintola-alan Jyväskylän osasto ry., Papyrus Finland Oy, Penope Oy, PerkinElmer Finland Oy, Perussuomalaiset
 Nuoret ry, Petteri Stubb TMI, PHOENIX CONTACT Oy, Pikval Oy, Pintaurakoitsijat ry, Pohjois-Karjalan
 koulutuskuntayhtymä / Taitaja2013, Ponsse Oyj, Pop Media Oy, Pose Oy/Tasan Autotalo, Poverihanke Etelä-Savon
 ammattiopisto, Prestia Oy, Pukkila Oy Ab, Puolustusvoimat Ilmavoimat Ilmasotakoulu, Puu- ja erityisalojen liitto ry,
 Puumiesten liitto ry, Puuseppämestarit ry, Puustellin tuki ry, Pyroll Group Oy, Päijänteen Metsänhoitoyhdistys ry, Päijät-
 Hämeen koulutuskonserni -kuntayhtymä / Koulutuskeskus Salpaus, Raision seudun koulutuskuntayhtymä / Raision
 ammattiopisto, Rakennusliitto ry, Ramirent Finland Oy, Rautaruukki Oyj, Ravintola Shaker, Ravitalli Tuomas Pakkanen
 Oy, Reagena International Oy Ltd, Robert Bosch Oy / Sähkötyökalut, Rovaniemen koulutuskuntayhtymä / Lapin
 ammattiopisto, Royal Canin Finland Oy, Royal Ravintolat Oy Ravintola SAVOY, Saint-Gobain Weber Oy Ab, SAK:n
 Jyväskylän toimipiste, Salon seudun koulutuskuntayhtymä / Salon seudun ammattiopisto, Saltex Oy, Sanomalehti
 Keski-suomalainen Oy, Sastamalan koulutuskuntayhtymä, Savon ammatti- ja aikuisopisto, Schetelig Oy, Schneider
 Electric finland Oy, Seinäjoen koulutuskuntayhtymä / Koulutuskeskus Sedu, SHT-Tukku Oy, Sick Oy, Siemens
 Osakeyhtiö Industry Sector, Sisäilmayhdistys ry, Sm Fimac Oy Ltd, SOK Palveluässä Kajaani, Somistajayhdistys Ry,
 Sonaatti Oy, Sovatek-säätiö, Sovella Oy, Sowilo osuuskunta, SP-Automaalit Oy, SS-Työstö Oy, Standa Oy, Studio Aki
 Korpinen Oy, Suomen 3M Oy, Suomen Alkoholitukku, Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto SAKU
 ry, Suomen Euromaster Oy, Suomen Hevosenomistajien keskusliitto ry, Suomen Hippos ry, Suomen Hiusyrittäjät ry,
 Suomen Kaupan Liitto SK ry, Suomen Kennelliitto ry, Suomen Kosmetologien yhdistys, Suomen kukkakauppiasliitto ry,
 Suomen Laboratorioalan Liitto ry, Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry, Suomen Punainen Risti / Länsi-Suomen
 piiri, Suomen Ratsastajainliitto ry, Suomen Siivoustekninen Liitto ry, Suomen Taloushallintoliitto ry, Suomen Työkalu Oy,
 Suomen Yrittäjät, Suomen Yrittäjien Kehittämissäätiö SYKE, Sähkö-Mesta Oy, Säättö ja asennus Grav, Talenom
 Yritystilitt Oy, Talonrakennusteollisuus ry, Tammimetsä Oy Aschan, Tampereen kaupunki / Tampereen ammattiopisto,
 Tapiola-ryhmä, TEAM Teollisuusalojen ammattiliitto ry, Tecalemit Environment Oy, Tehy ry, Teie Kelner OÜ, Teklab,
 Teknoliateollisuus ry, Telinekatalja Oy, Termer Ner Oy, Thermo Fisher Scientific Oy, TIEKE Tietoyhteiskunnan
 kehittämiskeskus ry, Tikkurila Oyj, Tilausliikenne Lampinen Ay, Tilitoimisto KP-Liikepalvelut Oy, TM Business Academia
 of Finland Oy, Tooltechnik Oy, Toyota Auto Finland Oy, Toyota Material Handling Finland Oy, TS-Ravipiste Ay, Turun
 kaupunki / Turun ammatti-instituutti, Tuula Suontamo Oy, Upofloor Oy, Uponor Suomi Oy, Vaasan kaupunki / Vaasan
 ammattiopisto / Hansa, Valio Oy, Vallox Oy, Valtra Oy Ab, Vapo Oy, Veho Group Oy Ab, Veljekset Laakkonen Oy,
 Viheraluerakentajat r.y., Vihersuunnittelu Sarastus Oy, Vihertyöt Leppäkorpi Oy, Viherympäristöliitto ry, Wihuri Oy
 Tekninen Kauppa, VRJ Länsi-Suomi Oy, WSOYPro Oy, VWR International Oy, Würth Oy, Vähälä Logistics Oy,
 Väriteollisuusyhdistys ry, YIT Kiinteistötekniikka Oy, YIT Rakennus Oy Talonrakennus Jyväskylä, Yleisradio Oy YLE
 Keski-Suomi, Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä, Yrkesakademien i Österbotten, Äänekosken ammatillisen koulutuksen
 kuntayhtymä / Pohjoisen Keski-Suomen Oppimiskeskus.

Kato ja kokeile -pisteet

B-halli, C1-halli

1. 105 Metsäkoneen käyttö
Markus Seppänen
2. 204 ja 205 Datanomit
Pia Tolonen
3. 305 Lähihoitaja
Kari Nieminen
4. 310 Yrittäjyys
Minna Paavilainen
5. 603 Koneistus
Pekka Rautio
Sami Ahonen aikuisopisto
6. 605 Levy ja hitsaus
Kemppi Oy
- 7.a TaitajaPLUS Artesaani
Helena Kunnas
- 7.b TaitajaPLUS Artesaani
Helena Kunnas
- 7.c TaitajaPLUS Artesaani
Helena Kunnas

Lajialueilla nimetyin lajin yhteydessä

8. 101 Autonasennus
Matti Pannula
9. 104 Kuljetuslogistiikka
Harri Korhonen
10. 202 ja 203 Painotuotteen suunnittelu
ja Painotekniikka
Eija Väliaho, Hannu Mäkinen
11. 207 TV- ja videotuotanto
Mediapaja
12. 306 Puhdistuspalvelu
Eija Ahtikallio
13. 308 Somistus
Pia Kotro
14. 309 Hevostenhoito
Meija Lahtinen
15. 401 Huonekalupuuseppä
Aimo Väisänen
16. 410 Viherrakentaminen
Heli Aho
17. 602 Elektroniikka
Keijo Salonen
18. 604 Laborantti
Tuija Nurminen

Tehtävä

- Metsäkonesimulaattori
- Kännyköistä kuvia koneelle, josta viestiseinälle
Opintopolun päätetehtävä
Puristusvoimamittaus yms.
- Yrittäjyyden ideatesti
- CNC-ohjelmointipaneeli
- Hitsaussimulaattori
- Intarsiatehtävä
KTEP10B
Kankaanpainanta
KTTT10B
Metallinpakotus: haarniska
KTEM10

Tehtävä

- BMW:n renkaan vaihto
- Pienoistrukki
Rekkasimulaattori
Painaja-peli, painosimulaattori
- Uutistenluku-prompteri
- Pintapuhtausnäytteen otto ja mittaus
opastajana tri Tuula Suontamo
T-paitojen henkarointi ja esillepano rekkiin
- Hevosvarusteiden pukeminen muovihevoselle
- Puulajien tunnistaminen
- Kaivinkonesimulaattori
- Koekytkennän rakentaminen piirialustalle
opiskelija-oppaat neuvomassa
Hajuaistin testaus
Makuaistin testaus (perusmakutestit, sama tehtävä kuin
kilpailijoilla)
Titraus (byretin käyttö)
Kemiallinen sateenkaari koeputkeen
Laboratoriovälineiden tunnistus

Peruskoulujen 8-luokkalaisten linja-autokuljetukset

9:05	Tiistai	Haukkarannan koulu	Jyväskylä
9:05	Tiistai	Hiskinmäen koulu	Äänekoski
9:10	Tiistai	Tikkakosken koulu	Tikkakoski
9:15	Tiistai	Koulunmäen koulu	Äänekoski
9:30	Tiistai	Telakkakadun koulu	Suolahti
9:30	Tiistai	Haapamäen yhteiskoulun yläkoulu	Haapamäki
9:30	Tiistai	Karstulan yläkoulu	Karstula
9:50	Tiistai	Keuruun yhteiskoulu	Keuruu
10:00	Tiistai	Paunun koulu	Jämsä
10:15	Tiistai	Kankarisveden koulu	Jämsänkoski
10:15	Tiistai	Tahkonpolun koulu	Pihtipudas
10:15	Tiistai	Jyväskylän Kristillinen koulu	Jyväskylä
11:00	Tiistai	Nisulanmäen koulu	Muurame
11:05	Tiistai	Kaukolan koulu	Kuhmoinen
11:30	Tiistai	Kuoreveden koulu	Halli
12:05	Tiistai	Uuraisten koulukeskus	Uurainen
12:05	Tiistai	Korpilahden yhtenäiskoulu	Korpilahti
12:10	Tiistai	Nilakan yhtenäiskoulu	Keitele
14:00	Tiistai	Huhtaharjun koulu	Jyväskylä
9:00	Keskiviikko	Kilpisen koulu	Jyväskylä
9:30	Keskiviikko	Petäjaveden yläaste	Petäjävesi
9:30	Keskiviikko	Palokan koulu	Palokka
9:35	Keskiviikko	Saarijärven Keskuskoulu	Saarijärvi
10:00	Keskiviikko	Joutsan yhtenäiskoulu	Joutsa
10:15	Keskiviikko	Konneveden yläkoulu	Konnevesi
10:30	Keskiviikko	Vaajakosken koulu	Vaajakoski
11:00	Keskiviikko	Kuuhankaveden koulu	Hankasalmi
11:15	Keskiviikko	Kannonkosken koulu	Kannonkoski
11:30	Keskiviikko	Tainionmäen koulu	Kivijärvi
11:50	Keskiviikko	Nopolan koulu	Kyyjärvi
12:00	Keskiviikko	Kinnulan keskuskoulu	Kinnula
12:05	Keskiviikko	Lievestuoreen koulu	Lievestuore
12:10	Keskiviikko	Kannonkosken koulu	Kannonkoski
12:25	Keskiviikko	Sinervän koulukeskus	Multia
11:30	Keskiviikko	Sydän-Laukaan koulu	Laukaa
8:30	Torstai	Säynätsalon/Lehtisaaren koulu	Säynätsalo
9:05	Torstai	Vihtavuoren koulu	Vihtavuori
9:40	Torstai	Toivakan koulukeskus	Toivakka
11:00	Torstai	Viitasaaren keskuskoulu	Viitasaari

Avajaisten ohjelma

23.4.2012 klo 17.00 Jyväskylä Paviljonki, NRJ Areena

The Last One Standing, musiikki: CôneMüzik, koreografia: 3xH, valosuunnittelu: Heidi Kosonen, Hiphop-ryhmä "3xH" ja CôneMüzik

Tervetuloa Esko Junttila, Taitaja2012 kilpailunjohtaja

Niin kuin mies, elokuvasta "Mulan", säv. Jerry Goldsmith, sov. Antti Vauramo, Cygnaeus-lukion musikaaliryhmä

SM-finalistien esittely

Kilpailija- ja tuomarivalat

Skills Finland ry:n sekä opetus- ja kulttuuriministeriön tervehdys, Skills Finland ry:n hallituksen puheenjohtaja,

opetusneuvos Seija Rasku, opetus- ja kulttuuriministeriö

This Is It, säv. ja sov. Ilkka Kainulainen, Siiri Kangas, Miikka Mäkitalo, san. Siiri Kangas

SiCi & the Boogie Brothers

Taitajien Taitajan sanat kilpailijoille, Teemu Mikkonen, Taitajien Taitaja 2011

Psyko, musiikki: Jonway - Time Trial, koreografia ja valosuunnittelu: Heidi Kosonen ja 3xH

Hiphop-ryhmä "3xH"

Järjestäjän tervehdys ja Taitaja2012 SM-kilpailujen avaus johtaja Vesa Saarikoski, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä

Esiintyjät:

Hiphop-ryhmä "3xH", opettaja Heidi Kosonen, Anni-Mari Eräjärvi, Mika Hartio, Selma Kauppinen, Inkeri Kautto, Maiju

Keski-Korpi, Jenna Koskela, Heidi Kosonen, Ella Kunnari, Anni Kärkkäinen, Viivi Puukko, Henna Salonvaara, Viivi

Savolainen, Pinja Weijo

CôneMüzik, opettaja Matti Laukkanen, muusikko-opiskelijat Teemu Mustonen, Lauri Kallio, Jaakko Peltonen, Antti

Lähdesmäki

Cygnaeus-lukion musikaaliryhmä, Käsikirjoitus: Cygnaeus-lukion tiimi, Ohjaaja: Maarit Mertaniemi, Musiikin harjoittaminen: Arimo Tuomisto, Koreografiat: Laura Hauta-aho ja Laura Chambers, Tansseissa avustanut opettaja: Kaisa Wallinheimo

Forest Camp –musikaaliorkesteri, Arimo Tuomisto – kapellimestari / koskettimet, Miikka Huisko – kitara, Ilkka Kleemola – basso, Jukka Puranen – rummut

SiCi & the Boogie Brothers, Suomalaisen musiikkikampuksen yhtye, Siiri Kangas – laulu, Ilkka Kainulainen – kitara, Miikka Mäkitalo – basso, Samu Paananen – beatboxing

Colony of Megalodonts –orkesteri, opettaja Antti Kettunen, Samuli Tuomainen – koskettimet / trumpetti, Heikki Selamo – kitara, Jaakko Peltonen – basso, Oskari Niemi – rummut, Mika Savolainen – saksofoni, Antti Hevosmaa – trumpetti

Juontajat:

Hanna Seppälä ja Niko Saloheimo (MU11B)

Päättäjäisten ohjelma

26.4.2012 klo 17.00 NRJ Areena

Suuntaan tulevaan, säv. ja san. Kari Luoto, sov. Henri Leppä, ao Kuoro Taitajat ja Colonel of Megalodonts

Jyväskylän kaupungin tervehdys, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Pauli Partanen

Yrittäjyysopetusmenetelmät –palkinto, hallituksen jäsen Tarja Nieminen, Suomen Yrittäjät ry

Turvalliset työtavat –palkinto, riskipäällikkö Jonna Lahtinen, Tapiola-yhtiöt

Kestävän kehityksen Taitaja –palkinto, Skills Finland ry:n hallituksen puheenjohtaja, opetusneuvos Seija Rasku, opetus- ja kulttuuriministeriö

Taitaja9-voittajajoukkueen julkistaminen

Uusi Sävel, säv. ja san. Yona – J.K.Louhivuori; koreografia, puku- ja valosuunnittelu: Anne Joutsimäki, ao:n tanssin ja musiikin oppilaat sekä Yona ja SkillCellos

Suomenmestaruusmitalien jako, toiminnanjohtaja Eija Alhojärvi, Skills Finland ry, pääjohtaja Aulis Pitkälä, opetushallitus, rehtori Kirsti Kosonen, Jyväskylän ammattiopisto ja rehtori Petteri Järvinen, Jämsän ammattiopisto

Kiitossanat, Esko Junttila, Taitaja2012 kilpailunjohtaja

Kiitossanat kansainvälisille kilpailijoille, johtaja Mika Tammilehto, opetus- ja kulttuuriministeriö

EuroSkills2012 – Suomen ammattitaitomaajoukkueen esittely, Skills Finland ry:n hallituksen puheenjohtaja,

opetusneuvos Seija Rasku, opetus- ja kulttuuriministeriö

Taiturit tulevaisuudessa, Tähtisikermä, säv. Williams - Ball - Sundqvist, sov. esittäjien työryhmä, koreografia: Anne

Joutsimäki, visuaalinen suunnittelu: opettajien työryhmä, ao:n tanssin ja musiikin oppilaat, SkillCellos

Taitajien Taitajan 2012 julkistaminen, johtaja Mika Tammilehto, opetus- ja kulttuuriministeriö

Päättösanat, rehtori Kirsti Kosonen, Jyväskylän ammattiopisto

Taitaja-pokaalin vaihto, Esko Junttila, Taitaja2012 kilpailunjohtaja ja Anne Karppinen, Taitaja2013 kilpailujohtaja

Esiintyjät:

ao Kuoro Taitajat, opettaja Maria Jaakkonen, muusikon perustutkinnon opiskelijat Iina Penttilä, Hanna Mursunen, Krista

Viinikainen, Matilda Kangas, Heta Nykänen, Kaisu Tajakka, Melik Turunen, Antti Manninen, Joonas Vesalainen, Juha

Takanen, Joonatan Jaakonaho, Simo Andersén, Pekka Louhimo, Hanna Seppälä, Niko Saloheimo

Colony of Megalodonts –orkesteri, opettaja Antti Kettunen, Samuli Tuomainen – koskettimet / trumpetti, Heikki Selamo – kitara, Jaakko Peltonen – basso, Oskari Niemi – rummut, Mika Savolainen – saksofoni, Antti Hevosmaa – trumpetti

Laulusolisti: Yona

Kitarasolistit: Paavo Eerola, Olli Hirvanen (opettaja)

SkillCellos, opettaja Kalle Kangas, Samuli Souru, Piritta Järvinen, Pinja Päivänen, Kalle Kangas

Nykytanssin ryhmä, opettaja Anne Joutsimäki, tanssin oppilaat Vilma Autio, Kiia Kekkonen, Sara Kröger, Kaisu Kuusela, Meri Malkki, Laura Suonperä, Elina Turkia, Iina Ylimartimo, Alisa Seilonen, Salla Kukkonen

Juontajat:

Hanna Seppälä ja Niko Saloheimo (MU11B)

Valo- ja äänitekniikan toteutus:

Paviljonki Kongressipalvelut, Ahti Impola

Pukusuunnittelu ja –toteutus:

Tanssijoiden pukusuunnittelu ja puvustuksen toteutus: Heidi Kosonen ja työryhmä, Juontajien puvut: artersaanikoulutus, opettaja Irmeli Raitanen, toteutus: Ingrid Kemppainen, Miia Räsänen

Taitaja2012-mainonta, suunnitelma

Ajoneuvoteippaukset Taitaja2012-ilmeeseen ao:n kuljetuskalustoon

- 1 bussi, 1 rekka, 2 pakettiautoa

Valtakunnallinen radiomainoskampanja

- Radio NRJ
- Ajankohta 28.3.–26.4.2012, 4 viikkoa
- Spotin kesto n. 30 sek., toistoja 300
- Osa pääyhteistyökumppanisopimusta Radio NRJ:n kanssa
- NRJ tuottaa – käsikirjoitus yhdessä asiakkaan kanssa
- Osana radiokampanjaa ohjelmayhteistyö, johon NRJ tuottaa 8 kuunnelmaa. NRJ:n Aamupojat käyvät tutustumassa ammatteihin (kilpailulajeihin) ja kuulijat saavat arvata mistä ammatista on kyse. Ensimmäisenä oikein vastannut soittaja voittaa palkinnon (2 lippua Taitaja2012:n Chisun konserttiin tai vaihtoehtona Chisun levy).
- Osana radiokampanjaa myös nettikampanja

Alueellinen TV-kampanja MTV3-kanavalla

- Alueena Keski-Suomi: kontaktitakuu 191 000 katsojaa
- Teaseri, 10 sekuntia, 4.3.2012 - 11.3.2012
- 23 esityskertaa, lähinnä primetime-lähetys, ohjelmakartasta mm. Idols, Salatut elämät, C.S.I. Miami, Korkeiden kera + uusia kevätsarjoja
- Varsinainen tv-kampanja, 20 sekuntia, 10.4.2012 - 24.4.2012
- Kontaktitakuu 229 914 katsojaa, n. 30 esityskertaa
- ao:n Mediapaja tuottaa

Ulkomainonta

NeonMedia – digitaalinen valoteksti

- Paikallisliikenteen bussit 28.3.-26.4.2012
- Kolmikulman valomainos 28.3.-26.4.2012

Jumboscreen Media, kompassiaukio

- Kampanja 2 viikkoa, 11.-25.4.2012 Iltapäivä (ma-su klo 13-18)
- Mainoksen pituus 10 sek/video, toisto 420 krt./viikko, 840 toistoa

Kävelykadun banderollipaikat (3 kpl, paikat 3,4 ja 5)

- Varattu kampanja 3 viikkoa 9.-27.4.2012

Lehti-ilmoitukset

Taitaja-näkyvyys kaikkiin ao:n lehti-ilmoituksiin helmikuusta 2012 alkaen
 Keski-suomalainen Elämä edessä liite 25.1., ilm. toisto 19.2., 1/2 sivua 22.4., 24.4., 25.4. 26.4. (4x200)
 Opettaja-lehti 17.2. 1/8 s, 16.3. 1/4 s, 5.4. 1/2 s
 Suur-Jyväskylän lehti ke 18.4. kokosivu, sivu 2
 Jämsän Seutu/Vekkari to 19.4. 1/2 s.
 City-lehti 1/2 s.
 Ysi-lehti 1/1 s.
 Improbatur-lehti
 Como-lehti 3 krt
 Muihin K-S:n paikallislehtiin suikaleilmoitukset

Tabloid-liite

- 24-sivuinen tabloid-liite Keski-suomalaisen välissä
- julkaisupäivä Keski-Suomen päivä 18.4.

Painotöitä ja markkinointituotteita 2010-2012

ao-karamelli	200 kg
ao-marssilippu	1 kpl
ao-paitoja	244 kpl
ao-pikkuliput	150 kpl
ao-sateenvarjo	500 kpl
Avainkaulanauha, kisapasseihin	5000 kpl
"Elämäsi valinta" esittelyvideo DVD	1 kpl
Ensiesite, 6-sivuinen, ruotsi	1000 kpl
Ensiesite, 6-sivuinen, suomi	5000 kpl
Esite, 6-sivuinen, englanti	1000 kpl

Esite, 6-sivuinen, ruotsi	1000 kpl
Esite, 6-sivuinen, suomi	2000 kpl
Harvest-liivi lajivastaaville, musta	120 kpl
Kampanjamerkki, rintanappi	34500 kpl
Kangaskassi, musta puuvilla	250 kpl
Kauluspaita, valkoinen	68 kpl
Kilpailunumerot	414 kpl
Käyntikortit	7x100 kpl
Lajinimet lajitolppiin, 47 tolppaa, 5 mm kennolevy	188 kpl
Lajioppaiden asut	151 kpl
Liivi, lime	71 kpl
Lipputangot ulkolajeihin, ristijalka ja lippu	5 kpl
Mediakortti, A4, 6-sivua	1000 kpl
Messuseinäke	1 kpl
Mikrokuituliina ruuvarilla	250 kpl
Muovitarra, pyöreä	900 kpl
Oikalaukku, kilpailijat	670 kpl
Opintopolkuoppaiden asut	301 kpl
Pashmina-huivi	141 kpl
Pikaopas tapahtumakävijöille, 36 sivua	6000 kpl
Poolopaita, musta	70 kpl
Päyhteistyökumppanitaulut, (14 x 4 kpl, 1 x 1 Bovallius)	57 kpl
Roll-uppeja	20 kpl
Silkkisolmio	150 kpl
Skills-logot lajitolppiin, 47 tolppaa, 5 mm kennolevy	188 kpl
Taitaja2012-juliste	1000 kpl
Taitaja2012 Jyväskylä kuvina in Pictures	1000 kpl
Taitaja2012 videokoooste, DVD	400 kpl
Taitaja2012 videotrailerit, DVD	3 kpl
Taitaja2012-tabloidlehti	3000 kpl
Taitaja2012-tabloidliite, 24 sivua	44640 kpl
Taitaja2012-standaari	20 kpl
Taitaja2012-kuulakärkikynä	12000 kpl
Taitaja9-paitoja	152 kpl
Taitaja-salkolippu	10 kpl
Taituri ja mestari -yhteistyökumppaneiden taulut	40 kpl
Toimitsija-asuja	968 kpl
Tuubihuivi, lime	300 kpl
Vänkäri -yhteistyökumppaneiden logotarrat	82 kpl
Yhteistyössä-banneri, 3 erikokoista	3 kpl
Kirjekuoret	
Kirjelomake	
Lähete, saatelehtiö	
Muistilehtiö	
Opastepohja	
Powerpoint-pohja	
Suoramarkkinointikirjeitä	
Taitaja-tarra, suorakaide	
Valokuvat Taitaja-kuvapankissa	
Videot Taitaja-kuvapankissa, You Tube	

Taitaja-TV, tekninen kalusto

Kamerakalusto:	
Kamera JVC KY HM700	9 kpl
Kamera Sony HVR-Z7E	3 kpl
Kamera Panasonic AG-HPX371	10 kpl
Kamerajalka Vinten	14 kpl
Kamerajalka Sachtler	9 kpl
Kuvausvaloasetti Ianiro 300W	1kpl
Kuvausvaloasetti Ianiro 800W	1 kpl
Kuvausvaloasetti Dedolight	1 kpl
Ajorata 12 m Flex Dolly	1 kpl
Kuvauspuomi Porta-Jib	1 kpl
Teleprompter Autocue	1 kpl
Trussikehikko 4 x 5 x 3m	

Ohjaamokalusto NRJ-Areena:	
Kuvamikseri Panasonic AV-HS400	1 kpl
Tarkkailumonitori Sony 32"	3 kpl
Tarkkailumonitori Sony 19"	2 kpl
Vektritasoskooppi Tektronics	1 kpl
Kuvakontroller JVC RM.LP25U	6 kpl
Intercom HME DX200 tukiasema	2 kpl
Intercom HME DX200 vyöasemat	12 kpl
Tekstigeneraattori Datavideo CG-350	1 kpl
Player/Recorder Sony PMW-EX30	2 kpl
Recorder Flash XDR	1 kpl

Audiokalusto NRJ-Areena:

Äänimikseri Yamaha DM-1000	1 kpl
Tarkkailumonitori Sony 19"	1 kpl
RTW-audiotasomittari	1 kpl
DKA-MS600C 5.1 audiotarkkailumittari	1 kpl
Genelec 8030 tarkkailumonitorit	2 kpl
TC Triple audioprosessori	1 kpl

Ohjaamokalusto Studio:

Kuvamikseri Panasonic AV-HS450	1 kpl
Kuvatallennin Panasonic	1 kpl
Tekstigeneraattori Datavideo CG-350	1 kpl
Tarkkailumonitori 40-42" TVLogic	7 kpl
Muuntimet	13 kpl
Äänimikseri Yamaha 01V96VCM	1 kpl
Tarkkailukaiuttimet Genelec 8030	4 kpl

Editit:

Avid MediaComposer editointiyksikkö	20 kpl
-------------------------------------	--------

Kaapelit, jakajat ym.:

Erilaisia kuva- ja audiokaapeleita	n 1000 m
Jakajat, vahvistimet ym.	20 kpl

Taitaja2012 semifinaalikoordinaattorit ja -paikkakunnat

Laji	Koordinaattori	Ajankohta	Kilpailupaikka
101 Autonasennus	Timo Mannerheimo	18.-19.1.	Savonlinna
102 Autokorin-korjaus	Henri Mutanen	25.1.	Joensuu
103 Automaalaus	Eero Kettunen	24.-25.1.	Joensuu
104 Kuljetus-logistiikka	Eero Komulainen	25.-26.1.	Joensuu Areena
105 Metsäkoneen käyttö	Ville Ovaskainen	25.1.	Joensuu Areena, Vaasa, Taivalkoski, Tampere
201 CAD- suunnittelu	Jukka Koskinen	26.1.	Helsinki ja Kokkola
202 Paino-tekniikka	Matti Hallikainen	25.-26.1.	Helsinki, Tampere
203 Painotuotteen suunnittelu	Pirjo Toroskainen	25.1.	Outokumpu
204 Tietojen-käsittely	Jukka Peltonen	25.1.	Salo, Joensuu
205 Tietokoneet ja verkot	Teemu Vihla	27.1.	Turku
206 Verkkosivujen tuottaminen	Tapio Kattainen	27.1.	Helsinki
207 TV- ja videotuotanto	Ilkka Niekka	9.2.	Jyväskylä
301 Asiakas-palvelu ja myynti	Marko J. Heikkinen	viikko 4	Joensuu, Vantaa, Tampere, Vaasa
302 Hiusmuotoilu	Tiina Makkonen	25.1.	Joensuu
303 Kauneudenhoito	Marita Silvennoinen	17.1.	Savonlinna
304 Kukkasideonta	Helena Jämsen	25.1.	Joensuu Areena
305 Lähihoitaja	Nina Östman	19.1.	Lahti, Savonlinna
306 Puhdistus-palvelu	Seija Vänskä	25.1.	Joensuu
307 Pukuompelu	Jaana Saarinki	6.2.	Helsinki
308 Somistus	Virva Tori	25.-26.1.	Joensuu, Sokos
309 Hevostenhoito	Satu Nasrelarab	17.1.	Ypäjä, Kiuruvesi
310 Yrittäjyys	Taimi Naukkarinen	18.1.	Joensuu, Rovaniemi, Seinäjoki, Helsinki
401 Huonekalu-puuseppä	Juhani Virtanen	31.1.	Joensuu, Oulu, Turku, Vihti

402 Ilmastointi-asennus	Jorma Käyhkö	25.-26.1.	Joensuu
403 Kivityöt	Veijo Saarelainen	Ei semifinaaleja	
404 Maalaus ja tapetointi	Matti Suomalainen	25.1.	Joensuu Areena
405 Putkiasennus	Aarre Hummelholm	24.1., 26.1.	Joensuu, Seinäjoki
406 Sähköasennus	Juha Liiten	23.-27.1.	Lieksa
407 Talonrakennus, kirvestyöt	Miika Räättäri	18.-19., 25.1.	Savonlinna, Pori, Joensuu ja Heinola
408 Talonrak., muuraus ja laatoitus	Hannu Korhonen	25.1.	Savonlinna, Hämeenlinna, Vaasa ja Kajaani
410 Viherrakentaminen	Renne Sänisalmi	24.1.	Kempele
501 Kondiittori	Mika Kaari	19.1., 25.1.	Lahti, Joensuu
502 Ravintolakokki	Kimmo Vaahtoluoto	19.1.	Rovaniemi, Raisio, Vaasa, Mikkeli
503 Cateringkokki	Kirsti Parviainen	10.-12.1.	Pietarsaari, Pori, Seinäjoki, Kajaani, Lappeenranta, Salo, Riihimäki ja Joensuu
504 Tarjoilija	Veijo Mäenpää	19.1.	Joensuu, Imatra, Järvenpää, Rovaniemi
601 Automaatioasennus	Tommi Puustinen	24.-26.1.	Jyväskylä
602 Elektroniikka	Jouni Virmes	25.1.	Joensuu Areena
603 Koneistus	Pekka Junninen	17.-19.1.	Espoo, Turku, Vaasa, Seinäjoki, Kemi, Mikkeli, Sastamala
604 Laborantti	Arja Pennanen	25.-26.1.	Joensuu Areena
605 Levy ja hitsaus	Jouko Korhonen	25.1.	Kerava, Jyväskylä, Joensuu, Kemi, Orimattila
606 Mekatroniikka	Kari Kaseva	25.-26.1.	Joensuu Areena
607 Koneen-asennus ja kunnossapito	Hannu Huovanainen	17.-18.1.	Äänekoski
TaitajaPLUS			
Artesaani	Anne Hautala	31.1.	Jyväskylä
Kiinteistöhoito	Petri Hämäläinen	18.1.	Helsinki
Puhdistuspalvelu	Hannele Rissanen	25.1.	Jyväskylä

Taitaja2011 semifinaalikoordinaattorit ja -paikkakunnat

Laji	Koordinaattori	Ajankohta	Paikkakunnat
101 Autonasennus	Matti Pannula	28.-29.1.	Helsinki
102 Autokorinkorjaus	Aulis Rekonen	27.1.	Helsinki
103 Automaalaus	ei semifinaalia		
104 Kuljetuslogistiikka	Harri Korhonen	17.-20.1	Jämsänkoski
105 Metsäkoneen käyttö	Jarmo Nikkanen	26.1.	Kullaa, Rovaniemi, Valtimo ja Kuru
201 CAD-suunnittelu	Jukka Koskinen	20.1.	Helsinki
202 Painotekniikka	Hannu Mäkinen	19.-20.1.	Helsinki ja Tampere
203 Painotuotteen suunnittelu	Petri Hämynen, Eija Väliaho	17.1.-18.1.	Jyväskylä
204 Tietojenkäsittely	Jussi Torppa	20.1.	Jyväskylä
205 Tietokoneet ja verkot	Vesa Hirvenlahti, Jorma Varis	13.1.	Jyväskylä
206 Verkkosivujen tuottaminen	Tapio Kattainen	13.1.	Helsinki
301 Asiakaspalvelu ja myynti	Antti Ritvonen	25.-28.1.	Jyväskylä, Kuopio, Vantaa ja Vaasa
302 Hiusmuotoilu	Anne Naarala	19.1.	Jyväskylä
303 Kauneudenhoito	Sinikka Luukkainen	18.1.	Jyväskylä
304 Kukkasideonta	Outi Honkanen	19.1.	Jämsä
305 Lähihoitaja	Nina Östman	28.1.	Kemi ja Salo
306 Puhdistuspalvelu	Eija Ahtikallio	20.1.	Jyväskylä
307 Pukuompelu	Sari Lehtonen	25.1.	Jyväskylä
308 Somistus	Pia Kotro	25.-26.1.	Jyväskylä
309 Hevostenhoito	Kati Korpi	25.1.	Kaustinen, Vehkalahti
310 Yrittäjyys	Satu Mursula	18.1.	Jyväskylä, Lohja, Helsinki, Kuopio
401 Huonekalupuuseppä	Aimo Väisänen	20.1.	Jyväskylä, Rovaniemi, Joensuu, Lahti
402 Ilmastointiasennus	Timo Toivanen	19.-20.1.	Jyväskylä
403 Kivityöt	Veijo Saarelainen	17.12.	Joensuu
404 Maalaus ja tapetointi	Matti Ruuskanen	13.1.	Jyväskylä
405 Putkiasennus	Jari Latukka	25.-27.1.	Jyväskylä
406 Sähköasennus	Jari Peura	24.-27.1.	Jämsänkoski
407 Talonrakennus, kirvestyöt	Teuvo Toppinen	25.1.	Tornio, Lappeenranta, Jyväskylä, Turku
408 Talonrak., muuraus ja laatoitus	Juha Hietalo	20.1.	Rovaniemi, Seinäjoki, Jyväskylä, Raisio
410 Viherrakentaminen	Heli Aho	2.2.	Viherlandia, Jyväskylä
501 Kondiittori	Marja-Leena Pitkälä	19.-20.1.	Jyväskylä

502 Ravintolakokki	Martti Lehtinen	20.1.	Tornio, Joensuu, Turku, Porvoo
503 Cateringkokki	Sirpa Vihavainen	18.-20.1.	Seinäjoki, Tampere, Pori, Salo, Riihimäki, Imatra, Haapavesi, Jyväskylä
504 Tarjoilija	Tuija Auramo	13.1.	Helsinki, Jyväskylä, Porvoo, Lahti
601 Automaatioasennus	Jari Ikonen	25.-27.1.	Jyväskylä
602 Elektroniikka	Keijo Salonen	25.-26.1.	Jyväskylä
603 Koneistus	Pekka Rautio	Viikko 3	Turku, Seinäjoki, Vammala, Kajaani, Kemi, Mikkeli
604 Laborantti	Tuija Nurminen	25.1.	Jyväskylä
605 Levy ja hitsaus	Jyrki Kuisma	19.1.	Kemi, Jyväskylä, Kerava, Varkaus, Orimattila
606 Mekatroniikka	Markku Lasarov	26.-27.1.	Jyväskylä
607 Koneenasennus ja kunnossapito	Pasi Sormunen	25.-26.1.	Iisalmi

Lajivastaavien ja -varavastaavien koulutus

Hämeen ammattikorkeakoulu

1 lähipäivä 7.4.2010, Starttipäivä Taitaja 2012 -tapahtumaan

Starttikellon käynnistys Taitaja 2012 -tapahtumaan, toiminnanjohtaja Tuomas Eerola
 Skills Finlandin saatesanat Taitaja 2012 -tapahtumantekijöille, Taitaja-päällikkö Pekka Matikainen
 Koulutuskuntayhtymä - yrittämisen ja taitamisen oppimisympäristö, Jyväskylän koulutuskuntayhtymänjohtaja Hannu Salminen
 Taitaja 2012 -tapahtuma, projektipäällikkö Esko Junttila
 HAMK Skills Trainers' Academy Taitaja 2012-kouluttajana, toiminnanjohtaja Tuomas Eerola
 Laji- ja varavastaavien koulutusohjelman eteneminen suhteessa Taitaja 2012 -aikatauluihin
 Resurssi- ja työaikakäytännöt Taitaja-toimijoille
 Lajivastaavien ja -varavastaavien tehtävät, vastuut ja velvollisuudet semifinaaleissa ja finaaleissa
 Taitaja Management Plan lajivastaavan tukena
 Oulusta oppia lajikohtaisesti, Taitaja2010-tapahtuman benchmarking -matkan tavoitteet, koulutustehtävät (esimerkkicase: Painotekniikka) ja käytännön järjestelyt
 Osallistujat: Koulutuskuntayhtymän johto, yksikönjohtajat, koulutuspäälliköt, lajivastaavat, lajivaravastaavat ja muut Taitaja-toimijat.

Taitaja2010 tapahtumaan tutustuminen 26.-29.4.2010

Etätehtävä 1 palautus 30.5.2010. Tehtävän tavoitteet: tutustua Taitaja2010 Oulu -tapahtumaan ja erityisesti oman lajin SM-finaaliin, verkostoitua oman lajin toimijoiden kanssa, saada hyviä vinkkejä ja kehittämisideoita ajatellen Taitaja2012-finaalitapahtumaa, kehittää omaa lajia, valmistautua Taitaja2012 Jyväskylä -lajiraportin laatimiseen
 Toteutus: Tutustu aiempien Taitaja kilpailujen (erityisesti Vaasa 2009) loppuraportteihin, Osallistu Oulu 2010 tapahtumaan, Keskustele ja kerää Taitaja-toimijoilta mahdollisimman paljon omaa lajiasi ja Taitaja-tapahtumaa koskevaa materiaalia, mielipiteitä, kokemuksia ja näkemyksiä. Laadi vapaamuotoinen raportti. Liitteenä oli luettelo tarkkailukohteista.

Taitaja2011-kilpailulajien valtakunnallinen 1. ohjausryhmäpäivä 25.8.2011

Liitteenä oli tarkka kokouksen esityslista ja pöytäkirjapohja, josta katsottavissa lajin toteuttamisaikataulutusta.

2. lähipäivä 8.10.2010

Etätehtäväpalautte, Tuomas Eerola
 Taitajien Taitaja 2010 Mette Pökelmannin haastattelu
 Taitaja 2012 projektin ajankohtaiskatsaus, Optima:n käyttö, Esko Junttila
 Taitajan kehittämishaasteet ja -linjaukset, Taitaja2011 semifinaalit, Pekka Matikainen
 Taitaja2011 kuulumiset Ilkka Kemppainen
 Semifinaalien järjestelyt Esko Junttila ja Ilkka Kemppainen
 Semifinaalin järjestäjän muistilista ja tuomarointi semifinaaleissa Tuomas Eerola
 Kokemuksia ja vinkkejä semifinaalin järjestäjälle Tuija Auramo

Taitaja2011-kilpailulajien valtakunnallinen 2. ohjausryhmäpäivä 1.12.2011

Liitteenä oli tarkka kokouksen esityslista ja pöytäkirjapohja, josta katsottavissa lajin toteuttamisaikataulutusta.

Etätehtävä 2 palautus 20.2.2011 Lajisi semifinaaliraportti

3. lähipäivä, 16.3.2011

Tervetuloa lähipäivään Tuomas Eerola
 Rehtorin puheenvuoro Kirsti Kosonen

Taitaja2012 toimisto esittäytyy, ajankohtaiskatsaus, Esko Junntila, Susanna Kanninen, Mira Ruth-Viitanen, Niina Luttinen, Juha Luomala, Ari Halme ja Pekka Kolehmainen

Taitaja-semifinaalikierron 2011 ja kokemuksia EuroSkills2010 –tapahtumasta Pekka Matikainen, Skills Finland ry

Taitaja 2011 tilannekatsaus: Tervetuloa Kuopioon! Ilkka Kemppainen

Taitaja2013: Valmistelut ovat käynnistyneet Markku Rätty

Taitaja2012 -tapahtuman yhteistyösopimukset, mediakortti, Pekka Kolehmainen

Taitaja Management Plan Ari Halme, Tuomas Eerola

Etätehtävän 2 palaute, etätehtävän 3 tehtäväksi anto Tuomas Eerola

Kohti Kuopiota, tsemppipäivän 23.3. info Mira Ruth-Viitanen

Etätehtävä 3 palautus 31.5.2011 Lajisi finaaliraportti. Tehtävän tavoitteet: kerätä kokemukset Taitaja2011 Kuopio tapahtumasta ja erityisesti oman lajin SM-finaalista, hankkia valmiuksia ja kehittämissideoita ajatellen Taitaja2012 finaalityötapaa, kehittäjä lajivastaavana / varavastaavana, kehittää omaa lajia ja ammatillista koulutusta, valmistautua Taitaja2012 Jyväskylän lajiraportin laatimiseen

Toteutus: Osallistu oman työtehtäväsi mukaisesti Taitaja2011 tapahtumaan Kuopiossa. Kerää ja kirjaa muistiin kaikki oman lajin järjestämiseen liittyvät kokemukset. Vertaa Taitaja2012 lajialuekyselyssä palauttamiasi tietoja Kuopion toteutukseen ja raportoi mahdolliset poikkeamat. Kiinnitä huomiota mahdollisuuksien mukaan myös toisten lajien järjestelyihin ja koko Taitaja-tapahtumaan. Laadi kokemuksistasi kirjallinen raportti 31.5.2011 mennessä, jossa tarkastelet mm. seuraavia asioita. Luettelo oli liitteenä.

Taitaja2012-kilpailulajien valtakunnallinen 1. lajiohjausryhmäpäivä 31.8.2011 Jyväskylän Paviljonki.

Tilaisuuden avaus ja ajankohtaiset asiat

Kilpailusäännöt, ohjeet ja semifinaalien järjestäminen, Skills Finland ry. Työkyky-teema kilpailutehtävissä, SAKU ry.

Lajikohtaiset kokoukset.

Ennakotehtävä: Tutustu huolella Taitaja-, TaitajaPLUS, Taitaja9-sääntöihin ja selvitä, miten ne ohjeistavat semifinaaleja (Taitaja9:ssä paikallis- ja aluekilpailut) ja finaaleja.

Liitteenä oli tarkka kokouksen esityslista ja pöytäkirjapohja, josta katsottavissa lajin toteuttamisaikataulusta.

Taitaja2012 lukuvuoden avaus 31.8.2011 klo 16.15-19.00, Jyväskylän Paviljonki, Ravintola 2.krs.,

Tervetulomalja, Buffet-ruokailu, leppoisaa yhdessä oloa, musiikkia. Menu: Elonkorjuubuffet keskisuomalaiseen tapaan.

4. lähipäivä 26.10.2011

Tervetuloa lähipäivään Pirjo Tuominen, HAMK Skills Trainers' Academy

Taitaja2012, ajankohtaiskatsaus, Esko Junntila

Saavutettavuus ja esteettömyys kilpailuissa, Päivi Pynnönen, HAMK Skills Trainers' Academy

Kestävän kehityksen näkökulma Taitaja-lajeissa, Kati Lundgren, Suomen ympäristöopisto SYKLI

Taitaja säännöt, tuomarointi Taitaja-kilpailuissa ja World Skills 2011 Lontoon terveiset, Pekka Matikainen

Taitajatuomarointi ja CIS NG –järjestelmä, Tapio Kattainen, Suomen liikemiesten kauppaopisto

Taitaja2011 pistelaskennan kokemukset Ari Hyvärinen, Savon koulutus kuntayhtymä

Etätehtävän 3 palaute, Pirjo Tuominen

Taitaja2012-kilpailulajien valtakunnallinen 2. lajiohjausryhmäpäivä 30.11.2011.

Liitteenä oli tarkka kokouksen esityslista ja pöytäkirjapohja, josta katsottavissa lajin toteuttamisaikataulusta.

5. lähipäivä 12.1.2012

Tervetuloa lähipäivään, Pirjo Tuominen, HAMK Skills Trainers' Academy

Taitaja2012 –katsaus, kilpailutehtävät, yleisjärjestelyt, Esko Junntila

Skills Finlandin terveiset, kilpailutehtävien arviointi, Pekka Matikainen

KV-kilpailijat Taitaja2012 Jyväskylässä, Matti Haapanen, Turun ammatti-instituutti

Arviointi: Case 1, Tuija Auramo, tarjoilijalaji

Arviointi: Case 2, Keijo Salonen

TaitajaPLUS, Miiko Taka, Bovallius ammattiopisto

Opintopolut, Taitaja9. Mira Ruth-Viitanen

Turvallisuusjärjestelyt ym. Jyväskylän Paviljongissa Matti Kuosmanen, Jyväskylän Paviljonki

6. lähipäivä 7.2.2012 Arviointikoulutus

Tervetuloa lähipäivään, Pirjo Tuominen, HAMK Skills Trainers' Academy

Kilpailujärjestelyt etenevät, Esko Junntila

Skills Finlandin terveiset, Pekka Matikainen

CIS NG-työn alustus, Ari Hyvärinen, Savon koulutus kuntayhtymä

Osallistujien tulee hakea etukäteen viime vuoden import-lomake itselleen esim. muistitikulle osoitteesta:

http://www.skillsfinland.fi/?option=com_tehtavapankki2

Lajikohtainen työskentely, Tapio Kattaisen asiantuntemus kaikkien lajien käytettävissä.

Koulutuspäivä päättyy viimeistään 15.30 eli kun arviointityö on valmis.

Etätehtävä 5 palautus 29.2.2012 Lajituomareiden perehdytys suunnitelma

Suunnitelmassa ainakin seuraavat asiat: Kilpailun eettiset säännöt ja arvot, Päätuomarin tehtävät ja vastuu ja työskentelyaikataulu, Jury ja ylituomarin rooli, Lajin muut tuomarit ja tehtävät, Tuomariston tehtävät arvioinnissa, CIS-perusteet, tulospalvelu, Vastalausekäsittely, Kilpailijat (SM-kilpailijat, KV-kilpailijat, +1 kilpailijat, ES & WS treenaajat, TaitajaPLUS), Palkinnot, Taitajien taitajan valinta, Kilpailuhuoltajien ja joukkueenjohtajien oikeudet / velvollisuudet ja mahdolliset avustajat.

7. lähipäivä 20.3.2012 Arviointikoulutus
Tervetuloa lähipäivään, Pirjo Tuominen, HAMK Skills Trainers' Academy
Kilpailujärjestelyt etenevät, Esko Junntila
Skills Finlandin terveiset Pekka Matikainen, Skills Finland ry
Lajikohtainen CIS NG-työ jatkuu
15.30 Koulutuspäivä päättyy kun arviointityö on valmis.

Taitaja2012-tapahtuman päätösseminaari 31.8.2012
Tervetuloa lähipäivään, Pirjo Tuominen, HAMK Skills Trainers' Academy
Rehtorin tervehdyssanat Kirsti Kosonen, Jyväskylän ammattiopisto
Kilpailujohtajan päätöspuheenvuoro, Esko Junntila
Taitaja-päällikön puheenvuoro, Pekka Matikainen, Skills Finland ry
Taitaja2012-tapahtuman auditointi Iiro Suksi, Vaasan ammattiopisto
Keskustelua lajien toteuttamisesta, Tuomas Eerola ja Pirjo Tuominen, HAMK Skills Trainers' Academy
Todistusten jako
Tilaisuuden päätössanat, koulutuskuntayhtymän johtaja Vesa Saarikoski

Seminaariohjelma

24.4. ja 25.4. ”Keski-Suomi kasvuun yhdessä yrittäen”, toteuttajat Keski-Suomen yrittäjyyskasvatuksen ehjä polku -hanke projektipäällikkö Niina Helin ja Yli- ja maakunnallinen YES-keskus -hanke Yrittäjyyden kehittämisspäällikkö Satu Mursula

24.4. 25.4. ja 26.4. ”Aluekehittäminen”, toteuttajat koulutuksen kehittämisspäällikkö Anu Tokila Keski-Suomen maakuntaliitto, kehitysjohtaja Eija Heinonen ja sivistystoimensuunnittelija Lea Goyal ELY-keskus sekä kehittämisjohtaja Terttu Kiviranta Jyväskylän koulutuskuntayhtymä.

24.4. ja 25.4. ja 26.4. ”Yhdistelmäopinnot, ohjaamalla oikeille urille”, toteuttaja Jyväskylän ammattiopisto projektipäällikkö Taina Saarikko.

24.4. ja 25.4. ”Taitavasta taitajasta osaavaksi opettajaksi”, JAMK, ammatillinen opettajakorkeakoulu, Uusi ura opettajana ja Kiihdytyskaista- joustavammat koulutusmahdollisuudet nuorille –hankkeet.

24.4. ja 25.4. ”Lukiokoulutus osana toisen asteen koulutusta Jyväskylässä”, toteuttaja: Jyväskylän koulutuskuntayhtymän lukiokoulutus –liikelaitoksen johtaja Antti Rastela.

24.4. ja 25.4. ”Lukiokoulutus ja työelämä ne yhteen soppii! Keski-Suomen lukiohanke –case, toteutti Keski-Suomen lukiohanke suunnittelijat Mika Kangas, Kerttu Pylvänäinen ja Liisa Lamminsivu-Risku.

24.4., 25.4. ja 26.4. ”ECVET-eurooppalainen opintosuoritusten siirtojärjestelmä käyttöön Suomessa”, toteuttajat opetusneuvos Hanna Autere Opetushallitus, yli-insinööri Timo Repo Opetushallitus ja opetusneuvos Seija Rasku Opetus- ja kulttuuriministeriö.

24.4. ja 25.4. ”Opetusteknologia ja yhteisölliset ympäristöt opettajan apuna”, toteuttajat Jyväskylän ammattiopiston eTutorit ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun uusmediasuunnittelijat.

24.4. ja 25.4. ”Game Bridge”, toteuttaja lehtori Birgitta Mannila.

24.4. International Seminar ”Quality and Attractiveness of VET” järjestäjinä Jyväskylän ammattiopisto, Jämsän ammattiopisto, Jyväskylän aikuisopisto, Skills Finland ja CIMO.

24.4. ja 26.4. ”Kansainvälisyyskoulukonsepti”, toteuttajana kv-kouluhanke, kv. asioiden koordinaattori Rea Tuominen Jyväskylän ammattiopisto.

25.4. ja 26.4. ”Asiantuntijuuden jakaminen; Ohjataan yhdessä - koulutuksenjärjestäjän ja yrityksen välinen yhteistyö, Tulevaisuuden osaaminen ja Ohjauksen uudet tuulet”, toteuttajana projektipäällikkö Sari Riekkö TopTrainerTeam hankkeen päätösseminaari.

25.4. ”Elinikäinen ohjaus- palveluverkosto oppijan tukena”, kaksi erillistä tilaisuutta, toteuttajan Keski-Suomen Opin ovi-hanke Projektipäällikkö Eeva Mäkinen, Koppari- koko ikäluokan parhaaksi-hanke Projektipäällikkö Minna Ahokas,

Osaajia teollisuudelle -hanke kehittämisspäällikkö Pertti Manninen, osallistujia oli yhteensä 45. Tilaisuudesta tehtiin erillinen DVD jonka avulla keskusteluun on ollut mahdollista palata myös jälkikäteen.

25.4. "Ammattiosaajan työkykyseminaari", toteuttajina Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto SAKU ry, osallistujia oli 34. Puhujana Opetusministeriön valtiosihteeri Tapio Kosunen.

25.4. "Toisen asteen koulutuksen suunta", toteuttajana Opetushallitus yhdessä OAJ:n kanssa osallistujia n. 100.

Koulutuksen järjestäjien palkinto

Skills Finland ry palkitsee koulutuksen järjestäjät sen mukaan, miten heidän opiskelijansa menestyvät Taitaja-kilpailun erilaissa. Vuosittain mitalisijoille yltänyt Jyväskylän koulutuskuntayhtymä oli tällä kertaa ylivoimaisesti paras.

1. Jyväskylän ammattiopisto ja Jämsän ammattiopisto
6 kultaa, 4 hopeaa, 5 pronssia, 4 diplomisijaa, 50 pistettä yhteensä
2. Pohjois-Karjalan ammattiopisto
4 kultaa, 5 hopeaa, 1 pronssia, 1 diplomisija, 34 pistettä yhteensä
3. Oulun seudun ammattiopisto
2 kultaa, 6 hopeaa, 2 pronssia, 3 diplomisijaa, 33 pistettä yhteensä

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän voittoisan joukkueen kilpailijoita. Kuva Mika J. Luomansivu.

Taitaja2012-kilpailun lopputulokset

101 Autonasennus

1. Kivijärvi Anssi, Raahen ammattiopisto, 79.50, kotipaikka Raahе
2. Tuomainen Antti, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 69.50, kotipaikka Kuopio
3. Korhonen Antti, Kainuun ammattiopisto, 63.00, kotipaikka Sotkamo
4. Katajisto Jussi, Satakunnan ammattiopisto, 61.00, kotipaikka Kankaanpää
5. Nordström Rauli, Raahen ammattiopisto, 60.00, kotipaikka Raahе
6. Ylikoski Eelis, Oulun seudun ammattiopisto, 58.00, kotipaikka Kempele
7. Tyni Henri, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 57.50, kotipaikka Joensuu
8. Kirjavainen Teppo, Koulutuskeskus Tavastia, 48.00, kotipaikka Hämeenlinna

102 Autokorinkorjaus

1. Ohenoja Jani, Oulun seudun ammattiopisto, 77.50, kotipaikka Piippola
2. Syrjälä Henri, Oulun seudun ammattiopisto, 71.50, kotipaikka Haukipudas
3. Perjus Tommy, Yrkesakademin i Österbotten, 71.00, kotipaikka Närpiö
4. Aarnio Roope, Omnian Ammattiopisto, 70.50, kotipaikka Espoo
5. Korkiakoski Mikael, Omnian Ammattiopisto, 69.50, kotipaikka Espoo
6. Kervinen Tomi, Helsingin tekniikan alan oppilaitos, 68.50, kotipaikka Helsinki

103 Automaalaus

1. Suutari Ilona, Tampereen ammattiopisto, 81.00, kotipaikka Tampere
2. Huhta Mikael, Helsingin tekniikan alan oppilaitos, 80.50, kotipaikka Tuusula
3. Pätsi Toni, Oulun seudun ammattiopisto, 77.50, kotipaikka Kempele
4. Miettinen Kim, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 77.00, kotipaikka Siilinjärvi
5. Lindström Kenneth, Helsingin tekniikan alan oppilaitos, 72.50, kotipaikka Helsinki
6. Parkkinen Antti, Etelä-Savon ammattiopisto, 71.50, kotipaikka Mikkeli
7. Pitkänen Pasi, Etelä-Savon ammattiopisto, 70.00, kotipaikka Mikkeli

104 Kuljetuslogistiikka

1. Möttönen Timo, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä, 68.51, kotipaikka Perho
2. Hahka Toni, Yrkesakademin i Österbotten, 65.30, kotipaikka Vöyri
3. Porola Riku, Koulutuskeskus Tavastia, 64.69, kotipaikka Hämeenlinna
4. Ylimäki Saija, Koulutuskeskus Sedu, 63.50, kotipaikka Seinäjoki
5. Udd Antti, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, 62.20, kotipaikka Kellokoski
6. Vainio Tommi, Turun ammatti-instituutti, 59.27, kotipaikka Lieto
7. Jaatinen Ville, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 59.07, kotipaikka Joensuu
8. Oksanen Eetu, Koulutuskeskus Salpaus, 53.63, kotipaikka Lahti

105 Metsäkoneen käyttö

1. Väisänen Ville, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 91.06, kotipaikka Sotkamo
2. Keinänen Kimmo, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 90.60, kotipaikka Joensuu
3. Anttila Arttu, WinNova Länsirannikon Koulutus Oy, 88.78, kotipaikka Mynämäki
4. Soikkeli Joni, Oulun seudun ammattiopisto, 80.72, kotipaikka Kuusamo
5. Välipakka Jukka, Jämsän ammattiopisto, 76.05, kotipaikka Viitasaari
6. Vainikka Topi, Etelä-Savon ammattiopisto, 74.27, kotipaikka Kouvola
7. Karhumaa Matias, Oulun seudun ammattiopisto, 74.12, kotipaikka Oulunsalo
8. Finni Antti, Tampereen ammattiopisto, 69.41, kotipaikka Kauhava

201 CAD-suunnittelu

1. Ekman Jaakko, Koulutuskeskus Salpaus, 69.92, kotipaikka Kärkölä
2. Suominen Hanna, Salon seudun ammattiopisto, 66.72, kotipaikka Salo
3. Savelius Jesse, Koulutuskeskus Salpaus, 66.70, kotipaikka Lahti
4. Kojo Teemu, Etelä-Karjalan ammattiopisto, 65.79, kotipaikka Rautjärvi
5. Salminen Joel, Omnian Ammattiopisto, 62.39, kotipaikka Kirkkonummi
6. Shaposhnikov Andrej, Helsingin tekniikan alan oppilaitos, 46.35, kotipaikka Espoo
7. Väisänen Niko, Oulun seudun ammattiopisto, 37.34, kotipaikka Oulu

202 Painotekniikka

1. Lanzett Jani, Helsingin tekniikan alan oppilaitos, 83.77, kotipaikka Helsinki
2. Tauslahti Matti, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 66.20, kotipaikka Joensuu
3. Koskinen Valtteri, WinNova Länsirannikon Koulutus Oy, 58.10, kotipaikka Eura
4. Hiltunen Henni, Jyväskylän ammattiopisto, 52.10, kotipaikka Jyväskylä
5. Mikkonen Anssi, Jyväskylän ammattiopisto, 49.53, kotipaikka Jyväskylä
6. Lehtimäki Sonja, Tampereen ammattiopisto, 48.64, kotipaikka Tampere

203 Painotuotteen suunnittelu

1. Palva-aho Roni, Jyväskylän ammattiopisto, 82.90, kotipaikka Jyväskylä
2. Pasanen Jenni, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 80.10, kotipaikka Joensuu
3. Pääkkönen Laura, Kainuun ammattiopisto, 76.95, kotipaikka Kajaani
4. Erharuyi Idia, Omnian Ammattiopisto, 75.45, kotipaikka Espoo
5. Leppänen Tiia, Jyväskylän ammattiopisto, 72.75, kotipaikka Jyväskylä
6. Vesanen Susanna, Jyväskylän ammattiopisto, 66.45, kotipaikka Muurame
7. Karppinen Milla, Kainuun ammattiopisto, 63.05, kotipaikka Sotkamo
8. Leino Unni, Turun ammatti-instituutti, 60.95, kotipaikka Turku

204 Tietojenkäsittely

1. Heinonen Tatu, Turun ammatti-instituutti, 68.30, kotipaikka Turku
2. Perämäki Ilari, Oulun seudun ammattiopisto, 67.40, kotipaikka Oulu
3. Saari Benjamin, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä, 67.20, kotipaikka Kokkola
4. Karppinen Juhani, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 63.00, kotipaikka Vieremä
5. Janhunen Johanna, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, 62.60, kotipaikka Vantaa
6. Laukkanen Urho, Jyväskylän ammattiopisto, 61.80, kotipaikka Jyväskylä
7. Lappalainen Aku, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 59.60, kotipaikka Iisalmi
8. Huuskonen Joni, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 54.20, kotipaikka Kuopio

205 Tietokoneet ja verkot

1. Tuukkanen Pekka, Turun ammatti-instituutti, 91.50, kotipaikka Lieto
2. Tuomisalo Mikael, WinNova Länsirannikon Koulutus Oy, 85.00, kotipaikka Pori
3. Raitahila Iivo, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, 83.00, kotipaikka Sipoo
4. Hakkarainen Ossi, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 78.00, kotipaikka Siilinjärvi
4. Jalava Timi, Turun ammatti-instituutti, 78.00, kotipaikka Turku
6. Hiekkaranta Olli, Oulun seudun ammattiopisto, 65.00, kotipaikka Oulu
7. Kajo Ossi, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 62.50, kotipaikka Joensuu
8. Juntunen Jukka, Oulun seudun ammattiopisto, 40.00, kotipaikka Oulunsalo

206 Verkkosivujen tuottaminen

1. Eskola Lauri, Business College, 95.08, kotipaikka Vantaa
2. Sandberg Antti, Oulun seudun ammattiopisto, 94.02, kotipaikka Oulu
3. Kankaanranta Jere, Etelä-Karjalan ammattiopisto, 87.88, kotipaikka Lappeenranta
4. Lehtinen Ilpo, Business College, 78.96, kotipaikka Espoo
5. Surakka Iiro, Etelä-Karjalan ammattiopisto, 78.11, kotipaikka Lappeenranta
6. Nasaroff Erik, Yrkesinstitutet Prakticum, 77.13, kotipaikka Helsinki
7. Hyry Matias, Oulun seudun ammattiopisto, 74.98, kotipaikka Oulunsalo
8. Lehtisyryjä Jerry, Tampereen ammattiopisto, 62.90, kotipaikka Ylöjärvi

207 TV- ja videotuotanto

1. Fabritius Rudolf, kotipaikka Somero / Tulander Kalle, kotipaikka Forssa, Forssan ammatti-instituutti, 82.94
2. Lehmusvuori Kaj, kotipaikka Sipoo / Tevajärvi Anton, kotipaikka Espoo, Yrkesinstitutet Prakticum, 81.48
3. Mutanen Henri / Pesonen Petteri, Jyväskylän ammattiopisto, 77.64, kilpailijoiden kotipaikka Jyväskylä
4. Ojala Jesse / Valve Marko, Koulutuskeskus Salpaus, 77.18, kilpailijoiden kotipaikka Lahti
5. Liias Eveliina / Riihimäki Johanna, Jyväskylän ammattiopisto, 76.74, kilpailijoiden kotipaikka Jyväskylä
6. Makkonen Lauri, kotipaikka Oulu / Mäki Joona, kotipaikka Liminka, Oulun seudun ammattiopisto, 67.62

301 Asiakaspalvelu ja myynti

1. Malkavaara Ilmo, Hyria koulutus Oy, 86.13, kotipaikka Hyvinkää
2. Nordström Patrick, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, 84.95, kotipaikka Kerava
3. Lajunen Emmi, Savonlinnan ammatti- ja aikuisopisto, 83.44, kotipaikka Punkaharju
4. Kääpä Mikael, Etelä-Karjalan ammattiopisto, 81.65, kotipaikka Lappeenranta
5. Virtanen Laura, Tampereen ammattiopisto, 81.27, kotipaikka Pirkkala
6. Mäkinen Tuomas, Valkeakosken ammatti- ja aikuisopisto, 80.33, kotipaikka Valkeakoski
7. Lindblom Miro, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä, 67.92, kotipaikka Pietarsaari
8. Hakala Sami, Vaasan ammattiopisto, 64.38, kotipaikka Laihia

302 Hiusmuotoilu

1. Nurminen Saana, Kouvolan seudun ammattiopisto, 91.59, kotipaikka Kouvola
2. Leppälä Henna, Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä, 81.30, kotipaikka Sievi
3. Lumioja Milla, Jyväskylän ammattiopisto, 79.03, kotipaikka Jyväskylä
4. Simonen Saana-Tuulia, Vaasan ammattiopisto, 78.88, kotipaikka Vaasa
5. Kaukoranta Sanna, Valkeakosken ammatti- ja aikuisopisto, 77.75, kotipaikka Toijala
6. Jalkanen Sara, Tampereen ammattiopisto, 77.03, kotipaikka Tampere
7. Purhonen Laura, Etelä-Karjalan ammattiopisto, 73.76, kotipaikka Imatra
8. Määttä Laura, Oulun seudun ammattiopisto, 72.69, kotipaikka Oulunsalo

303 Kauneudenhoito

1. Nevalainen Nea, Oulun seudun ammattiopisto, 80.29, kotipaikka Oulu
2. Lehtonen Anna-Kaisa, Oulun seudun ammattiopisto, 77.70, kotipaikka Liminka
3. Yli-Opas Milja, Porvoon ammattiopisto, 77.59, kotipaikka Porvoo
4. Raitala Jonna, Koulutuskeskus Salpaus, 72.56, kotipaikka Hämeenlinna
5. Pirhonen Janina, Savonlinnan ammatti- ja aikuisopisto, 69.66, kotipaikka Kitee
6. Kosonen Marianne, Savonlinnan ammatti- ja aikuisopisto, 68.50, kotipaikka Savonlinna
7. Niskanen Outi, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 66.52, kotipaikka Keitele
8. Eskelinen Jemina, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 62.90, kotipaikka Kuopio

304 Kukkasidonta

1. Tiisala Säde, Jämsän ammattiopisto, 82.44, kotipaikka Muurame
2. Holkeri Minna, Ammattiopisto Livia, 81.13, kotipaikka Loimaa
3. Haapatalo Heli, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, 77.88, kotipaikka Mäntsälä
4. Martiskainen Visa, Jämsän ammattiopisto, 75.48, kotipaikka Jämsä
5. Lahtinen Viivi, Jämsän ammattiopisto, 68.93, kotipaikka Jämsä
6. Kosunen Suvi, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 64.59, kotipaikka Kuopio
7. Hämmäläinen Anni, Ammattiopisto Livia, 62.56, kotipaikka Kaarina
8. Maijala Tuukka, Oulun seudun ammattiopisto, 61.23, kotipaikka Lumijoki

305 Lähihoitaja

1. Katainen Maria, kotipaikka Pielavesi / Salmi Taija, kotipaikka Kinnula, Jyväskylän ammattiopisto, 72.50
2. Lahtinen Jenni / Lindroos Sanna Axxell, 69.50, kilpailijoiden kotipaikka Raasepori
3. Koskinen Noora / Laakso Jutta Salon seudun ammattiopisto, 63.00, kilpailijoiden kotipaikka Paimio
4. Lindqvist Jani / Savolainen Tiiu, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 62.50, kilpailijoiden kotipaikka Kuopio
5. Jalkanen Anna, kotipaikka Jyväskylä / Karpinen Juulia, kotipaikka Viitasaari, Jyväskylän ammattiopisto, 60.50
5. Cavèn Nella, kotipaikka Raisio / Virtanen Hanna, kotipaikka Kaarina, Turun ammatti-instituutti, 60.50
7. Lipsanen Noora / Palosaari Erica, Etelä-Savon ammattiopisto, 58.50, kilpailijoiden kotipaikka Mikkeli
8. Kaijanen Saara / Kosola Karla, Vaasan ammattiopisto, 57.00, kilpailijoiden kotipaikka Vaasa

306 Puhdistuspalvelu

1. Mikkola Tia, Turun ammatti-instituutti, 83.00, kotipaikka Mynämäki
2. Ylönen Sanna-Mari, Jyväskylän kotitalousoppilaitos, 82.94, kotipaikka Jyväskylä
3. Salovesi Tapani, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 82.83, kotipaikka Pielavesi
4. Rantala Sallamari, Keskuspuiston ammattiopisto, 79.86, kotipaikka Kyröskoski
5. Pyykönen Heidi, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 66.69, kotipaikka Joensuu
6. Hyttinen Kukka-Maria, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 65.88, kotipaikka Joensuu
7. Tuohimaa Mira, Ammattiopisto Luovi, 61.03, kotipaikka Oulu
8. Seppälä Terhi, Turun ammatti-instituutti, 60.29, kotipaikka Turku

307 Pukuompelu

1. Hassi Vilma, Tampereen ammattiopisto, 86.86, kotipaikka Sastamala
2. Mäntynen Annukka, Jyväskylän ammattiopisto, 83.01, kotipaikka Seinäjoki
3. Saari Katariina, Koulutuskeskus Sedu, 82.51, kotipaikka Seinäjoki
4. Okkonen Anniina, Ammattiopisto Lappia, 78.89, kotipaikka Kemi
5. Haga Amanda, Optima, 76.67, kotipaikka Kruunupyö
6. Saalasti Minna, Etelä-Karjalan ammattiopisto, 66.59, kotipaikka Lappeenranta
7. Larkiala Roosamari, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, 65.66, kotipaikka Tuusula
8. Nuorala Riina, Koulutuskeskus Tavastia, 56.73, kotipaikka Janakkala

308 Somistus

1. Närhi Anni, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 88.40, kotipaikka Varkaus
2. Turkulainen Mirva, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 83.95, kotipaikka Joensuu
3. Timonen Riikka, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 82.35, kotipaikka Joensuu
4. Ekström Stella, Salon seudun ammattiopisto, 82.30, kotipaikka Salo
5. Jaatinen Hanna, Jyväskylän ammattiopisto, 80.50, kotipaikka Petäjävesi
6. Savolainen Anna, Salon seudun ammattiopisto, 80.25, kotipaikka Salo
7. Käräjäoja Hanna, Raahen Porvari- ja Kauppakoulu, 79.60, kotipaikka Pattijoki
8. Jääskö Tiia, Lapin Ammattiopisto, 78.75, kotipaikka Rovaniemi

309 Hevostenhoito

1. Paakkonen Peppi, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä, 84.74, kotipaikka Halikko
2. Väisänen Verna, Koulutuskeskus Salpaus, 83.13, kotipaikka Savitaipale
3. Patama Sanni, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä, 80.16, kotipaikka Myllymäki
4. Honkala Janina, Axxell, 78.92, kotipaikka Sipoo
5. Soiluva Johanna, Ypäjän hevosopisto, 78.43, kotipaikka Salo
6. Laukkanen Laura, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä, 76.37, kotipaikka Perho
7. Pesonen Aino, Oulun seudun ammattiopisto, 75.34, kotipaikka Oulu
8. Lindström Pia, Axxell, 67.23, kotipaikka Hanko

310 Yrittäjäyys

1. Berg Isabella / Ikonen Ida / Lindgren Elina, Jyväskylän ammattiopisto, 88.25, kilpailijoiden kotipaikka Jyväskylä
2. Jokelainen Anne / Metsävainio Fanny / Mourujärvi Kati, Lapin Ammattiopisto, 81.72, kilpailijoiden kotipaikka Rovaniemi
3. Karmanzina Emilia / Kivinen Hanna / Lindholm Sofia, Helmi Liiketalousopisto, 81.07, kilpailijoiden kotipaikka Helsinki
4. Karlsson Jonathan, kotipaikka Porvoo / Lindberg Jussi, kotipaikka Askola / Rif Jenni, kotipaikka Porvoo, Porvoon kauppaoppilaitos-Borgå handelsläroverk, 80.61
5. Henriksson Katarina, kotipaikka Raasepori / Karros Janette, kotipaikka Salo / Leino Laura, kotipaikka Paimio, Salon seudun ammattiopisto, 76.36
6. Heikkinen Petra, kotipaikka Ranua / Jaurakkajärvi Janita, kotipaikka Pudasjärvi / Vähänen Saija, kotipaikka Tyrnävä, Oulun seudun ammattiopisto, 75.64
7. Lönnqvist Ben / Merilahti Markus / Orpana Anette, Omnian Ammattiopisto, 74.85, kilpailijoiden kotipaikka Espoo
8. Kuortti Matias, / Lindström Ari / Nurminen Nico, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, 74.63, kilpailijoiden kotipaikka Sipoo

401 Huonekalupuuseppä

1. Myllyoja Miika, Ylä-Savon ammattiopisto, 78.60, kotipaikka Kestilä
2. Järvi Jaakko, Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä, 75.00, kotipaikka Jämsä
3. Talus Ben, Yrkesakademien i Österbotten, 74.60, kotipaikka Mustasaari
4. Moilanen Matti, Oulun seudun ammattiopisto, 71.93, kotipaikka Puolanka
5. Tikkanen Markus, Omnian Ammattiopisto, 71.57, kotipaikka Espoo
6. Saarinen Jaro, Salon seudun ammattiopisto, 70.70, kotipaikka Somero
7. Myllylä Jouni, Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä, 69.37, kotipaikka Reisjärvi
8. Alanen Jussi, Luksia, Länsi-Uudenmaan ammattiopisto, 43.30, kotipaikka Lohja

402 Ilmastointiasennus

1. Lahtinen Toni, Jyväskylän ammattiopisto, 90.00, kotipaikka Jyväskylä
2. Viertola Alvar, Jyväskylän ammattiopisto, 88.00, kotipaikka Jyväskylä
3. Rauvola Eero, WinNova Länsirannikon Koulutus Oy, 87.50, kotipaikka Pori
4. Hämmäläinen Mika, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, 82.00, kotipaikka Tuusula
5. Kautto Pauli, Kouvolan seudun ammattiopisto, 81.50, kotipaikka Kouvola
6. Nygren Miro, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 80.00, kotipaikka Joensuu
7. Polviander Oskar, WinNova Länsirannikon Koulutus Oy, 79.50, kotipaikka Pori
8. Välimäki Valtteri, Oulun seudun ammattiopisto, 72.50, kotipaikka Oulu

403 Kivityöt

1. Korvenperä Ninja, Sastamalan koulutuskuntayhtymä, 85.83, kotipaikka Kiiainen
2. Nakkinen Teemu, Koulutuskeskus Salpaus, 82.93, kotipaikka Lahti
3. Niemelä Mikko, Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä, 76.50, kotipaikka Pyhäjärvi
4. Pölönen Simo, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 51.10, kotipaikka Joensuu

404 Maalaus ja tapetointi

1. Niinilampi Salla-Mari, Koulutuskeskus Sedu, 79.50, kotipaikka Seinäjoki
2. Raitio Katja, Salon seudun ammattiopisto, 75.70, kotipaikka Salo
3. Mäkilä Mira, Turun Ammattiopistosäätiö, 73.83, kotipaikka Turku
4. Ryyänen Riika, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 70.30, kotipaikka Joensuu
5. Äyräväinen Taru, Etelä-Karjalan ammattiopisto, 68.67, kotipaikka Lappeenranta
6. Haanpää Iina, Valkeakosken ammatti- ja aikuisopisto, 68.19, kotipaikka Valkeakoski
7. Myllylahti Jasmi, Koulutuskeskus Salpaus, 66.76, kotipaikka Lahti
8. Hyttinen Linnea, Ammattiopisto Lappia, 61.35, kotipaikka Tornio

405 Putkiasennus

1. Rantala Topias, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä, 80.00, kotipaikka Kalajoki
2. Immonen Marko, Kainuun ammattiopisto, 71.00, kotipaikka Sotkamo
3. Hämmäläinen Ville, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 67.00, kotipaikka Joroinen
4. Petäys Jesse, Koulutuskeskus Sedu, 65.00, kotipaikka Kurikka
5. Häkkinen Jussi, Ammattiopisto Lappia, 60.00, kotipaikka Tornio
6. Parkkila Miika, Oulun seudun ammattiopisto, 56.00, kotipaikka Oulunsalo
7. Nikku Asko, Etelä-Karjalan ammattiopisto, 51.00, kotipaikka Lappeenranta
8. Maksimainen Mika, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 49.00, kotipaikka Ilomantsi

406 Sähköasennus

1. Lankinen Jyri, Omnia Ammattiopisto, 73.20, kotipaikka Espoo
2. Jaakola-Simes Kalle, Turun ammatti-instituutti, 71.60, kotipaikka Pöytyä
3. Katainen Joonas, Ylä-Savon ammattiopisto, 66.70, kotipaikka Jylhäkylä
4. Kärkkäinen Tommi, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 64.53, kotipaikka Lieksa
5. Ahola Aki, Oulun seudun ammattiopisto, 60.13, kotipaikka Liminka
6. Iso-Aho Jouni, Koulutuskeskus Sedu, 54.23, kotipaikka Jalasjärvi
7. Itkonen Jussi, Etelä-Karjalan ammattiopisto, 49.33, kotipaikka Lappeenranta
8. Kettunen Ville, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 13.20, kotipaikka Leppävirta

407 Talonrakennus, kirvestyöt

1. Heiskanen Aleks, Ammattiopisto Lappia, 81.67, kotipaikka Kemi
2. Väinölä Aleks, WinNova Länsirannikon Koulutus Oy, 76.17, kotipaikka Eura
3. Rissanen Heikki, Ylä-Savon ammattiopisto, 74.67, kotipaikka Iisalmi
4. Hynninen Juuso, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, 69.83, kotipaikka Mäntsälä
5. Liukkonen Jesse, Raison ammattiopisto, 60.84, kotipaikka Kustavi
6. Hämmäläinen Marko, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 56.33, kotipaikka Nurmes
7. Uusitalo Kalle, WinNova Länsirannikon Koulutus Oy, 49.00, kotipaikka Pori
8. Mikkonen Tomi, Etelä-Karjalan ammattiopisto, 44.00, kotipaikka Rautjärvi

408 Talonrakennus, muuraus ja laatoitus

1. Vidgren Valtteri, Jyväskylän ammattiopisto, 73.67, kotipaikka Laukaa
2. Anttila Alex, Oulun seudun ammattiopisto, 65.13, kotipaikka Pudasjärvi
3. Savolainen Niko, Jyväskylän ammattiopisto, 57.94, kotipaikka Laukaa
4. Kokkonen Topi, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, 57.22, kotipaikka Mäntsälä
5. Vartia Santeri, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, 54.16, kotipaikka Nurmijärvi
6. Tuominen Miikka, Raison ammattiopisto, 51.62, kotipaikka Raisio
7. Rämö Eelis, Lapin Ammattiopisto, 42.82, kotipaikka Rovaniemi
8. Anttila Jere, Raison ammattiopisto, 40.76, kotipaikka Taivassalo

410 Viherrakentaminen

1. Arosarka Laura, kotipaikka Espoo / Lempiäinen Laura, kotipaikka Vihti, Omnia Ammattiopisto, 77.66
2. Herukka Hanna, kotipaikka Oulu / Tölli Hilla, kotipaikka Kempele, Oulun seudun ammattiopisto, 76.38
3. Moilanen Laura, kotipaikka Oulu / Pantsar Tarleena, kotipaikka Ylöjärvi, Oulun seudun ammattiopisto, 75.36
4. Päivärinta Tim / Seppänen Sami, Omnia Ammattiopisto, 73.26, kilpailijoiden kotipaikka Espoo
5. Mäkinen Tuure, kotipaikka Paimio / Teuri Perttu, kotipaikka Salo, Ammattiopisto Livia, 71.44
6. Mustonen Timo, kotipaikka Juankoski / Vallius Antto, kotipaikka Lieksa, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 56.48

501 Kondiittori

1. Etula Niko, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, 91.58, kotipaikka Mäntsälä
2. Laitala Susanna, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, 88.86, kotipaikka Tuusula
3. Tofferi Julianna, Ammattiopisto Lappia, 86.60, kotipaikka Helsinki
4. Rantala Eero, Sastamalan koulutuskuntayhtymä, 82.28, kotipaikka Kiikoinen
5. Vaara Sanna, Ammattiopisto Lappia, 80.40, kotipaikka Tervola
6. Virtanen Karita, Etelä-Karjalan ammattiopisto, 79.55, kotipaikka Taipalsaari
7. Korppi Riina, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 79.13, kotipaikka Enonkoski
8. Mattila Sofia, Jyväskylän ammattiopisto, 78.80, kotipaikka Jyväskylä

502 Ravintolakokki

1. Jaakkola Niina, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 79.44, kotipaikka Liperi
2. Koskinen Katariina, Lapin Matkailuopisto, 76.21, kotipaikka Rovaniemi
3. Tähti Niko, Ammattiopisto Lappia, 75.86, kotipaikka Tornio
4. Terimaa Henni, Turun ammatti-instituutti, 75.17, kotipaikka Parainen
5. Ruottinen Johanna, Savonlinnan ammatti- ja aikuisopisto, 75.11, kotipaikka Sulkava
6. Munukka Janne, Omnian Ammattiopisto, 73.02, kotipaikka Espoo
7. Vainikka Miranda, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, 71.88, kotipaikka Järvenpää
8. Mannila Sami, WinNova Länsirannikon Koulutus Oy, 69.27, kotipaikka Pori

503 Cateringkokki

1. Hassinen Inka / Rätty Heli, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 86.51, kilpailijoiden kotipaikka Joensuu
2. Sykiäinen Lilja / Turunen Ria, Jyväskylän ammattiopisto, 85.28, kilpailijoiden kotipaikka Jyväskylä
3. Puumalainen Janika, kotipaikka Varkaus / Virtanen Suvi, kotipaikka Joroinen, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 84.58
4. Karpila Iina, kotipaikka Pälkänen / Mäntylä Julia, kotipaikka Viiala, Tampereen ammattiopisto, 82.50
5. Kaakinen Johannes / Takalo Iina, Oulun seudun ammattiopisto, 79.62, kilpailijoiden kotipaikka Oulu
6. Peltola Ellinoora, kotipaikka Alajärvi / Sepponen Sanna, kotipaikka Alavus, Koulutuskeskus Sedu, 78.68
7. Ala-Uotila Ella / Lindqvist Mikaela, Turun ammatti-instituutti, 78.64, kilpailijoiden kotipaikka Turku
8. Hautaviita Salla / Koskinen Eetu, Satakunnan ammattiopisto, 78.06, kilpailijoiden kotipaikka Ulvila

504 Tarjoilija

1. Rantakivi Riia, Turun ammatti-instituutti, 78.84, kotipaikka Turku
2. Leivo Jessi, Lapin matkailuopisto, 72.89, kotipaikka Ivalo
3. Vartiainen Kia-Lisa, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 70.06, kotipaikka Vuorela
4. Paukku Nikke, Ravintolakoulu Perho, 69.02, kotipaikka Helsinki
5. Korkeamäki Annami, Vaasan ammattiopisto, 65.45, kotipaikka Vaasa
6. Huhtanen Amanda, Pirkanmaan ammattiopisto, 61.28, kotipaikka Viiala
7. Juote Aapeli, Ravintolakoulu Perho, 60.82, kotipaikka Vihti
8. Vaimaa Katri, Koulutuskeskus Salpaus, 56.72, kotipaikka Lahti

601 Automaatioasennus

1. Pousi Leevi, Luksia, Länsi-Uudenmaan ammattiopisto, 47.50, kotipaikka Lohja
2. Lappalainen Marko, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 46.00, kotipaikka Joensuu
3. Karppi Antti, Vaasan ammattiopisto, 44.50, kotipaikka Vaasa
4. Leppilähti Pauli, Luksia, Länsi-Uudenmaan ammattiopisto, 44.00, kotipaikka Lohja
5. Voutilainen Sami, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 44.00, kotipaikka Varkaus
6. Ikonen Janne, Tampereen ammattiopisto, 42.00, kotipaikka Tampere
7. Kalliokoski Miika, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä, 41.50, kotipaikka Kokkola
8. Korhonen Aku, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 40.50, kotipaikka Joensuu

602 Elektroniikka

1. Toivonen Teemu, Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä, 69.00, kotipaikka Parkano
2. Kylliäinen Paul, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, 46.00, kotipaikka Kerava
3. Saramäki Panu, Jyväskylän ammattiopisto, 45.00, kotipaikka Multia
4. Tapper Riko, Jyväskylän ammattiopisto, 42.00, kotipaikka Jyväskylä
5. Immonen Tapio, Oulun seudun ammattiopisto, 41.00, kotipaikka Oulu
6. Saarinen Esko, Oulun seudun ammattiopisto, 35.00, kotipaikka Oulu
7. Rauhala Valtteri, Salon seudun ammattiopisto, 16.00, kotipaikka Sauvo

603 Koneistus

1. Emet Tommy, Optima, 61.00, kotipaikka Pedersöre
2. Linna Matias, Vaasan ammattiopisto, 57.50, kotipaikka Vähäkyrö
3. Vaarasuo Janne, Ylä-Savon ammattiopisto, 54.50, kotipaikka Iisalmi
4. Hiltunen Juho, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 47.50, kotipaikka Juankoski
5. Mäki Juha, Koulutuskeskus Sedu, 46.00, kotipaikka Ilmajoki
6. Alakoski Janne, Vaasan ammattiopisto, 44.50, kotipaikka Vähäkyrö
7. Jakonen Kalle, Jyväskylän ammattiopisto, 41.50, kotipaikka Laukaa
8. Roivainen Juha, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 35.50, kotipaikka Lapinlahti

604 Laborantti

1. Limnell Arttu, WinNova Länsirannikon Koulutus Oy, 78.50, kotipaikka Pori
2. Nordman Anna, Jyväskylän ammattiopisto, 73.00, kotipaikka Jyväskylä
3. Tuure Minttu, Etelä-Karjalan ammattiopisto, 65.50, kotipaikka Ruokolahti
4. Palovuori Arttu, Jyväskylän ammattiopisto, 63.00, kotipaikka Keuruu
5. Ketokoski Konsta, Hyria koulutus Oy, 62.50, kotipaikka Janakkala
6. Kettunen Sami, Jyväskylän ammattiopisto, 60.50, kotipaikka Petäjävesi
7. Abbas Jamaleidin, Omnian Ammattiopisto, 36.00, kotipaikka Espoo

605 Levy ja hitsaus

1. Leppänen Tero, Salon seudun ammattiopisto, 77.00, kotipaikka Salo
2. Lehtoväre Viljo, Keski-Uudenmaan koulutus kuntayhtymä, 73.00, kotipaikka Tuusula
3. Hämäläinen Anton, Jyväskylän ammattiopisto, 72.00 kotipaikka Laukaa
4. Nissinen Janne, Etelä-Karjalan ammattiopisto, 66.00, kotipaikka Taipalsaari
4. Turpeinen Petteri, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 66.00, kotipaikka Lapinlahti
6. Hyy Riku, Ammattiopisto Lappia, 65.00, kotipaikka Kuivaniemi
7. Eskola Mikko, Koulutuskeskus Salpaus, 64.00, kotipaikka Orimattila
8. Pudas Arto, Ammattiopisto Lappia, 62.00, kotipaikka Kemi

606 Mekatroniikka

1. Komi Elmeri / Kukkonen Niko, Etelä-Karjalan ammattiopisto, 88.50, kilpailijoiden kotipaikka Imatra
2. Björkqvist Anton, kotipaikka Uusikaarlepyy / Sandvik Kevin, kotipaikka Kruunupyö, Optima, 86.00
3. Pisto Jani, kotipaikka Kajaani / Väisänen Joonas, kotipaikka Kuhmo, Kainuun ammattiopisto, 85.70
4. Koskela Atte / Kuusisto Mika, Vaasan ammattiopisto, 81.00, kilpailijoiden kotipaikka Vaasa
5. Björkström Mathias, kotipaikka Luoto / Walberg Robin, kotipaikka Uusikaarlepyy, Optima, 69.00
6. Pohjonen Toni, kotipaikka Kokkola / Rahkola Timo, kotipaikka Kalajoki, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä, 64.00
7. Korhonen Eetu, kotipaikka Kuopio / Roitto Robert, kotipaikka Suonenjoki, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 62.00

607 Koneenasennus ja kunnossapito

1. Vartiainen Jere, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 87.23, kotipaikka Liperi
2. Martikainen Perttu, Etelä-Karjalan ammattiopisto, 86.85, kotipaikka Lemi
3. Heimonen Eeli, Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus, 86.65, kotipaikka Äänekoski
4. Tielinen Kimmo, Etelä-Karjalan ammattiopisto, 86.35, kotipaikka Lappeenranta
5. Kivelä Valtteri, Oulun seudun ammattiopisto, 74.20, kotipaikka Oulu
6. Majuri Janne, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 64.00, kotipaikka Tervo
7. Haapsaari Pekka, Oulun seudun ammattiopisto, 59.80, kotipaikka Kempele
8. Siren Tapio, Turun ammatti-instituutti, 35.90, kotipaikka Turku

Matkailu (näytöslaji)

1. Heikkinen Emmi / Parviainen Jade, Koulutuskeskus Salpaus, 89.74
2. Geier Eeva / Mäkinen Anniina, Jyväskylän ammattiopisto, 81.82
3. Kemppe Karoliina / Kovala Mari, Lapin Matkailuopisto, 81.02
4. Ahola Sannamari / Mähönen Pinja, Keski-Uudenmaan koulutus kuntayhtymä, 76.33
5. Järvinen Milla / Kärkkäinen Henriikka, Omnian Ammattiopisto, 73.01
6. Kerttula Janina / Kivikko Anni, Oulun seudun ammattiopisto, 72.58
7. Kareketo Ida / Ursin Ulla, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 70.37
8. Huovinen Katariina / Timonen Sirje, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 67.77
9. Mohamed Fartun / Ruuskanen Nea, Vantaan ammattiopisto Varia, 61.19

Muoviala, komposiittirakenteet (näytöslaji)

1. Koponen Heidi / Mäki-Penttilä Henri, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 91.00
2. Rautiainen Joonas / Vehkalampi Jarmo, Jämsän ammattiopisto, 86.00
2. Heimonen Kimmo / Pitkänen Henri, Savon ammatti- ja aikuisopisto, 86.00

Taloushallinto (näytöslaji)

1. Haavisto Lotta / Toivonen Joni, Valkeakosken ammatti- ja aikuisopisto, 74.49
2. Meijanen Lauri / Nyyssönen Mauri, Jyväskylän ammattiopisto, 61.08
3. Pasanen Annelika / Rajakko Heidi, Mercuria, 53.06
4. Kock Jessica / Sjöholm Lotta, Vaasan ammattiopisto, 46.75
5. Lehikoinen Tiia / Majoinen Mira, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 43.26
6. Eloranta Janita / Kuusela Marjaana, Salon seudun ammattiopisto, 41.96
7. Kyykoski Lauri / Mäkinen Lari, Business College, 38.54
8. Rusanen Toni / Tanskanen Joni, Kainuun ammattiopisto, 33.60

Eläintenhoitaja (näytöslaji)

1. Hiltunen Maria, Koulutuskeskus Salpaus, 85.95, kotipaikka Lahti
2. Turunen Iida, Pohjois-Karjalan ammattiopisto, 70.50, kotipaikka Joensuu
3. Harmainen Erica, Ahlmanin ammattiopisto, 63.70, kotipaikka Tampere
4. Komulainen Riikka, Kainuun ammattiopisto, 56.60, kotipaikka Sotkamo
5. Klemola Niklas, Hyria koulutus Oy, 54.75, kotipaikka Järvenpää
6. Liimatainen Isa, Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus, 54.00, kotipaikka Konginkangas
7. Kuuppelomäki Heta, Koulutuskeskus Sedu, 49.10, kotipaikka Jalasjärvi
8. Keränen Jannika, Oulun seudun ammattiopisto, 47.85, kotipaikka Taivalkoski

TaitajaPLUS, Kiinteistöhoito

1. Herranen Markku, Keskuspuiston ammattiopisto, 93.48, kotipaikka Helsinki
2. Eschner Niko-Petter, Omnian Ammattiopisto, 91.05, kotipaikka Espoo
3. Nisula Juha, Kiiipulan ammattiopisto, 87.57, kotipaikka Hanko
4. Kotala Jukka, Keskuspuiston ammattiopisto, 65.86, kotipaikka Vantaa
5. Valjakka Miika, Bovallius-ammattiopisto, 65.56, kotipaikka Mikkeli
6. Jylhä Jyri, Ammattiopisto Luovi, 49.57, kotipaikka Alavus

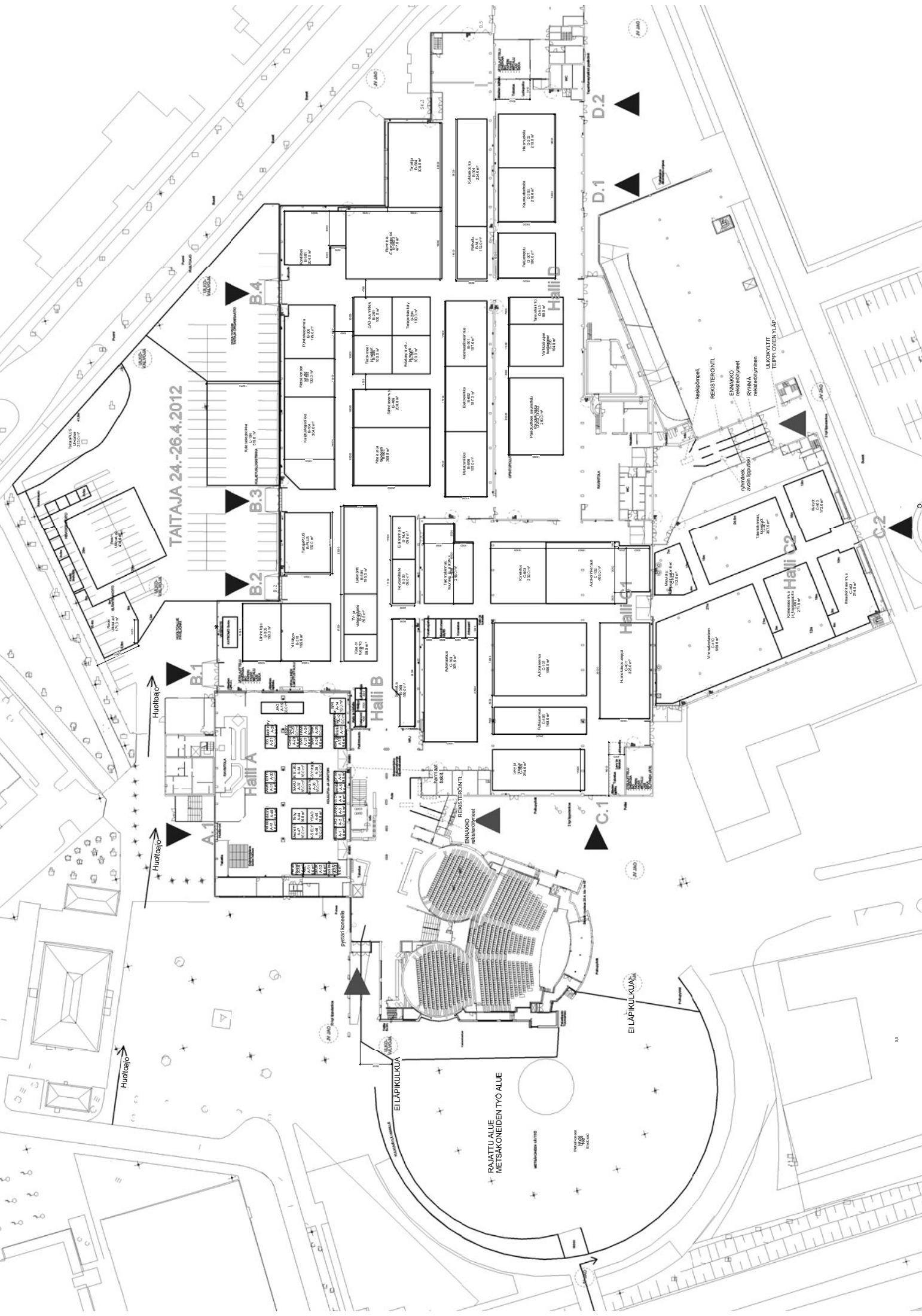
TaitajaPLUS, Puhdistuspalvelu

1. Mäkelä Heini, Keskuspuiston ammattiopisto, 82.17, kotipaikka Helsinki
2. Paananen Tuomas, Bovallius-ammattiopisto, 75.52, kotipaikka Hankasalmi
3. Nikkilä Anniina, Keskuspuiston ammattiopisto, 74.29, kotipaikka Sipoo
4. Lehtonen Markus, Kiiipulan ammattiopisto, 73.93, kotipaikka Salo
5. Oksjärvi Melina, Bovallius-ammattiopisto, 64.93, kotipaikka Jämsä
6. Kallio Marjaana, Kiiipulan ammattiopisto, 64.86, kotipaikka Hämeenlinna

TaitajaPLUS, Artesaani

1. Jokela Linda, Satakunnan ammattiopisto, 89.17, kotipaikka Pori
2. Ahovaara Enni-Maija, Satakunnan ammattiopisto, 87.66, kotipaikka Pori
3. Kamunen Emmi, Bovallius-ammattiopisto, 83.66, kotipaikka Iisalmi
4. Kokkonen Tanja, Keskuspuiston ammattiopisto, 81.67, kotipaikka Helsinki
5. Lehto Karoliina, Kiiipulan ammattiopisto, 80.01, kotipaikka Lahti
6. Järvinen Henna-Riikka, Bovallius-ammattiopisto, 65.84, kotipaikka Jyväskylä

TAITAJA 24.-26.4.2012

Huirolojo

Huirolojo

Huirolojo

EILAPIKKUKA

RAMATTU ALUE
MEISKONEIDEN TYÖ ALUE

EILAPIKKUKA

B.4

B.2

B.3

B.4

Hali B

C.1

Hali C1

Hali C2

Hali D

D.1

D.2

Hali C2

Hali D

REKISTERÖINTI

ENNAKKO
rekisteröinti

RYHMÄ
rekisteröinti

LEKOKITIT
TEPPONETUUS

rynnäk.
avon lipputak

rekisteröinti

Ammattitaidon SM-kilpailu | Jyväskylän Paviljonki 24.–26.4.2012 | www.taitaja2012.fi
 Jyväskylän koulutuskuntayhtymä, Taitaja2012-toimisto, Sepänkatu 3, PL 472, 40101 Jyväskylä

